

Kierunki działań LOF po roku 2020

LUBELSKI
OBSZAR
FUNKCJONALNY

Lublin, 13 września 2018 r.

Spis treści

Spis treści	1
Wykaz skrótów	2
Wprowadzenie.....	3
I. Cel dokumentu.....	4
II. Analiza problemów i potrzeb LOF	5
1. Problemy i potrzeby wskazane przez Partnerów LOF	5
2. Analiza potencjalnych obszarów współpracy i typów działań.....	22
III. Spójność z dokumentami na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim:	27
1. Spójność z dokumentami strategicznymi Gmin LOF	27
2. Regionalna Polityka Miejska Województwa Lubelskiego.....	28
3. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.....	30
4. Projekty Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady.....	32
IV. Obszary współpracy i kierunki rozwoju LOF.....	34
1. Obszary inwestycyjne – podsumowanie	35
2. Wybór najważniejszych obszarów inwestycyjnych	54
3. Obszary nieinwestycyjne – podsumowanie	56
4. Wybór najważniejszych obszarów nieinwestycyjnych	60
V. Potencjalne działania zintegrowane w LOF po 2020 roku	62
VI. Rekomendacje systemu zarządzania ZIT+ po roku 2020.....	62
1. Wdrażanie projektów w ramach EFRR	63
2. Wdrażanie projektów w ramach EFS.....	63
3. III filar – Partnerstwo OF.....	63
4. Udział związków ZIT w konkursach poza instrumentem ZIT	64
5. Dokumenty niezbędne do opracowania Strategii ZIT LOF na lata 2021–2027	64
6. Badanie z ewaluacji systemu realizacji instrumentu ZIT w Polsce	69
VII. Kalendarium prac nad dokumentem.....	70
VIII. Spis rysunków.....	74
IX. Spis schematów	74
X. Spis tabel.....	74

Załączniki:

Załącznik 1 – Inwestycyjne obszary współpracy LOF po roku 2020

Załącznik 2 – Nieinwestycyjne obszary współpracy LOF po roku 2020

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Wykaz skrótów

GRUPA ROBOCZA	Grupa robocza ds. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w perspektywie finansowej po roku 2020
IZ RPO WL	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego. Zadania związane z pełnioną funkcją realizują w zależności od zakresu: DZ RPO, DW EFS, DW EFRR – komórki organizacyjne usytuowane w strukturze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego
JST	jednostka samorządu terytorialnego
KOORDYNATOR JST	osoba powołana na podstawie zarządzenia Wójta/Burmistrza/Prezydenta Miasta Lublin do wspierania realizacji Strategii ZIT LOF poprzez wykonywanie przypisanych do niej obowiązków
LOF	Lubelski Obszar Funkcjonalny obejmujący swoim zasięgiem 16 jednostek samorządu terytorialnego
OZE	Odnawialne Źródła Energii
OF	obszar funkcjonalny
PARTNER LOF	Jednostka samorządu Terytorialnego będąca stroną Porozumienia Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 30 marca 2015 r. o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014–2020 z późn. zm.
PI	Priorytet Inwestycyjny
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RPMWL	Regionalna Polityka Miejska Województwa Lubelskiego
SOR	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
STRATEGIA ZIT LOF	dokument określający cele, kierunki rozwoju, zasady współpracy oraz najważniejsze działania i planowane przedsięwzięcia 16 Gmin tworzących Lubelski Obszar Funkcjonalny w ramach ZIT
SZOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WL 2014 – 2020
URBACT	Europejski Program Współpracy Terytorialnej dla Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Miejskich
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

Wprowadzenie

Lubelski Obszar Funkcjonalny, funkcjonuje na podstawie zawartego w dniu 30 marca 2015 r. *Porozumienia Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego o współpracy w zakresie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2014–2020* (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2015 r. poz. 1676 z późn. zm.).

Członkowie ww. Porozumienia, w którego skład wchodzi:

- Gmina Głusk,
- Gmina Jabłonna,
- Gmina Jastków,
- Gmina Konopnica,
- Gmina Lubartów,
- Gmina Miasto Lubartów,
- Gmina Lublin – Lider Porozumienia ZIT LOF,
- Gmina Mełgiew,
- Gmina Nałęczów,
- Gmina Niedzwica Duża,
- Gmina Niemce,
- Gmina Piaski,
- Gmina Spiczyn,
- Gmina Strzyżewice,
- Gmina Miejska Świdnik,
- Gmina Wólka,

realizują obecnie przedsięwzięcia w oparciu m.in. o przyjętą *Strategię ZIT LOF na lata 2014-2020*, w której określone zostały Cele i Priorytety Rozwojowe dla LOF. Dokument pn.: „*Kierunki działań LOF po roku 2020*” wpisuje się w pożądaną kontynuację dotychczas realizowanych celów, a jednocześnie stanowi rozpoczęcie przygotowań do perspektywy finansowej UE po roku 2020.

Przedstawione w przedmiotowym dokumencie potrzeby i problemy korespondują z diagnozą obszaru funkcjonalnego przedstawioną w *Strategii ZIT LOF*, a określone w niej potrzeby i problemy nadal wymagają interwencji. Kontynuacja działań, w ramach wypracowanych w niniejszym dokumencie obszarów, będzie miała na celu m.in. zwiększenie koncentracji polityki regionalnej na potencjałach terytorialnych obszarów miejskich i wiejskich. Powiązane są one tematycznie z obszarami wskazanymi w *Strategii ZIT LOF*, a jednocześnie będą prowadzić do wzmocnienia koordynacji prowadzonej dotychczas polityki rozwoju w ramach obszaru funkcjonalnego.

Niniejszy dokument zawiera proponowane kierunki rozwoju Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego po roku 2020, natomiast przeprowadzona identyfikacja obszarów współpracy w ramach Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na przyszłą perspektywę finansową pozwoli rozpocząć przygotowania do podjęcia działań planowanych w kolejnych latach.

I. Cel dokumentu

Dokument „*Kierunki działań LOF po roku 2020*” został opracowany przez pracowników Biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego przy pełnej współpracy z Partnerami LOF i koordynatorami JST. Jest on podsumowaniem prac *Grupy roboczej ds. ZIT LOF w perspektywie finansowej po roku 2020*.

Grupa robocza miała za zadanie identyfikację potencjalnych potrzeb Gmin LOF po 2020 roku, wybór wspólnych obszarów wymagających interwencji, opracowanie niniejszego dokumentu oraz współpracę z Biurem ZIT, przy planowaniu budżetu POPT na rok 2019 w zakresie badań/analiz/dokumentów, które będą wykorzystane przy planowaniu projektów na kolejną perspektywę finansową UE. *Grupa robocza* została powołana Uchwałą Rady ZIT w dniu 7 marca 2018 r. W jej skład weszli: Pan Krzysztof Żuk – Prezydent Miasta Lublin, Pan Michał Piotrowicz – Zastępca Burmistrza Miasta Świdnik, Pan Andrzej Ćwiek – Burmistrz Nałęczowa, Pan Jacek Anasiewicz – Wójt Gminy Głusk, Pan Adam Kuna – Wójt Gminy Niedrzwica Duża, Pan Janusz Bodziacki – Burmistrz Miasta Lubartów, Pani Teresa Kot – Wójt Gminy Jastków, przedstawiciele IZ RPO WL, Pani Ewa Rewakowicz – Dyrektor Biura ZIT, Pani Kinga Wciseł – główny specjalista w Biurze ZIT jako Sekretarz grupy roboczej oraz wyznaczeni pracownicy Biura ZIT.

W procesie tworzenia dokumentu „*Kierunki działań LOF po roku 2020*” *Grupa robocza* zbierała się na posiedzeniach organizowanych przez Biuro ZIT na bieżąco wyznaczając odpowiednie zadania do realizacji. Głównym celem dokumentu było rozpoczęcie przygotowań do kolejnej perspektywy finansowej UE i wzmocnienie współpracy pomiędzy Partnerami LOF. Związane jest to z budowaniem trwałej współpracy w ramach obszarów funkcjonalnych (tzw. III filar ZIT). Działania te mają służyć jako podstawa do określenia kierunków dalszego rozwoju Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz do przygotowywania dokumentów/badań/analiz niezbędnych podczas przygotowania Strategii ZIT LOF 2020+, a także jako fundament podczas rozmów i negocjacji na temat kolejnej perspektywy finansowej Unii Europejskiej z instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie funduszy europejskich.

Idea opracowania kierunków działań LOF dla ZIT+ została pozytywnie przyjęta przez wszystkich Partnerów LOF, co potwierdza duże zaangażowanie w prace nad dokumentem podczas jego tworzenia. Sformułowane kierunki działań odnoszą się do najistotniejszych problemów i poruszają najważniejsze kwestie rozwojowe z punktu widzenia samorządów lokalnych. Otwartość jst w niniejszym zakresie jest również dowodem na dobrą współpracę w ramach partnerstwa LOF w obecnej perspektywie finansowej i stanowi dobre podstawy do podtrzymania oraz rozwoju współpracy po roku 2020.

Schemat 1. Proces powstawania dokumentu

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższym schematem proces przygotowania dokumentu rozpoczął się od analizy potrzeb poszczególnych Gmin poprzez wskazanie najważniejszych problemów i potencjalnych obszarów współpracy pomiędzy Gminami LOF w kolejnej perspektywie finansowej. Każdy z Partnerów LOF opracowywał własne propozycje w niniejszym zakresie. Biuro ZIT odpowiadało za koordynację prac i przygotowanie materiałów zbiorczych do dalszego procedowania przez *Grupę roboczą*. Wypracowano katalog obszarów inwestycyjnych i nieinwestycyjnych zgodnie z najważniejszymi potrzebami w ramach obszaru funkcjonalnego. Następnie Gminy LOF przedstawiły jakie działania zamierzają podjąć w ramach niniejszych obszarów. Przedstawione propozycje zostały zebrane w formie zbiorczej tabeli. Dokonując analizy przedstawionych propozycji *Grupa robocza* zaproponowała zintegrowane działania, jakie Gminy LOF chciałyby zrealizować w kolejnej perspektywie finansowej. Z uwagi na różnorodność niniejszych działań, których celem będzie kontynuacja zrównoważonego rozwoju obszaru funkcjonalnego, dokument „*Kierunki działań LOF po roku 2020*” stanowiąc będzie narzędzie do dalszych prac przygotowujących Partnerów LOF do kolejnej perspektywy finansowej UE. W dalszej części dokumentu opisano cały proces identyfikacji i wyboru zintegrowanych działań, jednocześnie wskazując jakie dokumenty strategiczne będą niezbędne do ich przygotowania, a następnie realizacji.

II. Analiza problemów i potrzeb LOF

1. Problemy i potrzeby wskazane przez Partnerów LOF

W procesie analizy najważniejszych problemów i potrzeb Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego opracowano formularz tabeli do wypełnienia, a następnie został on przesłany do wszystkich Partnerów LOF i Koordynatorów jst. Partnerzy LOF wskazali najważniejsze potrzeby i problemy występujące na terenie każdej Gminy w podziale na inwestycyjne i nieinwestycyjne.

Tabela 1. Najważniejsze potrzeby i problemy Gmin LOF (inwestycyjne)

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
1.	Gmina Lublin	<p>1. Zła jakość powietrza w LOF (m.in. smog); Nieracjonalne gospodarowanie wodami opadowymi; Wyspy ciepła</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termomodernizacja budynków • Budowa budynków o podwyższonym standardzie energooszczędności/Budynki inteligentne • Budowa/przebudowa oświetlenia jako oświetlenia energooszczędnego • Energetyka rozproszona w ramach LOF • Rozwój biogospodarki i wykorzystanie biopaliw • Racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi – budowa/przebudowa infrastruktury do gospodarowania wodami opadowymi • Rewitalizacja dolin rzecznych i wąwozów • Tworzenie i renowacja terenów zielonych • Gospodarka odpadami <p>2. Zagrożenie ubóstwem, wykluczenie społeczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa/rozbudowa/przebudowa/wyposażenie obiektów na potrzeby świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 oraz obiektów infrastruktury przedszkolnej • Budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury usług społecznych (bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym) • Likwidacja barier infrastrukturalnych • Cyfryzacja i automatyzacja • Budowa Lubelskiego Centrum Seniora w ramach LOF • Budowa Centrum Obsługi Mieszkańców bez barier językowych <p>3. Brak lub niska jakość połączeń transportowych w ramach LOF (m.in. brak węzłów przesiadkowych w LOF)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa/ przebudowa/ rozbudowa infrastruktury transportowej • Alternatywne środki transportu • Zakup i wymiana taboru na nowoczesny, niskoemisyjny • Rozwój systemów ITS • Modernizacja przystanków i wyposażenie wiat przystankowych w zielone dachy • Rozbudowa systemu węzłów przesiadkowych <p>4. Niedostateczny rozwój układu komunikacyjnego dla LOF (m.in. niedobory przepustowości)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa/rozbudowa/przebudowa dróg <p>5. Niedobór terenów inwestycyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych <p>6. Niedostosowanie placówek oświatowo-wychowawczych do potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój szkolnictwa zawodowego zgodnie z wyzwaniami współczesnego rynku pracy • Budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury szkolnej • Utworzenie centrum nauki i eksperymentu dla LOF <p>7. Wykluczenie kulturowe grup defaworyzowanych LOF</p>

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		<ul style="list-style-type: none"> • Budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury instytucji kultury • Ochrona zabytków
2.	Gmina Głusk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dysproporcje pomiędzy rozwojem sieci kanalizacji sanitarnej, a dostępnością sieci wodociągowej. Stosunkowo niski odsetek gospodarstw posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej, aniżeli gospodarstw z dostępem do sieci wodociągowej. 2. Niedostatki w układzie komunikacyjnym na obszarze LOF, niedobory infrastruktury drogowej, pieszej rowerowej. 3. Usprawnienie transportu publicznego, w tym m.in. system zintegrowanego biletu i rozwój transportu publicznego. 4. Poprawa poziomu świadczenia usług publicznych przez administrację, w tym m.in. informatyzacja procesów administracyjnych i poprawa poziomu świadczenia usług publicznych przez administrację na terenie LOF. 5. Poprawa jakości bezpieczeństwa publicznego, w tym system zarządzania bezpieczeństwem i wczesnego ostrzegania na terenie LOF. 6. Ochrona środowiska. 7. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. 8. Montaż instalacji OZE, termomodernizacja oraz wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych. 9. Niedostateczna infrastruktura umożliwiająca prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami. 10. Starzenie się społeczeństwa, wykluczenie osób starszych – zapewnianie dostępu do dobrej jakości opieki nad osobami starszymi na terenie LOF. 11. Poprawa dostępności do form opieki nad dziećmi do lat 3 (żłobki). 12. Poprawa dostępności do publicznej infrastruktury wychowania przedszkolnego i Szkół Podstawowych. 13. Niewystarczająca dostępność do infrastruktury kulturalnej. 14. Niewystarczająca dostępność miejsc opieki nad bezdomnymi zwierzętami. 15. Ochrona wód – Kompleksowa rewitalizacja rzeki Bystrzycy wraz z dopływami.
3.	Gmina Jabłonna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak systemu gospodarki ściekowej na terenie gminy, konieczna jest budowa sieci kanalizacyjnych i podłączenie do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków Miasta Lublin przez Gminę Głusk. 2. Brak systemu gospodarki ściekowej na terenie gminy. 3. Potrzeba modernizacji ujęć wody i sieci wodociągowej oraz potrzeba rozbudowy sieci. 4. Zły stan dróg gminnych – konieczna jest budowa sieci dróg gminnych na terenie Gminy, chodników i oświetlenia przy drogach gminnych i powiatowych. 5. Zwiększenie dostępności miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej. 6. Zapobieganie powstawaniu smogu. 7. Potrzeba poprawy efektywności energetycznej budynków. 8. Potrzeba większego wykorzystywania energii odnawialnej. 9. Zmniejszenie zużycia energii i poprawa bezpieczeństwa na drogach. 10. Polepszenie warunków nauczania – modernizacja, przebudowa i dostosowanie do aktualnych potrzeb budynków szkół i przedszkoli w miejscowościach Jabłonna Druga, Piotrków Pierwszy, Tuszów, Czerniejów, Skrzynice Pierwsze. 11. Zapewnienie opieki dla dzieci do lat 3 i dostosowanie budynków do potrzeb żłobka/klubu dziecięcego. 12. Poprawa dostępności do działań kulturalnych.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		13. Poprawa estetyki miejsc publicznych. 14. Odnowa koryta rzeki Czerniejówki. 15. Rewaloryzacja stawów, zapewnienie miejsc rekreacyjnych na potrzeby mieszkańców LOF. 16. Poprawa infrastruktury sportowej.
4.	Gmina Jastków	1. Duża dysproporcja w długości sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej. 2. Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi poprzez wdrożenie nowych technologii w ochronie wód dla jakości środowiska. 3. Potrzeba modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków w Snopkowie. 4. Konieczne jest zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu pieszym i drogowym, poprzez budowę chodników w pasach drogowych oraz rozbudowę sieci transportu publicznego. 5. Zanieczyszczenie powietrza spowodowane spalaniem w kotłach o niskiej wydajności. 6. Zagospodarowanie terenów cennych przyrodniczo, a obecnie zdegradowanych. 7. Ochrona bioróżnorodności zbiornika wodnego.
5.	Gmina Konopnica	1. Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody, indywidualnych oczyszczalni ścieków w związku z niewystarczającą ilością w stosunku do potrzeb. 2. Budowa, przebudowa dróg, budowa chodników, stacji rowerowych. Istniejący układ dróg jest dużej mierze niewydolny i przeciążony. Sytuacja wymaga natychmiastowego podjęcia działań usprawniających system komunikacji gminy. Racjonalizacja układu drogowego oraz narzucenie odpowiednich wysokich parametrów technicznych dróg to priorytetowe zadanie gminy. 3. Gospodarka niskoemisyjna, w tym nowe linie komunikacyjne oraz budowa oświetlenia energooszczędnego. 4. Konieczna jest zmiana źródeł ciepła z pieców węglowych na piece gazowe i elektryczne, docieplenie domów prywatnych oraz budynków użyteczności publicznej. 5. Termomodernizacja. 6. Niewystarczająca w stosunku do potrzeb ilość obiektów sportowo-rekreacyjnych. 7. Niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych. 8. Niewystarczająca liczba lokali wykorzystywanych na cele aktywizacji społecznej (świetlic, klubów seniora, miejsc spotkań itp.). 9. Niska aktywność seniorów. 10. Brak wydzielonych i uzbrojonych terenów pod inwestycje przemysłowo-usługowe. Brak instytucji otoczenia biznesu wspierających lokalnych przedsiębiorców. 11. Zaniedbana część ścieżek rowerowych brak wytyczonych tras do jazdy konnej. 12. Niski stopień zabezpieczenia transportu publicznego, konieczność uzupełnienia sieci komunikacyjnej. 13. Niedostateczne wykorzystanie potencjału turystyki podmiejskiej. 14. Polepszenie warunków nauczania poprzez rozbudowę budynków szkolnych oraz budowę boisk sportowych.
6.	Gmina Lubartów	1. Dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz infrastruktury przeciwpowodziowej. 2. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura drogowa, brak spójnych połączeń komunikacyjnych. 3. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 4. Niski stopień wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz niedostatecznie rozwinięta infrastruktura oświetlenia ulicznego.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		5. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna w stosunku do potencjału turystycznego gminy.
7.	Gmina Miasto Lubartów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Potrzeba dostosowania jakości połączeń transportowych i komfortu podróżnych do współczesnych standardów, w tym inwestycje w poprawę jakości dróg i infrastruktury towarzyszącej. 2. Potrzeba podniesienia poziomu aktywności zawodowej mieszkańców i rozwoju ekonomicznego miasta. 3. Potrzeba zmniejszenia emisji CO² do atmosfery, w tym potrzeba działań związanych z termomodernizacją, wymianą źródeł ogrzewania, finansowaniem działań dotyczących nowych źródeł energii i OZE. 4. Potrzeba poszerzenia oferty turystycznej miasta oraz renowacji zabytków zlokalizowanych na terenie gminy i tworzenie nowych inwestycji.
8.	Gmina Mełgiew	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak dostatecznie uregulowanej gospodarki wodno-ściekowej (brak wodociągów, stare szamba). Niezbędna jest budowa wodociągu w m. Trzeciaków, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy. 2. Niski poziom bezpieczeństwa infrastruktury drogowej, konieczna jest budowa chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia wzdłuż głównych dróg komunikacyjnych. 3. Rozwój zabudowy mieszkaniowej, brak dróg lub słaba ich jakość (drogi gruntowe). 4. Niski poziom dostępności transportu publicznego, konieczny jest zakup taboru autobusów elektrycznych oraz stacji ładowania autobusów elektrycznych. 5. Wysoka emisja CO² do atmosfery w związku z używaniem kotłów węglowych, używania energii elektrycznej (produkowanej w większości z węgla). 6. Brak infrastruktury opieki dziennej dla osób starszych/ dzieci i młodzieży.
9.	Gmina Nałęczów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa kanalizacji gminnej, w tym przydomowe oczyszczalnie ścieków. 2. Rozbudowa, modernizacja oczyszczalni. 3. Modernizacja ujęcia wody w Nałęczowie. 4. Budowa nowej siedziby zakładu gospodarki komunalnej. 5. Budowa drugiego etapu „obwodnicy Nałęczowa”. 6. Doprowadzenie najważniejszych dróg do standardów komfortu jazdy i bezpieczeństwa dróg lokalnych oraz dróg powiatowych. 7. Rewitalizacja ulicy 1-Maja. 8. Budowa zatok i wysepek przystankowych. 9. Budowa chodników. 10. Szynobus na trasie Puławy – Lublin – Świdnik lotnisko, z dogodnymi rozwiązaniami dla transportu rowerów oraz zagospodarowanie dworca kolejowego w Sadurkach. 11. Kontynuacja rewitalizacji kolejki wąskotorowej. 12. Uruchomienie autobusowej komunikacji publicznej Nałęczów – Lublin na bazie Dworca Intermodalnego (w tym zakupionych środków transportu oraz uruchomienie weekendowej linii „turystycznej” w godzinach późnych). 13. Potrzeba kontynuacji zadań z <i>Mobilnego LOFu</i>. 14. Budowa parkingów na obrzeżach Nałęczowa. 15. Ścieżki rowerowe na trasie Lublin – Nałęczów – Kazimierz Dolny i na trasie Nałęczów – Kozłówka oraz ścieżki lokalne (w tym nieutwardzone) 16. Termomodernizacja i rozbudowa sieci dostarczania gazu ziemnego. pompy ciepła, fotowoltaika i solary w tym dla obiektów obsługujących ruch turystyczny.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		<ol style="list-style-type: none"> 17. Modernizacja przedszkola w Nałęczowie i jego otoczenia oraz jego wyposażenia i podjęcie adekwatnych działań w oddziałach przedszkolnych. 18. Warsztaty terapii zajęciowej (doposażenie, adaptacja budynku, nowe formy aktywnej integracji itp.). 19. Podniesienie standardu budynków Szkół Podstawowych i ich otoczenia. 20. Budowa budynku Urzędu Miasta wraz z klubem seniora i informacją turystyczną w centrum miasta. 21. Bezpieczeństwo – w tym doposażenie straży pożarnych i monitoring. 22. Rewitalizacja zabytkowego cmentarza. 23. Modernizacja i rozbudowa budynku Nałęczowskiego Ośrodka Kultury oraz jego doposażenie w tym m.in. budowa sceny zewnętrznej, zakup zadaszeń zewnętrznych z podłogami, zakup nagłośnienia, zakup sceny modułowej. 24. Utworzenie Muzeum Andriollego i Muzeum Prusa. 25. Utworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej (przy współpracy z Obszarem Funkcjonalnym Miasta Puławy). 26. Doliny rzeczne – rewitalizacja dolin rzecznych w tym przywrócenie łąkom ich pierwotnego charakteru jako ważny czynnik klimatotwórczy i krajobrazowy (Wycinka drzew, zakup koniecznego sprzętu do utrzymania, budowa infrastruktury takiej jak m.in.: ciągi piesze, monitoring czystości wód, kładki, mostki). 27. Budowa kanału kajakowego Nałęczów – Wąwolnica. 28. Zagospodarowanie wąwozów i głęboznic oraz zabezpieczenie ich przed dalszą erozją, oznaczenie zagospodarowania wąwozu przy ul. Głowackiego w tym: oświetlenie z elementami iluminacji, podwieszane ścieżki, mostki, schody w tym schody do sanatorium Ciche. 29. Wąwozy – wyeksponowanie wejść do wąwozu, przygotowanie altan, tablic opisowych, ławek, barier, utwardzenie szlaku pieszego itp. 30. Utrzymanie czystości / zieleni miejska – miasto ogród. 31. Zakup sprzętu, w tym do zimowego utrzymania ze szczególnym uwzględnieniem tego do zimowego utrzymania chodników oraz zakup sprzętu związanego z utrzymaniem zieleni miejskiej. 32. Projektowanie i wykonanie nasadzeń, zakup roślin w tym palm. 33. Likwidacja dzikich wysypisk. 34. Rewitalizacja parku zdrojowego. 35. Rewitalizacja alei lipowej. 36. Budowa lodowiska / zakup lodowiska rozkładanego. 37. Budowa kortów tenisowych z zapleczem klubowym zagospodarowanie leśnej polany jako miejsca spotkań zagospodarowanie „lasu zakładowego” pod kątem rekreacji, tras spacerowych i biegowych rozbudowa infrastruktury sportowo rekreacyjnej w gminie w tym przebudowa budynku klubu Cisy wraz z rozbudową o salę szkoleniową, poprawa infrastruktury sportowej klubu w Drzewcach (widownia stadionowa, ławki rezerwowych itp.).
10.	Gmina Niedzwica Duża	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie miejsc opieki oraz aktywizacji społecznej dla osób z grup defaworyzowanych, a także zapewnienie odpowiedniej bazy lokalowej oraz poprawa warunków kształcenia. Istniejąca infrastruktura wymaga dostosowania do obowiązujących wymagań technicznych. 2. Zapewnienie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy w celu walki z bezrobociem. 3. Występujące niedostatki w układzie komunikacyjnym na obszarze LOF, niedobory infrastruktury drogowej, pieszej, rowerowej. Ponadto pojawiają się problemy w zakresie słabej integracji różnych środków transportu oraz niedostatecznego wykorzystania inteligentnych systemów transportowych.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		<p>4. Głównym problemem jest słabo rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna. Stosunkowo niski odsetek gospodarstw posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej, aniżeli gospodarstw z dostępem do sieci wodociągowej.</p> <p>5. Niski poziom realizacji zadań z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii przyczynia się do emisji gazów cieplarnianych i wysokiego poziomu zanieczyszczenia powietrza.</p> <p>6. Na terenie Gminy Niedzwica Duża konieczne jest przeprowadzenie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej jak również budynków prywatnych, które ze względu na swój stan techniczny nie spełniają norm energetycznych.</p>
11.	Gmina Niemce	<p>1. Niedostateczna komunikacja publiczna, niski stopień użytkowania ekologicznych środków transportu.</p> <p>2. Niedostateczna infrastruktura rowerowa umożliwiająca bezpieczne przemieszczanie się, w szczególności prowadzących i łączących się ze ścieżkami sąsiednich gmin LOF.</p> <p>3. Niedostatek uzbrojonych terenów inwestycyjnych.</p> <p>4. Niewystarczająca identyfikacja LOF jako rejonu turystycznego.</p>
12.	Gmina Piaski	<p>1. Utworzenie wewnętrznej komunikacji zintegrowanej w ramach LOF ułatwiającej mieszkańcom m.in. dotarcie do głównych miast, w tym Lublina i Świdnika.</p> <p>2. Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w gminie Piaski.</p> <p>3. Ochrona środowiska naturalnego, w tym utrzymanie poziomu czystości zachodniej części Piask.</p> <p>4. Poprawa warunków edukacyjnych, w tym rozbudowa szkoły w Bystrzejowicach Drugich.</p> <p>5. Dostosowanie warunków edukacyjno-wychowawczych do zdiagnozowanego zwiększania się liczby dzieci – Rozbudowa przedszkola z oddziałem żłobka w Piaskach.</p> <p>6. Poprawa dostępności i jakości usług społecznych dla utworzenia klubu/domu seniora w Piaskach.</p> <p>7. Budowa Centrum Wielokulturowości w Piaskach.</p> <p>8. Brak funkcjonalności budynku i niewystarczający zasób woluminów bibliotecznych.</p> <p>9. Zbyt wąska oferta kulturalno-edukacyjna uniemożliwiająca zaktywizowanie różnych grup wiekowych społeczności lokalnej.</p> <p>10. Zmniejszenie zagrożenia występowania deficytów wody, poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego na terenie gminy Piaski.</p> <p>11. Wyżyna Lubelska ma rzadką sieć rzeczną w związku z czym rejon wokół Lublina, w tym Gmina Piaski są zagrożone deficytem wody.</p> <p>12. Generalne obniżenie wód gruntowych w skutek nasilonej działalności człowieka iylesienia znacznych obszarów.</p> <p>13. Zagrożenia powodziowe spowodowane występującymi lokalnymi gwałtownymi opadami.</p> <p>14. Potrzeba ożywienia gospodarczego poza rolnictwem, z wykorzystaniem potencjału lokalnego, w tym ożywienie gospodarcze Piask, gmin sąsiednich, w tym Świdnika i Lublina poprzez wykorzystanie zbiornika retencyjnego na funkcje turystyczne-zalew.</p> <p>15. Potrzeba dostosowania dróg krajowych nr 12/17 do parametrów dróg ekspresowych, poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i ruchu komunikacyjnego pojazdów.</p> <p>16. Przeznaczenie oraz uzbrojenie nowych terenów na rozwój przedsiębiorczości, stymulowanie lokalizacji funkcji komercyjnych – usługowych i produkcyjnych, składowo-magazynowych oraz związanych z obsługą komunikacji przy trakcie transportowym drogi ekspresowej oraz w obrębie miasta Piaski.</p>

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
13.	Gmina Spiczyn	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie zintegrowanego systemu transportu publicznego, w tym m.in. zakup taboru niskoemisyjnego oraz budowa stacji elektrycznych na terenie Gmin Partnerskich. 2. Budowa farmy fotowoltaicznej na terenach byłego wysypiska w Jawidzu. 3. Budowa kanalizacji sanitarnej z Gminą Niemce, Gminą Wólka i Gminą Lubartów, sieci wodociągowej i stacji uzdatniania wody oraz indywidualnych oczyszczalni ścieków w związku z dużym rozproszeniem gospodarstw domowych w miejscowości Jawidz. 4. Zmniejszenie zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy poprzez termomodernizację budynków jednorodzinnych, wymianę piecy na gazowe, pelet lub piece 5-tej generacji. 5. Zaopatrzenie gospodarstw domowych w instalacje OZE (m.in. instalacje solarne, fotowoltaiczne, pompy ciepła woda-powietrze, ziemia-powietrze, powietrze-powietrze). 6. Nowe źródła energii: <ul style="list-style-type: none"> - budowa budynku świetlicy wiejskiej o podwyższonym standardzie energooszczędności tzw. budynek pasywny w miejscowości Stoczek - modernizacja oświetlenia przy drogach gminnych związanego z wymianą opraw sodowych/rtęciowych na ledowe. 7. Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Gminie Spiczyn. 8. Dostosowanie warunków edukacyjno-wychowawczych do zdiagnozowanego zwiększania się liczby dzieci poprzez rozbudowę przedszkola w Spiczynie oraz adaptacji pomieszczeń dla Oddziału przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Jawidzu do wymogów bhp i ppoż. 9. Zwiększenia dostępności i jakości oferty pomocy dla osób starszych poprzez rozwój działań w zakresie dziennego pobytu w ramach rehabilitacji i usprawniania seniorów oraz adaptację i dostosowanie infrastruktury w Zakładzie Leczniczym w Ludwikowie. 10. Dostosowanie poprzez przebudowę dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych do parametrów dróg spełniających funkcję bezpieczeństwa ruchu drogowego wraz z rozbudową infrastruktury komunikacji pieszo-rowerowej. 11. Potrzeba żywienia gospodarczego i turystycznego z wykorzystaniem potencjału lokalnego, poprzez budowę przystani kajakowej wraz z całą infrastrukturą towarzyszącą oraz budową zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną na terenach w dolinie rzek Bystrzycy i Wieprza. 12. Rewitalizacja obiektów na terenie zespołu pałacowo-parkowego m.in. Kaplicy, Lamusa, Stajni, zabezpieczenie istniejących ruin Pałacu oraz Oranżerii. 13. Brak wystarczającego zaplecza sportowo-rekreacyjnego do promowania na terenie gminy Spiczyn zdrowego trybu życia zarówno wśród dzieci jak i osób dorosłych: <ul style="list-style-type: none"> - budowa sali gimnastycznej oraz przebudowa istniejącego boiska do aktywności lekkoatletycznych w miejscowości Jawidz, - budowa boiska szkolnego przy Szkole Podstawowej w Zawieprzycach, - budowa przystani kajakowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Zawieprzycach. 14. Niewystarczający potencjał zainteresowania inwestycjami na terenie gminy Spiczyn w związku z niskim standardem dróg gminnych i powiatowych oraz brakiem uzbrojenia terenów inwestycyjnych.
14.	Gmina Strzyżewice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Problem niewystarczająco rozwiniętej infrastruktury kanalizacyjnej. Odpowiednia gospodarka wodna jest jednym z podstawowych działań mających na celu zachowanie stosunków ekologicznych na danym terenie.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		<ol style="list-style-type: none"> 2. Problem niewystarczającej infrastruktury komunikacyjnej warunkującej kompleksowy rozwój gminy oraz odpowiedni poziom życia mieszkańców. 3. Niska atrakcyjność pod względem przyciągania inwestorów – potrzebne jest pobudzenie przedsiębiorczości poprzez uzbrojenie i promocję terenów inwestycyjnych w Strzyżewicach-Rechcie oraz w Strzyżewicach. 4. W związku ze zmianą przepisów związanych z odbiorem odpadów, Gmina stale podejmuje działania związane z rozwiązywaniem problemów z odbiorem odpadów. 5. Problem zapewnienia wszystkim dzieciom w wieku 3 – 5 lat dostępu do edukacji przedszkolnej. W części południowej Gminy brakuje miejsca, w którym można zorganizować wychowanie przedszkolne. 6. Brak infrastruktury społeczno-kulturalnej, dzięki której mieszkańcy Gminy oraz mieszkańcy pozostałego obszaru LOF mogliby spędzać czas poprzez integrację i aktywność. 7. Potrzeba budowy zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach.
15.	Gmina Świdnik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostateczna infrastruktura rowerowa umożliwiająca bezpieczne przemieszczanie się. 2. Niedostateczna komunikacja publiczna. 3. Niski stopień użytkowania ekologicznych środków transportu, konieczny jest rozwój infrastruktury transportu miejskiego, w tym w szczególności w oparciu o ekologiczne środki transportu. 4. Niedobory sieci komunikacyjnej. 5. Niedostatek uzbrojonych terenów inwestycyjnych. 6. Niewystarczająca infrastruktura mieszkaniowa. 7. Zanieczyszczenie powietrza, konieczna jest wymiana pieców węglowych na piece ekologiczne i ekonomiczne (np. gazowe, elektryczne). 8. Rewitalizacja Parku Miejskiego. 9. Zastąpienie zlikwidowanego ośrodka rekreacyjno-sportowego AVIA nowoczesnym kompleksem rekreacyjno-sportowym stwarzającym możliwość aktywnego wypoczynku. 10. Niedostateczna infrastruktura spędzania czasu wolnego oraz działania z zakresu nowych form spędzania czasu wolnego.
16.	Gmina Wólka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostateczna jakość infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. 2. Niezbędna jest współpraca gminy Wólka z gminą Lublin w zakresie inwestycji w sieć kanalizacji sanitarnej (głównie remontów), gdyż gmina nie posiadając własnej oczyszczalni ścieków korzysta z pobliskiej oczyszczalni Hajdów. 3. Konieczność pilnej modernizacji sieci wodociągowych należących do gminy Wólka, a położonych w obrębie Lublina, jak również modernizacji magistral wodociągowych przebiegających przez teren gminy Wólka, a będących własnością gminy Lublin – zarządzanych przez MPWiK. 4. Niedostatecznie uregulowana gospodarka ściekowa na terenie gminy (poza terenem aglomeracji Lublin). 5. Niedostateczna jakość infrastruktury drogowej. 6. Niedostateczny rozwój wspólnego transportu zbiorowego. 7. Potrzeba rozbudowy infrastruktury transportowo-przystankowej w celu zwiększenia sieci połączeń. 8. Niskie wykorzystanie transportu „bezemisyjnego”. 9. Potrzeba stworzenia systemu roweru podmiejskiego we wszystkich gminach LOF w oparciu o gminę Lublin, jako „rdzenia” systemu. 10. Niskie wykorzystanie transportu niskoemisyjnego. 11. Potrzeba stworzenia systemu stacji ładowania pojazdów elektrycznych.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		12. Niskie wykorzystanie OZE, konieczna jest budowa instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, instalacji geotermalnych, instalacji wykorzystujących energię wiatru. 13. Niedostateczny rozwój infrastrukturalnej bazy oświatowej. 14. Niedostateczna baza infrastruktury kultury. 15. Niedostatecznie rozwinięta baza turystyczna mimo dużych możliwości rozwoju. 16. Zapewnienie wysokiej jakości bazy turystycznej w celu rozwoju społeczno-ekonomicznego obszaru.

Źródło: opracowanie własne

Z analizy informacji przedstawionych przez poszczególne Gminy LOF wynika, że **wszystkie gminy** wskazały, iż bardzo istotne są dla nich kwestie rozbudowy wewnętrznej komunikacji w LOF oraz zrównoważonego transportu niskoemisyjnego. Do tej grupy potrzeb zaliczono m.in. rozwój infrastruktury niskoemisyjnego transportu, drogi, ścieżki rowerowe, chodniki, alternatywne środki transportu oraz wymianę taboru, rozwój infrastruktury ITS, infrastrukturę przystankową i okołoprzystankową, systemy węzłów przystankowych, oświetlenie drogowe, zintegrowany bilet, stacje roweru miejskiego, szynobus.

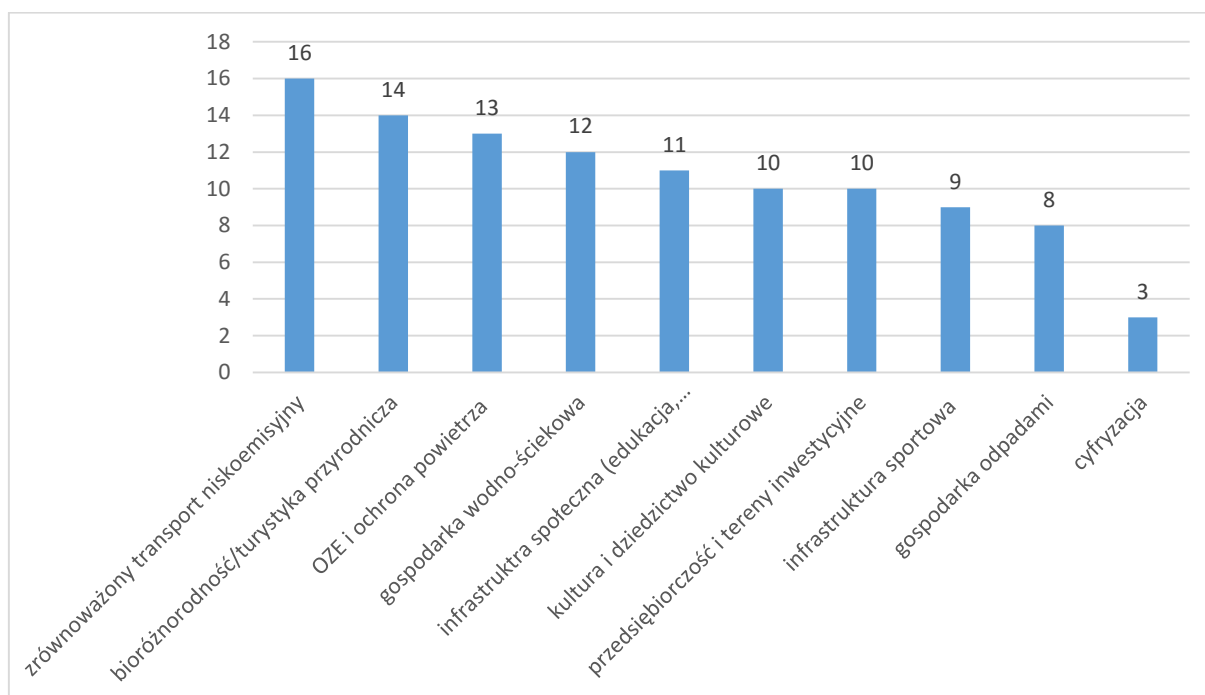
W następnej kolejności, **14 Gmin LOF** wskazało potrzeby z zakresu bioróżnorodności i turystyki m.in. takie jak rozwój infrastruktury turystycznej, inwestycje związane ze zbiornikami wodnymi i rewitalizacją dolin rzecznych oraz tworzenie, renowacje i rewitalizacje terenów zielonych (parki, skwery, wąwozy).

Dalej, również **13 Gmin LOF** wskazało za istotne problemy i potrzeby w zakresie odnawialnych źródeł energii i ochrony powietrza. W tej tematyce ujęto m.in. montaż instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej/mieszkalnych, termomodernizację budynków użyteczności publicznej/mieszkalnych, wymianę źródeł ciepła, oświetlenie uliczne przy zastosowaniu energooszczędnych rozwiązań, magazyny energii oraz budowę źródeł energii np. farmy fotowoltaicznej.

Następną sferą na którą zwróciło uwagę **12 Gmin LOF** jest gospodarka wodno-ściekowa, gdzie wykazano potrzeby takie jak inwestycje związane z budową bądź modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej, oczyszczalni ścieków, sieci wodociągowej, sieci uzdatniania wody, kanalizacji deszczowej oraz budową przydomowych oczyszczalni ścieków.

Edukację oraz włączenie społeczne, a w tym m.in. problemy ze starzeniem się społeczeństwa, zapewnienie miejsc opieki oraz aktywizacji społecznej dla osób z grup defaryzowanych, poprawę dostępności do form opieki nad dziećmi oraz poprawę dostępności do publicznej infrastruktury szkół, połączono w tematykę infrastruktury społecznej w której **11 Gmin LOF** wskazało konieczne potrzeby wymagające interwencji.

Schemat 2. Nasilenie problemów Gmin LOF w poszczególnych obszarach inwestycyjnych

Źródło: opracowanie własne

W dalszej części **10 Gmin LOF** wykazało potrzeby w sferze kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego w której wykazywano niewystarczającą dostępność do infrastruktury kulturalnej oraz wykluczenie kulturowe grup defaworyzowanych LOF, jak również wskazano potrzebę utworzenia na muzeów czy centrum wielokulturowości.

Taka sama liczba Gmin LOF wskazała również niedostatek uzbrojonych terenów inwestycyjnych i konieczność zwiększenia dostępności miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej oraz zapewnienia warunków do tworzenia nowych miejsc pracy w celu walki z bezrobociem.

Na konieczne inwestycje związane z poprawą infrastruktury sportowej, w tym m.in. budowę boisk, obiektów sportowo-rekreacyjnych, infrastrukturę stwarzającą możliwość aktywnego wypoczynku i spędzania czasu wolnego wskazało **9 Gmin LOF**.

W następnej tematyce dotyczącej inwestycji związanych z gospodarką odpadami **8 Gmin LOF** wskazało niedostateczną infrastrukturę umożliwiającą racjonalne gospodarowanie odpadami, konieczność przetwarzania odpadów lub instalacji odzysku i unieszkodliwiania odpadów z wykorzystaniem procesów termicznych oraz biochemicznych, jak również budowę Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz stałe rozwiązywanie problemów związanych z odbiorem odpadów.

Ostatnią sferą do jakiej można zaliczyć potrzeby wskazane przez **3 Gminy LOF** jest szeroko pojęta cyfryzacja. Gminy wskazywały potrzebę inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury informatycznej, poprawą poziomu świadczenia usług

publicznych przez administrację, poprawą jakości bezpieczeństwa publicznego oraz potrzebą zwiększenia dostępu do Internetu dla mieszkańców Gmin.

Tabela 2. Najważniejsze potrzeby i problemy Gmin LOF (nieinwestycyjne)

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
1.	Gmina Lublin	<p>1. Zła jakość powietrza; Wyspy ciepła.</p> <ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie dokumentów strategicznych związanych z adaptacją do zmian klimatu. Kampanie edukacyjno-informacyjne. <p>2. Zagrożenie ubóstwem, wykluczenie społeczne m.in. brak integracji w ramach LOF.</p> <ul style="list-style-type: none"> Turniej Gmin LOF – organizacja cyklicznych turniejów sportowo-rekreacyjnych dla LOF. Tworzenie i realizacja zintegrowanych interdyscyplinarnych programów adresowanych do grup o specyficznych potrzebach. Włączanie do aktywności kulturalnej osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem. Opracowanie kulturalnych i turystycznych materiałów promocyjnych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Zwiększenie kompetencji kadry obsługującej turystów w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami. Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego poprzez m.in.: współpracę z policją, strażą miejską. Likwidacja barier społecznych. <p>3. Niewydolny system zarządzania komunikacją miejską; Problemy z obsługą klientów/pasażerów (np. bariery językowe, kulturowe).</p> <ul style="list-style-type: none"> Badania popytu/marketingowe rynku komunikacji zbiorowej. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników z zakresu transportu. Wymiana doświadczeń – dobre praktyki. Opracowanie dokumentów strategicznych. Działania edukacyjne/marketingowe skierowane do użytkowników komunikacji zbiorowej. <p>4. Niedostateczny rozwój układu komunikacyjnego dla LOF.</p> <ul style="list-style-type: none"> Opracowanie badań, analiz, ekspertyz. <p>5. Brak otwartych danych; Nieumiejętność wykorzystania innowacji w produktach, usługach; Brak inicjatyw lokalnych przedsiębiorców.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kampanie informacyjno-promocyjne skierowane do przedsiębiorców. Działania o charakterze sieciującym, warsztaty. Wymiana doświadczeń – dobre praktyki. Wspieranie inicjatyw lokalnych. <p>6. Niedostateczny potencjał wiedzy, edukacji, kwalifikacji zawodowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie oferty dydaktycznej w ramach LOF m.in. rozwój szkolnictwa zawodowego. Wdrażanie programów kształtowania postaw kreatywnych, przedsiębiorczych, rozwijanie kompetencji kluczowych. Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy. Stworzenie systemu doradztwa zawodowego w szkołach. Podnoszenie kwalifikacji kadr związanych z oświatą.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie modelu kształcenia ustawicznego elastycznie reagującego na potrzeby rynku pracy, w tym rozwój ofert kształcenia i bazy dydaktycznej. <p>7. Wykluczenie kulturowe i niska dostępność miejsc atrakcyjnych turystycznie dla grup defaworyzowanych LOF; Brak długofalowych działań na rzecz edukacji kulturalnej i artystycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> Stworzenie i realizacja programu edukacji kulturalnej i artystycznej. Włączanie do aktywności kulturalnej osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem. Rozwój oferty kulturalnej i dążenie do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców LOF w działaniach kulturalnych. Wspieranie inicjatyw odtwarzania tradycji kulturowych, gospodarczych i etnicznych regionu. Opracowanie kulturalnych i turystycznych materiałów promocyjnych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
2.	Gmina Głusk	<ol style="list-style-type: none"> Wsparcie działalności i rozszerzenie oferty placówek oświatowych (szkoły podstawowe i przedszkola). Bezrobocie. Trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Starzenie się społeczeństwa. Uboga oferta działań aktywizujących osoby starsze.
3.	Gmina Jabłonna	<ol style="list-style-type: none"> Stworzenie spójnej, obejmującej wszystkie miejscowości, oferty kulturalnej integrującej mieszkańców. Doposażenie szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych (baza dydaktyczna). Poprawa jakości nauczania w szkołach. Wsparcie osób bezrobotnych i aktywizacja zawodowa.
4.	Gmina Jastków	<ol style="list-style-type: none"> Poprawa dostępności i jakości usług społecznych z naciskiem na seniorów, dzieci i osoby niepełnosprawne. Wsparcie działalności i rozszerzenie oferty placówek oświatowych. Rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży. Profilaktyka zdrowia - realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy.
5.	Gmina Konopnica	<ol style="list-style-type: none"> Wsparcie działalności placówek kultury (świetlice). Wsparcie działalności placówek oświatowych. Wsparcie działalności i rozszerzenie oferty placówek dziennego pobytu dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie działalności i rozszerzenie oferty Klubów Seniora. Zwiększenie dostępu do rynku pracy (poradnictwo, szkolenia, staże). Współpraca międzynarodowa (Ukraina).
6.	Gmina Lubartów	<ol style="list-style-type: none"> Starzenie się społeczeństwa. Wsparcie działań aktywizujących osoby starsze. Zapewnienie wysokiego standardu kształcenia i wychowania przedszkolnego oraz podstawowego.
7.	Gmina Miasto Lubartów	<ol style="list-style-type: none"> Potrzeba przygotowania kompleksowej oferty turystycznej oraz ożywienia kulturalnego wśród mieszkańców.

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
		<ol style="list-style-type: none"> 2. Brak w szkołach doradztwa zawodowego oraz brak programów kształtujących kompetencje kluczowe i umiejętności niezbędne na rynku pracy. Potrzeba podnoszenia kwalifikacji kadr związanych z oświatą. 3. Potrzeba aktywizacji i integracji społecznej osób po 60 roku życia. 4. Brak kompleksowego wsparcia dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. 5. Potrzeba promowania lokalnej działalności twórczej i wsparcia działalności organizacji pozarządowych.
8.	Gmina Melgiew	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój oferty turystyczno – kulturalnej (w tym dla seniorów). 2. Rozwój oferty usług społecznych dla osób z niepełnosprawnością. 3. Rozwój usług opieki na dziećmi i młodzieżą, w tym rozwój świetlic środowiskowych, w tym tworzenie innowacyjnych rozwiązań. 4. Poszerzenie oferty edukacyjnej (w tym rozwijającej wiedzę, umiejętności i zainteresowania) dla dzieci i młodzieży, szczególnie w zakresie nowych wyzwań technologicznych. 5. Wzrost dostępności poradnictwa specjalistycznego. 6. Promocja potencjału inwestycyjnego Gminy.
9.	Gmina Nałęczów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia dla dzieci o szczególnych potrzebach edukacyjnych. 2. Podwyższanie kwalifikacji nauczycieli. 3. Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych. 4. Aktywne włączenie seniorów.
10.	Gmina Niedzwica Duża	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski poziom aktywności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej seniorów. 2. Brak na terenie gminy punktów dziennej aktywności seniorów. 3. Niezadawalający stan aktywności kulturalnej osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem. 4. Niski poziom przedsiębiorczości i brak nowych miejsc pracy. 5. Stale rosnące potrzeby rozwoju działalności i rozszerzanie oferty placówek oświatowych (szkoły podstawowe i przedszkola), potrzeba doposażenie szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych (rozwój bazy dydaktycznej). 6. Niski poziom uczestnictwa mieszkańców LOF w działaniach kulturalnych, zanik tradycji kulturowych i etnicznych regionu. 7. Niski poziom świadomości społecznej związanej z zanieczyszczeniem wód i powietrza (brak edukacji ekologicznej). 8. Niezadawalający poziom promocji i marketingu gospodarczego Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.
11.	Gmina Niemce	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oferta zajęć dodatkowych dla dzieci (wakacje/ferie zimowe). 2. Rozwój integracji środowisk lokalnych poprzez utworzenie/ uatrakcyjnienie miejsc spotkań. 3. Podniesienie jakości kształcenia. 4. Aktywne włączenie seniorów i wsparcie działań aktywizujących osoby starsze. 5. Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych. 6. Brak kompleksowego wsparcia dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą. 7. Zwiększenie dostępu do rynku pracy (poradnictwo, szkolenia, staże).

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
12.	Gmina Piaski	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja cyklicznej imprezy promującej LOF i poszczególne gminy. 2. Oferta zajęć dodatkowych dla dzieci (wakacje/ferie zimowe). 3. Organizacja cyklicznych imprez (lokalne tradycje i środowisko). 4. Rozwój integracji środowisk lokalnych poprzez utworzenie/uatrakcyjnienie miejsc spotkań. 5. Rozwój mikro i małej przedsiębiorczości gmin LOF. 6. Wspólny zakup usług na rzecz mieszkańców obszaru LOF pomoc przedsiębiorcom.
13.	Gmina Spiczyn	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie jakości kształcenia. 2. Aktywne włączenie osób zagrożonych marginalizacją. 3. Wzmacnianie społeczności lokalnej. 4. Poprawa dostępności i jakości usług społecznych dla utworzenia klubu/domu seniora na terenie gminy Spiczyn. 5. Utworzenie Punktów Diennej Aktywności Seniora na terenie gminy Spiczyn. 6. Brak spójnego systemu informacji turystycznej uwzględniający walory turystyczne Partnerów ZIT LOF, z umieszczonymi mapami, informacjami z dokumentacji przyrodniczej „Zielony LOF”, wirtualnymi spacerami po np. zabytkach, szlakami turystycznymi, siecią ścieżek rowerowych, parkingi rowerowe, kalendarium imprez kulturalnych. 7. Niedostateczne wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy. 8. Brak popularyzacji sportów olimpijskich wśród młodzieży szkolnej, spotkania z olimpijczykami, wsparcie dla młodzieży uzdolnionej sportowo, stypendia sportowe.
14.	Gmina Strzyżewice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezrobocie. 2. Alkoholizm. 3. Przemoc. 4. Starzejące się społeczeństwo. 5. Wsparcie działalności i rozszerzenie oferty placówek dziennego pobytu dla seniorów.
15.	Gmina Świdnik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w edukacji przedszkolnej. 2. Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy. 3. Rozwój indywidualnego podejścia do ucznia. 4. Kompleksowe wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstw społecznych – wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej. 5. Potrzeby społeczne i zdrowotne wśród osób starszych. 6. Niewystarczająca infrastruktura i poziom usług dla osób starzejących się. 7. Rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży profilaktyka zdrowia (m.in. realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu).

Lp.	Gmina	Wskazane potrzeby i problemy
16.	Gmina Wólka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostateczna ilość działań kulturalnych z wykorzystaniem świąt państwowych. 2. Wyposażenie/doposażenie szkół w sprzęt informatyczny wraz z oprogramowaniem edukacyjnym. 3. Niewystarczająca liczba zajęć pozalekcyjnych dla uczniów. 4. Niewystarczająca liczba szkoleń dla kadry pedagogicznej. 5. Niska aktywizacja seniorów. 6. Ubóstwo. 7. Niedostateczna promocja obszaru LOF. 8. Profilaktyka zdrowotna.

Źródło: opracowanie własne

Dane z gmin, dotyczące potencjalnych obszarów interwencji, które zostały przeanalizowane, wskazują iż obszarem priorytetowym dla wszystkich **16 Gmin LOF** jest **włączenie społeczne**. W obszarze tym niezbędne jest zaprojektowanie działań adresowanych do seniorów. Jak wskazuje 12 gmin, działania te powinny być odpowiedzią na problemy typu: starzenie się społeczeństwa, uboga oferta działań aktywizujących osoby starsze, niska aktywizacja seniorów czy niewystarczająca infrastruktura i poziom usług dla osób starzejących się.

Kolejną wskazaną przez gminy sferą - w ramach szeroko pojętego włączenia społecznego - jest rynek pracy. Zauważalnym problemem na terenach gmin jest bezrobocie, a odpowiedzią potrzeba m.in. zwiększenia dostępu do rynku pracy, wsparcia osób bezrobotnych i aktywizacji zawodowej oraz wsparcia funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej.

Następnie gminy wskazują na potrzeby w zakresie prowadzenia działań na rzecz dzieci i młodzieży. Diagnozowane są m.in. trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wskazania zaś dotyczą wsparcia opieki nad dziećmi i młodzieżą poprzez rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym rozwój świetlic środowiskowych oraz tworzenie innowacyjnych rozwiązań.

Gminy LOF wskazują także na potrzeby w zakresie poprawy dostępności i jakości usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami wraz z rozszerzeniem oferty usług dla wskazanej grupy. Zauważalne są również problemy ubóstwa, alkoholizmu, przestępczości oraz potrzeby aktywnego włączenia osób marginalizowanych, wzmacniania społeczności lokalnej, a także wzrostu dostępności poradnictwa specjalistycznego.

W następnej kolejności **15 Gmin LOF** wskazało problemy i potrzeby z zakresu **oświaty**. Gminy widzą m.in. potrzebę wsparcia działalności i rozszerzenia oferty placówek oświatowych w tym ich doposażenia. Zauważalnym problemem jest niewystarczająca liczba zajęć pozalekcyjnych dla uczniów oraz niewystarczająca liczba zajęć dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Partnerzy LOF dostrzegają konieczność poprawy jakości nauczania w szkołach oraz podnoszenia kwalifikacji kadr oświaty. Wskazania Gmin dotyczą także potrzeby zwiększenia udziału

dzieci w wieku przedszkolnym w edukacji przedszkolnej, podniesienia u uczniów poziomu kompetencji kluczowych (w aspekcie przyszłego funkcjonowania na rynku pracy).

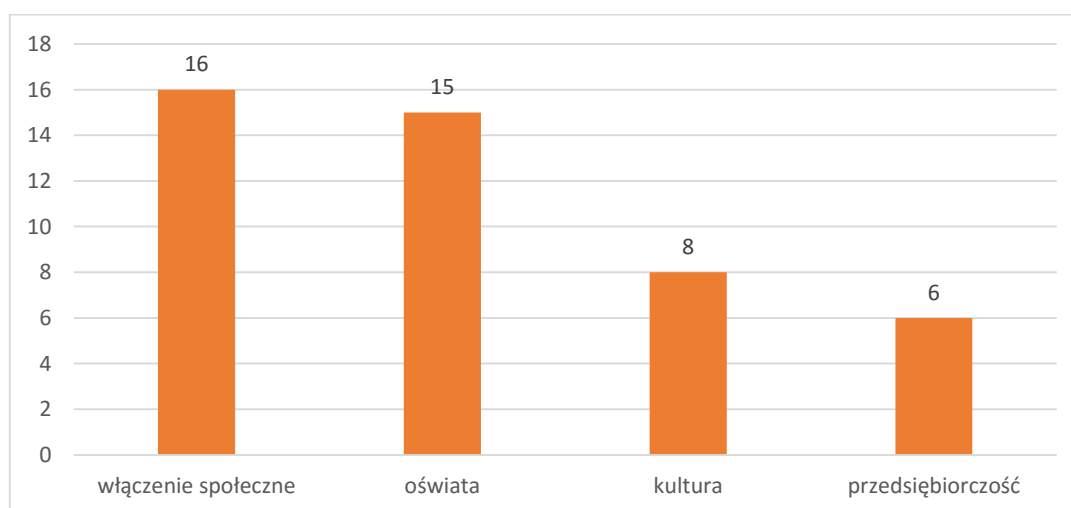
Wg wskazań **8 Gmin LOF**, na trzecim miejscu w gradacji obszarów interwencji, znalazł się obszar **kultury**. Sprowadzając do wspólnego mianownika problemy wskazywane przez Gminy LOF, podkreślić należy potrzebę wsparcia działalności placówek kultury oraz przygotowania spójnej, integrującej mieszkańców i promującej Lubelski Obszar Funkcjonalny, a także środowiska lokalne, oferty kulturalnej.

Czwartym obszarem, który wg **6 Gmin LOF** wymaga interwencji jest **przedsiębiorczość**. Partnerzy LOF wskazują na potrzebę rozwoju mikro i małych firm, wsparcie tego typu działalności, wspólny zakup usług na rzecz mieszkańców Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz promocję potencjału inwestycyjnego Gmin. Problemami zdiagnozowanymi w tym zakresie są m.in. brak kompleksowego wsparcia dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, nieumiejętność wykorzystania innowacji w produktach i usługach, brak otwartych danych, zbyt mało inicjatyw wychodzących od lokalnych przedsiębiorców oraz niski poziom przedsiębiorczości.

W kontekście problemów, nowych wyzwań związanych ze zmianami klimatu i rozwijającym się systemem komunikacji miejskiej na terenie LOF, jedna z Gmin LOF wskazuje na potrzebę przygotowania dokumentacji w tym zakresie.

W diagnozie potrzeb/problemów przeprowadzonej przez Gminy LOF w kontekście działań nieinwestycyjnych pojawiły się takie, które trudno grupować tematycznie. Wśród nich znalazła się profilaktyka zdrowotna, turystyka, współpraca międzynarodowa, potrzeba ochrony powietrza, edukacja ekologiczna oraz niedostateczna promocja Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Schemat 3. Nasilenie problemów Gmin LOF w poszczególnych obszarach nieinwestycyjnych

Źródło: opracowanie własne

2. Analiza potencjalnych obszarów współpracy i typów działań

Na podstawie informacji od wszystkich Partnerów LOF dotyczących problemów oraz wskazania możliwych obszarów współpracy, podczas sporządzania materiałów zbiorczych dla członków *Grupy roboczej* wstępnie wyklarowały się możliwe obszary współpracy dla Gmin LOF po 2020 roku w podziale na obszary inwestycyjne i nieinwestycyjne. W ten sposób przygotowano wstępne materiały do analizy i dalszych prac nad niniejszym dokumentem.

W zakresie obszarów inwestycyjnych wstępnie wyłoniono 10 obszarów:

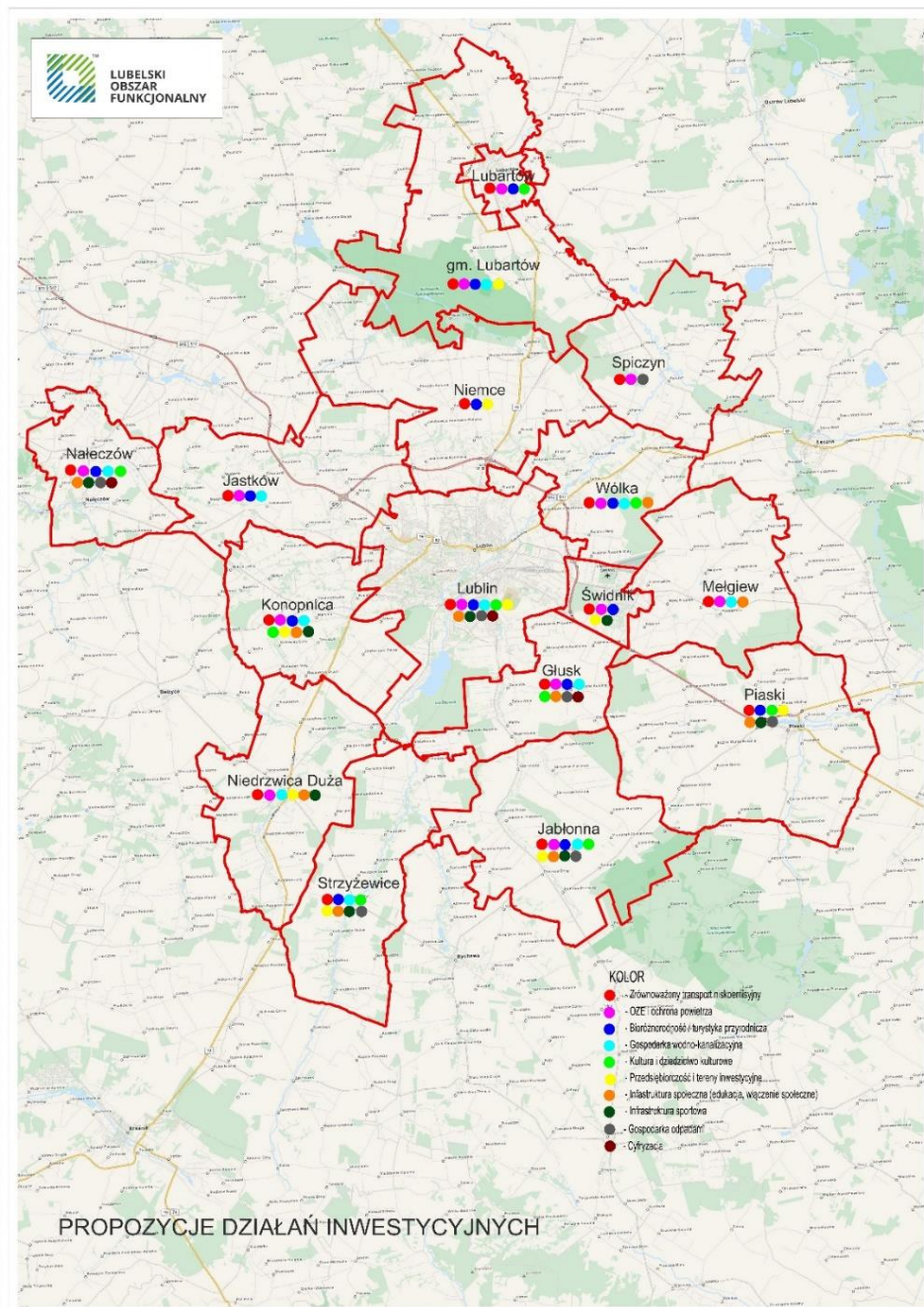
1. Zrównoważony transport niskoemisyjny.
2. OZE i ochrona powietrza.
3. Bioróżnorodność/Turystyka przyrodnicza.
4. Gospodarka wodno-kanalizacyjna.
5. Kultura i dziedzictwo kulturowe.
6. Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne.
7. Infrastruktura społeczna (edukacja, włączenie społeczne).
8. Infrastruktura sportowa.
9. Gospodarka odpadami.
10. Cyfryzacja.

W kwestii obszarów nieinwestycyjnych wstępnie wyłoniono 4 obszary:

1. Włączenie społeczne.
2. Oświata.
3. Kultura.
4. Przedsiębiorczość.

Przedmiotowe obszary zostały zobrazowane na poniższych rysunkach nr 1 i 2.

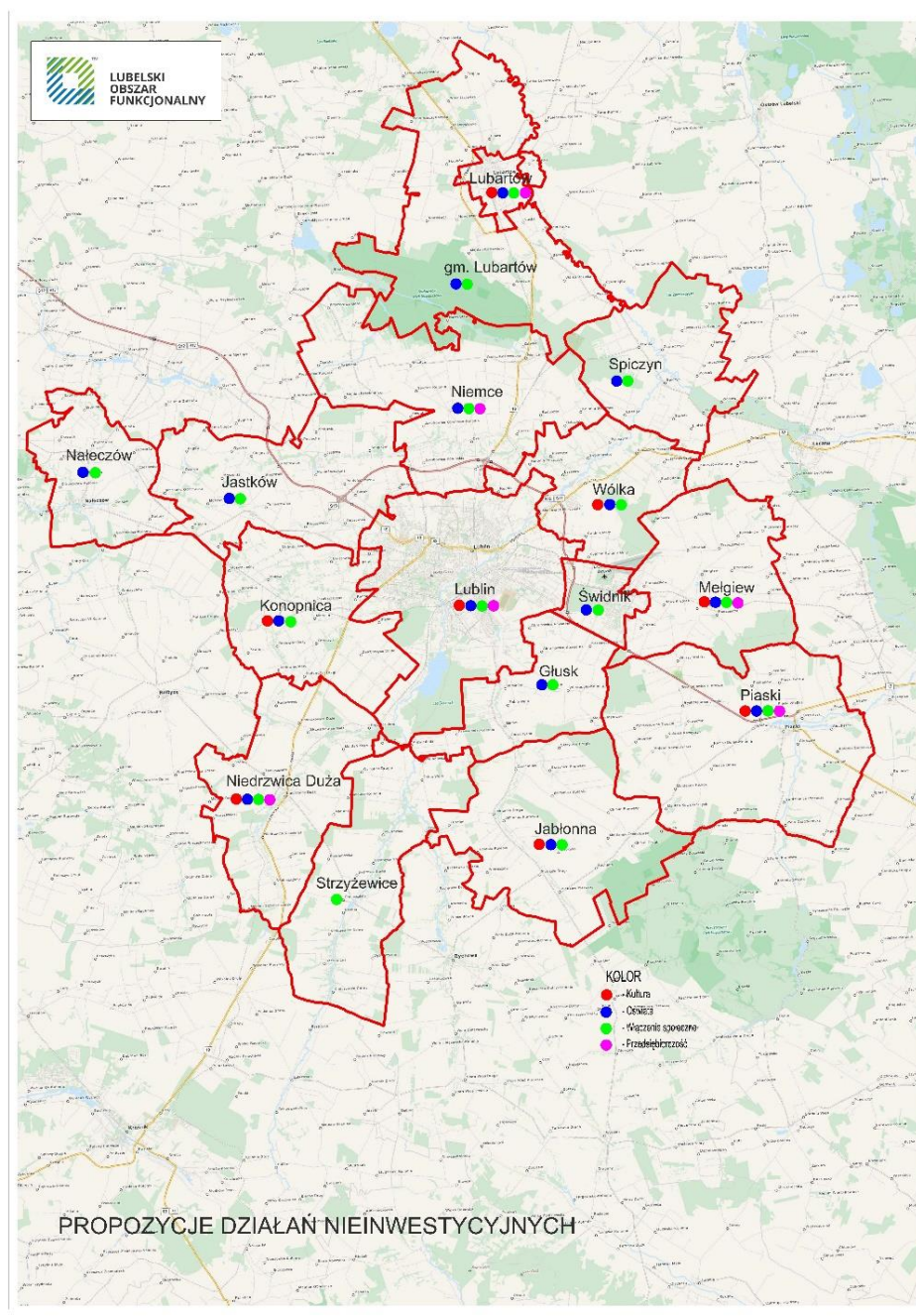
Rysunek 1. Mapa LOF – propozycja obszarów inwestycyjnych

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 2. Mapa LOF – propozycja obszarów nieinwestycyjnych

Źródło: opracowanie własne

Następnie członkowie *Grupy roboczej* dokonali analizy przygotowanych materiałów dotyczących najważniejszych potrzeb i problemów Gmin LOF oraz propozycji możliwych obszarów współpracy przysłanych przez wszystkich Partnerów LOF. Przeprowadzona analiza w połączeniu z dyskusją nad kierunkami rozwoju LOF w ramach *Grupy roboczej* pozwoliły na ostateczne wypracowanie 8 inwestycyjnych oraz 4 nieinwestycyjnych obszarów współpracy istotnych z punktu widzenia obszaru funkcjonalnego oraz dostosowanie propozycji typów działań do poszczególnych obszarów.

Tabela 3. Inwestycyjne obszary współpracy LOF wskazane przez Grupę roboczą

Lp.	Obszar inwestycyjny	Typ działań
1.	Poprawa dostępności komunikacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Drogi • Chodniki – ciągi pieszo-rowerowe – drogi rowerowe • Parkingi
2.	Zrównoważony transport niskoemisyjny	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru • Tabor • Stacje ładowania/magazynowania energii • Wspólny bilet • Zatoki przystankowe, wiaty, pętle • Informacja
3.	Ochrona wód Podobszar: Gospodarka wodno – ściekowa	<ul style="list-style-type: none"> • Kanalizacja sanitarna • Kanalizacja deszczowa • Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja) • Przydomowe oczyszczalnie • Modernizacja ujęć wody, wodociągi
	Ochrona wód Podobszar: Ochrona dolin rzecznych	<ul style="list-style-type: none"> • Sprzęt • Mostki, trapy • Monitoring czystości wody • Retencja • Poldery
4.	Ochrona powietrza i OZE	<ul style="list-style-type: none"> • Instalacje OZE • Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła) • Modernizacja oświetlenia • Budynki energooszczędne (ew. budynki pasywne) • Budowa instalacji energetycznych wykorzystujących bioodpady • Farmy fotowoltaiczne – energetyka rozproszona • Budowa magazynów energii • Nowe źródła energii
5.	Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura (parkingi, tereny zielone) • Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne • Szlaki/ścieżki rowerowe • Budowa spójnego systemu informacji turystycznej • Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska) • Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)
6.	Infrastruktura społeczna (budowa, rozbudowa)	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej dla aktywności sportowej, kulturalnej • Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna) • Infrastruktura współdziałania administracji (w tym cyfryzacja) • Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej • Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego • Infrastruktura przedszkola i szkolna
7.	Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Uzbrojenie terenów w infrastrukturę • Wykup gruntów • Szkolnictwo zawodowe
8.	Gospodarka odpadami	<ul style="list-style-type: none"> • Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych • Sprzęt odbioru i selekcji odpadów • Likwidacja dzikich wysypisk

Źródło: opracowanie własne

Dodatkowo, członkowie *Grupy roboczej* uzgodnili że dla projektów nieinwestycyjnych propozycje działań powinny zostać przedstawione w ujęciu ustalonych wcześniej obszarów dla których Partnerzy LOF zgłaszali swoje potrzeby i problemy (tj. włączenie społeczne, oświata, kultura, przedsiębiorczość) wskazując powiązania z ustalonymi obszarami inwestycyjnymi. W poniższej tabeli zostały przedstawione nieinwestycyjne obszary wraz z odpowiadającymi potrzebom Gmin LOF typami działań. Kilku Partnerów LOF wskazało działania wykraczające poza określone obszary, które w poniższej tabeli zostały ujęte jako „inne”.

Tabela 4. Nieinwestycyjne obszary współpracy LOF wskazane przez Grupę roboczą

Lp.	Obszar nieinwestycyjny	Typy działań
1.	Włączenie społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta działań adresowanych do seniorów • Utworzenie/rozwój placówek wsparcia dziennego • Pomoc środowiskowa • Wsparcie rodziny, w tym młodzieży i dzieci • Organizacja czasu wolnego • Poradnictwo specjalistyczne • Godzenie życia zawodowego i prywatnego • Wsparcie osób bezrobotnych • Wsparcie osób z niepełnosprawnościami • Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomocy społecznej
2.	Oświata	<ul style="list-style-type: none"> • Oferta edukacyjna/Programy edukacyjne • Warsztaty tematyczne • Dopuszczenie placówek edukacyjnych • Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oświaty • Doradztwo edukacyjno-zawodowe • Pomoc psychologiczna/pedagogiczna • Badania/analizy potrzeb edukacyjnych • Utworzenie nowych placówek oświaty • Ścieżki dydaktyczne
3.	Kultura	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty/kursy tematyczne • Spotkania i imprezy plenerowe • Programy/oferty dla instytucji kultury • Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników/ animatorów kultury • Powołanie nowych podmiotów kultury • Dopuszczenie instytucji kultury • Narzędzia interaktywne • Ścieżki dydaktyczne/turystyczne
4.	Przedsiębiorczość	<ul style="list-style-type: none"> • Działania informacyjne/szkoleniowe dla przedsiębiorców • Działania informacyjne/szkoleniowe dla rolników • Dotacje dla przedsiębiorców • Działania promujące • Wymiana doświadczeń przedsiębiorców • Narzędzia IT • Powołanie nowych podmiotów dla przedsiębiorców
5.	Inne	<ul style="list-style-type: none"> • Programy/kampanie edukacyjne (ochrona środowiska, transport) • Programy profilaktyczne (zdrowotne, bezdomne zwierzęta) • Warsztaty/szkolenia (pracownicy transportu, ochrona środowiska) • Działania promujące (turystyka) • Badania/Analizy (transport, ochrona środowiska)

Źródło: opracowanie własne

III. Spójność z dokumentami na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim:

1. Spójność z dokumentami strategicznymi Gmin LOF

W chwili przygotowywania dokumentu „Kierunki działań LOF po roku 2020” strategię poszczególnych Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego znajdowały się na różnym etapie wdrażania. Część dokumentów obejmuje swoim zasięgiem okres spójny z niniejszą perspektywą finansową UE tj. do roku 2020. Dlatego też w niniejszym rozdziale zostaną przeanalizowane w szczególności strategię Gmin LOF, których zakres czasowy wykracza poza rok 2020. Warto jednak zaznaczyć, iż Partnerzy LOF, którzy przygotowują bądź będą nowe dokumenty strategiczne, lub dokonają aktualizacji obecnie obowiązujących – zwrócą szczególną uwagę na zgodność z kierunkami rozwoju LOF. Należy spodziewać się, że: potrzeby, problemy i działania wskazywane przez poszczególne Gminy podczas tworzenia niniejszego dokumentu, znajdą również odzwierciedlenie w kolejnych dokumentach Strategicznych. Poniższa tabela przedstawia podział strategii rozwoju Gmin LOF w podziale na: obowiązujące do roku 2020 i obowiązujące dłużej niż do 2020 roku.

Tabela 5. Daty obowiązywania Strategii Gmin LOF

Strategie Gmin LOF obowiązujące po 2020 roku	Strategie Gmin LOF obowiązujące do 2020 roku
<ul style="list-style-type: none"> • Głusk 2016–2025 • Jabłonna 2016–2023 • Konopnica 2016–2022 • Mełgiew 2016–2022 • Piaski 2016–2023 • Strzyżewice 2016–2025 • Świdnik 2015–2025	<ul style="list-style-type: none"> • Jastków 2015–2020 • Lubartów (miasto) 2015–2020 • Lubartów (gmina) 2015–2020 • Lublin 2013–2020 • Nałęczów 2008–2015 • Niedrzwica Duża 2015–2020 • Niemce 2015–2020 • Spiczyn 2007–2015 • Wólka 2007–2020

Analizując dokumenty strategiczne na poziomie lokalnym należy zwrócić uwagę w szczególności na fakt, iż cele rozwojowe poszczególnych jst dotyczą podobnych obszarów. Choć formułowane są w różny sposób i nadawane są im różne poziomy priorytetyzacji, to z łatwością można wyłonić cele wskazywane we wszystkich dokumentach. Przede wszystkim są to cele związane z kształtowaniem przestrzeni w gminach, poprawie ich dostępności, poziomu rozwoju i jakości życia mieszkańców. Niezbędne są więc inwestycje w infrastrukturę drogową i rozbudowę sieci transportowej z uwzględnieniem rozwiązań niskoemisyjnych. Pozwolą one na lepszą integrację z rdzeniem LOF - miastem Lublin, a także pomiędzy poszczególnymi Gminami LOF. Nie mniej istotne są kwestie związane z szeroko pojętą ochroną środowiska. Poprawa infrastruktury kanalizacyjnej, ochrona terenów zielonych,

gospodarka odpadami, termomodernizacja i odnawialne źródła energii, to tylko niektóre tematy pojawiające się wśród celów szczegółowych stawianych na kolejne lata. Należy również wspomnieć o konieczności rozwoju turystyki i zachowaniu dziedzictwa kulturowego. Znaczące będą tutaj kwestie związane z rozwojem gospodarczym Gmin LOF. Cele poszczególnych strategii odnoszą się również do kwestii społecznych, gdzie jako najważniejsze zadanie wskazuje się poprawę jakości życia mieszkańców, edukacji i usług społecznych, również poprzez budowę niezbędnej infrastruktury.

Podsumowując można stwierdzić, iż Gminy LOF mają tożsame cele rozwojowe. Można również powiedzieć, że indywidualne cele wszystkich Partnerów LOF możemy zgrupować i określić jako cele rozwojowe całego obszaru funkcjonalnego. Podczas spotkań *Grupy roboczej* wybrano najważniejsze obszary współpracy, które ściśle wynikają również ze strategii poszczególnych Gmin. Potwierdza to spójność niniejszego dokumentu ze strategiami na poziomie lokalnym.

2. Regionalna Polityka Miejska Województwa Lubelskiego

Przygotowany dokument pn. „*Kierunki działań LOF po roku 2020*” w pełni wpisuje się w postanowienia „*Regionalnej Polityki Miejskiej Województwa Lubelskiego*”¹ opracowanej przez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

W ramach procesu przygotowania RPMWL przeprowadzono pogłębioną diagnozę w zakresie przestrzennych i społeczno-gospodarczych uwarunkowań rozwoju miast i miejskich obszarów funkcjonalnych. Zidentyfikowano również wyzwania rozwojowe wynikające z wielopłaszczyznowej roli ośrodków miejskich, a także przyjętych celów rozwoju.

Zgodnie z ww. dokumentem wchodzące w skład Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego miasta Lublin i Świdnik uznane zostały za ośrodki miejskie tworzące rdzeń obszaru metropolitalnego, miasto Lubartów za miejski ośrodek lokalny pełniący ważną funkcję sektora publicznego, miasto Nałęczów za miasto wskazane do wzmacniania krajowych i regionalnych funkcji specjalistycznych, a Piaski za miasto wspomagające dyfuzję potencjału metropolitalnego.

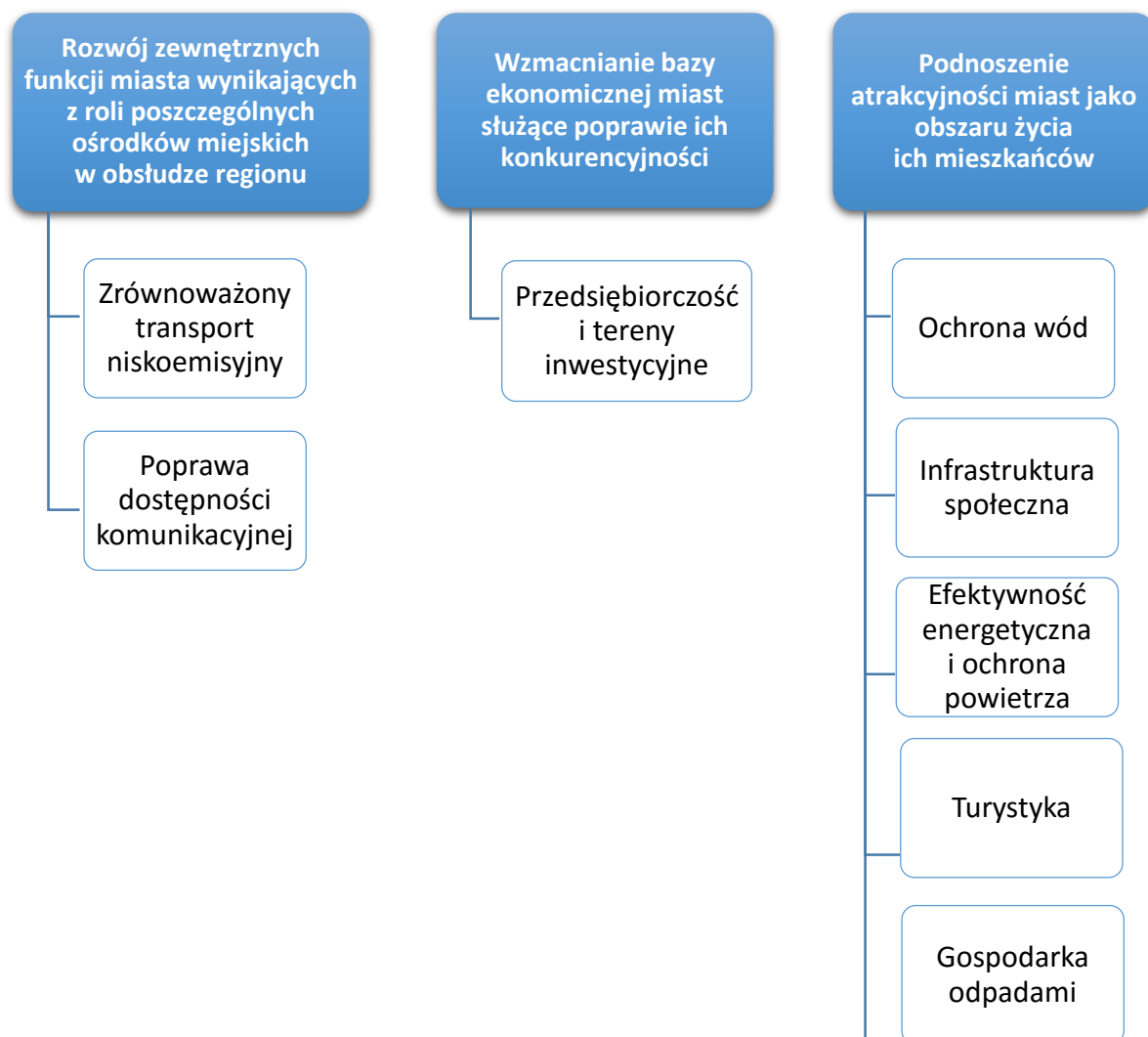
W dokumencie wskazano następujące obszary realizacji RPMWL:

1. Rozwój zewnętrznych funkcji miasta wynikających z roli poszczególnych ośrodków miejskich w obsłudze regionu.
2. Wzmacnianie bazy ekonomicznej miast służące poprawie ich konkurencyjności.
3. Podnoszenie atrakcyjności miast jako obszaru życia ich mieszkańców.

¹ Uchwała nr CCXIX/4288/2017 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 3 października 2017 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Regionalna Polityka Miejska Województwa Lubelskiego”.

Inwestycyjne obszary realizacji RPMWL zostały uszczegółowione poprzez kierunki działań wyznaczonych dla każdego z nich. Są to kierunki istotne dla rozwoju wszystkich ośrodków miejskich, niezależnie od ich wielkości i znaczenia dla obsługi całego regionu. Zgodnie z poniższym wykresem, wszystkie obszary rozwoju LOF po roku 2020 znajdują odzwierciedlenie w obszarach realizacji i kierunkach działań RPMWL.

Schemat 4. Zgodność obszarów inwestycyjnych wskazanych w dokumencie: „Kierunki działań LOF po roku 2020” z obszarami realizacji RPMWL

Źródło: opracowanie własne

3. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Zgodnie ze „Strategią na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”², zrównoważony rozwój społeczny i regionalny to harmonijny rozwój całego kraju, wrażliwy na terytorialną różnorodność i jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia.

W określonym w SOR, nowym modelu zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju, miasta traktuje się jako jeden z obszarów przestrzennej koncentracji wyzwań rozwojowych. Wiele ośrodków miejskich, ze względu na koncentrację czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę rozwoju, nie w pełni wykorzystuje swoje możliwości rozwojowe. Działania w ramach miejskiego wymiaru SOR koncentrują się na wspieraniu rozwoju wszystkich miast bez względu na ich wielkość, położenie czy pełnione funkcje społeczne, gospodarcze i administracyjne.

Działania podejmowane dla realizacji celów polityki miejskiej integrują się z szeregiem działań sektorowych podejmowanych w ramach innych obszarów SOR, np. z zakresu reindustrializacji, spójności społecznej, skutecznego państwa czy infrastruktury. W horyzoncie czasowym do roku 2020 cel ten będzie oparty na realizacji działań wynikających z *Krajowej Polityki Miejskiej*, uzupełnionych o instrumenty wprowadzone przez SOR. Natomiast po roku 2020 szczególny nacisk położony będzie na usprawnienie zarządzania i wzmacnianie współpracy pomiędzy miastami, doskonalenie rozwiązań organizacyjnych i regulacyjnych oraz dostosowanie w jak największym stopniu do specyfiki różnego typu ośrodków.

Wskazane w SOR działania w zakresie poprawy warunków rozwojowych polskich miast to m.in:

- Wypracowanie i upowszechnianie elastycznych rozwiązań organizacyjnych i prawnych, ułatwiających współpracę pomiędzy miastami oraz wewnątrz miejskich obszarów funkcjonalnych;
- Usprawnienie systemu monitorowania i diagnozowania sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej na poziomie miejskich obszarów funkcjonalnych, w tym dostosowanie metodologii statystyki publicznej, rozbudowa lokalnych, regionalnych i krajowych centrów wiedzy nt. obszarów miejskich;
- Wspieranie realizacji zintegrowanych działań rewitalizacyjnych na podstawie programów rewitalizacji ukierunkowanych na przekształcenie obszarów zdegradowanych (w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym);
- Realizacja niskoemisyjnych strategii miejskich i związanych z poprawą jakości powietrza oraz przystosowanie do zmian klimatycznych obszarów miejskich,

² Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

w powiązaniu z działaniami wskazanymi w obszarach SOR dotyczących energetyki i środowiska naturalnego;

- Realizacja strategii zrównoważonej mobilności miejskiej w powiązaniu z działaniami dotyczącymi kompleksowych programów rozbudowy infrastruktury systemów transportu publicznego;
- Poprawa dostępu do różnego typu usług publicznych o charakterze rozwojowym (w tym społecznych związanych m.in. z edukacją, zdrowiem, kulturą oraz gospodarczych – związanych m.in. ze wsparciem przedsiębiorczości, przeciąganiem inwestycji prywatnych);
- Tworzenie krajowej sieci współpracy miast umożliwiającej wymianę wiedzy i najlepszych praktyk nt. zrównoważonego rozwoju miast, usprawnień w zarządzaniu, koordynacji i realizacji innowacyjnych projektów;
- Wzmocnienie koordynacji prowadzonej dotychczas polityki miejskiej w powiązaniu z polityką regionalną na wszystkich szczeblach zarządzania oraz wzmocnienie współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w kształtowanie rozwoju obszarów funkcjonalnych.

Należy zaznaczyć, iż słuszność powyższych założeń zostanie potwierdzona poprzez konkretne działania miast i ich obszarów funkcjonalnych. Jednym z takich działań powinno być odpowiednie przygotowanie tych ośrodków do realizacji planów związanych z kolejną perspektywą UE. Dlatego też, LOF rozpoczął pracę od przygotowania dokumentu „Kierunki działań LOF po roku 2020”. Zadaniem na kolejne lata będzie przygotowanie odpowiednich dokumentów, badań, analiz – niezbędnych do realizacji zintegrowanych działań w ramach obszaru funkcjonalnego.

Uwzględniając zidentyfikowane problemy rozwoju miast, a także spodziewane kierunki zmian w polityce regionalnej UE po roku 2020 oraz zmieniające się wyzwania rozwojowe dla krajowej polityki rozwoju, SOR wskazuje potrzebę bardziej trafnego dopasowania zakresu interwencji polityki regionalnej do potencjałów i wyzwań rozwojowych różnych typów obszarów funkcjonalnych, w tym wiejskich i miejskich oraz udoskonalenia i poprawy skuteczności mechanizmów i instrumentów wykorzystywanych w tej polityce (organizacyjnych, prawnych i finansowych). Zakłada się, że na samorządach lokalnych spoczywać będzie większa niż dotychczas odpowiedzialność za rozwój gospodarczy, przełamywanie barier we współpracy z innymi samorządami, jak również poprawę dialogu z przedsiębiorcami i mieszkańcami.

Przygotowanie niniejszego dokumentu ma na celu wyjście naprzeciw oczekiwaniom polityki wskazanej w SOR w ramach dotyczącej pełniejszego wykorzystania potencjału największych polskich aglomeracji. Identyfikacja obszarów współpracy w ramach Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na przyszłą perspektywę finansową pozwoli rozpocząć przygotowania do podjęcia działań planowanych w kolejnych latach. Dodatkowo, propozycja struktury organizacyjnej w procesie

zarządzania ZIT ma na celu pokazanie najlepszych rozwiązań w tym zakresie, przy uwzględnieniu dotychczasowych doświadczeń.

Zainicjowane w okresie programowania 2014–2020 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) stanowią przedsięwzięcie na rzecz realnego wsparcia aglomeracji i wzmocnienia powiązań funkcjonalnych. Formuła ZIT+ ma być rozwijana po roku 2020. ZIT+ wskazane w SOR jako jeden z „projektów strategicznych” to optymalizacja realizacji ZIT w Polsce. Zgodnie z SOR projekt ten zostanie podzielony na dwa etapy. Do roku 2020 koncentrując się na zwiększeniu efektywności i usprawnieniu wdrażania obecnie realizowanego instrumentu ZIT. Po roku 2020 nastąpi koncentracja na wypracowaniu zasad realizacji ZIT 2020+ z funduszy unijnych oraz rozwiązań krajowych umożliwiających sprawną współpracę JST i realizację wspólnych strategii rozwojowych w miejskich obszarach funkcjonalnych. Rozwiązania te będą dotyczyły kreowania rozwoju metropolitalnego, poprawy zarządzania, wypracowania usprawnień organizacyjnych w dostarczaniu usług aglomeracyjnych i prowadzenia analiz rozwojowych w miejskim obszarze funkcjonalnym, integrujących działania finansowane z różnych źródeł, w szczególności podejmowaniu działań wykraczających poza zadania dotyczące wdrażania funduszy unijnych.

Lubelski Obszar Funkcjonalny cały czas realizuje działania związane z obecną perspektywą finansową, skupiając się na jak najefektywniejszej ich realizacji. Dokument pn.: „Kierunki działań LOF po roku 2020” jest rozpoczęciem działań przygotowawczych do ZIT+. Zdiagnozowane obszary współpracy i proponowane działania wpisują się w zagadnienia wskazane w SOR gdyż: mają na celu zwiększenie koncentracji polityki regionalnej na potencjałach terytorialnych obszarów miejskich i wiejskich, są powiązane tematycznie z obszarami wskazanymi w SOR oraz będą prowadzić do wzmocnienia koordynacji prowadzonej dotychczas polityki rozwoju w ramach obszaru funkcjonalnego.

4. Projekty Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady

Propozycja nowej edycji Polityki Spójności na lata 2021–2027 została przedstawiona przez Komisję Europejską w dniu 29 maja 2018 r. Opublikowane zostały projekty Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady, w tym przede wszystkim: Rozporządzenie ogólne, Rozporządzenie w zakresie EFRR oraz Rozporządzenie w zakresie EFS.

Jednym z ważniejszych elementów niniejszych dokumentów jest przedstawienie podstawowych założeń i Celów Tematycznych dla Polityki Spójności w latach 2021–2027.

Z punktu widzenia Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego najważniejszym z celów będzie Cel Tematyczny nr 5 – Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu lokalnych strategii rozwoju i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich w całej UE, który najprawdopodobniej będzie głównym źródłem finansowania projektów w ramach obszarów funkcjonalnych w kolejnej perspektywie finansowej.

Rysunek 3. Cele Tematyczne Polityki spójności na lata 2021–2027.

Źródło: „Rozwój regionalny i Polityka Spójności po 2020 r. – projekty regulacji w skrócie – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego – czerwiec 2018 r.

Te lokalne strategie, w formie istniejących „zintegrowanych inwestycji terytorialnych” i „instrumentów rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, powinny być opracowywane i zatwierdzane przez właściwe organy lokalne lub terytorialne, które powinny być bardziej zaangażowane w wybór projektów finansowanych przez UE lub też za nie odpowiedzialne. „Rozwój lokalny kierowany przez społeczność” powinien wspierać zmiany strukturalne i umacniać innowacyjność na szczeblu lokalnym.

Dlatego też, bardzo ważne jest rozpoczęcie przygotowań do opracowania takiej właśnie Strategii dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021–2027. Niniejszy dokument jest pierwszym elementem i podstawą prowadzącą do opracowania właściwej strategii rozwoju.

Na dzień dzisiejszy planuje się, że 6% środków EFRR zostanie przeznaczonych na inwestycje w zrównoważony rozwój obszarów miejskich na szczeblu krajowym. Projekty rozporządzeń wskazują również, iż jeżeli strategia, o której mowa powyżej, obejmuje inwestycje otrzymujące wsparcie z jednego lub więcej funduszy, z więcej niż jednego programu lub z więcej niż jednego priorytetu tego samego programu, działania mogą być realizowane jako zintegrowana inwestycja terytorialna.

Wobec powyższego, niezbędnym wydaje się kontynuowanie prac związanych z pozytywną realizacją, zakończeniem i rozliczeniem projektów z obecnej perspektywy z jednoczesnym przygotowaniem planów na perspektywę kolejną. Należy jednak pamiętać, iż sięgać po wskazane środki będą mogły wyłącznie jednostki odpowiednio przygotowane, spełniające wymagania KE. Odpowiedni poziom gotowości Partnerów

LOF pozwoli na płynne „przejście” pomiędzy perspektywami i sprawną realizację działań wpływających na rozwój obszaru funkcjonalnego. Warto również zaznaczyć, iż rozporządzenia unijne są w chwili obecnej projektami i niezbędne będzie śledzenie prac nad ich ostatecznym kształtem.

IV. Obszary współpracy i kierunki rozwoju LOF

Na podstawie zebranych od Partnerów LOF, informacji dotyczących rodzajów planowanych inwestycji, *Grupa robocza* wskazała 8 obszarów inwestycyjnych i 4 obszary nieinwestycyjne. W ramach każdego obszaru inwestycyjnego zostały wyodrębnione typy działań, realizacją których zainteresowane są poszczególne Gminy LOF. W toku prac na nad dokumentem podjęto decyzję, iż wybrane w ten sposób obszary będą wskazane jako „kierunki działań LOF” na kolejną perspektywę finansową UE. Poniższe opisy obszarów i fiszki wraz z mapami – sporządzone na podstawie propozycji projektów zebranych w formie tabel (patrz: Załącznik 1 i 2) – tworzą spójny obraz interwencji, które należy podjąć na terenach poszczególnych Gmin w odpowiedzi na przedstawione wcześniej potrzeby i problemy Gmin LOF. Z uwagi na brak ostatecznych wytycznych co do zakresu tematycznego projektów możliwych do zrealizowania w ramach ZIT po roku 2020, wskazany katalog nie jest zamknięty i będzie realizowany z różnych źródeł finansowania.

Schemat 5. Obszary współpracy wskazane przez Grupę roboczą

Źródło: opracowanie własne

1. Obszary inwestycyjne – podsumowanie

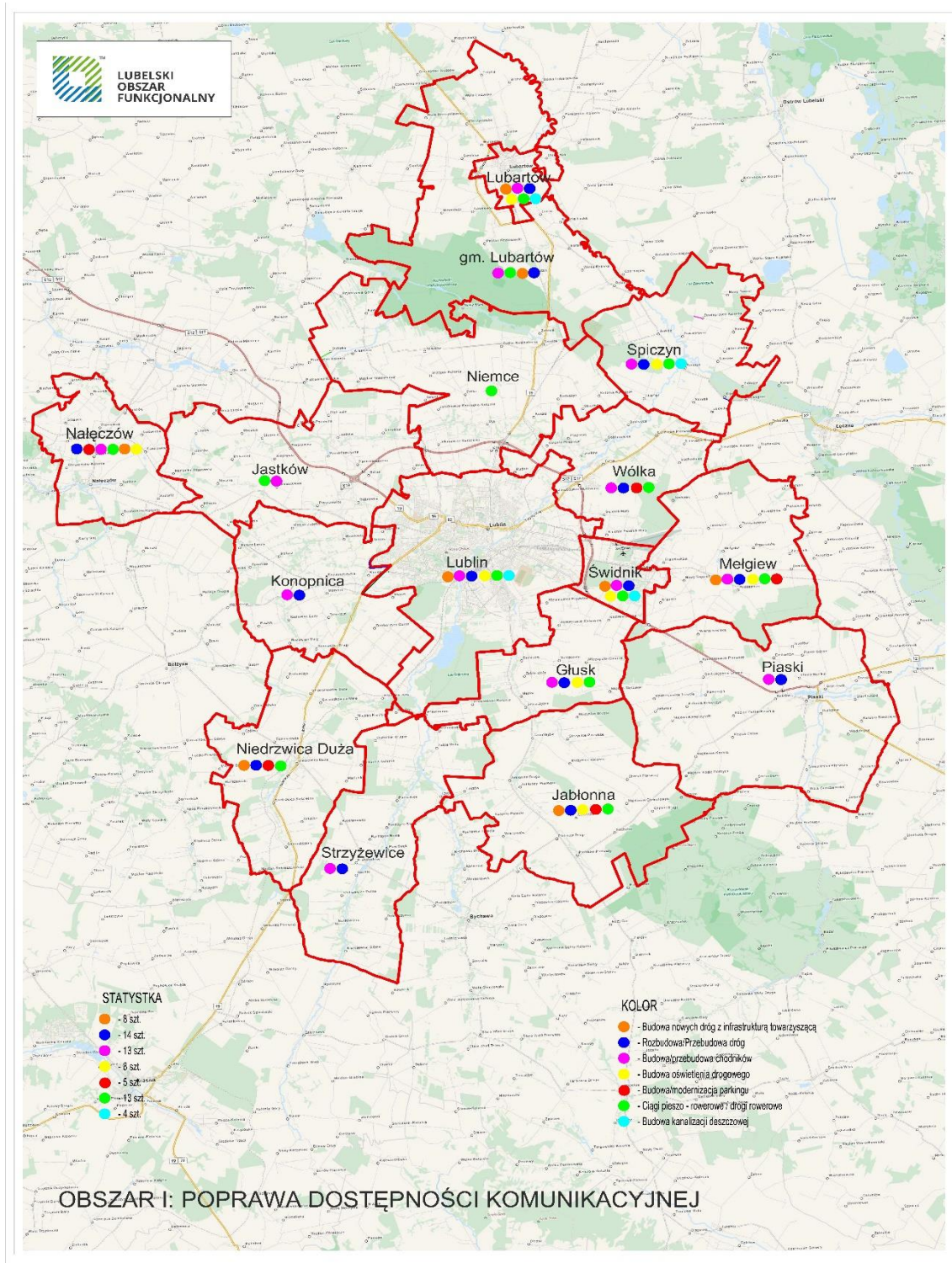
Obszar 1. Poprawa dostępności komunikacyjnej

Tabela 6. Fiszka obszaru – Poprawa dostępności komunikacyjnej

1. Nazwa obszaru:
Poprawa dostępności komunikacyjnej w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Interwencja w niniejszym obszarze wynika z wciąż niewystarczającej infrastruktury drogowej, rowerowej i pieszej. Ponadto część istniejącej infrastruktury wymaga remontów. Dobrze rozwinięta infrastruktura jest konieczna do rozwoju gospodarczego i podniesienia standardu i jakości życia mieszkańców LOF. Nadal jednym z największych problemów Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego jest słaba dostępność komunikacyjna. Obecnie istniejąca sieć dróg ze względu na zły stan techniczny, niedostateczne parametry oraz niski poziom bezpieczeństwa, nie zaspokaja rosnących potrzeb transportowych mieszkańców. Dodatkowo niewystarczająca dostępność komunikacyjna znacznie utrudnia rozwój społeczny i gospodarczy LOF.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>poprawa dostępności komunikacyjnej LOF</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Poprawa połączeń komunikacyjnych wewnątrz LOF;
– Zwiększenie zewnętrznej dostępności LOF;
– Rozwój infrastruktury niezbędnej dla transportu niskoemisyjnego.
5. Zakres działań:
Ze względu na wskazane problemy rozwojowe obszaru funkcjonalnego takie jak niedostatki w układzie komunikacyjnym na obszarze LOF i niedobory infrastruktury komunikacyjnej, zasadnym wydaje się inwestowanie w budowę/rozbudowę/przebudowę dróg, chodników, ciągów pieszo-rowerowych, dróg rowerowych.
6. Efekty realizacji:
Budowa, rozbudowa i przebudowa dróg na terenie Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego pozwoli na zniwelowanie barier transportowych oraz dalszy jego rozwój. Poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury poprawi się bezpieczeństwo komunikacyjne mieszkańców, zwiększą się możliwości rozwoju transportu niskoemisyjnego, a także zwiększy się poziom udziału aktywności mobilnej w transporcie. Jest to jeden z najważniejszych obszarów inwestycyjnych wskazanych przez Partnerów LOF.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi w ramach PI 7b – Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 4. Obszar – Poprawa dostępności komunikacyjnej

Źródło: opracowanie własne

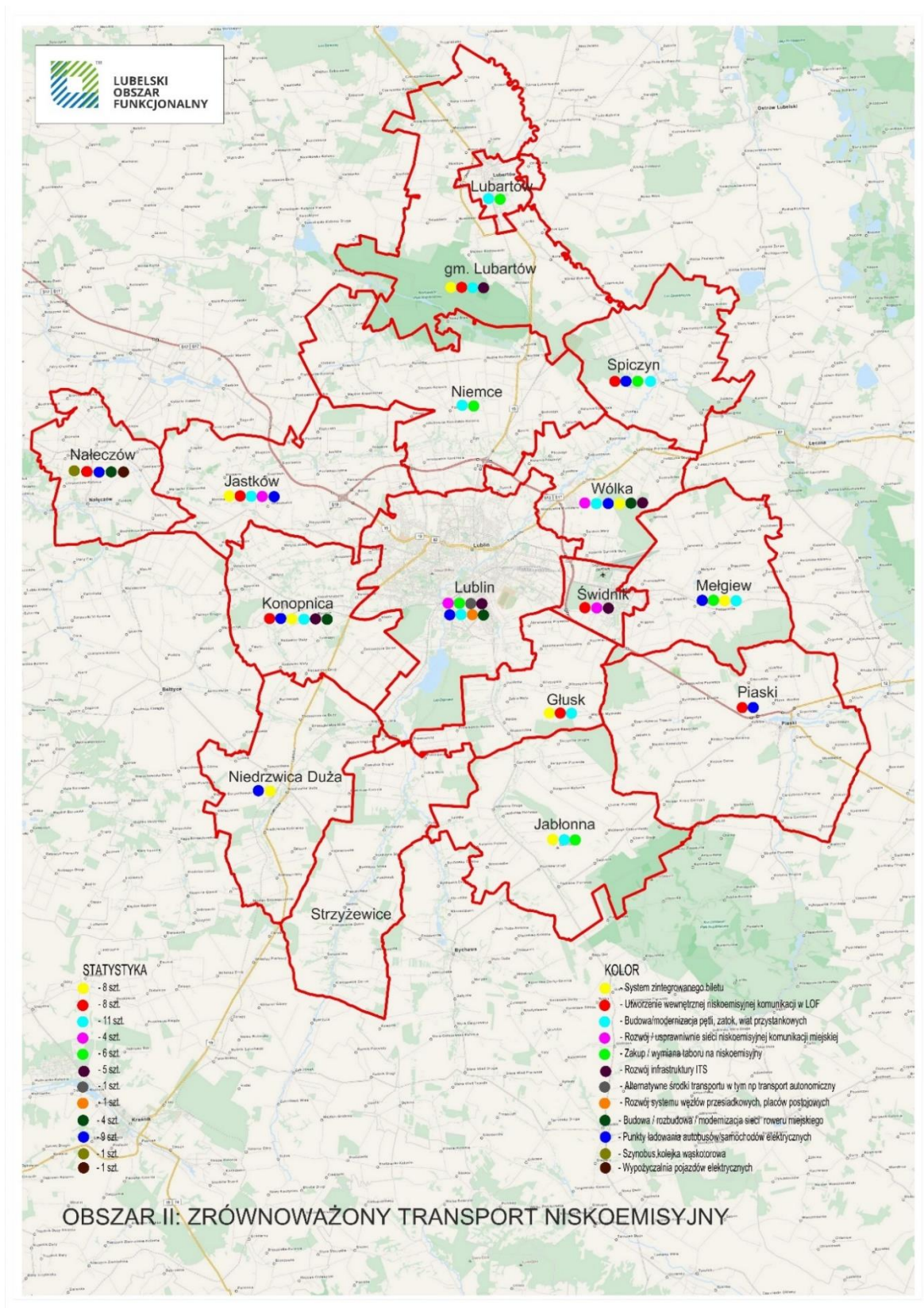
Obszar 2. Zrównoważony transport niskoemisyjny

Tabela 7. Fiszka obszaru – Zrównoważony transport niskoemisyjny

1. Nazwa obszaru:
Zrównoważony transport niskoemisyjny w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Nadal na terenie LOF jest niewystarczająca dostępność komunikacji zbiorowej. Większość istniejących linii komunikacyjnych obsługuje tylko połączenie z rdzeniem LOF – czyli miastem Lublin. Kolejnym problemem zniechęcającym mieszkańców do korzystania z komunikacji publicznej jest niska częstotliwość kursowania transportu zbiorowego, niezadawalający komfort podróżowania oraz zła jakość infrastruktury około przystankowej i informacyjnej. Dodatkowym czynnikiem zniechęcającym do korzystania z transportu zbiorowego są różne rodzaje biletów występujące w różnych środkach transportu.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>usprawnienie systemu transportu zbiorowego na obszarze LOF</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Poprawa jakości powietrza poprzez zakup niskoemisyjnego i zeroemisyjnego transportu zbiorowego oraz budowę infrastruktury towarzyszącej;
– Ułatwienie przemieszczania się na terenie LOF poprzez wprowadzenie wspólnego biletu;
– Zwiększenie zainteresowania korzystaniem z transportu zbiorowego poprzez zakup nowego taboru.
5. Zakres działań:
Ze względu na wymienione w pkt. 3 problemy, konieczne jest inwestowanie w rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz LOF, infrastrukturę okołoprzystankową (m.in. budowę/modernizację zatok, pętli, wiat), systemy ITS, tabor niskoemisyjny. W celu poprawy komfortu i ułatwienia korzystania z komunikacji zbiorowej Partnerzy LOF wykazali wolę stworzenia wspólnego biletu oraz rozbudowania sieci informacyjnej na przystankach.
6. Efekty realizacji:
W wyniku realizacji działań z obszaru transportu zbiorowego na terenie LOF powstanie efektywny, przyjazny dla środowiska system transportu zbiorowego, będący alternatywą dla transportu indywidualnego.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi w ramach PI 4e – Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 5. Obszar – Zrównoważony transport niskoemisyjny

Źródło: opracowanie własne

Obszar 3. Ochrona wód

Podobszar 1. Gospodarka wodno – ściekowa

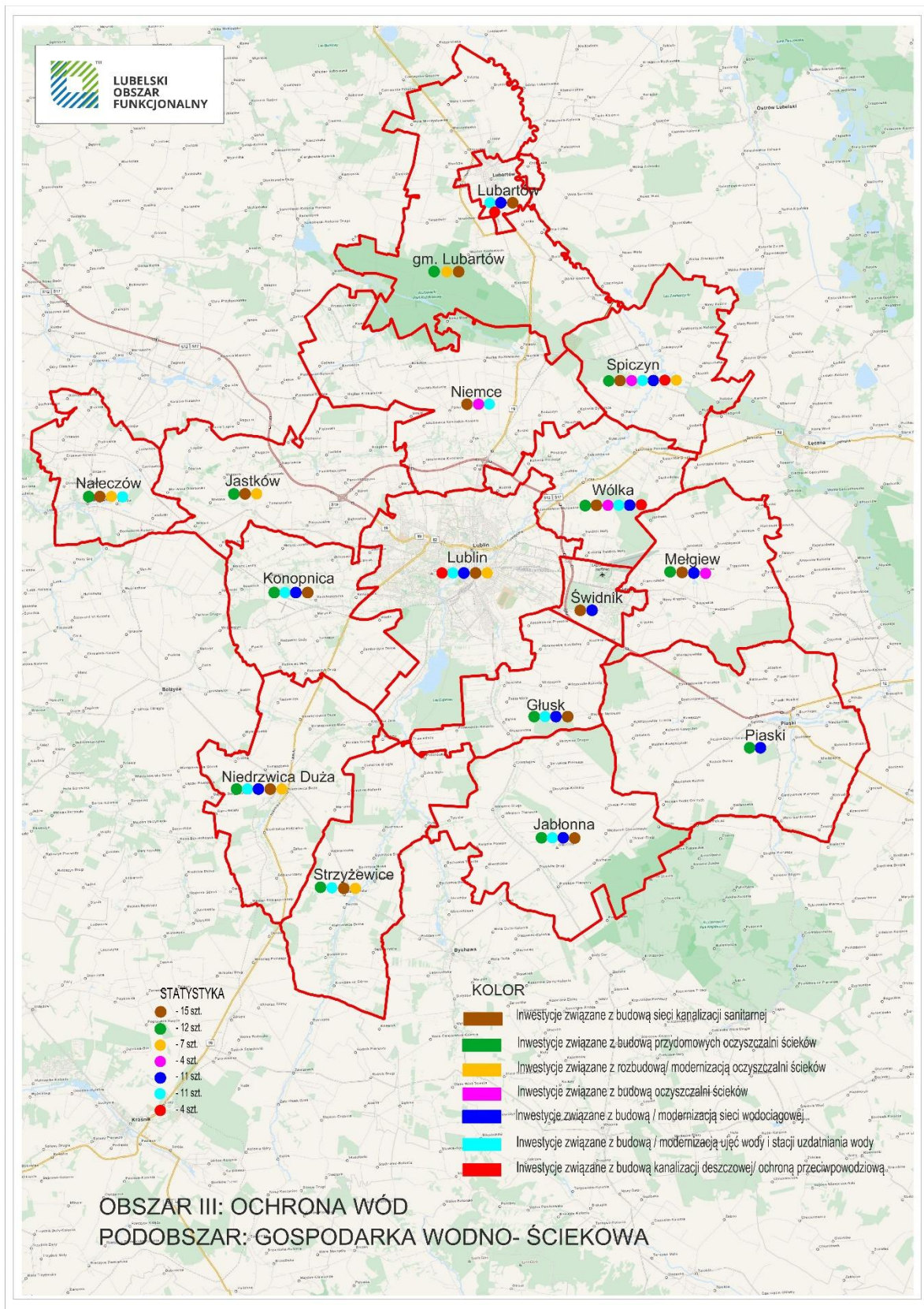
Tabela 8. Fiszka obszaru – Ochrona wód/Gospodarka wodno-ściekowa

1. Nazwa obszaru:
Gospodarka wodno-ściekowa w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Przedstawiciele Gmin LOF wskazywali na problem niewystarczająco rozwiniętej infrastruktury kanalizacyjnej, a odpowiednia gospodarka wodna jest jednym z podstawowych działań mających na celu zachowanie stosunków ekologicznych na danym terenie. Wzmoczone procesy suburbanizacji prowadzące do tego, iż wielu mieszkańców Lublina przeprowadza się do okolicznych gmin w ramach LOF skutkuje koniecznością rozwijania sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na nowych obszarach. Większość powstającej zabudowy jednorodzinnej nie ma dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej, a ścieki gromadzone są w przydomowych szambach. Taki stan rzeczy jest nieprzyjazyń środowisku i drogi dla mieszkańców. Kolejnym problemem jest słabo rozwinięty system zagospodarowania wód opadowych.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>rozwój sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej i deszczowej w LOF</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujący cel szczegółowy: – Rozwój efektywnych, przyjaznych środowisku inwestycji infrastrukturalnych z zakresu zagospodarowania ścieków, uzdatniania wody.
5. Zakres działań:
W celu rozwiązania powyższych problemów, przedstawiciele Gmin LOF wskazali na konieczność prowadzenia inwestycji takich jak budowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, błękitno-zielona infrastruktura, przebudowa systemów odprowadzania wód opadowych, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, budowa/modernizacja ujęć wody oraz oczyszczalni ścieków.
6. Efekty realizacji:
W wyniku realizacji podjętych działań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej zostanie rozbudowany system wodociągowy na obszarze LOF. Ścieki zagospodarowane będą w ramach przydomowych oczyszczalni ścieków (na terenach o mniejszej gęstości zaludnienia) bądź odprowadzane do gminnych oczyszczalni ścieków nowymi sieciami kanalizacyjnymi.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi w ramach PI 6d – Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 6. Obszar – Ochrona wód/Gospodarka wodno-ściekowa

Źródło: opracowanie własne

Podobszar 2. Ochrona dolin rzecznych

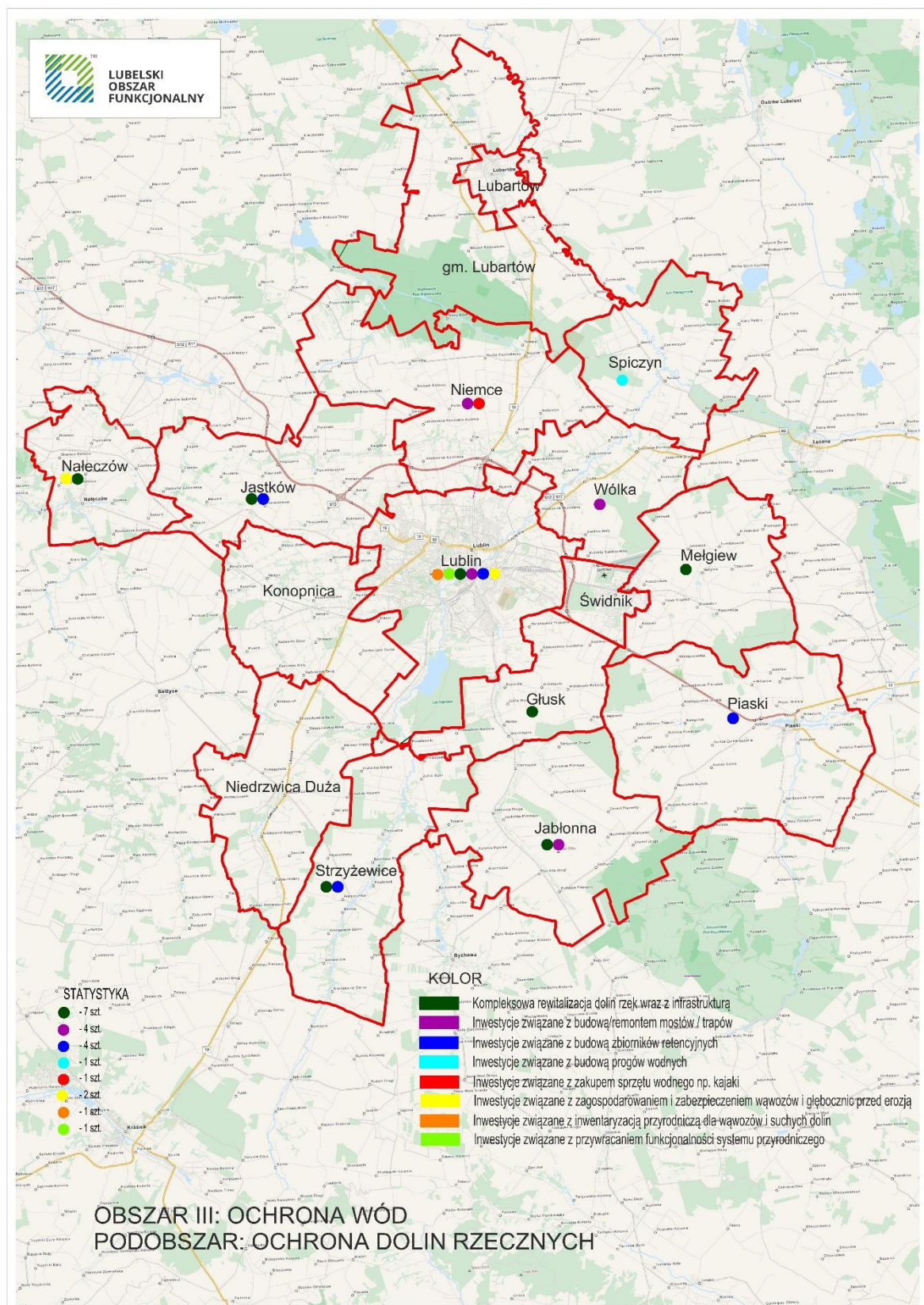
Tabela 9. Fiszka Obszaru – Ochrona wód/Ochrona dolin rzecznych

1. Nazwa obszaru:
Ochrona dolin rzecznych w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Rzeki LOF w tym m.in.: Bystrzyca, Czarniejówka, Czechówka, Skrzyniczanka, Giełczew, Bochothiczanka, Bystra w dużej mierze są rzekami zaniedbanymi, nieuporządkowanymi i niezagospodarowanymi. Rzeki te są zamulone, z zarośniętymi korytami, a także zdegradowane biologicznie. Istniejący stan uniemożliwia rozwój funkcji turystycznych. Dodatkowo obecny stan rzek przyczynia się do możliwości wystąpienia zagrożenia powodziowego i ewentualnych lokalnych podtopień. Pomimo występowania na Lubelszczyźnie stanów deficytowych wód nie ma wystarczającej ilości zbiorników wodnych, które umożliwiłyby gromadzenie wody. Województwo Lubelskie słynie z rolnictwa i terenów zielonych lecz duże zaniedbania z zakresu gospodarki wodnej uniemożliwiają efektywne wykorzystanie potencjału regionu, a w szczególności obszaru LOF.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>rewitalizacja dolin rzecznych w LOF</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Poprawa czystości wody rzek LOF;
– Eliminacja zagrożeń powodziowych;
– Rozwój turystyki.
5. Zakres działań:
W ramach działania zostanie uregulowana gospodarka wodna LOF. Koryta rzek zostaną oczyszczone. Powstaną nowe zbiorniki wodne, które nie tylko będą pełnić funkcję przeciwpowodziową ale jednocześnie będą służyć do odpoczynku dla mieszkańców LOF. Poprawi się znacznie stan czystości wody. Podjęte działania dotyczyć będą również monitorowania jakości i czystości wód powierzchniowych. Powstanie nowa infrastruktura wokół rzek (trapy, mostki, poldery), która umożliwi wykorzystanie terenów nadbrzeżnych do rekreacji i turystyki. W ramach obszaru rozwiązany zostanie również problem koszenia traw i zarośli w celu kontroli i utrzymania ładu w dolinach rzecznych oraz ochrony naturalnych ekosystemów.
6. Efekty realizacji:
Realizacja planowanych działań pozwoli na poprawę czystości rzek w LOF i usunięcie zagrożeń powodziowych. Powstała infrastruktura towarzysząca w tym, zbiorniki rekreacyjno-retencyjne, poldery, ścieżki rowerowe przyczynią się do rozwoju branży turystycznej. Przewiduje się także wdrożenie nowych technologii w ochronie wód i oraz wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej dla wąwozów i suchych dolin. Możliwość magazynowania wody w zbiornikach retencyjnych nie tylko przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, ale również będzie zmniejszało zagrożenie występowania deficytów wody w LOF.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi w ramach PI 6d – Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 7. Obszar – Ochrona wód/Ochrona dolin rzecznych

Źródło: opracowanie własne

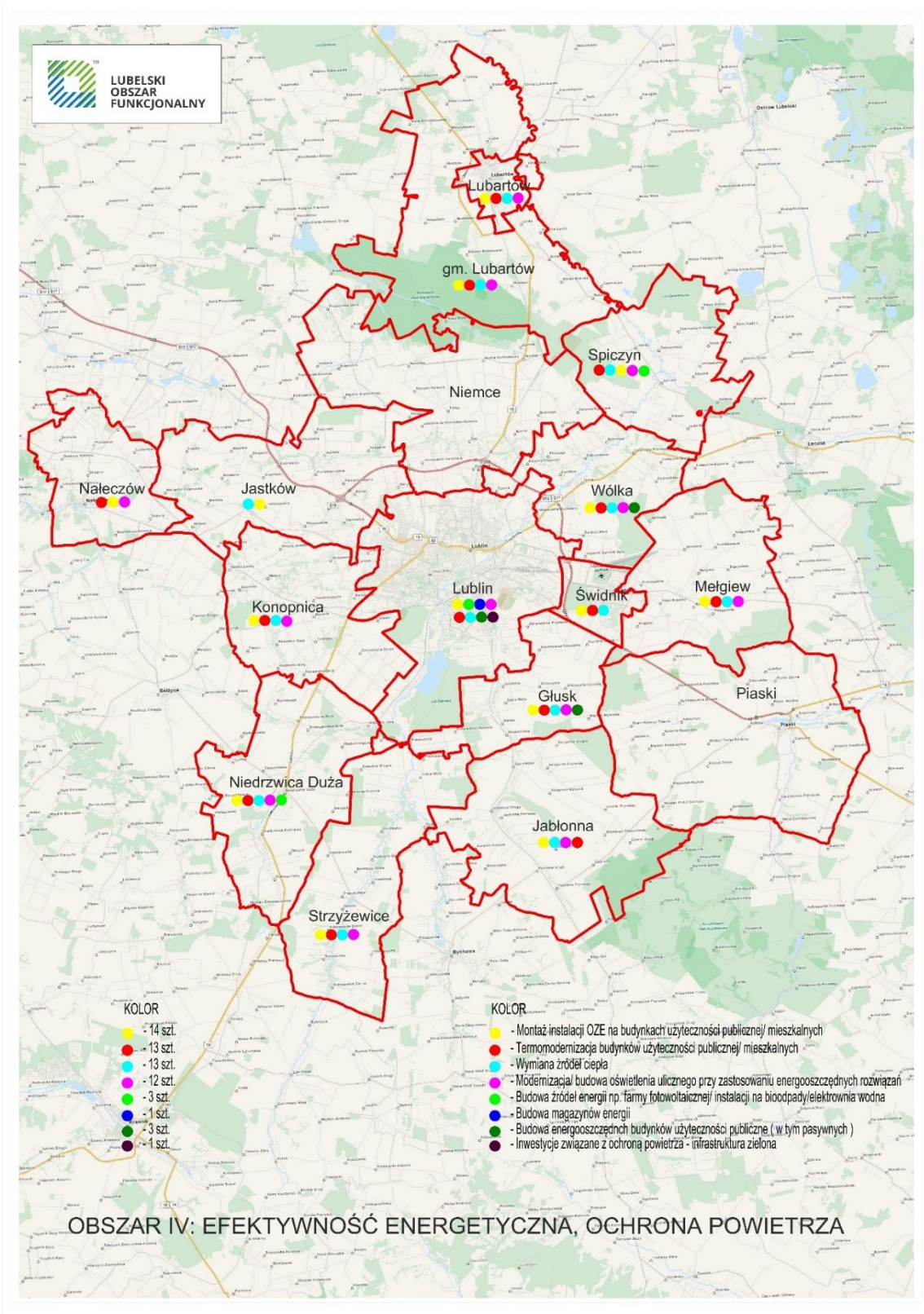
Obszar 4. Efektywność energetyczna i ochrona powietrza

Tabela 10. Fiszka obszaru – Efektywność energetyczna i ochrona powietrza

1. Nazwa obszaru:
Efektywność energetyczna i ochrona powietrza w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Na terenie LOF nadal istnieje problem z zanieczyszczeniem powietrza wynikającym w dużej mierze z używania starych pieców na węgiel. Ponadto w wielu miejscach zamontowane jest oświetlenie uliczne zużywające duże nakłady energii, a wiele starszych budynków traci duże ilości ciepła poprzez brak odpowiedniej termomodernizacji. Działania mające na celu naprawę istniejącego stanu rzeczy wymagają nakładów finansowych na które w dużej mierze nie stać prywatnych gospodarstw domowych. Przedstawiciele Gmin LOF wskazywali także na niskie wykorzystanie OZE, konieczna jest budowa instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, instalacji geotermalnych, instalacji wykorzystujących energię wiatru.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>poprawa stanu środowiska poprzez ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Ograniczenie zapotrzebowania na energię ze źródeł kopalnych poprzez termomodernizację istniejących budynków i budowę nowych budynków w technologii pasywnej;
– Wykorzystanie potencjału jakie dają OZE;
– Ograniczenia zużycia energii na energochłonne oświetlenie uliczne poprzez wymianę tego oświetlenia.
5. Zakres działań:
W celu rozwiązania tych problemów, przedstawiciele Gmin LOF wskazali na konieczność inwestowania w instalacje wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii oraz w działania służące obniżeniu energochłonności, budowę instalacji energetycznych wykorzystujących bioodpady, a także termomodernizację oraz budowę budynków energooszczędnych. Ponadto przedstawiciele Gmin LOF wskazali na potrzebę inwestowania w magazyny energii oraz nowe źródła energii.
6. Efekty realizacji:
W wyniku realizacji działań z zakresu zwiększenia efektywności energetycznej i ochrony powietrza na obszarze LOF ograniczona zostanie emisja dwutlenku węgla do atmosfery oraz innych szkodliwych substancji. Zmniejszone zostanie zapotrzebowanie na ciepło wytwarzane ze źródeł nieodnawialnych poprzez przeprowadzanie prac termomodernizacyjnych w istniejących budynkach, jak również budowę pasywnych budynków. Zmniejszone zostanie zapotrzebowanie na energię elektryczną poprzez bardziej efektywne energetyczne oświetlenie uliczne. Powstaną nowe inwestycje z zakresu tzw. „zielonej energii” – instalacje solarne i fotowoltaiczne na budynkach należących do osób prywatnych.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi indywidualnie przez Gminy LOF w ramach PI 4c – Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8. Obszar – Efektywność energetyczna i ochrona powietrza

Źródło: opracowanie własne

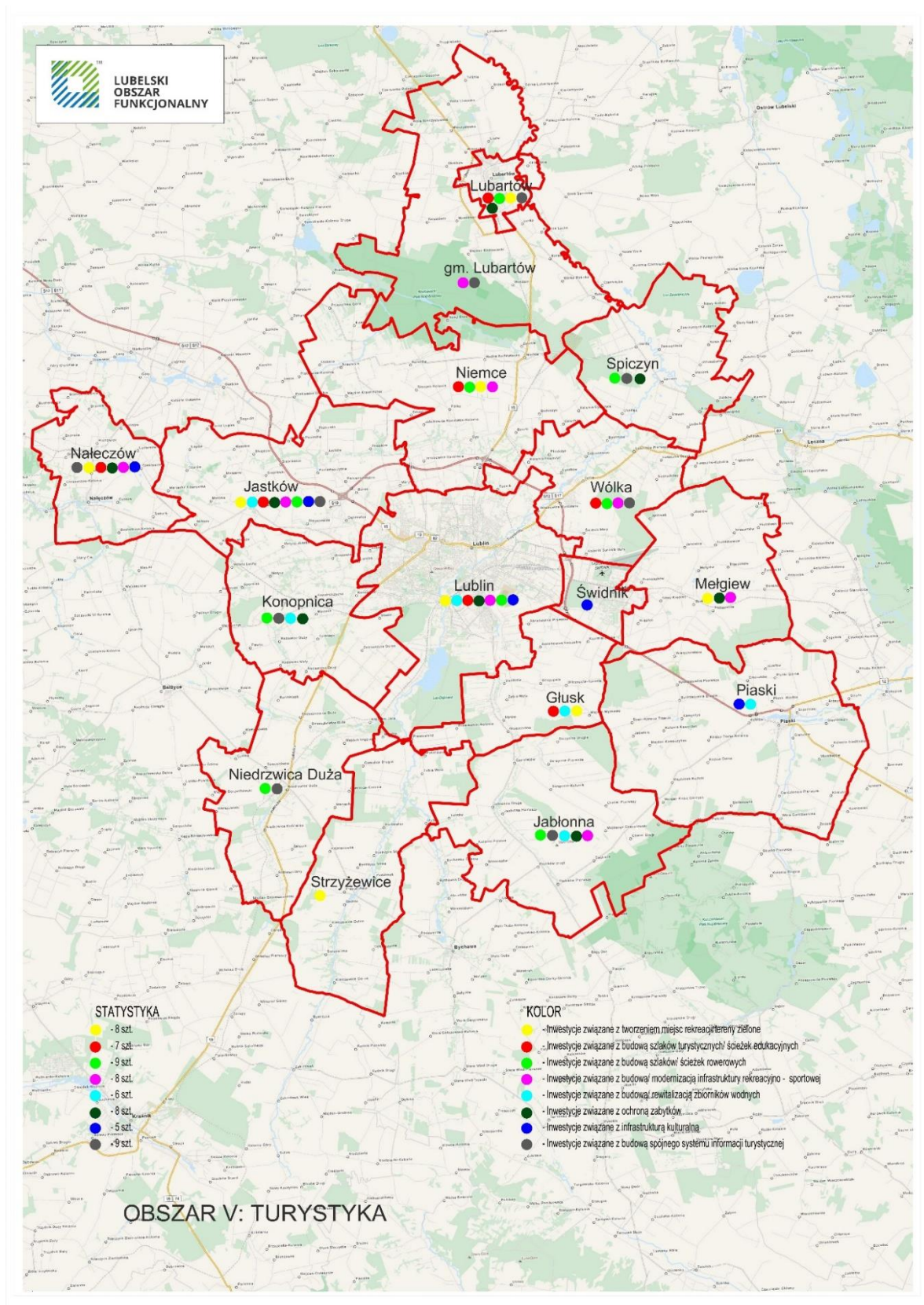
Obszar 5. Turystyka

Tabela 11. Fiszka obszaru – Turystyka

1. Nazwa obszaru:
Turystyka w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Na terenie LOF jest wiele miejsc ciekawych przyrodniczo i kulturowo. Niestety obecny stan infrastruktury związanej z turystyką i zachowaniem dziedzictwa kulturowego, jest wciąż niewystarczający i nie pozwala w pełni wykorzystać posiadanych zasobów. Ponadto stan techniczny wielu zabytków oraz innych obiektów kultury ulega stałemu pogorszeniu, co utrudnia lub wręcz uniemożliwia ich właściwe wykorzystanie. Przedstawiciele Gmin LOF wskazywali także na potrzebę zapewnienia wysokiej jakości bazy turystycznej w celu rozwoju społeczno-ekonomicznego obszaru.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>stworzenie z obszaru LOF terenu interesującego przyrodniczo dla turystów</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej;
– Rewitalizacja obszarów z potencjałem turystyczno-rekreacyjnym.
5. Zakres działań:
W celu rozwiązania powyższych problemów przedstawiciele Gmin LOF wskazali na potrzebę inwestowania w infrastrukturę rozumianą przez m.in. rewitalizację dolin rzecznych, tereny zielone, a także infrastrukturę sportowo-rekreacyjną oraz budowę spójnego systemu informacji turystycznej. Ponadto stwierdzono, że niezbędna jest również budowa szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych, szlaków/ścieżek rowerowych oraz szeroko pojęta ochrona dziedzictwa kulturowego.
6. Efekty realizacji:
W wyniku realizacji działań z obszaru turystyki, LOF stanie się obszarem interesującym pod względem kulturowo-turystycznym. Dzięki zrewitalizowaniu obszarów cennych przyrodniczo czy kulturowo LOF częściej będą odwiedzać turyści z innych regionów kraju czy z zagranicy. Działania z zakresu szeroko rozumianej rekreacji mają na celu umożliwienie mieszkańcom bardziej intensywne i urozmaicone spędzanie wolnego czasu.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi w ramach PI 6d – Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 9. Obszar – Turystyka

Źródło: opracowanie własne

Obszar 6. Infrastruktura społeczna

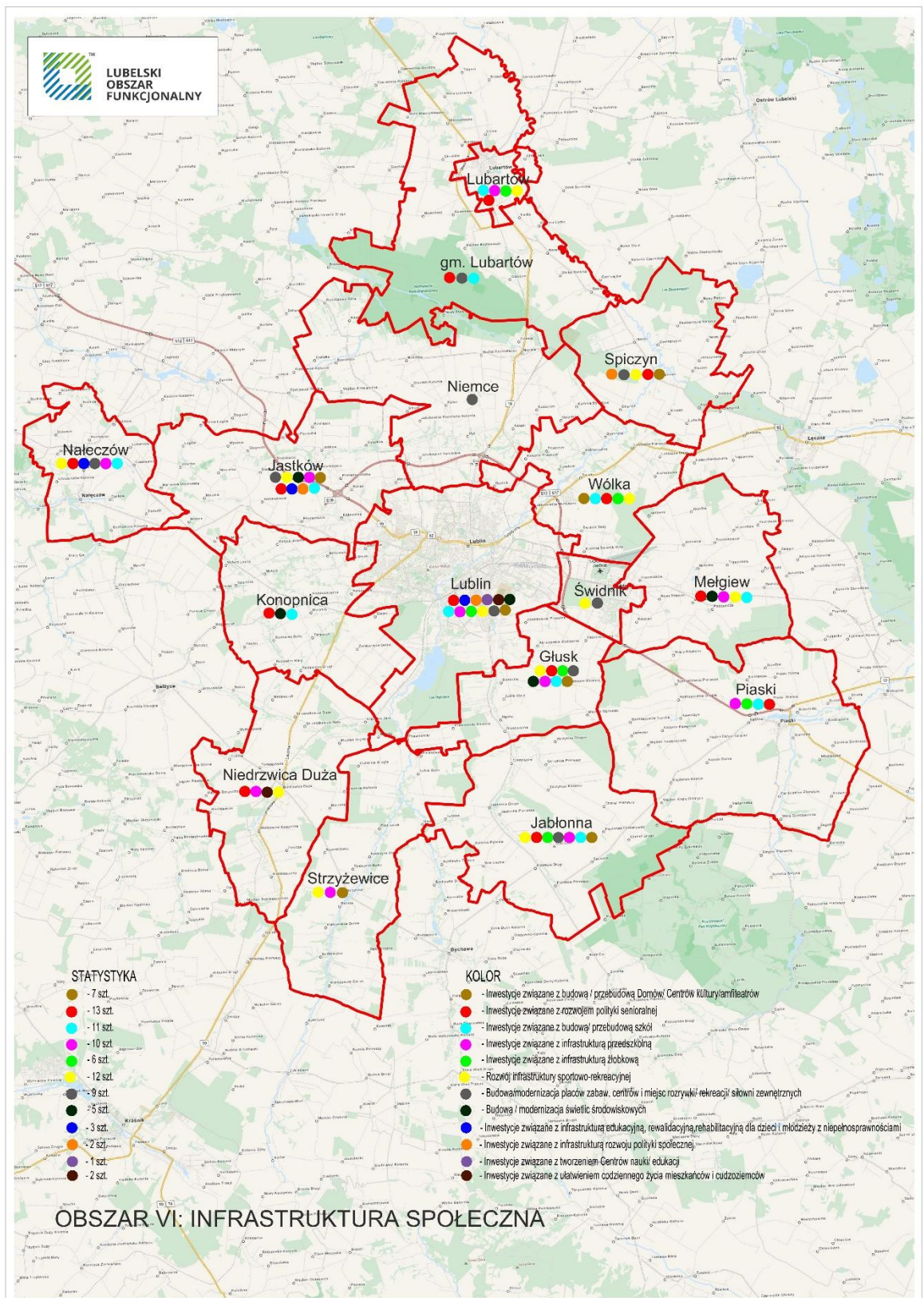
Tabela 12. Fiszka obszaru – Infrastruktura społeczna

1. Nazwa obszaru:
Infrastruktura społeczna w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Na terenie LOF wciąż zauważalne są braki w infrastrukturze związanej z administracją, szkolnictwem, sportem i rekreacją. Wskazano na konieczność wzmocnienia działań związanych z wykorzystaniem infrastruktury edukacyjnej dla aktywności sportowej, kulturalnej, oraz budowy i rozbudowy: infrastruktury prozdrowotnej (sportowo-rekreacyjna), związanej z polityką senioralną i włączeniem społecznym, a także edukacją zarówno przedszkolną jak i szkolną. Dodatkowo wskazano na rozbudowę infrastruktury współdziałania i funkcjonowania administracji (w tym cyfryzację).
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>rozwój infrastruktury społecznej na terenie LOF</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Wzmocnienie więzi społecznych;
– Wzmocnienie potencjału edukacyjnego obszaru LOF;
– Cyfryzacja administracji publicznej.
5. Zakres działań:
W ramach działań z zakresu infrastruktury społecznej powstaną na terenie LOF nowe żłobki, domy kultury, domy opieki nad seniorami, przedszkola, szkoły, Młodzieżowy Dom Socjoterapii, a także obiekty edukacyjno-rewalidacyjno-rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, mieszkania treningowe, wychnieniowe oraz mieszkania chronione, jak również miejsca integracji środowisk lokalnych. Powstała infrastruktura społeczna przyczyni się do większej integracji mieszkańców LOF, rozwoju potencjału edukacyjnego i włączenia społecznego w szczególności seniorów.
6. Efekty realizacji:
W wyniku podjętych działań obszar LOF będzie bardziej przyjazny mieszkańcom. Budowa nowych żłobków, szkół przyczyni się do zwiększenia dostępności edukacyjnej. Nowe domy seniorów mają na celu włączenie społeczne osób starszych. Powstaną także centra aktywności lokalnej mające na celu integrację mieszkańców.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi w ramach PI 9b – Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 10. Obszar – Infrastruktura społeczna

Źródło: opracowanie własne

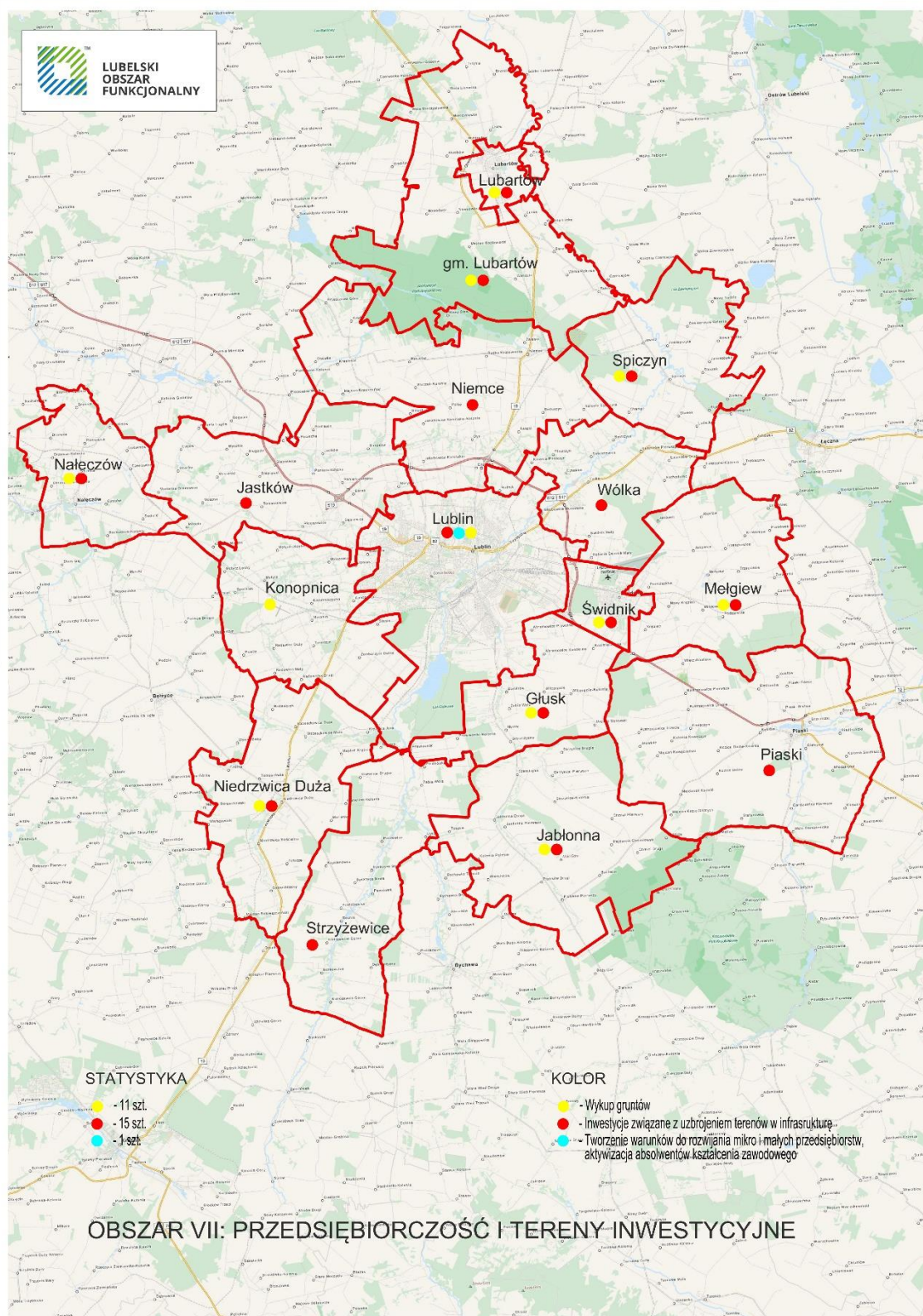
Obszar 7. Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne

Tabela 13. Fiszka obszaru – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne

1. Nazwa obszaru:
Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem
3. Opis stanu obecnego:
Obszar ten został wskazany jako wymagający interwencji z uwagi na konieczność poprawy atrakcyjności i warunków inwestowania oraz prowadzenia działalności gospodarczej na terenie LOF oraz podniesienia standardu i jakości życia mieszkańców. Na terenie LOF jest niewystarczająca ilość odpowiednio przygotowanych terenów inwestycyjnych, co negatywnie wpływa na rozwój gospodarczy obszaru.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>rozwój przedsiębiorczości na terenie LOF</u> . Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Rozbudowa i rozwój terenów inwestycyjnych na terenie LOF;
– Wsparcie edukacji zawodowej.
5. Zakres działań:
W związku z tym, że na obszarze LOF znajdują się tereny które po przekształceniu mogą służyć zlokalizowaniu różnych form aktywności gospodarczej, wskazano konieczność podejmowania działań polegających na uzbrojeniu terenów w infrastrukturę, wykupie gruntów przeznaczonych na tereny inwestycyjne oraz tworzeniu warunków do rozwijania mikro i małych przedsiębiorstw, jak również aktywizacji absolwentów kształcenia zawodowego.
6. Efekty realizacji:
Realizacja zadań w niniejszym obszarze pozwoli otworzyć się Gminom LOF na przyjmowanie inwestorów. Projekty związane z wykupem gruntów i rozbudową infrastruktury inwestycyjnej z pewnością przyczynią się do wzmocnienia konkurencyjności Gmin LOF w tym obszarze.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami w ramach PI 3a – Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 11. Obszar – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne

Źródło: opracowanie własne

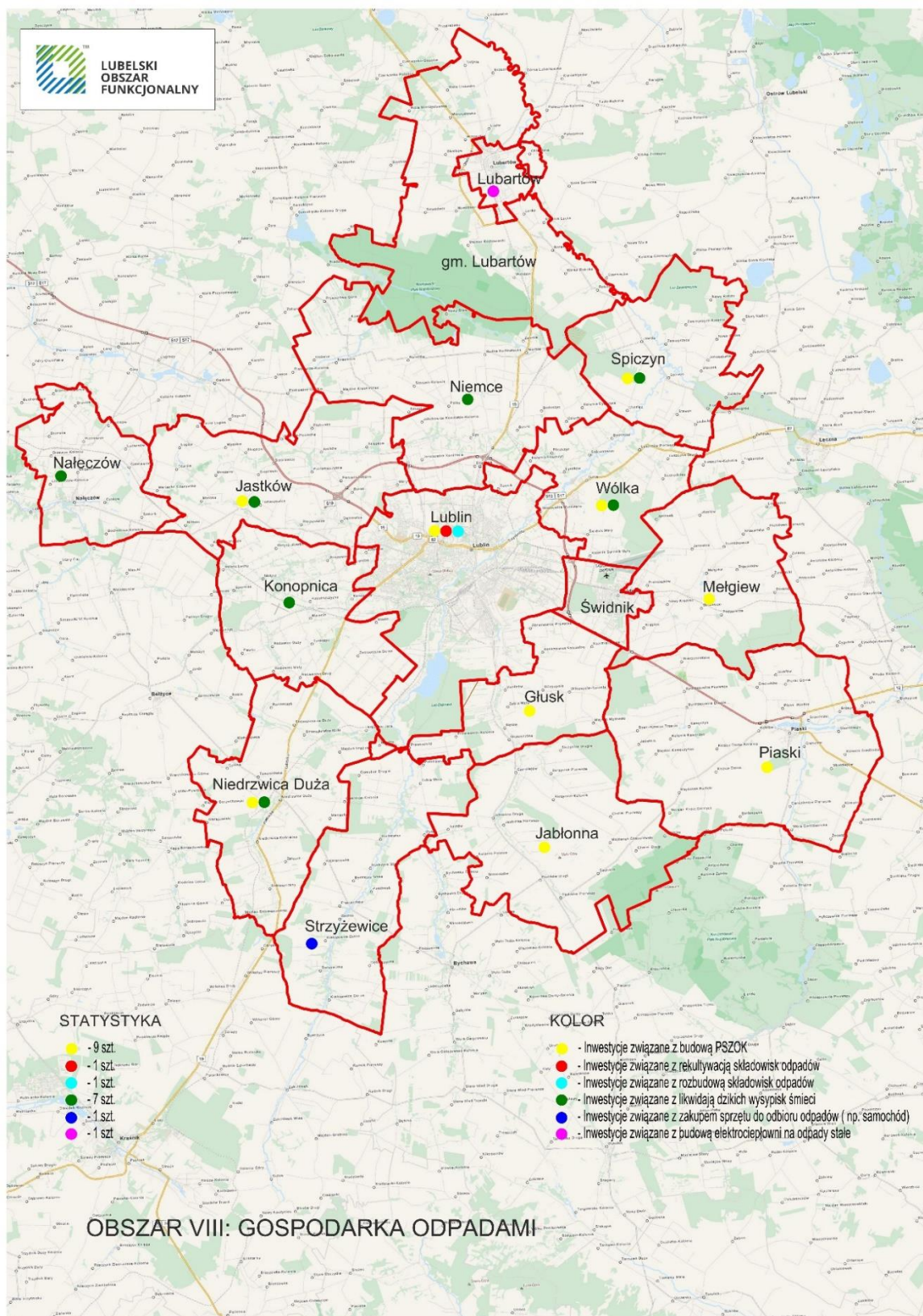
Obszar 8. Gospodarka odpadami

Tabela 14. Fiszka obszaru – Gospodarka odpadami

1. Nazwa obszaru:
Gospodarka odpadami w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym
2. Potencjalni partnerzy:
Gminy LOF, które wykazały zainteresowanie przedmiotowym obszarem.
3. Opis stanu obecnego:
Interwencja w niniejszym obszarze wynika z konieczności podwyższenia bezpieczeństwa ekologicznego, zapobiegania degradacji środowiska naturalnego, zachowania bioróżnorodności, podniesienia standardu i jakości życia mieszkańców oraz ochrony zdrowia. Na terenie LOF nadal problemem jest gospodarka odpadami i dzikie wysypiska śmieci. Liczba Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz obiektów do segregacji odpadów zmieszanych jest ciągle niewystarczająca. Natomiast istniejące punkty składowania obszarów wymagają rekultywacji i rozbudowy.
4. Cele:
Głównym celem w ramach realizacji zadań z tego obszaru będzie <u>uporządkowanie systemu zagospodarowania odpadów na terenie LOF.</u> Dodatkowo można wyróżnić następujące cele szczegółowe: <ul style="list-style-type: none">
– Rozbudowa systemu PSZOK na terenie LOF;
– Eliminacja dzikich wysypisk śmieci.
5. Zakres działań:
W celu rozwiązania problemów w niniejszym obszarze wskazano potrzebę inwestowania w budowę PSZOK, rekultywacji oraz rozbudowy istniejących składowisk odpadów oraz zakup sprzętu do odbioru i selekcji odpadów. Istotne będzie również podejmowanie działań związanych z likwidacją dzikich wysypisk śmieci na terenie LOF.
6. Efekty realizacji:
Podjęte działania wpłyną pozytywnie na stan środowiska naturalnego na obszarze Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Uporządkowana zostanie sytuacja związana z gospodarką odpadami. Rozwiązanie wskazanych problemów z pewnością przyczyni się do podniesienia jakości życia mieszkańców obszaru.
7. Powiązanie ze strategią ZIT LOF na lata 2014–2020:
Obszar jest powiązany z działaniami realizowanymi indywidualnie przez Gminy LOF w ramach PI – 6a Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.

Źródło: opracowanie własne

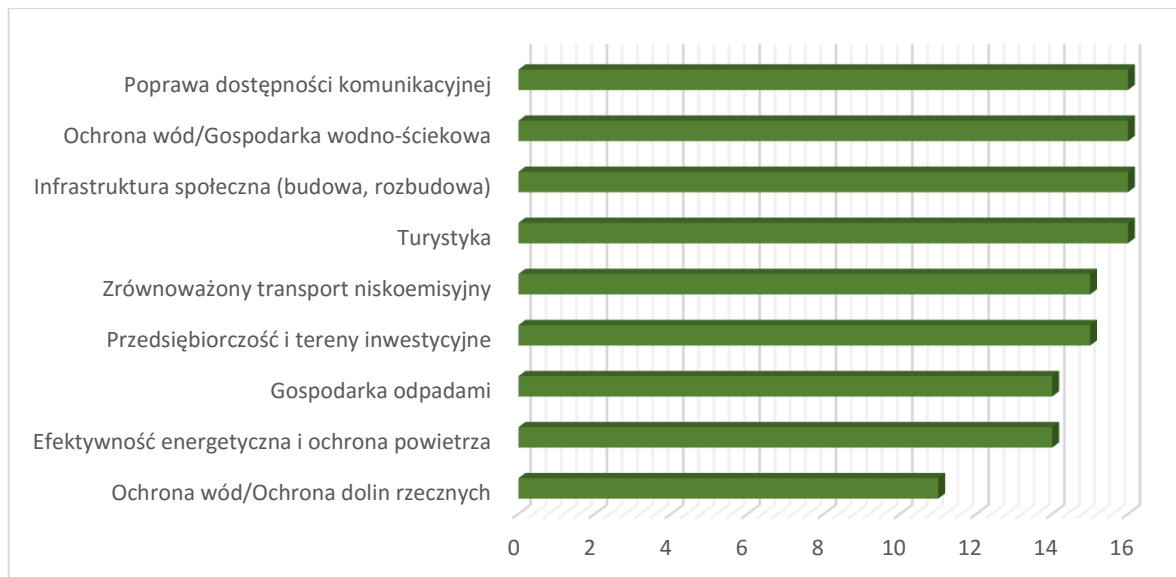
Rysunek 12. Obszar – Gospodarka odpadami

Źródło: opracowanie własne

Podsumowaniem opisów poszczególnych obszarów współpracy w ramach LOF może być następujący wykres, pokazujący liczbę Gmin zainteresowanych poszczególnymi obszarami:

Schemat 6. Podsumowanie inwestycyjnych obszarów współpracy w ramach LOF

Źródło: opracowanie własne

Warto w tym miejscu zauważyć, iż wskazane powyżej obszary są w dużej części kontynuacją działań realizowanych w ramach ZIT w perspektywie finansowej 2014–2020. Co pokazuje, że alokacja przeznaczona dla LOF nie rozwiązała wszystkich problemów obszaru funkcjonalnego i dlatego też niezbędne jest dalsze finansowanie oparte na instrumencie ZIT, a nawet zwiększenie jego zakresu.

Należy również wspomnieć, iż w przypadku niektórych działań w obecnej perspektywie finansowej wprowadzono liczne ograniczenia, które nie pozwalały na realizację projektów zgodnie z potrzebami Gmin LOF. Widoczne jest to między innymi w przypadku działania 3.8 *Tereny inwestycyjne w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego*. Żadna z Gmin LOF nie zdecydowała się na realizację projektu w niniejszym PI z uwagi na wprowadzone w SZOOP ograniczenia. Podobnym przykładem może być ograniczenie wydatków na drogi lokalne do poziomu 30% kosztów kwalifikowalnych w ramach działania 5.6 *Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna dla Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego*. Zgodnie z SZOOP RPO WL: „Inwestycje w drogi lokalne lub regionalne mogą być finansowane jedynie, jako niezbędny i uzupełniający element projektu dotyczącego systemu zrównoważonej mobilności miejskiej... Wydatki w ww. zakresie mogą stanowić maksymalnie 30% kosztów kwalifikowalnych projektu.”³. Rygorystyczny poziom niniejszego limitu,

³ Uchwała nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

spowodował, iż w projektach realizowanych w niniejszym PI poziom wydatków niekwalifikowanych związanych z infrastrukturą drogową był dość wysoki.

Rezygnacja z nadmiernego obwarowania poszczególnych działań ograniczeniami i limitami jak w przypadku powyższych przykładów z pewnością pozwoli na skuteczniejszą realizację projektów, co przełoży się również na wyższy poziom a następnie szybkość kontraktacji i certyfikacji wydatków w ramach RPO WL.

2. Wybór najważniejszych obszarów inwestycyjnych

Wybór najważniejszych obszarów przez każdego Partnera LOF został przeprowadzony na bazie już zdiagnozowanych 8 obszarów inwestycyjnych. Partnerzy LOF wybrali najważniejsze 4 obszary z punktu widzenia każdej z Gmin LOF. Następnie uszeregowali je w kolejności zaczynając od najistotniejszego. Po zebraniu opinii wszystkich Partnerów LOF został stworzony ranking, który przedstawia Tabela nr 15.

W podsumowaniu – zgodnie z otrzymaną liczbą punktów – można stwierdzić, że obszar skupiający działania związane z poprawą dostępności komunikacyjnej otrzymał największą liczbę punktów tj. 41, w drugiej kolejności obszar dotyczący ochrony wód w zakresie gospodarki wodno-ściekowej otrzymał 38 punktów, a miejsce trzecie z ilością 22 punktów zajął obszar związany z efektywnością energetyczną i ochroną powietrza.

W związku z powyższym dyskusja Partnerów LOF nad możliwymi opracowaniami skupi się na obszarach które w przeprowadzonym rankingu otrzymały największą liczbę punktów, to jest odpowiednio:

1. Poprawa dostępności komunikacyjnej.
2. Ochrona wód/gospodarka wodno-ściekowa.
3. Efektywność energetyczna i ochrona powietrza.
4. Zrównoważony transport niskoemisyjny.
5. Infrastruktura społeczna.

W dalszej kolejności wszyscy Partnerzy LOF proponowali maksymalnie po 3 propozycje możliwych opracowań, po jednym do każdego z wyżej wymienionych obszarów. Na podstawie zebranych propozycji wypracowano tematy opracowań, które zostały wybrane do propozycji budżetu z dotacji POPT na rok 2019 i zostały szerzej opisane w punkcie 5 rozdziału VI. *Rekomendacje systemu zarządzania ZIT+ po roku 2020* dotyczącym dokumentów niezbędnych do opracowania Strategii ZIT LOF na lata 2021–2027.

Tabela 15. Ranking obszarów inwestycyjnych wg poszczególnych Gmin LOF

Obszar Gmina	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej	2. Zrównoważony transport niskoemisyjny	3. Ochrona wód/ Gospodarka wodno-ściekowa	4. Ochrona wód/ Ochrona dolin rzecznych	5. Efektywność energetyczna i ochrona powietrza	6. Turystyka	7. Infrastruktura społeczna	8. Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	9. Gospodarka odpadami
Lublin	–	4	-	-	2	-	3	1	-
Głusk	4	Propozycja uwzględnienia tego obszaru łącznie z poprawą dostępności komunikacyjnej	-	-	2	-	3	1	-
Jabłonna	3	-	4	-	2	1	-	-	-
Jastków	3	-	4	-	1	-	2	-	-
Konopnica	4	3	2	-	1	-	-	-	-
Gmina Lubartów	–	-	4	-	2	-	1	3	-
Miasto Lubartów	2	-	-	-	4	3	1	-	-
Mełgiew	4	3	2	-	1	-	-	-	-
Nałęczów	–	-	4	3	-	-	1	2	-
Niedrzwica Duża	4	-	3	-	1	-	2	-	-
Niemce	4	3	2	-	-	-	-	1	-
Piaski	–	-	3	4	-	-	-	2	1
Spiczyn	4	Propozycja uwzględnienia tego obszaru łącznie z poprawą dostępności komunikacyjnej	3	-	2	1	-	-	-
Strzyżewice	1	-	4	3	-	-	2	-	-
Świdnik	4	3	-	-	2	-	1	-	-
Wólka	4	-	3	-	2	-	-	-	1
Suma	41	16	38	10	22	5	16	10	2

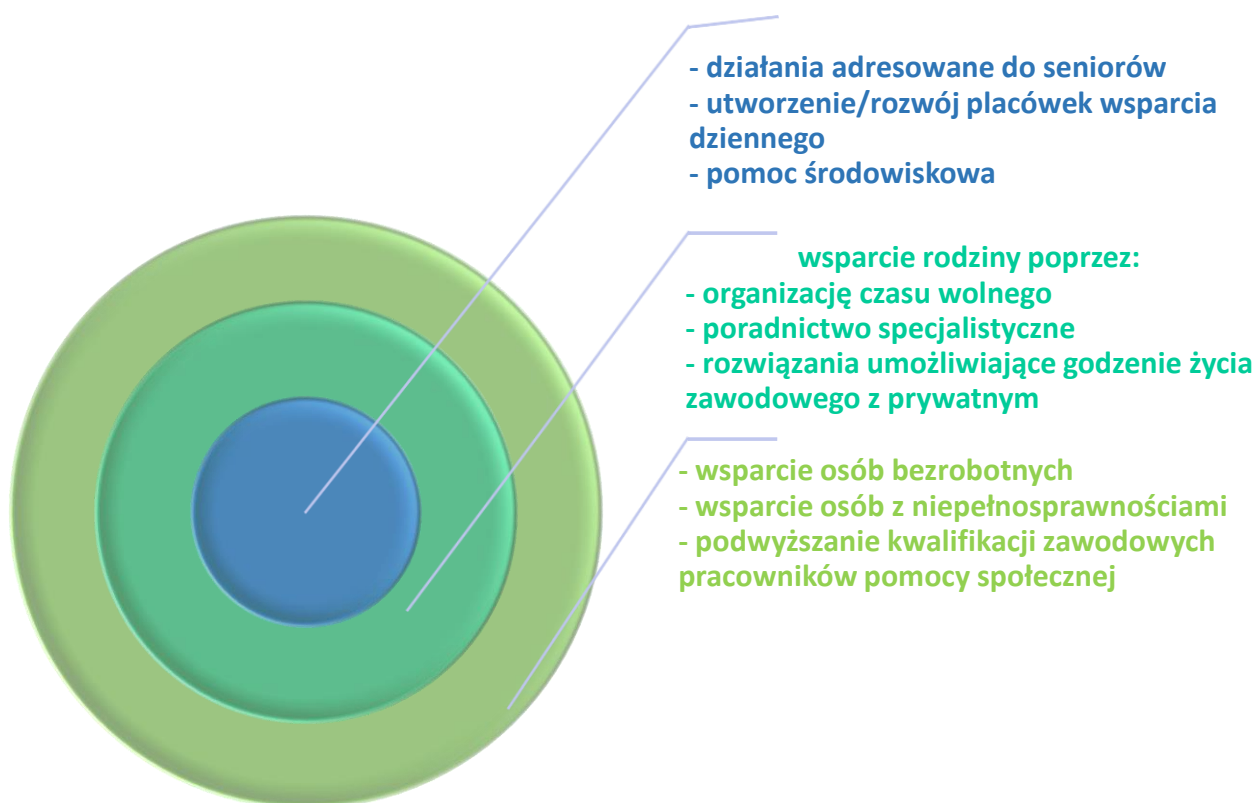
Na potrzebę opracowania rankingu przyjęto, że obszar wskazany przez poszczególne Gminy LOF na pierwszym miejscu otrzyma 4 punkty, obszar wskazany na miejscu drugim dostaje 3 punkty, trzeci obszar w kolejności otrzymuje 2 punkty, natomiast obszar wskazany na miejscu ostatnim otrzymuje 1 punkt.

3. Obszary nieinwestycyjne – podsumowanie

Analizując działania wskazane przez Partnerów LOF w pięciu zidentyfikowanych obszarach można wskazać ich następujące typy, które zostały przedstawione na Schematach 7 -11.

Schemat 7. Obszar I – Włączenie społeczne

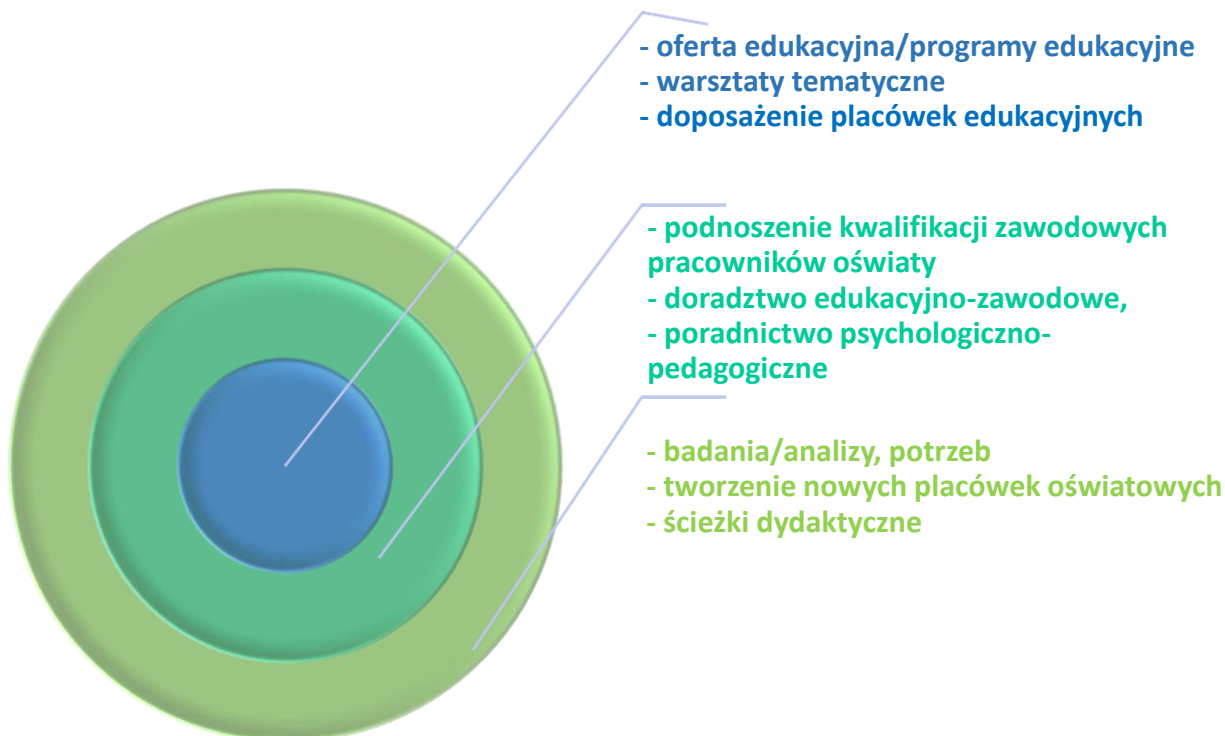

Źródło: opracowanie własne

W ramach pierwszego z obszarów interwencji – **włączenie społeczne**, wyodrębnia się w szczególności potrzebę stworzenia szerokiej oferty działań adresowanych do seniorów, w tym utworzenie/rozwój placówek wsparcia dziennego i pomoc środowiskową. Innym rodzajem beneficjenta działań w tym obszarze są rodziny (w tym dzieci i młodzież), które oczekują wsparcia poprzez organizację czasu wolnego, poradnictwo specjalistyczne oraz rozwiązań umożliwiających godzenie życia zawodowego i prywatnego. Na podobnym poziomie zainteresowania znajduje się wsparcie osób bezrobotnych i osób z niepełnosprawnościami oraz podwyższenie kwalifikacji zawodowych pracowników społecznych. Realizacja planowanych działań

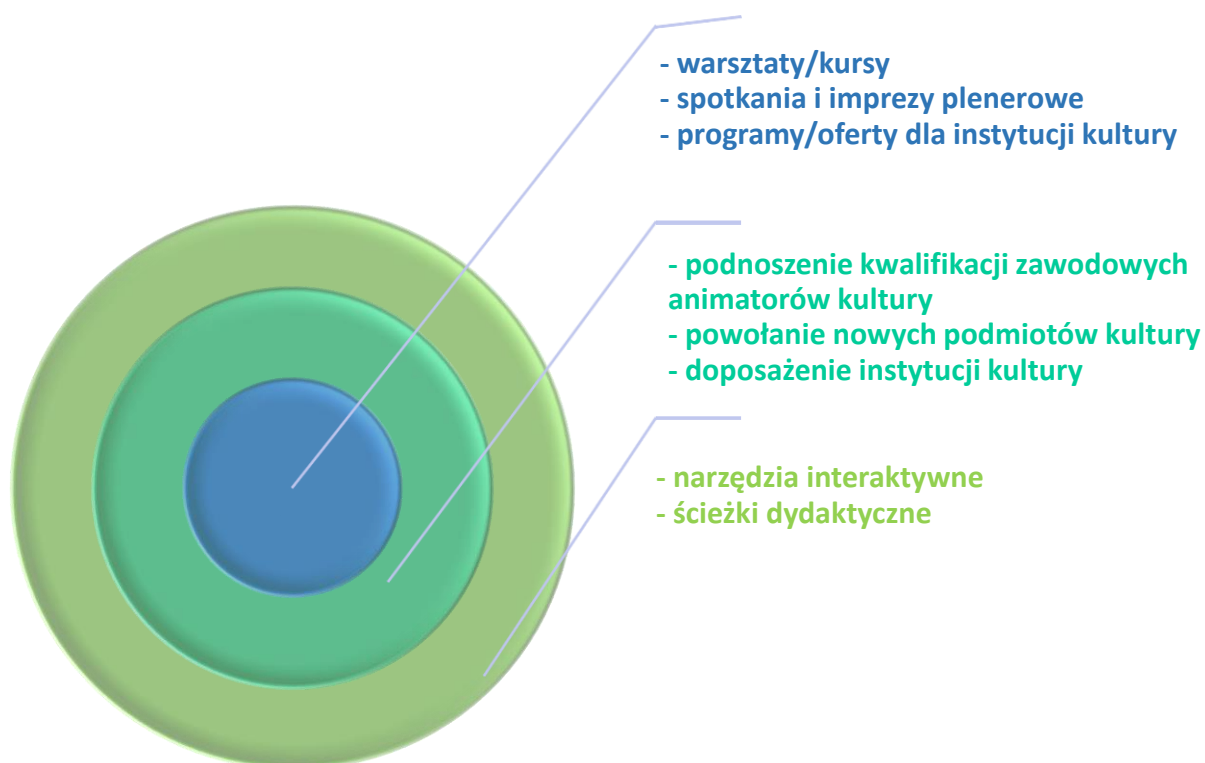
pozwoili na zmniejszenie wykluczenia społecznego osób narażonych na marginalizację zamieszkałych na terenie LOF.

Schemat 8. Obszar II – Oświata

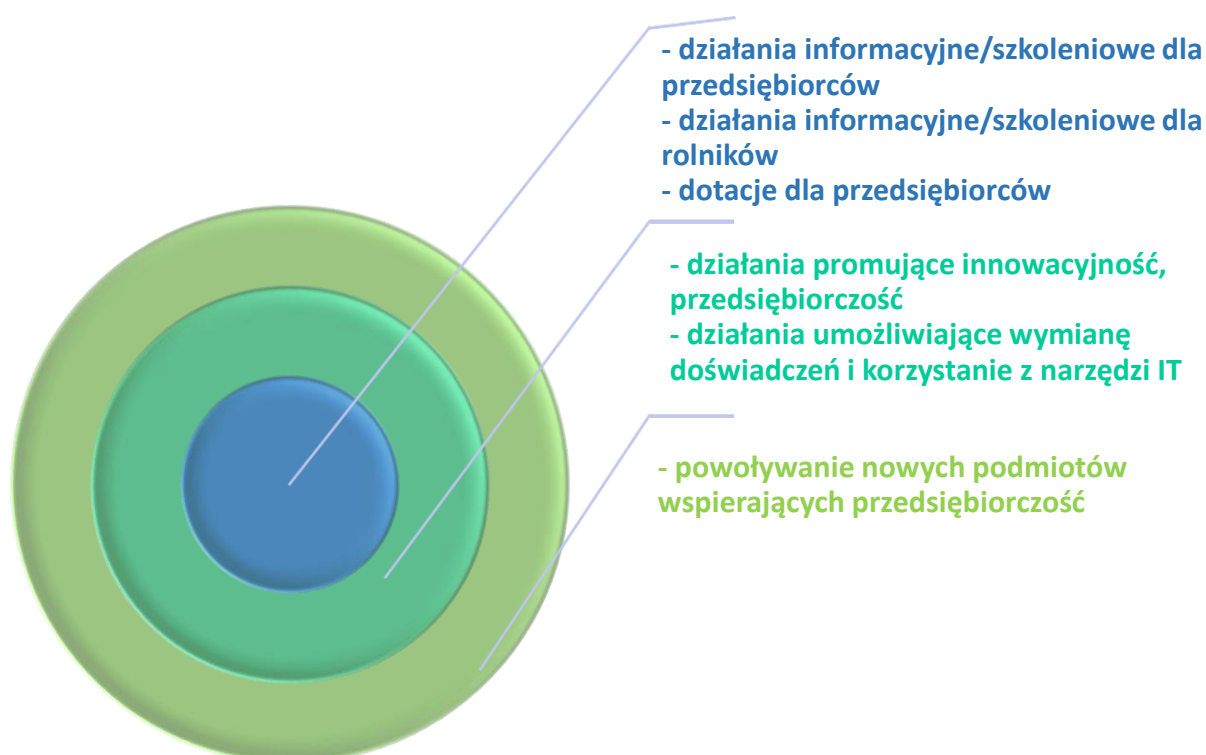
Źródło: opracowanie własne

W ramach obszaru **oświata** dominuje potrzeba stworzenia ofert/programów edukacyjnych dla szerokiej grupy odbiorców będących w różnych przedziałach wiekowych. Oferty te powinny zostać wzbogacone o atrakcyjne wyposażenie placówek edukacyjnych i szeroką gamę warsztatów tematycznych. Partnerzy LOF wskazują również na potrzebę podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników oświaty, doradztwo edukacyjno-zawodowe, a także poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne wspierające proces edukacji. Istotnym uzupełnieniem proponowanych działań powinny być badania i analizy potrzeb edukacyjnych, tworzenie nowych placówek oświatowych, a także ścieżek dydaktycznych. Realizacja planowanych działań podwyższy poziom i uatrakcyjni proces edukacji, a także zwiększy do niego dostęp.

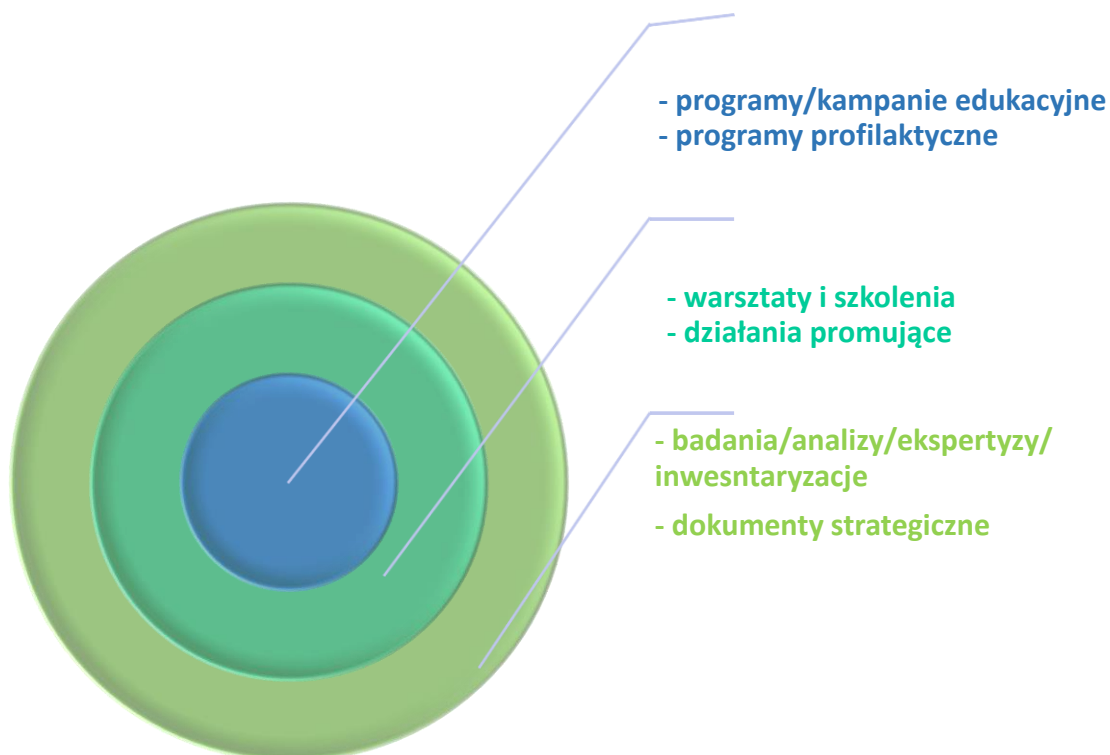
Źródło: opracowanie własne

W obszarze **kultury** wskazać należy, iż dominującą potrzebą jest stworzenie bogatej oferty/programu warsztatów tematycznych, a także spotkań i imprez plenerowych integrujących społeczności lokalne oraz wszystkich mieszkańców LOF. Konsekwencją rozszerzenia oferty jest podnoszenie kwalifikacji zawodowych animatorów kultury oraz powoływanie nowych podmiotów realizujących powyższe działania a także doposażenie instytucji kultury. Odpowiedzią na potrzebę uatrakcyjnienia oferty kulturalnej będzie również korzystanie z narzędzi interaktywnych oraz tworzenie ścieżek dydaktycznych/turystycznych. Realizacja planowanych działań zwiększy dostęp społeczności mieszkańców LOF do atrakcyjnych i dostosowanych do ich oczekiwań działań z zakresu kultury.

Źródło: opracowanie własne

W ramach obszaru **przedsiębiorczość** Partnerzy LOF wskazują, iż działania powinny koncentrować się na wsparciu informacyjno-szkoleniowym, a także finansowym (bezzwrotne dotacje) przedsiębiorców, w tym rolników. Funkcję uzupełniającą powyższego wsparcia powinny stanowić działania promujące innowacyjność, przedsiębiorczość, umożliwiające wymianę doświadczeń i korzystanie z narzędzi IT. Ponadto istotną potrzebą artykułowaną przez przedstawicieli Gmin LOF jest powoływanie nowych podmiotów wspierających przedsiębiorczość. Realizacja planowanych działań pozwoli na rozwój przedsiębiorczości oraz wzrost innowacyjności w ramach LOF.

Źródło: opracowanie własne

W ramach propozycji **innych** obszarów (**zdrowie, ochrona środowiska, transport, turystyka**) Partnerzy LOF skupili się na potrzebie realizacji działań z zakresu programów/kampanii edukacyjnych i promocyjnych, programów profilaktycznych, warsztatów oraz szkoleń opartych na badaniach i analizach. Realizacja powyższych działań podniesie poziom wiedzy w zakresie wskazanych tematów i zwiększy do niej dostępność mieszkańcom LOF.

4. Wybór najważniejszych obszarów nieinwestycyjnych

Podobnie jak w przypadku obszarów inwestycyjnych, Partnerzy LOF dokonali również wyboru najważniejszych obszarów nieinwestycyjnych. Partnerzy LOF w formie głosowania uszeregowali je w kolejności zaczynając od najistotniejszego. Po zebraniu opinii wszystkich Partnerów LOF został stworzony ranking, który przedstawia Tabela nr 16.

Tabela 16. Ranking obszarów nieinwestycyjnych wg poszczególnych Gmin LOF

Obszar Gmina	1. Oświata	2. Włączenie społeczne	3. Kultura	4. Przedsiębiorczość
Lublin	3	4	1	2
Głusk	4	3	2	1
Jabłonna	4	3	2	1
Jastków	4	1	3	2
Konopnica	1	4	2	3
Lubartów G	bd	bd	bd	bd
Lubartów M	3	1	2	4
Mełgiew	4	3	2	1
Nałęczów	4	1	3	2
Niedrzwica Duża	3	4	1	2
Niemce	3	4	2	1
Piaski	3	1	2	4
Spiczyn	4	1	2	3
Strzyżewice	4	2	3	1
Świdnik	3	4	2	1
Wólka	3	4	2	1
SUMA	50	40	31	29

Na potrzebę opracowania rankingu przyjęto, że obszar wskazany przez poszczególne Gminy LOF na pierwszym miejscu otrzyma 4 punkty, obszar wskazany na miejscu drugim dostaje 3 punkty, trzeci obszar w kolejności otrzymuje 2 punkty, natomiast obszar wskazany na miejscu ostatnim otrzymuje 1 punkt.

W podsumowaniu – zgodnie z otrzymaną liczbą punktów – można stwierdzić, że obszar skupiający działania związane z oświatą otrzymał największą liczbę punktów tj. 50, w drugiej kolejności obszar dotyczący włączenia społecznego otrzymał 40 punktów, a miejsce trzecie z ilością 31 punktów zajął obszar związany z kulturą. Niewiele mniejszą liczbę punktów uzyskał ostatni obszar, czyli przedsiębiorczość

W związku z powyższym dyskusja Partnerów LOF nad możliwymi opracowaniami skupiła się na dwóch pierwszych obszarach które w przeprowadzonym rankingu otrzymały największą liczbę punktów, to jest odpowiednio:

1. Oświata
2. Włączenie społeczne

Zwracając uwagę na komplementarność pomiędzy obszarami inwestycyjnymi oraz nieinwestycyjnymi, zasadnym jest opracowywanie dokumentów analitycznych i strategicznych w niniejszym zakresie, które łączyłyby je w spójną koncepcję wspierającą rozwój LOF.

V. Potencjalne działania zintegrowane w LOF po 2020 roku

Analiza problemów i potrzeb przedstawionych przez Partnerów Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego pozwoliła na wyłonienie obszarów współpracy wybranych przez Gminy LOF oraz wskazania przez nie przykładowych działań w ramach tych obszarów. Wybrane obszary skupiają najważniejsze problemy wskazane przez wszystkie Gminy obszaru. Kolejnym krokiem może być podjęcie próby identyfikacji potencjalnych działań zintegrowanych, które będą mogły zostać zrealizowane w kolejnej perspektywie finansowej UE. W wielu przypadkach, propozycje przesyłane przez Partnerów LOF, które służyły jako materiał w trakcie prac *Grupy roboczej* – można pogrupować tematycznie i zakresowo. Spośród pomysłów na projekty indywidualne i partnerskie zebranych w formie tabeli [patrz: Załącznik 1 i 2 – *OBSZARY WSPÓŁPRACY LOF PO ROKU 2020*] można dokonać wyboru tych, które w przyszłości stworzą zintegrowane działania prowadzące do rozwiązania problemów i potrzeb w ramach obszaru funkcjonalnego. Należy jednak zaznaczyć, iż przedstawione propozycje znajdują się obecnie w fazie planowania.

Przygotowany materiał z pewnością będzie służył Gminom LOF i pracownikom Biura ZIT podczas przygotowywania Strategii ZIT LOF na lata 2021–2027. Ważnym etapem prac będzie również opracowanie dokumentacji niezbędnej w procesie przygotowania projektów do realizacji oraz wykonanie badań i analiz potwierdzających wstępnie zdiagnozowane potrzeby. Dlatego też, potencjalne zintegrowane projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne zostaną opracowane na późniejszych etapach prac, po zamknięciu prac nad niniejszym dokumentem.

VI. Rekomendacje systemu zarządzania ZIT+ po roku 2020

Europejski Komitet Regionów w wydanej opinii⁴ podkreślił, że podstawą założeń wykorzystania ZIT po roku 2020 powinny być obecne doświadczenia z ich realizacji. Stosowanie narzędzia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na obszarach funkcjonalnych ma ogromne znaczenie ponieważ ukierunkowane wsparcie udzielone tym regionom w oparciu o podejście oddolne może okazać się szczególnie skuteczne i owocne z punktu widzenia tworzenia synergii między zasobami miejscowymi, a pomocą zewnętrzną. Wdrażanie ZIT powinno prowadzić do lepszego zarządzania finansowego programami operacyjnymi. Zaleca się, aby podmiotami realizującymi ZIT były wyłącznie organy lokalne i regionalne na różnych szczeblach, stowarzyszenia gmin i rady ds. rozwoju terytorialnego powstałe na mocy przepisów ustawowych, euroregiony oraz międzyregionalne organy współpracy terytorialnej, które jako jedyne mogą zagwarantować wdrożenie strategii. Powinny one dysponować maksymalną elastycznością zarówno w wyborze działań i interwencji na potrzeby osiągnięcia celów

⁴ Opinia Europejskiego Komitetu Regionów „Zintegrowane inwestycje terytorialne – wyzwanie dla polityki spójności UE po 2020 roku” (2018/C176/10), Bruksela, Dz. Urz. UE 2018 Nr C 176/40.

jak i pod względem stopnia i ukierunkowania wsparcia tak aby mogły łączyć źródła unijne, własne, krajowe i prywatne z myślą o zapewnieniu jak największego efektu synergii strategii.

Mając na uwadze doświadczenia w zakresie wdrażania instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w obecnej perspektywie finansowej, można dokonać ich analizy i wskazać rozwiązania, które przyniosły pozytywne efekty, oraz takie, które zdecydowanie nie sprawdziły się w całym procesie. Niniejsze rekomendacje prezentowane są zarówno na podstawie współpracy wszystkich Partnerów LOF, jak i na podstawie współpracy z IZ RPO WL 2014–2020.

Należy również zaznaczyć, iż dla utrzymania współpracy w ramach obszarów funkcjonalnych niezbędne jest przeznaczenie odpowiednich środków finansowych dedykowanych właśnie obszarom funkcjonalnym. Kolejna perspektywa UE, powinna w ten sposób wzmocnić i rozszerzyć współpracę. Poniżej został przedstawiony zbiór rekomendacji dotyczących wdrażania ZIT po roku 2020:

1. Wdrażanie projektów w ramach EFRR

Bazując na dotychczasowych doświadczeniach, rekomendujemy utrzymanie pozakonkursowego trybu wyboru dla projektów współfinansowanych ze środków EFRR. Jest to najbardziej efektywny tryb jeżeli chodzi o infrastrukturalne projekty strategiczne. Pozwala on również na realizację projektów zintegrowanych, wspieranie inicjatyw partnerskich i realizację projektów odpowiadających najważniejszym potrzebom obszaru funkcjonalnego.

2. Wdrażanie projektów w ramach EFS

W przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFS, sprawdziła się formuła konkursowego trybu wyboru projektów. Działania miękkie bardzo często odpowiadają na indywidualne potrzeby każdej z Gmin LOF.

Natomiast w przypadku identyfikacji projektów zintegrowanych/partnerskich skierowanych do mieszkańców obszaru funkcjonalnego zasadnym jest, aby tego typu przedsięwzięcia mogły być realizowane również w trybie pozakonkursowym.

3. III filar – Partnerstwo OF

Partnerstwo w ramach obszaru funkcjonalnego powinno być najważniejszym filarem współpracy. Realizacja wspólnych projektów, również poza obszarem ZIT będzie jego bardzo ważnym elementem. Znalezienie obszarów wspólnych dla wszystkich Partnerów LOF pozwoli na kompleksowe rozwiązywanie wielu problemów wskazywanych przez Gminy.

Zdecydowanie rekomendujemy utrzymanie finansowania Koordynatorów jst w ramach dotacji POPT. Należy zaznaczyć, iż praca Koordynatorów jst jest bardzo ważna z punktu widzenia każdej Gminy LOF. Utrzymanie finansowania ich dodatków za pracę w ramach ZIT pozwoli na utrzymanie i wzmocnienie Partnerstwa w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym.

4. Udział związków ZIT w konkursach poza instrumentem ZIT

W obecnej perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020 Zintegrowane Inwestycje Terytorialne realizowane w formie Porozumienia gmin (czyli na podstawie artykułu 74 ustawy o samorządzie gminnym) mają ograniczone możliwości uczestnictwa w inicjatywach europejskich bądź ubiegania się o inne środki europejskie (np. URBACT). Rekomendujemy, aby w kolejnej perspektywie finansowej UE ZIT-y realizowane w formule Porozumienia miały taką możliwość.

Dodatkowo sugerujemy, aby w konkursach poza instrumentem ZIT promować zintegrowane podejście. W tym przypadku zasadnym byłoby przyznawanie dodatkowych punktów za realizację projektów w partnerstwach.

5. Dokumenty niezbędne do opracowania Strategii ZIT LOF na lata 2021–2027

Grupa robocza wypracowała propozycje dokumentów, które będą wykorzystane przy planowaniu projektów na kolejną perspektywę finansową UE i zostaną wpisane w planowany budżet POPT na rok 2019 w zakresie przygotowania badań/analiz/dokumentów. W dniu 31 lipca 2018 r., odbyło się posiedzenie *Grupy roboczej*, która zebrała się m.in. w celu ustalenia tytułów i wstępnych zakresów opracowań przygotowujących Partnerów LOF do realizacji inwestycji w zakresie wybranych obszarów. Zgodnie stwierdzono, iż obszary „Poprawa dostępności komunikacyjnej” i „Zrównoważony transport niskoemisyjny” wzajemnie się uzupełniają i prowadzą do wspólnego celu jakim jest szeroko pojęty rozwój transportu. Dlatego też, jako opracowanie w niniejszym zakresie wskazano dokument przedstawiający koncepcję rozwoju transportu na terenie LOF, z uwzględnieniem wszystkich rodzajów transportu. W toku dyskusji i analizy propozycji opracowań przedstawionych przez Partnerów LOF w związku z przeprowadzonym rankingiem obszarów, członkowie grupy roboczej wskazali zakres opracowań, które zostaną wpisane do projektu budżetu dotacji POPT na rok 2019:

- 1) Koncepcja rozwoju i integracji systemów transportowych na terenie lubelskiego obszaru funkcjonalnego do roku 2030.
- 2) Koncepcja rozwoju zintegrowanej polityki społecznej w LOF, w odniesieniu do prognozowanych zmian demograficznych ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych.
- 3) Plan/Koncepcja adaptacji do zmian klimatu dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030.

Celem opracowania ***Koncepcji rozwoju i integracji systemów transportowych na terenie lubelskiego obszaru funkcjonalnego do roku 2030*** jest przygotowanie koncepcji obrazującej funkcjonowanie istniejących systemów transportu zbiorowego i natężenia ruchu samochodowego na terenie LOF oraz wypracowanie propozycji rozwoju i integracji systemów transportowych na terenie LOF. Dokument ma przedstawiać diagnozę oraz rozwiązania w kontekście całego obszaru LOF. Wypracowane rozwiązania/działania adaptacyjne i rozwojowe będą

skonkretyzowane w taki sposób, aby była możliwość włączenia ich w przyszłości do strategicznych/planistycznych dokumentów jst.

W związku z tym zakres prac nad przedmiotową koncepcją powinien zostać podzielony na II części: część I – Badania i diagnoza oraz część II – Planistyczna. Przedmiotowa *Koncepcja rozwoju i integracji systemów transportowych...* powinna obejmować co najmniej:

1. Diagnozę aktualnego stanu systemu transportowego LOF m.in. poprzez odniesienie się do: dokumentów strategicznych i planistycznych
2. Przeprowadzenie niezbędnych badań i analiz, w tym m.in.:
  - Badań preferencji i zachowań komunikacyjnych mieszkańców LOF,
  - Badań komunikacyjnych w węzłach przesiadkowych i wybranych przystankach w LOF.
3. Analizę SWOT systemu transportowego w LOF
4. Określenie priorytetów i celów wynikających z m.in. dokumentów strategicznych i planistycznych, potrzeb mieszkańców, konsultacji społecznych
5. Opracowanie wyników badań i analiz oraz prognozę rozwoju i integracji systemów transportu do roku 2030, w tym m.in.:
  - Koncepcję zmian układu linii podmiejskich w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym.
  - Określenie kierunków rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem:
    - Transportu publicznego (infrastruktura, tabor, usługi)
    - Transportu niezmotoryzowanego (poruszanie się pieszo i rowerem)
    - Inteligentnych systemów ITS
    - Bezpieczeństwa ruchu drogowego
    - Poprawy wydajności logistyki
    - Zarządzania mobilnością.
  - Określenie wariantowości rozwiązań.
  - Określenie kosztów.
  - Propozycje działań inwestycyjnych i organizacyjnych.
  - Określenie zasad realizacji.
  - Ocenę ekonomicznej efektywności przyjętych rozwiązań.
6. Zasady monitoringu i systemu wdrażania koncepcji.

Kolejnym obszarem dla którego wskazano konieczność opracowania koncepcji jest „Infrastruktura społeczna”. Niezbędne badania i analizy wraz z pomysłami rozwiązań miałyby przedstawiać dokument przedstawiający koncepcję rozwoju polityki społecznej w LOF, w odniesieniu do osób wykluczonych ze względu na wiek i niepełnosprawność. Warto zaznaczyć, iż w ramach opracowania ma się tutaj znaleźć zarówno część inwestycyjna dotycząca infrastruktury, jak i elementy nieinwestycyjne związane z szeroko pojętym włączeniem społecznym.

Opracowanie ***Koncepcji rozwoju zintegrowanej polityki społecznej w LOF, w odniesieniu do prognozowanych zmian demograficznych ze szczególnym***

uwzględnieniem osób starszych i niepełnosprawnych będzie odnosić się do konkretnych terenów gmin, dla których zostaną zdiagnozowane zagrożenia. Następnie zostaną one przedstawione w sposób pokazujący problemy w kontekście całego LOF. W dalszej kolejności zostaną zobrazowane potencjały adaptacyjne i rozwojowe oraz rozwiązania odpowiadające potrzebom w kontekście całego LOF. Wypracowane rozwiązania bądź działania adaptacyjne i rozwojowe zostaną skonkretyzowane w taki sposób, aby była możliwość włączenia ich w przyszłości do strategicznych/planistycznych dokumentów poszczególnych jst. W przedmiotowym dokumencie zostaną również uwzględnione aktualne regulacje prawne, zarówno na poziomie krajowym jak i europejskim dotyczące obszaru LOF w szczególności infrastruktury społecznej, kulturalnej i sportowej.

Przedmiotowa *Koncepcja rozwoju zintegrowanej polityki społecznej w LOF...*, powinna obejmować co najmniej:

1. Szczegółową analizę ilościową i jakościową osób niepełnosprawnych i starszych, uwzględniając w tym:
  - liczbę osób niepełnosprawnych z podziałem na grupy wiekowe oraz stopnie niepełnosprawności i rodzaj niepełnosprawności,
  - prognozowane zmiany demograficzne na kolejne lata,
2. Ocenę wrażliwości terenów gmin/miast LOF na zmiany demograficzne powodujące wzrost lub obniżenie liczby osób z niepełnosprawnościami w obszarach takich jak: populacja LOF i warunki życia (sytuacja ekonomiczna, rodzinna, podejmowane aktywności) tych grup mieszkańców i ich rodzin,
3. Ocenę zasobów wsparcia instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego osób niepełnosprawnych i seniorów, w tym finansowego, rzeczowego, usługowego, oraz możliwościach korzystania z różnych form aktywności: zawodowej, kulturalnej, sportowej etc., z uwzględnieniem dostępności komunikacyjnej,
4. Analizę dostępu do różnych form usług wspierających (zdrowotnych, terapeutycznych, opiekuńczo-pielęgnacyjnych, asystenckich) oraz dostępu do miejsc użyteczności publicznej, w tym w obszarze kultury i sportu,
5. Analizę wykorzystania zasobów usługowych Miasta Lublin przez mieszkańców obszaru LOF (instytucje zdrowotne, społeczne, kulturalne i sportowe),
6. Analizę potrzeb i poczucia jakości życia osób niepełnosprawnych i seniorów oraz ich rodzin w szczególności w odniesieniu do usług wspierających funkcjonowanie tych osób w społeczeństwie i rodzinie oraz dostępności instytucjonalnej i komunikacyjnej,
7. Ocenę podatności terenów gmin/miast LOF na zmiany demograficzne i zdrowotne oraz bytowe osób niepełnosprawnych i seniorów, pozwalające na ustalenie, które ze zjawisk stanowią dla LOF największe zagrożenie,
8. Analizę ryzyka, pozwalającą na ustalenie, które z zagrożeń wymagają pilnych działań w sferze polityki społecznej i jej zasobów instytucjonalnych i usługowych, a które mogą być realizowane w dalszej przyszłości,
9. Propozycje konkretnych działań i rozwiązań adaptacyjnych i rozwojowych dla sektorów wskazanych jako wrażliwe,
10. Zakładany szacunek kosztów działań wskazanych w dokumencie wraz

- z potencjalnymi źródłami finansowania,
11. Określenie zasad i wskaźników monitorowania postępów wdrożenia oraz sposobu i ewaluacji wdrażania Koncepcji;

Trzecie zaproponowane opracowanie w zakresie przygotowania gmin LOF do zmian klimatu to **Plan/Koncepcja adaptacji do zmian klimatu dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030**. Pod takim tytułem planowane jest opracowanie dokumentu analizującego sytuację w niniejszym zakresie, związanego m.in. z wybranymi obszarami jak ochrona wód, czy też ochrona powietrza.

Nasilenie się w ostatnich kilku dekadach częstotliwości zjawisk ekstremalnych takich jak m.in. susze, powodzie, huragany, nawałnice powodowane są zmianami klimatu. Zjawiska te stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju. Zmiany klimatu są zjawiskiem globalnym, ale skutki tych zmian są odczuwalne przede wszystkim lokalnie.

Badania naukowe wskazują, że zjawiska te mogą się nasilać i występować częściej. W związku z tym należy już teraz podjąć przygotowania do zmian klimatu. Obecnie z inicjatywy Ministerstwa Środowiska do stycznia 2019 roku mają powstać Miejskie Plany Adaptacji do zmian klimatu dla 44 polskich miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Nie obejmują jednak one obszarów gmin przyległych do miast. Obszary funkcjonalne miast są równie ważne i też są narażone na skutki zmian klimatu. W związku z tym wydaje się być zasadnym rozpoczęcie prac nad przystosowaniem również obszarów gmin do nadchodzących zmian poprzez opracowanie jednego wspólnego *Planu/Koncepcji adaptacji do zmian klimatu dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego do roku 2030*, w którym zostaną opisane działania techniczne, nietechniczne i rozwiązania zwiększające odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe.

Plan/Koncepcja adaptacji do zmian klimatu dla LOF... ze względu na zróżnicowany charakter gmin/miast i niejednorodne zagospodarowanie terenu powinien zawierać:

1. Szczegółową analizę zjawisk klimatycznych i ich pochodnych na terenie całego LOF, takich jak upały, mrozy, oblodzenia, powodzie, podtopienia, susze, opady śniegu, wiatr, koncentracja zanieczyszczeń powietrza, (diagnoza i identyfikacja zagrożeń priorytetowych)
2. Ocenę wrażliwości terenów gmin/miast LOF na zmiany klimatu, przede wszystkim w obszarach takich jak, populacja LOF i warunki życia mieszkańców, gospodarka wodna i ściekowa, zasoby przyrody ożywionej, transport, energetyka, turystyka rolnictwo (identyfikacja sektorów i obszarów wrażliwych na zagrożenia priorytetowe).
3. Ocenę potencjału adaptacyjnego do radzenia sobie w sytuacji zagrożenia zjawiskami ekstremalnymi w zakresie zasobów finansowych, ludzkich, infrastrukturalnych i instytucjonalnych i wiedzy wraz z identyfikacją elementów funkcjonowania LOF utrudniających działania adaptacyjne,
4. Ocenę podatności terenów gmin/miast LOF na zmiany klimatu, pozwalające na ustalenie, które ze zjawisk klimatycznych stanowią dla LOF największe zagrożenie,

5. Analizę ryzyka, pozwalającą na ustalenie, które z zagrożeń wymagają pilnych działań adaptacyjnych, a które mogą być realizowane w dalszej przyszłości.
6. Konkretnie działania i rozwiązania adaptacyjne dla sektorów wskazanych jako wrażliwe.
7. Określenie szacunku kosztów działań wskazanych w dokumencie wraz z potencjalnymi źródłami finansowania.
8. Określanie zasad i wskaźników monitorowania postępów wdrożenia oraz sposobu i ewaluacji wdrażania Koncepcji.

Partnerzy LOF wskazali, że w celu opracowania Strategii ZIT LOF na lata 2021–2027 oraz przygotowania priorytetowych przedsięwzięć dla LOF po roku 2020, dodatkowo należy przeprowadzić badania/analizy/ekspertyzy bądź inwentaryzacje w odniesieniu do pozostałych obszarów na obszarze LOF wskazanych w niniejszym dokumencie np.:

- 1) Analiza potencjału terenów inwestycyjnych na obszarze LOF;
- 2) Analiza systemów wsparcia rozwoju przedsiębiorczości na obszarze LOF wraz z badaniem potrzeb przedsiębiorców w zakresie oczekiwanego wsparcia;
- 3) Badanie zapotrzebowania na zawody i kwalifikacje w LOF wraz z analizą kluczowych i deficytowych kwalifikacji w branżach tworzących Lubelskie Wyżyny (Lubelska Wyżyna IT, Lubelska Wyżyna Medyczna, Lubelska Wyżyna Lotnicza, Lubelska Wyżyna Motoryzacyjna i Maszynowa, Lubelska Wyżyna Biotechnologiczna);
- 4) Analiza dojazdów i ruchów migracyjnych mieszkańców LOF, w tym m.in. badanie codziennych dojazdów do pracy w ramach LOF i badanie migracji dla LOF;
- 5) Analiza migracji i losów zawodowych absolwentów lubelskich uczelni;
- 6) Inwentaryzacja sieci kanalizacji deszczowej pod kątem m.in. jej stanu technicznego, przepustowości oraz wyposażenia w urządzenia do oczyszczania i retencjonowania wód opadowych;
- 7) Opracowanie Studium polityki przestrzennej obszaru LOF w celu spójności działań z zakresu planowania przestrzennego;
- 8) Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru LOF m.in. rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i dokonanie waloryzacji przestrzeni przyrodniczej;
- 9) Ekofizjografia podstawowa obszaru LOF w celu spójnej ochrony obszarów cennych przyrodniczo i rozpoznania predyspozycji terenu do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej;
- 10) Opracowania Standardów Systemu Informacji Miejskiej dla LOF w zakresie odbiorcy pieszego, rowerowego i zmotoryzowanego;
- 11) Analiza instalacji OZE oraz potencjału odnawialnych źródeł energii;
- 12) Plan Mobilności na kolejną perspektywę programowania funduszy unijnych;
- 13) Plan rozwoju infrastruktury rowerowej w LOF;
- 14) Analiza kierunków mobilności na kolejną perspektywę programowania funduszy unijnych.

6. Badanie z ewaluacji systemu realizacji instrumentu ZIT w Polsce⁵

Raport z czerwca 2018 r. dostarczył szereg wniosków dotyczących delimitacji obszarów Związków ZIT, modelu współpracy i systemu zarządzania instrumentem ZIT, w tym zadań IP ZIT, strategii ZIT, zakresu tematycznego wsparcia i stopnia zintegrowania projektów, także projektów komplementarnych i całościowej koordynacji polityki spójności. Mając na uwadze powyższe wnioski oraz rozwiązania dla najważniejszych problemów instrumentu ZIT, przygotowano rekomendacje dotyczące przyszłości instrumentu w podziale na rekomendacje strategiczne i operacyjne.

W zakresie strategicznym zarekomendowano:

- kontynuację wsparcia zewnętrznego rozwoju MOF w kolejnej perspektywie finansowej;
- kontynuację sposobu finansowania instrumentu ZIT z wykorzystaniem funduszy regionalnych programów operacyjnych oraz kopert przeznaczonych w Programach Operacyjnych Polska Wschodnia i Infrastruktura i Środowisko, przy jednoczesnym zwiększeniu związanych z dostępem do środków z Krajowych Programowych Operacyjnych;
- utrzymanie finansowania biur ZIT z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna przy jednoczesnych zróżnicowaniach wartości dotacji w zależności od określonych warunków;
- konieczność opracowywania celów i zakresu delegowanych zadań dla Związków ZIT oraz mierzenia efektywności podejmowanych działań, rozszerzenie zakresu zadań Związków ZIT, w tym wykonywania zadań Instytucji Pośredniczącej przez Związki ZIT;
- opracowanie Krajowej Polityki Miejskiej dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.

W zakresie operacyjnym zarekomendowano:

- dwustopniowy proces delimitacji Związków ZIT;
- koncentrację na trybie pozakonkursowym i ograniczonym katalogu działań wraz z promowaniem trybu oceny projektów z oceną strategiczną na jego końcu;
- wymaganie opracowania krótkookresowego planu działań ZIT MOF jako dokumentów wykonawczych do strategii ZIT oraz ograniczenie liczby aktualizacji strategii ZIT;
- inicjatywę uchwałodawczą dla stowarzyszeń MOF i partnerów MOF;

⁵ „Ewaluacja systemu realizacji instrumentu ZIT w perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020”, raport końcowy - wersja II, czerwiec 2018, Wolański, Ego Lider Ewaluacji 2014.

- kontynuację dotychczasowych działań i rozszerzenie ich zakresu tematycznego o adaptację do zmian klimatu, przy jednoczesnym zróżnicowaniu źródeł finansowania;
- określenie zasad wsparcia dla MOF subregionalnych;
- identyfikację potrzeb informacyjnych MOF.

VII. Kalendarium prac nad dokumentem

Zgodnie z postanowieniami Uchwały nr 3/2018 Rady Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 7 marca 2018 r. *Grupa robocza ds. ZIT LOF w perspektywie finansowej po roku 2020* miała za zadanie m.in. identyfikację potencjalnych potrzeb Gmin LOF po 2020 roku, wybór wspólnych obszarów wymagających interwencji oraz opracowanie niniejszego dokumentu. Prace związane z opracowaniem przedmiotowego dokumentu pod redakcją Biura ZIT trwały od 15 marca br. do 23 lipca 2018 r. zgodnie z przedstawionym poniżej kalendarium.

Tabela 17. Kalendarium prac nad dokumentem „Kierunki działań LOF po roku 2020”

Lp.	Data	Działania/Ustalenia
1.	07.03.2018	Posiedzenie Rady ZIT LOF i powołanie Grupy roboczej ds. Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego w perspektywie finansowej po roku 2020.
2.	15.03.2018	Pierwsze spotkanie Grupy roboczej. Członkowie grupy roboczej poruszyli kwestie działań koniecznych do podjęcia w celu zebrania informacji od wszystkich Partnerów LOF oraz przyjęcia kierunku działania grupy. Zgodnie stwierdzono, iż konieczne jest przede wszystkim określenie wspólnych problemów, potencjalnych obszarów współpracy Gmin LOF, kierunków interwencji wraz ze wskazaniem obszarów istotnych z punktu widzenia obszaru funkcjonalnego. Należy również wskazać zadania planowane do realizacji przez poszczególne jst. Informacje uzyskane od wszystkich Partnerów LOF będą stanowić podstawę do analizy możliwych obszarów współpracy.
3.	16.03.2018	Przesłanie informacji do wszystkich Partnerów LOF. Prośba do partnerów LOF o określenie potencjalnych obszarów współpracy Gmin LOF po roku 2020 oraz pozostałych zadań planowanych bądź koniecznych do realizacji przez poszczególne jst (Termin na przygotowanie materiałów: do dnia 26.03.2018 r.)
4.	19.03.2018	Przesłanie informacji do wszystkich Partnerów LOF. Do Partnerów LOF przesłano mapy (odpowiednio dla każdej gminy), aby wskazane w tabelach potencjalne działania zaznaczać również na mapach (Termin na przygotowanie map: do dnia 26.03. 2018 r.)
5.	26.03.2018 – 30.03.2018	Opracowanie materiałów zbiorczych dla członków Grupy roboczej. Z informacji przesłanych przez Partnerów LOF, Biuro ZIT przygotowało materiały zbiorcze dla członków grupy roboczej: 1. Analizę możliwych obszarów współpracy w podziale na działania inwestycyjne i nieinwestycyjne. 2. Mapy w podziale na obszary, działania inwestycyjne i nieinwestycyjne, oraz mapy zbiorcze i prezentację statystyk.

Lp.	Data	Działania/Ustalenia
6.	30.03.2018	<p>Przesłanie opracowanych materiałów do analizy członkom Grupy roboczej ds. ZIT LOF.</p> <p>W związku z ustaleniami z pierwszego spotkania grupy roboczej (z dnia 15.03.2018 r.), Biuro ZIT drogą elektroniczną (email) przesłało do członków grupy opracowane materiały będące przedmiotem kolejnego spotkania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizę obszarów współpracy Gmin LOF po 2020 roku (działania inwestycyjne); - analizę obszarów współpracy Gmin LOF po 2020 roku (działania nieinwestycyjne); - mapy dla poszczególnych obszarów przedstawionych w tabelach; - mapę zbiorczą obrazującą działania inwestycyjne w LOF; - mapę zbiorczą obrazującą działania nieinwestycyjne w LOF; - prezentację statystyk.
7.	4.04.2018	<p>Drugie spotkanie Grupy roboczej.</p> <p>Członkowie grupy roboczej dokonali analizy przygotowanych materiałów i propozycji możliwych obszarów współpracy przysłanych przez Partnerów LOF. W toku dyskusji nad kierunkami rozwoju LOF członkowie grupy wypracowali obszary współpracy istotne z punktu widzenia obszaru funkcjonalnego, jednocześnie dostosowali propozycje typów działań do poszczególnych obszarów, które podlegać będą dalszemu procedowaniu.</p> <p>W związku z brakiem uwag do zaproponowanych obszarów w zakresie działań nieinwestycyjnych i ograniczonym czasem na posiedzenie grupy, postanowiono że kwestie te będą przedmiotem następnego spotkania.</p>
8.	05.04.2018	<p>Przesłanie informacji do wszystkich Partnerów LOF.</p> <p>Do wszystkich Partnerów LOF – drogą mailową – została skierowana prośba o analizę poprzednio przesłanych propozycji działań i ich możliwe przypasowanie do odpowiednich obszarów wypracowanych przez grupę (Termin na przysyłanie do Biura ZIT informacji dotyczących typów działań i obszarów współpracy – 18.04.2018 r.)</p>
9.	18.04.2018 – 23.04.2018	<p>Opracowanie materiałów zbiorczych dla członków Grupy.</p> <p>Z otrzymanych materiałów od Partnerów LOF, pracownicy Biura ZIT opracowali zbiorcze informacje, które stanowiły podstawę do dalszych prac grupy roboczej.</p>
10.	24.04.2018	<p>Przesłanie opracowanych zbiorczych materiałów do analizy członkom Grupy roboczej ZIT LOF.</p> <p>W związku z ustaleniami z drugiego spotkania grupy roboczej (z dnia 4.04.2018 r.), Biuro ZIT drogą elektroniczną przesłało do członków grupy opracowane materiały, które były przedmiotem kolejnego spotkania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tabelę zestawiającą obszary współpracy Gmin LOF po 2020 roku – działania inwestycyjne. 2. Mapy obrazujące zdiagnozowane obszary (ze względu na wielkość plików, mapy umieszczono pod linkiem z którego można było pobrać komplet map w podziale na szczegółowe obszary: https://drive.google.com/open?id=1W8903dQbiPKmYqeWoV9z5PiZCmnFchoB). 3. Wstępny projekt opracowywanego dokumentu „<i>Kierunki działań LOF po 2020 roku</i>”.
11.	25.04.2018	<p>Trzecie spotkanie Grupy roboczej.</p> <p>Członkowie grupy roboczej po analizie przygotowanych materiałów i propozycji możliwych obszarów współpracy przysłanych przez Partnerów LOF w zakresie obszarów nieinwestycyjnych uzgodnili, że propozycje działań powinny zostać przedstawione w ujęciu ustalonych wcześniej obszarów dla których Partnerzy LOF zgłaszali swoje potrzeby i problemy (tj. kultura, oświata, włączenie społeczne, przedsiębiorczość) wskazując jednocześnie powiązania z ustalonymi obszarami inwestycyjnymi.</p>

Lp.	Data	Działania/Ustalenia
12.	27.04.2018	Przesłanie informacji do wszystkich Partnerów LOF. Do wszystkich Partnerów LOF – drogą mailową – została skierowana prośba o wypełnienie formularza tabeli dla obszarów nieinwestycyjnych. Dodatkowo do Partnerów LOF przesłany został wstępny projekt dokumentu „ <i>Kierunki działań LOF po roku 2020</i> ”, aby Koordynatorzy jst mogli rozpocząć wstępne konsultacje z Wydziałami i Biurami merytorycznymi w swoich gminach (Termin na przysyłanie do Biura ZIT uwag bądź sugestii do tabel oraz pierwszych uwag do projektu dokumentu – 18.05.2018 r.)
13.	18.05.2018 – 24.05.2018	Opracowanie materiałów zbiorczych dla członków Grupy roboczej. Z otrzymanych materiałów od Partnerów LOF, pracownicy Biura ZIT opracowali zbiorcze informacje, które stanowiły podstawę do dalszych prac grupy roboczej.
14.	25.05.2018	Przesłanie opracowanych zbiorczych materiałów do analizy członkom Grupy roboczej ZIT LOF. W związku z ustaleniami z trzeciego spotkania grupy roboczej (z dnia 25.04.2018 r.), Biuro ZIT drogą elektroniczną (email) przesłało do członków grupy opracowane zbiorcze materiały będące przedmiotem kolejnego spotkania: 1. tabelę zestawiającą <i>Inwestycyjne obszary współpracy Gmin LOF po 2020 roku</i> (w trybie „rejestruj zmiany”, aby wszystkie zmiany wprowadzone przez Koordynatorów jst były widoczne), 2. tabelę zestawiającą <i>Nieinwestycyjne obszary współpracy Gmin LOF po 2020 roku</i> , 3. W dniu 29.05.2018 r. ze względu na wielkość plików, mapy obrazujące poszczególne obszary umieszczono do pobrania pod linkiem: https://drive.google.com/open?id=1AuoSx0TZt8H025bCXPmLQ8TLn-i4j97D
15.	29.05.2018	Czwarte spotkanie Grupy roboczej. Członkowie grupy roboczej po analizie przygotowanych materiałów i propozycji możliwych obszarów współpracy przysłanych przez Partnerów LOF uzgodnili, że: 1. dla projektów inwestycyjnych propozycje ujęte w określonych obszarach zostaną odzwierciedlone na mapach dla każdego obszaru inwestycyjnego poprzez zaznaczenie działań odpowiednimi kropkami. Dodatkowo wszystkie mapy zostaną opatrzone statystyką; 2. zmianie ulegnie nazwa obszaru IV z „Ochrona powietrza i odnawialne źródła energii” na „Efektywność energetyczna i ochrona powietrza”; 3. propozycje działań nieinwestycyjnych z wskazanymi powiązaniem z ustalonymi obszarami inwestycyjnymi zostaną opisane w projekcie dokumentu „ <i>Kierunki działań LOF po roku 2020</i> ”; 4. przy opracowaniu przedmiotowego dokumentu przyjęto, że nie będzie dokonana hierarchizacja obszarów ponieważ z punktu widzenia potrzeb i problemów Gmin LOF wszystkie obszary są równie istotne, a na obecnym etapie prac nie wiadomo, które działania będą możliwe do realizacji w ramach ZIT; 5. projekt dokumentu „ <i>Kierunki działań LOF po roku 2020</i> ” jest w fazie opracowania – uwagi zgłaszane przez Koordynatorów jst wprowadzane są na bieżąco. Po zakończeniu prac nad projektem dokumentu zostanie on przekazany do konsultacji do wszystkich Partnerów LOF; 6. Biuro ZIT przygotowuje opisy wybranych obszarów współpracy Gmin LOF w formie fiszek.
16.	29.05.2018 – 18.06.2018	Opracowanie materiałów zbiorczych dla członków Grupy roboczej. Biuro ZIT na podstawie przysłanych materiałów przygotowało projekt dokumentu „ <i>Kierunki działań LOF po roku 2020</i> ” wraz z załącznikami, które zostaną przedstawione wszystkim Partnerom LOF na posiedzeniu Rady ZIT LOF zaplanowanym na dzień 26 czerwca br. (Termin na przesłanie przez Biuro ZIT przygotowanych materiałów członkom grupy roboczej – 18.06.2018 r.)

Lp.	Data	Działania/Ustalenia
17.	20.06.2018	Piąte spotkanie Grupy roboczej. Podsumowanie i omówienie dotychczasowych prac.
18.	26.06.2018	Rada ZIT LOF. Przekazanie wszystkim Partnerom LOF wypracowanego projektu dokumentu „Kierunki działań LOF po roku 2020”.
19.	27.06.2018 – 16.07.2018	Wybór obszarów inwestycyjnych ze wskazaniem priorytetyzacji. Podczas posiedzenia Rady ZIT LOF ustalono, że w celu wyłonienia 3 najistotniejszych obszarów inwestycyjnych, Biuro ZIT do wszystkich Partnerów LOF skieruje prośbę o podanie w ich opinii najistotniejszych uszeregowując je od najważniejszego. Po zebraniu opinii wszystkich Partnerów LOF został stworzony ranking i 3 pierwsze zostały poddane dalszej dyskusji i w ramach nich będą zlecane diagnozy.
20.	17.07.2018 – 30.07.2018	Wybór obszarów nieinwestycyjnych oraz wskazanie propozycji opracowań w najważniejszych obszarach. W celu wyłonienia 1 najistotniejszego obszaru nieinwestycyjnego, Biuro ZIT do wszystkich Partnerów LOF skierowało prośbę o podanie w ich opinii najistotniejszego. Po zebraniu opinii wszystkich Partnerów LOF został stworzony ranking i pierwszy został poddany dalszej dyskusji i w ramach niego będą zlecane diagnozy. Dodatkowo Partnerzy LOF składali propozycje opracowań na wybrane obszary inwestycyjne i nieinwestycyjne.
21.	31.07.2018	Szóste spotkanie Grupy roboczej. Członkowie Grupy roboczej po analizie przygotowanych materiałów wypracowali propozycje trzech opracowań przygotowujących do realizacji projektów w kolejnej perspektywie UE, które zostaną zgłoszone do budżetu POPT.
22.	01.08.2018 – 30.08.2018	Przygotowanie zakresu proponowanych opracowań przygotowujących do realizacji projektów w kolejnej perspektywie UE oraz dokonanie wstępnej kalkulacji kosztów.
23.	30.08.2018 – 06.09.2018	Końcowe konsultacje z Partnerami LOF. Przesłanie projektu dokumentu do wszystkich Partnerów LOF konsultacji (Termin na przysyłanie do Biura ZIT uwag bądź sugestii do projektu dokumentu – 06.09.2018 r.)
24.	13.09.2018	Przyjęcie dokumentu podczas posiedzenia Rady ZIT LOF.

Źródło: opracowanie własne

VIII. Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa LOF – propozycja obszarów inwestycyjnych.....	23
Rysunek 2. Mapa LOF – propozycja obszarów nieinwestycyjnych.....	24
Rysunek 3. Cele Tematyczne Polityki spójności na lata 2021–2027.	33
Rysunek 4. Obszar – Poprawa dostępności komunikacyjnej.....	36
Rysunek 5. Obszar – Zrównoważony transport niskoemisyjny	38
Rysunek 6. Obszar – Ochrona wód/Gospodarka wodno-ściekowa.....	40
Rysunek 7. Obszar – Ochrona wód/Ochrona dolin rzecznych	42
Rysunek 8. Obszar – Efektywność energetyczna i ochrona powietrza	44
Rysunek 9. Obszar – Turystyka	46
Rysunek 10. Obszar – Infrastruktura społeczna	48
Rysunek 11. Obszar – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne.....	50
Rysunek 12. Obszar – Gospodarka odpadami.....	52

IX. Spis schematów

Schemat 1. Proces powstawania dokumentu	5
Schemat 2. Nasilenie problemów Gmin LOF w poszczególnych obszarach inwestycyjnych	15
Schemat 3. Nasilenie problemów Gmin LOF w poszczególnych obszarach nieinwestycyjnych	21
Schemat 4. Zgodność obszarów inwestycyjnych wskazanych w dokumencie: „Kierunki działań LOF po roku 2020” z obszarami realizacji RPMWL.....	29
Schemat 5. Obszary współpracy wskazane przez Grupę roboczą.....	34
Schemat 6. Podsumowanie inwestycyjnych obszarów współpracy w ramach LOF.....	53
Schemat 7. Obszar I – Włączenie społeczne.....	56
Schemat 8. Obszar II – Oświata	57
Schemat 9. Obszar III – Kultura	58
Schemat 10. Obszar IV – Przedsiębiorczość	59
Schemat 11. Obszar V – Inne (zdrowie, ochrona środowiska, transport, turystyka)	60

X. Spis tabel

Tabela 1. Najważniejsze potrzeby i problemy Gmin LOF (inwestycyjne).....	6
Tabela 2. Najważniejsze potrzeby i problemy Gmin LOF (nieinwestycyjne).....	16
Tabela 3. Inwestycyjne obszary współpracy LOF wskazane przez Grupę roboczą.....	25
Tabela 4. Nieinwestycyjne obszary współpracy LOF wskazane przez Grupę roboczą	26
Tabela 5. Daty obowiązywania Strategii Gmin LOF.....	27
Tabela 6. Fiszka obszaru – Poprawa dostępności komunikacyjnej	35
Tabela 7. Fiszka obszaru – Zrównoważony transport niskoemisyjny.....	37
Tabela 8. Fiszka obszaru – Ochrona wód/Gospodarka wodno-ściekowa	39
Tabela 9. Fiszka Obszaru – Ochrona wód/Ochrona dolin rzecznych.....	41
Tabela 10. Fiszka obszaru – Efektywność energetyczna i ochrona powietrzna	43

Tabela 11. Fiszka obszaru – Turystyka.....	45
Tabela 12. Fiszka obszaru – Infrastruktura społeczna.....	47
Tabela 13. Fiszka obszaru – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	49
Tabela 14. Fiszka obszaru – Gospodarka odpadami.....	51
Tabela 15. Ranking obszarów inwestycyjnych wg poszczególnych Gmin LOF	55
Tabela 16. Ranking obszarów nieinwestycyjnych wg poszczególnych Gmin LOF	61
Tabela 17. Kalendarium prac nad dokumentem „Kierunki działań LOF po roku 2020”	70

INWESTYCYJNE OBSZARY WSPÓŁPRACY LOF PO ROKU 2020

Spis treści

INWESTYCYJNE OBSZARY WSPÓŁPRACY LOF PO ROKU 2020	1
Spis treści	1
Obszar I: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ.....	2
Obszar II: ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NISKOEMISYJNY.....	18
Obszar III: OCHRONA WÓD.....	29
Podobszar: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	29
Podobszar: OCHRONA DOLIN RZECZNYCH	39
Obszar IV: EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I OCHRONA POWIETRZA.....	48
Obszar V: TURYSTYKA	59
Obszar VI: INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	72
Obszar VII: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I TERENY INWESTYCYJNE	90
Obszar VIII: GOSPODARKA ODPADAMI.....	96
Obszar IX: DZIAŁANIA WYKRACZAJĄCE POZA OKREŚLONE DZIAŁANIA INWESTYCYJNE.....	100

Obszar I: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ

Typy działań: • Drogi • Chodniki – ciągi pieszo-rowerowe – drogi rowerowe • Parkingi

Ip.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posilkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	<p>Drogi wraz z niezbędną infrastrukturą w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chodniki, ciągi pieszo-rowerowe, drogi rowerowe - ew. buspasy, obiekty inżynierskie - budowa/przebudowa skrzyżowań - budowa/przebudowa sygnalizacji świetlnych - kanalizacja deszczowa - oświetlenie - ew. trakcja trolejbusowa 	<p>1. Budowa/rozbudowa/przebudowa dróg wojewódzkich wraz z infrastrukturą towarzyszącą na potrzeby transportu o dł. całkowitej ok. 25 km, w tym m.in.:</p> <p>a) budowa nowych dróg wojewódzkich</p> <ul style="list-style-type: none"> - południowa obwodnica Lublina DW 747 <p>b) przebudowa/rozbudowa istniejących dróg wojewódzkich</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. Nałęczowska (DW 830) - od ul. Łużyczan do granic miasta - al. Unii Lubelskiej (DW 835) - skrzyżowanie Wrotkowska-Diamentowa (DW 835) - ul. Głuska-Dywizjonu 303 - al. Kraśnicka do granic miasta (DW 809) - od ul. Jana Pawła do granic miasta oraz od ul. Roztocze do ul. Bohaterów Monte Cassino - ul. Tysiąclecia-Mełgiewska (DW 822) - od Tarasów Zamkowych do ul. Frezerów 	obszar miasta Lublin	<ul style="list-style-type: none"> - dla DW 747 <p>Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego / Zarząd Dróg Wojewódzkich</p>

		<p>2. Budowa/rozbudowa/przebudowa pozostałych dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą na potrzeby transportu o dł. całkowitej ok. 30 km w tym m.in.:</p> <p>a) budowa nowych dróg</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. Zana do ul. Smoluchowskiego - ul. Węglarza - Trasa Zielona od skrzyżowania Diamentowa/Krochmalna/LL' 80 do al. Kraśnickiej (do ul. Granitowej) - ul. Głęboka do węzła Sławin <p>b) przebudowa/rozbudowa istniejących dróg</p> <ul style="list-style-type: none"> - al. Kraśnicka od ul. Bohaterów Monte Casino do ronda Honorowych Krwiodawców - al. Sikorskiego - ul. Nadbystrzycka-Głęboka (ul. Głęboka do al. Kraśnickiej) - ul. Popiełuszki - ul. Kalinowszczyzna - ul. Kunickiego - ul. Żeglarska. 		
GMINA GŁUSK				
1.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga powiatowa nr 2107 L Lublin – Wilczopole – Kliny	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Wilczopole, Kliny	Gminy LOF
2.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z	Majdan Mętowski, Bystrzejowice	Gminy LOF

	powiatowa nr 2109 L Kliny – Majdan Mętowski – Bystrzejowice	dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.		
3.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga powiatowa nr 2396 L – Lublin – Dominów (ul. Strojnowskiego)	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Dominów	Gminy LOF
4.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga powiatowa nr 2108 L Lublin (ul. Dr. Męczenników Majdanka) – Kalinówka (ul. Piasecka)	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Kalinówka, Świdnik	Gminy LOF
5.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga powiatowa nr 2269 L Lublin (ul. Zemborzycka) – Prawiedniki	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Prawiedniki	Gminy LOF
6.	Przebudowa drogi powiatowej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga powiatowa nr 2273 L Lublin, ul. Zorza do Abramowic Prywatnych	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Lublin	Gminy LOF
7.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z	Dominów	Gminy LOF

	gminna nr 112505 L w Dominowie (nad stawami)	dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.		
8.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna nr 107108 L (Wilczopole Kolonia) od drogi powiatowej w kierunku Bystrzejowic	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Wilczopole Kol.	Gminy LOF
9.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna nr 107108 L Majdan Mętowski - Dominów (przez pola)	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Majdan Mętowski, Dominów	Gminy LOF
10.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna nr 112440 L Wilczopole (od dr. powiatowej) ul. Zdrowa – Kalinówka	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Wilczopole	Gminy LOF
11.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna nr 112435 L w Kalinówce (ul. Chmielna)	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Kalinówka	Gminy LOF
12.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z	Kalinówka	Gminy LOF

	wykonaniu chodnika – droga gminna nr 107101 L droga graniczna Kalinówka – Kazimierzówka	dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.		
13.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna nr 107098 L w Kalinówce, ul. Lipowa	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Kalinówka	Gminy LOF
14.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna nr 107114 L (Wygon Szkolny) w Prawiednikach	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Prawiedniki	Gminy LOF
15.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna nr 107115 L (Wygon Strażacki) w Prawiednikach	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Prawiedniki	Gminy LOF
16.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga gminna w Ćmiłowie, ul. Ks. Wachowskiego	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.	Ćmiłów	Gminy LOF
17.	Przebudowa drogi gminnej polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodnika – droga	Przebudowa drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni i wykonaniu chodników, ewentualnie wykonanie chodników z	Kalinówka	Gminy LOF

	gminna w Kalinówce, Lublin (ul. Sachsów), ul. Sasankowa w Kalinówce, Abramowice Prywatne w kierunku Lublina (Felin)	dopuszczeniem ruchu rowerowego oraz oświetlenia.		
GMINA JABŁONNA				
1.	Drogi	Budowa sieci dróg gminnych – budowa dróg asfaltowych.	teren całej gminy	-
2.	Drogi	Budowa sieci dróg gminnych – budowa dróg utwardzonych.	teren całej gminy	-
3.	Chodniki – ciągi pieszo-rowerowe – drogi rowerowe	Budowa chodników przy drogach gminnych i powiatowych.	teren całej gminy	Powiat Lubelski
4.	Drogi	Budowa oświetlenia przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich.	teren całej gminy	Powiat Lubelski, Województwo Lubelskie
5.	Parkingi	Budowa parkingu przy budynku Centrum Kultury Gminy Jabłonna.	Piotrków Drugi	-
GMINA JASTKÓW				
1	Chodniki	Budowa chodnika w pasie drogowym drogi wojewódzkiej Nr 830 Lublin – Nałęczów – Bochothnica w m. Tomaszowice-Kolonia, Moszna i Miłocin.	Tomaszowice-Kolonia, Moszna i Miłocin	-
2	Chodniki	Ciąg dalszy budowy chodnika w pasie drogowym drogi powiatowej Nr 2209L Jastków – Sieprawice - Tomaszowice w m. Sieprawki i Tomaszowice oraz Nr 2208L w m. Sieprawki i Moszenki.	Sieprawki, Tomaszowice, Moszenki	-
3	Chodniki	Budowa chodnika w pasie drogowym drogi powiatowej Nr 2213L Jastków - Wygoda w m. Jastków, Piotrawin I i Piotrawin II.	Jastków, Piotrawin I i Piotrawin II	-
4	Ciągi pieszo-rowerów	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych – uzupełnienie sieci istniejącej oraz budowa ścieżek prowadzących do sąsiednich gmin LOF.	Lokalizacja budowy - przy trasach wylotowych prowadzących do gmin	teren LOF

			sąsiednich oraz na peryferyjnych obszarach gminy	
GMINA KONOPNICA				
1.	Drogi	Przebudowa dróg na terenie Gminy Konopnica.	teren gminy Konopnica	Gminy LOF
2.	Chodniki	Budowa chodników na terenie Gminy Konopnica.	teren Gminy Konopnica	Gminy LOF
3.	Chodniki	Przebudowa chodników na terenie Gminy Konopnica.	teren Gminy Konopnica	Gminy LOF
GMINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Budowa ulicy Wschodniej	Budowa drogi po wschodniej stronie miasta Lubartowa, wraz z infrastrukturą towarzyszącą (kanalizacja deszczowa, oświetlenie uliczne itp.) na odcinku od skrzyżowania z ul. Lubelską do skrzyżowania z ul. Wierzbową o długości 3,7 km.	Teren Gminy Miasto Lubartów i Gminy Lubartów	Gmina Lubartów
2.	Budowa dróg w obszarach zamieszkania	Budowa dróg na terenie miasta w istniejących lub powstających osiedlach mieszkaniowych w celu usprawnienia połączeń komunikacyjnych wewnątrz miasta.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
3.	Budowa dróg w terenach inwestycyjnych	Budowa drogi na pograniczu miasta i gminy Lubartów wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz uzbrojeniem terenu, budowa dróg po zachodniej stronie miasta.	Teren Gminy Miasto Lubartów i Gminy Lubartów	Gmina Lubartów
GMINA LUBARTÓW				
1.	Drogi	Przebudowa istniejących nawierzchni dróg gminnych.	Wola Lisowska, Brzeziny, Szczekarków, Nowodwór-Piaski, Nowodwór	Gminy LOF
2.	Drogi	Budowa sieci dróg gminnych – budowa dróg asfaltowych.	Annobór, Łucka, Łucka-Kolonia, Chlewiska, Skrobów, Skrobów-Kolonia, Wincentów, Majdan Kozłowiecki	Gminy LOF
3.	Chodniki i ciągi pieszo-rowerowe	Budowa chodników i ciągów pieszo – rowerowych.	Teren Gminy Lubartów	Gminy LOF

GMINA MEŁGIEW				
1.	Chodniki – ciągi pieszo-rowerowe – drogi rowerowe	Budowa chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia wzdłuż głównych dróg komunikacyjnych.	Nowy Krępiec, Krępiec, Dominów, Krzesimów, Janowice	Gmina Świdnik, Gmina Łęczna, Gmina Wólka, Powiat Świdnicki, Powiat Lubelski, Zarząd Dróg Wojewódzkich, RDOŚ
2.	Drogi	Budowa lub modernizacja dróg gminnych (lub powiatowych).	Nowy Krępiec, Krępiec, Dominów, Krzesimów, Piotrówek	Gmina Świdnik, Gmina Łęczna, Gmina Wólka, Powiat Świdnicki, Powiat Lubelski, Zarząd Dróg Wojewódzkich, RDOŚ
3.	Parkingi	Budowa parkingów przy szkołach i/lub remizach.	sołectwa na terenie gminy	Powiat Świdnicki, Zarząd Dróg Wojewódzkich, RDOŚ
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Budowa drugiego etapu „Obwodnicy Nałęczowa”	Budowa obwodnicy Nałęczowa - II etap budowy pomiędzy drogami wojewódzkimi DW 826 w m. Piotrowice i DW830 w m. Celejów.	II etap budowy pomiędzy drogami wojewódzkimi DW 826 w m. Piotrowice i DW830 w m. Celejów. Przebieg zgodny z korytarzem wyznaczonym w planach mpzp Gminy Nałęczów i Gminy Wąwolnica	Województwo Lubelskie, Gmina Nałęczów, Gmina Wąwolnica
2.	Przebudowa drogi wojewódzkiej DW830 pomiędzy Lublinem i Nałęczowem	Przebudowa polegająca na wykonaniu chodników, zatok i przystanków autobusowych, nawierzchni drogi budowy lub przebudowy zjazdów z drogi. W ramach tej inwestycji należy przewidzieć budowę bezkolizyjnej ścieżki rowerowej pomiędzy Lublinem i Nałęczowem.	Gminy: Lublin, Jastków, Nałęczów	Województwo Lubelskie. Gminy: Lublin, Jastków, Nałęczów
3.	Przebudowa drogi wojewódzkiej DW860 od skrzyżowania z drogą DW830 do skrzyżowania z linią kolejową Nr 7	Przebudowa nawierzchni jezdni, budowa chodnika wraz ze ścieżką rowerową.	Sadurki	Województwo Lubelskie, Gmina Nałęczów

4.	Przebudowa drogi powiatowej 2542L	Przebudowa nawierzchni drogi, budowa chodnika wzdłuż drogi.	Połączenie miejscowości Sadurki i Czestawice	Powiat Puławski, Gmina Nałęczów
5.	Przebudowa drogi powiatowej 2535L	Przebudowa nawierzchni drogi.	Połączenie miejscowości Bronice Wąwolnica	Powiat Puławski, Gmina Nałęczów
6.	Przebudowa drogi gminnej 107875L	Przebudowa nawierzchni drogi dojazdowej do Zakładu Produkcyjnego „Cisowianka”.	Drzewce	Gmina Nałęczów
7.	Modernizacje nawierzchni dróg gminnych	Wykonanie nakładek w postaci dywaników asfaltowych na istniejących zniszczonych powierzchniach dróg gminnych.	Drogi do wytypowania po przeprowadzonych przeglądach nawierzchni.	Gmina Nałęczów
8.	Rewitalizacja ulicy 1-Maja	Przebudowa jezdni, pasów zieleni, oświetlenia i chodników polegająca na obniżeniu poziomu aktualnie istniejącej drogi.	Centrum Nałęczowa – teren integralnie połączony z obszarem realizacji Zintegrowanego Węzła Komunikacyjnego Nałęczów w ramach I edycji ZIT, Projekt Mobilny LOF	Województwo Lubelskie Gmina Nałęczów
9.	Budowa chodników	Budowa chodników przy drogach wojewódzkich DW830 i DW860, powiatowych 2542L, 2541L, 2538L, 2539L, 2535L, 2536L i gminnych 107861L, 107862L, 107865L, 107868L, 107869L.	Gmina Nałęczów	Powiat Puławski, Gmina Nałęczów
10.	Budowa parkingów	Budowa parkingów satelitarnych przy drogach wjazdowych do Nałęczowa na obrzeżach miasta.	Gmina Nałęczów	Gmina Nałęczów
11.	Transport indywidualny	Budowa parkingów na obrzeżach Nałęczowa (docelowo 400-500 miejsc parkingowych w odległości 10-15 min. spacerem od centrum miasta z założeniem, że będą to parkingi bezpłatne lub bardzo tanie).	Parkingi położone przy drogach: DW830 na wjazdach od Lublina i Kazimierza Dolnego, DW826 od strony Markuszowa, przy drodze powiatowej ul. 1-go Maja w	Gmina Nałęczów, Województwo Lubelskie, LOF – Lubelski Obszar Funkcjonalny, Powiat Puławski.

			Naęczowie od strony Wojciechowa	
12.	Ścieżki rowerowe	Lublin - Naęczów - Kazimierz Dolny Naęczów – Kozłówka Lokalne, w tym nieutwardzone.	Wzdłuż drogi wojewódzkiej DW830, Wzdłuż drogi wojewódzkiej DW826, wzdłuż istniejących dróg powiatowych i gminnych	Gmina Naęczów, Województwo Lubelskie, LOF – Lubelski Obszar Funkcjonalny, Powiat Puławski
GMINA NIEDRZWICA DUŻA				
1.	Budowa i przebudowa dróg lokalnych przy wybudowanej trasie ekspresowej S-19 łącząca mieszkańców z LOF z siecią TEN-T	-	-	Gmina Strzyżewice, Gmina Konopnica, Gmina Jastków, Gmina Niemce, Gmina Wólka
2.	Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy drodze wojewódzkiej 834	-	-	Gmina Strzyżewice, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Samorząd Województwa lubelskiego
3.	Modernizacja parkingów na terenie gminy o stacje ładowania pojazdów elektrycznych	-	-	Wszystkie gminy LOF
GMINA NIEMCE				
1.	Droga rowerowa	Budowa drogi rowerowej.	Ciecierzyn dr gminna 106055L	-
2.	Ciągi pieszo-rowerowe	Budowa ciągu pieszo-rowerowego.	Droga gminna 103358L w m. Stoczek Kolonia, droga gminna 106035L i droga powiatowej 2214L w m. Majdan Krasieniński	-
3.	Ciągi pieszo-rowerowe	Budowa ciągu pieszo-rowerowego.	Droga powiatowa 2201L w m. Osówka	-
4.	Ciągi pieszo-rowerowe	Budowa ciągu pieszo-rowerowego.	Droga gminna 106053L w m. Ciecierzyn	-

GMINA PIASKI				
1	Drogi, chodniki	Budowa chodnika (5 km) wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 836 jako kontynuacja zrealizowanej inwestycji.	Kozice Dolne, Kozice Górne, Majdanek Kozicki, Majdan Kozic Górnych	-
2	Drogi, chodniki	Budowa chodnika (6 km) wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 837 jako kontynuacja zrealizowanej inwestycji.	Gardzienice, Pierwsze, Gardzienice Drugie	-
GMINA SPICZYN				
1	Chodniki – ciągi pieszo- rowerowe- drogi rowerowe	Budowa ciągów pieszo rowerowych w celu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz promocji aktywnego/ ekologicznego trybu życia oraz turystyki.	Lublin – Pliszczyn – Bystrzyca – Charleż –Zawieprzyce	Wólka, Spiczyn, Lublin
2	Przebudowa/modernizacja dróg wojewódzkich nr 828 i 829	Modernizacja dróg wojewódzkich pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Lublin – Niemce – Jawidz – Lubartów – Spiczyn – łączna	Gmina Spiczyn, Gmina Niemce, Gmina Lubartów, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie
3	Przebudowa/modernizacja drogi powiatowej nr 2000 L (Kijany - Łuszczów)	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, wykonaniu chodników, dróg rowerowych, kanalizacji deszczowej, budowy sygnalizacji świetlnej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Kijany - Łuszczów	Gmina Wólka, Gmina Spiczyn, Powiat Łęczyński
4	Przebudowa/modernizacja drogi powiatowej nr 2004 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, wykonaniu chodników, dróg rowerowych, kanalizacji deszczowej, przebudowy istniejącego mostu oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Kijany	Gmina Spiczyn, Powiat Łęczyński
5	Przebudowa/modernizacja drogi powiatowej nr 1564 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, wykonaniu chodników, dróg rowerowych, kanalizacji deszczowej, przebudowy skrzyżowania wraz z sygnalizatorem	Leonów - Bystrzyca – Charleż- Zawieprzyce – Wólka Zawieprzycka	Gmina Spiczyn, Gmina Wólka, Gmina Niemce, Powiat Łęczyński

		pulsacyjnym oraz oświetleniem pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.		
6	Przebudowa/modernizacja drogi powiatowej nr 2001 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Stawek - Ludwików	Gmina Spiczyn, Powiat Łęczyński
7	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105129 L i nr 105130 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Ludwików - Łuszczów	Gmina Spiczyn, Gmina Wólka
8	Budowa drogi gminnej nr 105128 L leżącej w strefie inwestycyjnej	Budowa drogi wraz z infrastrukturą towarzyszącą pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Stawek - Kijany	Gmina Spiczyn
9	Przebudowa/modernizacja dróg gminnych nr 105122 L i nr 105124L	Modernizacja dróg polegające na przebudowie istniejących nawierzchni wraz z przebudową drogi leżącej w wąwozie, wykonaniu chodników, dróg rowerowych, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Spiczyn	Gmina Spiczyn
10	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105113 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Jawidz	Gmina Spiczyn, Gmina Lublin
11	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105114 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Jawidz	Gmina Spiczyn
12	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105117 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych	Jawidz	Gmina Spiczyn

		poboczy oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.		
13	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105120 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Charlęż	Gmina Spiczyn
14	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105121 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Charlęż	Gmina Spiczyn
15	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105100 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Zawiepryce	Gmina Spiczyn
16	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105110 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Wólka Nowa	Gmina Spiczyn
17	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105108 L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Radzic Nowy	Gmina Spiczyn
18	Przebudowa/modernizacja drogi gminnej nr 105106L	Modernizacja drogi polegająca na przebudowie istniejących nawierzchni, budowy utwardzonych poboczy, kanalizacji deszczowej oraz oświetlenia pod względem poprawy dostępności komunikacyjnej.	Ziółków	Gmina Spiczyn

GMINA STRZYŻEWICE				
1	Przebudowa drogi gminnej nr 112486L w Żabiej Woli na odcinku 1370m	Zakres inwestycji obejmował będzie przebudowę drogi gminnej nr 112486L w Żabiej Woli na odcinku 1370m.	Droga gminna nr 112486L w Żabiej Woli, działka ewid. nr: 490; 509; 898	Wszyscy partnerzy LOF
2	Przebudowa drogi wewnętrznej gminnej w Polanówce na odcinku 620 m	Zakres inwestycji obejmował będzie przebudowę drogi wewnętrznej gminnej w Polanówce na odcinku 620 m.	Droga wewnętrzna gminna w Polanówce, działka ewid. nr: 326; 289; 303.	Wszyscy partnerzy LOF
3	Przebudowa drogi wewnętrznej gminnej na działce ewid. nr 1036 w Żabiej Woli na odcinku 510 m	Zakres inwestycji obejmował będzie przebudowę drogi wewnętrznej gminnej na działce ewid. nr 1036 w Żabiej Woli na odcinku 510 m. Droga ta będzie stanowić łącznik pomiędzy drogą gminną nr 112486L a drogą gminną nr 107125L.	Droga wewnętrzna gminna w miejscowości Żabia Wola, działka ewid. nr 1036.	Wszyscy partnerzy LOF
4	Przebudowa drogi gminnej nr 112485L w Żabiej Woli	Zakres inwestycji obejmował będzie przebudowę drogi gminnej nr 112485L w Żabiej Woli na odcinku 3 262 m.	Droga gminna nr 112485L w miejscowości Żabia Wola	Wszyscy partnerzy LOF
5	Przebudowa drogi gminnej nr 107124L w miejscowości Polanówka	Zakres inwestycji obejmował będzie przebudowę drogi gminnej nr 107124L na odcinku 4097 m.	Droga gminna nr 107124L w miejscowości Polanówka	Wszyscy partnerzy LOF
6	Przebudowa drogi gminnej nr 112486L w miejscowości Żabia Wola	Inwestycja obejmuje przebudowę drogi gminnej nr 112486L na odcinku o długości 1355 m pomiędzy drogą powiatową nr 2277L a drogą powiatową nr 2269L w miejscowości Żabia Wola.	Droga gminna nr 112486L w miejscowości Żabia Wola	Wszyscy partnerzy LOF
7	Przebudowa drogi powiatowej nr 2277L Żabia Wola – Strzyżewice	Zadanie obejmuje wykonanie przebudowy drogi powiatowej nr 2277L na odcinku od Żabiej Woli do Strzyżewic, gmina Strzyżewice – 9273 m.	Droga powiatowa nr 2277L Żabia Wola – Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
8	Przebudowa drogi powiatowej nr 2289L na odcinku od Strzyżewic do Kiełczewic Górnych	Zadanie obejmuje wykonanie przebudowy drogi powiatowej nr 2289L na odcinku od Strzyżewic do Kiełczewic Górnych, gmina Strzyżewice.	Droga powiatowa nr 2289L Strzyżewice – Kiełczewice Górne	Wszyscy partnerzy LOF
9.	Budowa i wymiana chodnika przy drodze powiatowej nr 2277L Żabia Wola – Strzyżewice na odcinku od	Zakres zadania obejmuje budowę i wymianę chodnika przy drodze powiatowej nr 2277L Żabia Wola – Strzyżewice na odcinku od pomnika Chrystusa do Pszczelej Woli.	Droga powiatowa nr 2277L Żabia Wola – Strzyżewice na odcinku od pomnika Chrystusa do Pszczelej Woli	Wszyscy partnerzy LOF

	pomnika Chrystusa do Pszczeliej Woli			
GMINA MIEJSKA ŚWIDNIK				
1	Ciągi pieszo-rowerowe – drogi rowerowe Budowa systemu ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-jezdnym ułatwiających poruszanie się po mieście i umożliwiających połączenie z gminami sąsiednimi	Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych – uzupełnienie sieci istniejącej oraz budowa ścieżek prowadzących do sąsiednich gmin LOF.	Lokalizacja budowy - przy trasach wylotowych prowadzących do gmin sąsiednich oraz na peryferyjnych obszarach gminy	Lublin, Głusk, Wólka, Mełgiew, Piaski
2	Drogi Rozbudowa sieci drogowej i poprawa jakości istniejącej	Budowa, przebudowa i remont dróg znajdujących się na terenie gminy wraz z infrastrukturą towarzyszącą – kanalizacją deszczową, sanitarną, siecią wodociagową, oświetleniem, ścieżkami rowerowymi, chodnikami.	Rozbudowa infrastruktury drogowej na terenach, gdzie plany zagospodarowania przestrzennego przewidują intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego lub aktywności gospodarczej	Sąsiednie gminy Powiat Świdnicki, PK PEGIMEK sp. z o.o., Spółdzielnia Mieszkaniowa
GMINA WÓLKA				
1	Drogi	Poprawa stanu bezpośrednich połączeń drogowych pomiędzy gminą Wólka a gminą Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne).	Cała gmina	Gminy: Wólka, Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin
2	Chodniki i ciągi pieszo-rowerowe	Budowa i przebudowa ścieżek edukacyjnych, sieci szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych wspólnie z gminami sąsiednimi.	Cała gmina	Gminy: Wólka, Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin
3	Chodniki i ciągi pieszo-rowerowe	Budowa i przebudowa chodników, ciągów pieszo-rowerowych przy drodze krajowej nr 82, drogach	Cała gmina	Gminy: Wólka, Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin

		powiatowych nr 1564L, 2000L, 2100L, 2001L, 2222L, 2223L, 2224L, 2225L, przy drogach gminnych do granic gminy.		
4	Parkingi	Budowa i przebudowa parkingów na os. Borek w Turce, budowa parkingów przy Kościołach, szkołach, cmentarzach, OSP.	Cała gmina	Gmina Wólka, Spółdzielnie Mieszkaniowe, Wspólnoty Mieszkaniowe, OSP, związki wyznaniowe

Obszar II: ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NISKOEMISYJNY

Typy działań: • Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru • Tabor • Stacje ładowania/magazynowania energii
• Wspólny bilet • Zatoki przystankowe, wiaty, pętle • Informacja

Ip.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posilkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	<p>1. Drogi opisane w pkt. 1. Obszar: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ pkt.1 i 2.</p> <p>2. Budowa/przebudowa trakcji trolejbusowej</p> <p>a) przebudowa istniejącej trakcji trolejbusowej w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. Mełgiewska - ul. Gospodarcza - ul. Hutnicza - ul. Droga Męczenników Majdanka - ul. Fabryczna - ul. Zamojska i Wyszyńskiego - ul. Lubartowska - ul. Kunickiego - al. Piłsudskiego - ul. Głęboka - al. Kraśnicka - ul. Zana - ul. Wolska <p>b) budowa nowej trakcji trolejbusowej w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - al. Kraśnicka (od Jana Pawła II do Wróblej) – 	obszar miasta Lublin	-

		<p>ok. 500 m - ul. Filaretów (od Jana Pawła II do os. Widok) – ok. 400 m</p> <p>c) nowe podstacje trolejbusowe w tym m.in. przy ul. Choiny i ul. Mełgiewskiej d) przebudowa istniejących podstacji zasilających trakcję trolejbusową ok. 5 lokalizacji</p> <p>3. Buspasy – wyznaczenie nowych buspasów w ulicach w tym m.in.: - ul. Wolska - al. Piłsudskiego - al. Zygmuntowskie</p> <p>4. Rozbudowa/modernizacja systemu Lubelskiego Roweru Miejskiego - modernizacja/unowocześnienie istniejącego systemu - rozbudowa systemu o nowe lokalizacje ok. 10 szt.</p>		
2.	Tabor	<p>1. Zakup i wymiana taboru na nowoczesny, niskoemisyjny - zakup autobusów elektrycznych - ok. 100 szt. - zakup trolejbusów</p> <p>2. Alternatywne środki transportu w tym m.in. autonomiczny transport</p> <p>3. Zakup pojazdów napędzanych energią elektryczną przez Urząd Miasta oraz dostawców usług publicznych.</p>	obszar miasta Lublin	-
3.	Stacje ładowania/magazynowania energii	1. Budowa/rozbudowa/przebudowa punktów ładowania autobusów elektrycznych	obszar miasta Lublin	-

		<p>a) budowa nowych punktów ładowania autobusów elektrycznych ok. 5 lokalizacji w tym m.in.: Os. Widok, ul. Koncertowa, ul. Kupiecka, ul. Spiessa</p> <p>b) rozbudowa istniejących punktów ładowania autobusów elektrycznych</p> <p>2. Stworzenie magazynów energii z fotowoltaiką na potrzeby zajezdni i punktów ładowania autobusów, wymiana akumulatorów w trolejbusach i autobusach</p> <p>3. Budowa ogólnodostępnych punktów ładowania pojazdów elektrycznych (samochody) – np. przy węzłach przesiadkowych.</p>		
4.	Zatoki przystankowe, wiaty, pętle, place postojowe	<p>1. Modernizacja przystanków (w tym wymiana wiat, wyposażenie w punkty informacji przystankowej) – infrastruktura przystankowa i około przystankowa – ok. 40 szt.</p> <p>2. Budowa/rozbudowa/przebudowa pętli komunikacyjnych</p> <p>a) budowa nowych pętli nawrotowych ok. 7 szt. w tym m.in. na ulicach: Trześniowska, Zawieprzycza, Zadębie, Felin Uniwersytet, Herberta</p> <p>b) rozbudowa/przebudowa istniejących pętli nawrotowych ok. 5 szt. w tym m.in.: Os. Widok, Dąbrowa, Majdanek, Os. Choiny (ul. Koncertowa)</p> <p>3. Budowa placów postojowych: rejon al. Kraśnickiej granica miasta.</p>	obszar miasta Lublin	-
5.	Informacja	<p>1. Rozwój systemów ITS w tym m.in.</p> <p>a) sieć 5G</p>	obszar miasta Lublin	-

		<p>b) System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej – ok. 70 lokalizacji</p> <p>c) System Zarządzania Informacją - elementy systemu lokalizacji pojazdów do włączenia ich do systemu informacji przystankowej – ok. 500 szt.</p> <p>d) System Zarządzania Komunikacją - zakup i wdrożenie wraz z przeniesieniem danych Systemu Informatycznego do Systemu Zarządzania Komunikacją Miejską - telemetryczny system zarządzania energią w autobusach elektrycznych</p> <p>e) System dystrybucji biletów - biletomaty stacjonarne – ok. 30 szt. - mobilne urządzenia do sprzedaży/kasowania/kontroli biletów – ok. 500 szt.</p>		
6.	Węzły przesiadkowe	1. Rozbudowa systemu węzłów przesiadkowych - Pętla komunikacji miejskiej i K+R, B+R, P+R (ok. 2 szt.) w tym m.in.: przy dworcu zachodnim PKP.	obszar miasta Lublin	-
GMINA GŁUSK				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	Utworzenie komunikacji międzygminnej.	Gminy LOF	Gminy LOF
2.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	System zintegrowanego biletu, budowa/modernizacja zatok, wiat przystankowych.	Gminy LOF	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA				
1.	Zatoki przystankowe, wiaty, pętla	Zakup i ustawienie wiat przystankowych przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich.	teren całej gminy	Powiat Lubelski, Województwo Lubelskie
2.	Wspólny bilet	Przygotowanie i wdrożenie wspólnego biletu dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego obejmującego:	teren całej gminy	Gminy LOF

		MPK, PKP, PKS, komunikację prywatną (autobusy i busy).		
3.	Tabor	Zakup autobusów niskoemisyjnego do przedwozu dzieci do szkół.	teren całej gminy	-
4.	Zatoki przystankowe, wiaty, pętle	Utworzenie zatok przystankowych przy drogach powiatowych i wojewódzkich wraz z infrastrukturą (wiaty przystankowe).	Chmiel Pierwszy, Chmiel Drugi, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie	Powiat Lubelski, Województwo Lubelskie
GINA JASTKÓW				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	Utworzenie wewnętrznej komunikacji w ramach LOF - Projekt miałby na celu utworzenie komunikacji w ramach LOF, ułatwiającej mieszkańcom m.in. dotarcie do miasta Lublina.	Gminy LOF	Gminy LOF
2.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	System zintegrowanego biletu.	Gminy LOF	Gminy LOF
3.	Stacje ładowania energii	Budowa stacji ładowania pojazdów energią elektryczną przy budynkach użyteczności publicznej stacjach paliw.	Obszar Gminy	Gminy LOF
4.	Zatoki przystankowe, wiaty,	Budowa zatok autobusowych oraz wiat przystankowych.	Teren Gminy	Gminy LOF
5.	Transport publiczny	Rozwój kolejnych etapów zadania Mobilny LOF poprzez włączenie terenów wykluczonych z obsługi transportu zbiorowego poprzez budowę zatok autobusowych uruchomieniu kolejnych linii autobusowych.	Panieńszczyzna, Piotrawin I, Józefów-Pociecha, Bogucin	teren LOF
GINA KONOPNICA				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnej wewnątrz obszaru	Rozwój sieci transportu publicznego na terenie LOF w tym Gminy Konopnica.	Teren gminy Konopnica, teren LOF	ZTM Lublin , Gminy LOF
2.	Stacje ładowania, magazynowanie energii	Budowa stacji ładowania pojazdów energią elektryczną.	1. Kozubszczyzna dz nr ew.327/5	Gminy LOF

			2. Radawiec Duży dz nr ew. 397/9 3. Motycz dz nr ew. 911/2; 4. Konopnica dz.nr ew 890; 5. Stasin dz nr ew. 3/2	
3.	Wspólny bilet	Wspólny bilet, biletomaty.	Gminy LOF	UM; ZTM Lublin , PKP SA, Gminy LOF
4.	Zatoki przystankowe, wiaty , pętla	Budowa, przebudowa: zatoki przystankowe, wiaty, pętla.	Teren gminy Konopnica	UM; Lublin, Gminy LOF
5.	Informacja	Informacja: rozkłady jazdy, trasy, czas przejazdu.	Teren gminy, teren LOF	UM; ZTM Lublin , PKP PLK , Gminy LOF
6.	Budowa sieci roweru miejskiego	Stacje wypożyczeń rowerów.	Teren Gminy Konopnica	Gminy LOF
GINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Budowa nowych połączeń transportu niskoemisyjnego.	Budowa nowych przystanków, budowa i przebudowa dróg, zakup taboru.	Teren Gminy Miasto Lubartów i Gminy Lubartów	Gmina Lubartów
GINA LUBARTÓW				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	Utworzenie komunikacji międzygminnej.	Teren Gminy Lubartów	Gminy LOF
2.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	System zintegrowanego biletu.	Teren Gminy Lubartów	Gminy LOF
3.	Zatoki przystankowe, wiaty, pętla	Budowa zatok przystankowych.	Teren Gminy Lubartów	Gminy LOF
4.	Informacja	Informacja: rozkłady jazdy, trasy, czas przejazdu.	Teren Gminy Lubartów	Gminy LOF
5.	Wspólny bilet	Wspólny bilet, biletomaty.	Teren Gminy Lubartów	Gminy LOF
GINA MEŁGIEW				
1	Stacje ładowania/magazynowania energii	Budowa/montaż stacji ładowania autobusów elektrycznych.	Mełgiew	Gminy w ramach LOF, ze szczególnym uwzględnieniem m. Lublin

2	Tabor	Zakup taboru autobusów elektrycznych.	Mełgiew	Gminy w ramach LOF, ze szczególnym uwzględnieniem m. Lublin
3	Wspólny bilet	Przygotowanie i wdrożenie wspólnego biletu dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego obejmującego: MPK, PKP, PKS, komunikację prywatną (autobusy i busy).	teren całej gminy	Gminy LOF
4	Zatoki przystankowe, wiaty, pętle	Utworzenie zatok przystankowych przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich wraz z infrastrukturą (wiaty przystankowe).	teren całej gminy	Powiat Świdnicki, Zarząd Dróg Wojewódzkich
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Kolej	Uruchomienie szynobusu na trasie Puławy - Lublin - Świdnik lotnisko. Pojazdy powinny być wyposażone w rozwiązania techniczne pozwalające na transport rowerów. W ramach modernizacji obiektów kolejowych należy wykonać zagospodarowanie dworca kolejowego w Sadurkach.	Linia pomiędzy Puławami i Świdnikiem poprzez Nałęczów i Lublin po trasie modernizowanej linii kolejowej Nr 7	Województwo Lubelskie, Miasto Lublin, Miasto Świdnik, Miasto Puławy. Gminy: Konopnica i Nałęczów
2.	Kontynuacja rewitalizacji Nałęczowskiej Kolejki Wąskotorowej	Budowa zaplecza turystycznego przy trasie Nałęczowskiej Kolei Dojazdowej od stacji Nałęczów do granicy gminy. Doposażenie kolejki i użytkowanej infrastruktury. Zakup i wyposażenie wagonów osobowych.	Stacja kolejowa Nałęczów do granicy z Gminą Wąwolnica	Powiat Opolski, Gmina Nałęczów
3.	Transport publiczny	Uruchomienie autobusowej komunikacji publicznej Nałęczów – Lublin na bazie Dworca Intermodalnego (w tym zakup nowych środków transportu). Uruchomienie weekendowej linii „turystycznej” w godzinach późnych, wieczornych. Jako partner wspólnego projektu oczekujemy, że po jego uruchomieniu nie będziemy traktowani na zasadach komercyjnych.	Miejscowości położone na wyznaczonej trasie przy głównych drogach komunikacyjnych na terenie miast i gmin biorących udział w projekcie partnerskim.	Miasto Lublin, Gmina Jastków, Gmina Nałęczów. Potencjalnie Gminy: Wąwolnica, Kazimierz Dolny i Puławy oraz Miasto Puławy

4.	Budowa stacji do ładowania pojazdów elektrycznych	Budowa stacji do ładowania szybkiego i powolnego elektrycznych samochodów osobowych, dostawczych i komunikacji zbiorowej.	Samochody dostawcze i komunikacji zbiorowej) - ul. Kolejowa w Nałęczowie (Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej)	Gmina Nałęczów, PGE, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie
5.	Budowa stacji do ładowania autobusów elektrycznych umożliwiających ładowanie poprzez pantograf	Budowa stacji do szybkiego ładowania autobusów.	Teren przy dworcu PKP w Nałęczowie (Drzewce Kolonia)	Gmina Nałęczów, PGE, PKP, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie
6.	Utworzenie wypożyczalni samochodów elektrycznych	Budowa i uruchomienie wypożyczalni samochodów elektrycznych. Budowa lub adaptacja istniejącego obiektu. Zakup pojazdów osobowych.	Miasto Nałęczów	Gmina Nałęczów, PGE, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie, LOT Kraina Lessowych Wąwozów
7.	Rozbudowa systemu wypożyczalni rowerów tradycyjnych	Utworzenie wypożyczalni, budowa systemu, zakup sprzętu, zarządzanie i serwisowanie.	Bronice, Czesławice, Drzewce, Drzewce Kolonia, Piotrowice Sadurki, Nałęczów	Gmina Nałęczów, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie, LOT Kraina Lessowych Wąwozów, LGD Zielony Pierścień
8.	Rozbudowa systemu wypożyczalni pojazdów elektrycznych typu: rower, skuter	Utworzenie wypożyczalni, budowa systemu, zakup sprzętu, zarządzanie i serwisowanie.	Bronice, Czesławice, Drzewce, Drzewce Kolonia, Piotrowice Sadurki, Nałęczów	Gmina Nałęczów, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie, LOT Kraina Lessowych Wąwozów, LGD Zielony Pierścień
9.	Budowa zatok i wysepek przystankowych	Budowa zatok i wysepek przystankowych przy drogach wojewódzkich DW830 i DW860, powiatowych 2542L, 2541L, 2538L, 2539L, 2535L, 2536L i gminnych 107861L, 107862L, 107865L, 107868L, 107869L.	Gmina Nałęczów	Powiat Puławski, Gmina Nałęczów
GMINA NIEDRZWICA DUŻA				
1.	Modernizacja parkingów na terenie gminy o stacje ładowania pojazdów elektrycznych	-	-	Wszystkie gminy LOF

2.	Wspólny elektroniczny bilet LOF integrujący wszystkie gminy LOF oraz wszystkie typy transportu publicznego funkcjonującego w LOF (ZTM, kolejowy, autobusowy). Bilet pełniłby inne funkcje publiczne (karta biblioteczna, karta dużej rodziny, legitymacja szkolna, itp.)	-	-	Wszystkie gminy LOF
GMINA NIEMCE				
1.	Zatoki przystankowe, wiaty,	Budowa zatok autobusowych oraz wiat przystankowych.	Teren Gminy	-
2.	Tabor	Zakup taboru.	Teren Gminy	-
GMINA PIASKI				
1.	Rozwój/ usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	Utworzenie wewnętrznej komunikacji w ramach LOF - Projekt miałby na celu utworzenie komunikacji w ramach LOF, ułatwiającej mieszkańcom m.in. dotarcie do głównych miast, w tym Lublina i Świdnika.	Piaski/ Kębtów/ Kawęczyn/ i dalej w stronę Głuska Piaski/ Emilianów/ Józefów/ i dalej w stronę Mełgwi/ Świdnika	Zainteresowane gminy LOF, przedsiębiorcy, itp.
2.	Stacje ładowania energii	Budowa stacji ładowania pojazdów energią elektryczną przy budynkach użyteczności publicznej stacjach paliw.	Piaski, Bystrzejowice Drugie, Kolonia Siedliszczki	
GMINA SPICZYN				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	Rozwój sieci komunikacyjnych transportu zbiorowego przez objęcie transportem wspólnym innych członków obszaru.	Kijany Spiczyn, Charleż, Jawidz	Lublin, Niemce, Wólka, Spiczyn
2.	Stacje ładowania/magazynowania energii	Utworzenie stacji ładowania pojazdów elektrycznych transportu zbiorowego zasilanych energią z instalacji fotowoltaicznej.	Jawidz	Lublin, Spiczyn

3.	Zatoki przystankowe, wiaty, pętle, place postojowe	Modernizacja przystanków (w tym wymiana wiat, wyposażenie w punkty informacji przystankowej) – infrastruktura przystankowa i około przystankowa.	obszar całej Gminy	-
4.	Tabor	Zakup autobusu niskoemisyjnego do przewozu dzieci do szkół.	obszar całej Gminy	-
GMINA MIEJSKA ŚWIDNIK				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru	Rozwój infrastruktury transportu miejskiego, w tym w szczególności w oparciu o ekologiczne środki transportu (linie MPK, autobusy elektryczne). Rozbudowa sieci komunikacji publicznej na terenach przylegających do Lublina. Objęcie transportem miejskim peryferyjnych terenów gminy oraz skierowanie transportu do gmin Powiatu Świdnickiego.	Lublin, Świdnik, Piaski, Mełgiew, Trawniki, Fajstawice,	Lublin, gminy Powiatu świdnickiego
2.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru Informacja	Zintegrowanie komunikacji publicznej z planami lotów Portu Lotniczego Lublin w Świdniku.	Obszar LOF	Przewoźnicy, gminy LOF
GMINA WÓLKA				
1.	Rozwój/usprawnienie sieci komunikacyjnych wewnątrz obszaru; Zatoki przystankowe, wiaty, pętle; Informacja	Rozbudowa infrastruktury transportowo-przystankowej (budowa zatok, peronów, wiat przystankowych, buspasów, pętli nawrotowych, systemu informacji) w celu zwiększenia sieci połączeń realizowanych przez MPK na terenie gminy Wólka i gmin sąsiednich.	Cała gmina	Gminy: Wólka, Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin

2.	Stacje ładowania/magazynowania energii	Stworzenie systemu stacji ładowania pojazdów elektrycznych (osobowych i autobusów) we wszystkich gminach LOF w oparciu o gminę Lublin, jako „rdzenia” systemu.	Cała gmina	Wszystkie gminy LOF, dystrybutor energii elektrycznej, podmioty prywatne
3.	Wspólny bilet	Stworzenie systemu wspólnego biletu dla wszystkich przewoźników na obszarze LOF.	Cała gmina	Gminy LOF
4.	Rower miejski	Stworzenie systemu roweru podmiejskiego we wszystkich gminach LOF w oparciu o gminę Lublin, jako „rdzenia” systemu: ustawienie stojaków na rowery w różnych częściach gminy, odpłatne udostępnienie rowerów dla osób-użytkowników systemu.	Cała gmina	Gminy LOF, podmioty prywatne

Obszar III: OCHRONA WÓD

Podobszar: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

- Typy działań: • Kanalizacja sanitarna • Kanalizacja deszczowa • Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja)
 • Przydomowe oczyszczalnie • Modernizacja ujęć wody, wodociągi • Kanalizacja sanitarna • Kanalizacja deszczowa • Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja) • Przydomowe oczyszczalnie • Modernizacja ujęć wody, wodociągi

Ip.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posilkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	Kanalizacja sanitarna Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja) Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Zadania z zakresu wskazanych typów działań realizuje MPWiK w Lublinie.	obszar miasta Lublin	-
2.	Kanalizacja deszczowa Ochrona przeciwpowodziowa	1. Racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi - budowa/przebudowa infrastruktury do gospodarowania wodami opadowymi w tym m.in.: a) budowa/przebudowa kanalizacji deszczowej b) przebudowa systemu odprowadzania wód opadowych - ujednoczenie wszystkich wypływów do rzeki - budowa zbiorników podczyszczających - rozbudowa sieci kanalizacji wód opadowych c) oczyszczanie dna rzek z namulów	obszar miasta Lublin	Niezbędnym jest włączenie do realizacji projektów właścicieli/zarządców rzek

		<p>d) budowa zbiorników wstępnych</p> <p>2. Realizacja ogrodów deszczowych (błękitno – zielona infrastruktura) z dofinansowań, dopłat, itp. Profity (dopłaty do realizacji + ulgi podatkowe itp) dla podmiotów (spółdzielnie, wspólnoty itp.) realizujących obiekty usługowe wielorodzinne z błękitno – zieloną infrastrukturą typu ogrody deszczowe odbierające wody opadowe (cele - retencjonowanie wody, klimatyczne, estetyczne)</p> <p>Obecnie opracowywany jest Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu miasta Lublina, którego zatwierdzenie planowane jest na I kw. 2019 r. Przedmiotowy dokument wskaże kierunki działań, które Gmina Lublin powinna zrealizować w kolejnej perspektywie finansowej.</p>		
GMINA GŁUSK				
1.	Kanalizacja sanitarna	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Wilczopole, Wilczopole Kolonia, Kalinówka, Kazimierzówka, Prawiedniki, Prawiedniki Kolonia, Nowiny.	Wilczopole, Wilczopole Kolonia, Kalinówka, Kazimierzówka, Prawiedniki, Prawiedniki Kolonia, Nowiny	Gminy LOF
2.	Kanalizacja sanitarna	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Głusk.	Gm. Głusk	Gminy LOF
3.	Przydomowe oczyszczalnie	Przydomowe oczyszczalnie.	Gm. Głusk	Gminy LOF
4.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz ujęć wodociągowych na terenie Gm. Głusk.	Gm. Głusk	Gminy LOF

GINA JABLONNA				
1.	Kanalizacja sanitarna	Budowa sieci kanalizacyjnej i podłączenie do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków Miasta Lublin poprzez Gminę Głusk.	Miejscowości Czerniejów, Czerniejów-Kolonia, Jabłonna-Majątek, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna Druga, Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi	Miasto Lublin, Gmina Głusk
2.	Kanalizacja sanitarna	Budowa sieci kanalizacyjnej i podłączenie do zbiorowego systemu odprowadzania ścieków Miasta Lublin poprzez Gminę Strzyżewice.	Miejscowość Tuszów,	Miasto Lublin, Gmina Strzyżewice
3.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie całej Gminy Jabłonna w obszarze budowy rozproszonej.	teren Gminy Jabłonna	-
4.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Modernizacja ujęcia wody w Czerniejowie.	Czerniejów, Czerniejów-Kolonia, Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie, Skrzynice-Kolonia	Miasto Lublin, Gmina Głusk
5.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Wymiana rur azbestowych w wodociągu.	Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Piotrków-Kolonia	-
6.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy.	teren Gminy Jabłonna	Gmina Głusk, Gmina Strzyżewice
GINA JASTKÓW				
1.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej – ochrona wód i gruntu,	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi poprzez wdrożenie nowych technologii w ochronie wód dla jakości środowiska.	Cała gmina	WFOŚiGW w Lublinie, Urząd marszałkowski, powiat
2.	Kanalizacja sanitarna	Budowa infrastruktury technicznej – sieci kanalizacji sanitarnej.	Dębówka Kolonia, Dąbrowica, Barak, Płouszowice Kolonia w ramach Aglomeracji Lublin	MPWiK Lublin, WFOŚiGW, RPO, PROW,
3.	Oczyszczalnia ścieków	Modernizacja Oczyszczalni Ścieków w Snopkowie.	Snopków	WFOŚiGW, RPO, PROW,
4.	Kanalizacja sanitarna	Zakup mobilnego zestawu do udrażniania kanalizacji, samochodu przystosowanego do	Teren Gminy Jastków	WFOŚiGW, RPO, PROW

		przewozu zestawu i koparko-ładowarki do wykonywania konserwacji i napraw sieci kanalizacyjnej.		
GMINA KONOPNICA				
1.	Kanalizacja sanitarna	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej.	Szerokie, Lipniak, Konopnica, Kozubszczyzna, Marynin, Zemborzyce Podleśne	Gminy LOF; MPWiK
2.	Kanalizacja deszczowa	-	-	-
3.	Przydomowe oczyszczalnie	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonych.	Radawiec Duży, Pawlin, Motycz Leśny, Motycz, Motycz Józefin, Zemborzyce Wojciechowskie, Zemborzyce Tereszyńskie, Zemborzyce Dolne,	Gminy LOF
4.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	1. Budowa stacji uzdatniania wody 2. Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej.	1. Stasin, Motycz, Zemborzyce 2. teren Gminy Konopnica	Gminy LOF
5.	Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja)	-	-	-
GMINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Rozbudowa i przebudowa systemu kanalizacji deszczowej w Lubartowie	Budowa i przebudowa kanałów deszczowych, separatorów i zbiorników, systemu odwodnienia.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
2.	Rozbudowa i przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Lubartowie	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej na terenie miasta na terenach nowopowstających osiedli mieszkaniowych i terenów inwestycyjnych. Przebudowa i modernizacja ww. sieci w miejscach zużycia technicznego i funkcjonalnego.	Teren Gminy Miasto Lubartów	PGK Sp. z o.o. w Lubartowie - realizator
3.	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Lubartowie	Modernizacja stacji uzdatniania wody w Lubartowie.	Teren Gminy Miasto Lubartów	PGK Sp. z o.o. w Lubartowie - realizator

GMINA LUBARTÓW				
1.	Kanalizacja sanitarna	Budowa kanalizacji sanitarnej.	Skrobów, Skrobów-Kolonia, Mieczysława, Wola Mieczysławska, Wola Lisowska, Wincentów	Gmina Lubartów
2.	Kanalizacja sanitarna	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Lubartów.	Łucka-Kolonia, Szczekarków	Gmina Lubartów
3.	Przydomowe oczyszczalnie	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie.	Teren Gminy Lubartów, Trójnia, Nowodwór, Nowodwór-Piaski, Łucka-Kolonia	Gmina Lubartów
4.	Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja)	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Skrobowie-Kolonii.	Skrobów-Kolonia	Gmina Lubartów
GMINA MEŁGIEW				
1.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Budowa wodociągu w m. Trzeciaków.	Trzeciaków	Powiat Świdnicki, RDOŚ
2.	Przydomowe oczyszczalnie	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.	obszar całej gminy	Powiat Świdnicki, RDOŚ
3.	Kanalizacja sanitarna	Budowa / rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Mełgiew.	obszar całej gminy	Powiat Świdnicki, RDOŚ
4.	Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja)	Budowa oczyszczalni ścieków w m. Trzeszkowice.	Trzeszkowice	Powiat Świdnicki, RDOŚ
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Kanalizacja i wodociągi	Rozbudowa systemu kanalizacji gminnej w tym budowa przydomowych oczyszczalni ścieków. Budowa zbiorczych oczyszczalni punktowych.	Nałęczów, Bronice, Czesławice Drzewce, Drzewce Kolonia, Piotrowice	Gmina Nałęczów, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Instytucje współfinansujące i finansujące tego typu zadania
2.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	Rozbudowa ciągów technologicznych funkcjonującej oczyszczalni zwiększająca ilość oczyszczanych ścieków. Instalacja urządzeń poprawiających efektywność procesów oczyszczania i filtracji (w tym filtracji powietrza). Rozbudowa laboratorium i systemu monitorowania procesów. Zakup urządzeń	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Instytucje współfinansujące i finansujące tego typu zadania

		i pojazdów do odbioru odpadów płynnych i serwisowania sieci kanalizacyjnej.		
3.	Budowa kanalizacji deszczowej	Budowa kanalizacji deszczowej na: osiedlu Sienkiewicza, wzdłuż ul. K.H. Dulębów oraz wzdłuż drogi wojewódzkiej DW830 w Bochochnicy Kolonii i ul. Lipowej w Nałęczowie.	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Województwo Lubelskie, Powiat Puławski
4.	Modernizacja ujęcia wody w Nałęczowie	Wymiana pomp i filtrów. Modernizacja procesów pozyskiwania i uszlachetniania wody pitnej. Budowa systemu monitoringu jakości wody oraz procesów jej pozyskiwania i dystrybucji. Zakup maszyn i sprzętu do budowy i serwisowania wodociągów. Remont i rozbudowa stacji ujęcia wody.	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Instytucje współfinansujące i finansujące tego typu zadania
GMINA NIEDRZWICA DUŻA				
1.	Rozbudowa lokalnej sieci kanalizacji sanitarnej	-	-	-
2.	Budowa połączenia sieci kanalizacyjnej sanitarnej z siecią kanalizacyjną miasta Lublin	-	Krężnica Jara, Nowiny, Prawiedniki, Osmolice	Gmina Głusk, Gmina Strzyżewice
3.	Rozbudowa lokalnych oczyszczalni ścieków	-	-	Wszystkie gminy LOF posiadające oczyszczalnie
4.	Program dofinansowania przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie LOF w miejscach gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest niemożliwa	-	-	Wszystkie gminy LOF
5.	Modernizacja ujęć wody na terenie LOF	-	-	Wszystkie gminy LOF posiadające ujęcia wody
6.	Budowa i rozbudowa sieci wodociągowej na terenie LOF	-	-	Wszystkie gminy LOF

GMINA NIEMCE				
1.	Kanalizacja sanitarna	Budowa kanalizacji sanitarnej.	Baszki, Boduszyn, Ciecierzyn Dys, Dziuchów, Jakubowice Konińskie, Jakubowice Konińskie Kolonia, Kawka, Kolonia Bystrzyca, Krasienin, Krasienin Kolonia, Ludwinów, Łagiewniki, Majdan Krasieniński, Nasutów, Nowy Staw, Osówka, Pólko, Pryszczowa Góra, Stoczek, Stoczek Kolonia, Swoboda, Wola Krasienińska	-
2.	Oczyszczalnie ścieków	Budowa oczyszczalni ścieków.	Krasienin, Nasutów, Ciecierzyn	-
3.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Modernizacja ujęć wody.	Niemce, Krasienin, Nasutów	-
GMINA PIASKI				
1.	Modernizacja ujęć wody/ wodociągi	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach, których brak jest tego typu inwestycji.	Kozice Dolne-Kolonia, Wola Piasecka	-
2.	Przydomowe oczyszczalnie	Budowa przydomowych oczyszczalni jako kontynuacja inwestycji poprawienia komfortu życia mieszkańców w zakresie gospodarki wodno- ściekowej.	Kozice Dolne-Kolonia, Wola Piasecka	-
GMINA SPICZYN				
1.	Kanalizacja sanitarna	Ochrony środowiska wód gruntowy poprzez budowę kanalizacji sanitarnej II etap.	Spiczyn, Stawek, Ludwików Kijany	Spiczyn
2.	Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja)	Budowa oczyszczalni ścieków w gminach Wólka Spiczyn wraz z siecią kanalizacji sanitarnej.	Swoboda, Dziuchów, Bystrzyca, Charlęż	Gmina Wólka, Gmina Niemce, Gmina Spiczyn
3.	Kanalizacja sanitarna	Budowa kanalizacji sanitarnej.	Jawidz	Gmina Lubartów

4.	Kanalizacja sanitarna	Ochrony środowiska wód gruntowy poprzez budowę kanalizacji sanitarnej.	Zawieprzyce, Januszówka, Stoczek, Ziółków	Spiczyn
5.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Modernizacja ujęć wody poprzez budowę/przebudowę studni głębinowych.	Obszar Gminy	Spiczyn
6.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej – ochrona wód i gruntu	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi poprzez wdrożenie nowych technologii w ochronie wód dla jakości środowiska.	Obszar Gminy	WFOŚiGW w Lublinie
7.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Wymiana rur azbestowych w wodociągu.	Jawidz	Gmina Spiczyn
8.	Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	Rozbudowa ciągów technologicznych funkcjonującej oczyszczalni zwiększająca ilość oczyszczanych ścieków. Instalacja urządzeń poprawiających efektywność procesów oczyszczania i filtracji (w tym filtracji powietrza). Rozbudowa laboratorium i systemu monitorowania procesów. Zakup urządzeń i pojazdów do odbioru odpadów płynnych i serwisowania sieci kanalizacyjnej.	Obszar Gminy	Gmina Spiczyn, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska Instytucje współfinansujące i finansujące tego typu zadania
9.	Kanalizacja deszczowa	Stworzenie systemu racjonalnego gospodarowania wodami opadowymi poprzez budowę kanalizacji deszczowej przy skrzyżowaniach i drogach na terenie gminy oraz budowę systemu odprowadzenia wód opadowych do rzeki Wieprz i Bystrzycy. Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną na terenach zalewowych zgodnie z zapisami MPZP.	Obszar Gminy	Gmina Spiczyn
GMINA STRYŻEWICE				
1.	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Polanówka, Żabia Wola, Osmolice	Budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Polanówka, Żabia Wola, Osmolice, gmina Strzyżewice.	Polanówka, Żabia Wola, Osmolice, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
2.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej w Strzyżewicach	W ramach inwestycji rozbudowana zostanie sieć kanalizacyjna w Strzyżewicach.	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF

3.	Modernizacja ujęcia wody w Strzyżewicach	Inwestycja obejmowała będzie modernizację istniejącego ujęcia wody.	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
4.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Pszczela Wola	Zakres inwestycji obejmuje rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków w Pszczelej Woli.	Pszczela Wola, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
5.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Strzyżewice	Zakres zadania obejmuje budowę indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków na nieruchomościach położonych na terenie Gminy Strzyżewice.	Gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
GINA MIEJSKA ŚWIDNIK				
1.	Budowa sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej na zapotrzebowanie Gminy Miejskiej Świdnik oraz zapotrzebowanie mieszkańców.	Świdnik: ul. Mełgiewska, ul. Lotnicza, , ul. Kolonijna, ul. Nadleśna, ul. Poprzeczna, ul. Skośna. Budowa kolektora sanitarnego łączącego obszar Strefy Aktywności Gospodarczej z z kolektorem sanitarnym w kierunku do Hajdowa w Gminie Wólka Lubelska.	PK Pegimek Sp. z o.o., Gmina Miejska Świdnik
2.	Modernizacja sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej	Przebudowa, wymiana sieci wodno-kanalizacyjnej.	Świdnik	PK Pegimek Sp. z o.o., Gmina Miejska Świdnik
GINA WÓLKA				
1.	Kanalizacja sanitarne	Rozbudowa i remont sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy we współpracy z gminami sąsiednimi.	Cała gmina	Gminy: Wólka, Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin
2.	Oczyszczalnie ścieków (budowa, rozbudowa, modernizacja)	Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w celu utworzenia własnej aglomeracji.	Północno-zachodnia część gminy	Gmina Wólka
3.	Kanalizacja deszczowa	Rozbudowa i remont sieci kanalizacji deszczowej na osiedlu boret w Turce oraz na projektowanym nowym osiedlu w Turce.	Turka	Gmina Wólka

4.	Przydomowe oczyszczalnie	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie o niskiej gęstości zaludnienia.	Bystrzyca, Sobianowice, Łuszczów Pierwszy, Łuszczów Drugi, wschodnia część Turki	Gmina Wólka, mieszkańcy gminy
5.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Rozbudowa i remont sieci wodociągowej na terenie gminy we współpracy z gminami sąsiednimi.	Cała gmina	Gminy: Wólka, Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin
6.	Modernizacja ujęć wody, wodociągi	Budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć wody wraz ze stacjami uzdatniania.	Cała gmina	Gmina Wólka

Podobszar: OCHRONA DOLIN RZECZNYCH

Typy działań: • Sprzęt • Mostki, trapy • Monitoring czystości wody • Retencja • Poldery

lp.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posilkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	Ochrona dolin rzecznych i wąwozów w tym: – Sprzęt – Mostki, trapy – Monitoring czystości wody – Retencja – Poldery – Ochrona przeciwpowodziowa	1. Ochrona dolin rzecznych i wąwozów w tym m.in.: a) rewitalizacja doliny rzeki Bystrzycy w tym m.in.: - oczyszczenie dna rzeki i regulacja koryta rzeki, badanie jakości namułu i jego warstwy - ścieżki oraz kładki pieszo-rowerowe na Bystrzycy b) rewitalizacja dolin rzek Czechówki i Czerniejówki c) inwentaryzacja przyrodnicza dla wąwozów i suchych dolin obejmująca m.in.: - inwentaryzację fitosocjologiczną - gatunki inwazyjne - gatunki chronione - gatunki rzadkie - ssaki - ptaki - gady i płazy - motyle - pszczołowate - ważki - formy ochrony przyrody i stan przekształceń 2. Zbiorniki wodne 3. Poldery	obszar rzeki Bystrzycy, Czechówki, Czerniejówki	Niezbędnym jest włączenie do realizacji projektów właścicieli/zarządców rzek

		Obecnie opracowywany jest Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu miasta Lublina, którego zatwierdzenie planowane jest na I kw. 2019 r. Przedmiotowy dokument wskaże kierunki działań, które Gmina Lublin powinna zrealizować w kolejnej perspektywie finansowej.		
2.	Przywracanie funkcjonalności systemu przyrodniczego	Wykup gruntów, systematyczne i sukcesywne przenoszenie mieszkańców z terenów wrażliwych na presję urbanistyczną a jednocześnie spełniających kluczowe znaczenie dla funkcji ekologicznych, klimatycznych, zdrowotnych oraz bezpieczeństwa (np. mieszkańcy ul. Dzierżawnej, Wapiennej).	obszar miasta Lublin	-
GMINA GŁUSK				
1.	Kompleksowa rewitalizacja rzeki Bystrzycy wraz z dopływami	Kompleksowa rewitalizacja rzeki Bystrzycy, w tym rewitalizacja doliny rzeki Czerniejówki – prawobrzeżnego dopływu Bystrzycy, przepływającego przez miejscowości: Gmina Jabłonna – Piotrków Pierwszy, Jabłonna, Czerniejów; Gmina Głusk – Głuszczyzna, Mętów, Żabia Wola, Ćmiłów, Wólka Abramowicka; Głusk (dzielnica Lublina), Lublin. Czerniejówka, poprzez wieloletnie zaniedbania, jest rzeką zamuloną, z zarośniętym korytem i źródłami, a także zdegradowaną biologicznie przez zanieczyszczenia, w tym dość liczne azotany. Na podstawie <i>Rozporządzenia nr 6/2012 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 12 października 2012 r. w sprawie</i>	Gmina Jabłonna – Piotrków Pierwszy, Jabłonna, Czerniejów; Gmina Głusk – Głuszczyzna, Mętów, Żabia Wola, Ćmiłów, Wólka Abramowicka; Głusk (dzielnica Lublina), Lublin	Gminy LOF, przede wszystkim Gm. Lublin, Gm. Jabłonna, Gm. Strzyżewice, Gm. Wólka

		<p>określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć w zlewni rzeki utworzony został obszar szczególnie narażony (OSN) na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego, na którym należy ograniczyć odpływ azotu ze źródeł rolniczych do wód. Dolina rzeki wymaga rewitalizacji z poszanowaniem walorów środowiska. Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej rzeki Czarniejówki pozwoli na znaczną poprawę czystości wód rzeki Bystrzycy. Czysta woda ma ogromny wpływ nie tylko na jakość życia, ale również jest czynnikiem wpływającym na rozwój turystyki i rekreacji wodnej. W ramach realizacji omawianego przedsięwzięcia Gmina Głusk chciałaby podjąć działania związane z zagospodarowaniem doliny Czarniejówki, których celem będzie również eliminacja zagrożeń powodziowych oraz przystosowanie nabrzeży rzeki i terenów do niej przyległych na cele turystyczno – rekreacyjne. Planowany projekt rewitalizacji rzeki Bystrzycy powinien przewidywać także wykonanie kolektora sanitarnego do granicy między Miastem Lublin a Gminą Głusk, w miejscowości Prawiedniki, tak aby możliwe było skanalizowanie tej części Gminy.</p>		
--	--	--	--	--

GMINA JABŁONNA				
1.	Retencja	Rewitalizacja doliny rzeki Czerniejówki.	Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna-Majątek, Czerniejów, Czerniejów Kolonia	Gmina Głusk, Miasto Lublin
2.	Retencja	Rewitalizacja doliny rzeki Skrzyniczanki.	Skrzynice Pierwsze, Skrzynice Drugie	Gmina Głusk, Miasto Lublin
3.	Mostki, trapy	Przebudowa i modernizacja mostów i kładek na drogach gminnych na rzece Czerniejówce.	Czerniejów, Jabłonna Pierwsza, Jabłonna Druga, Jabłonna-Majątek,	-
4.	Mostki, trapy	Przebudowa i modernizacja mostów i kładek na drogach gminnych na rzece Skrzyniczance.	Skrzynice Drugie	-
GMINA JASTKÓW				
1.	Retencja	Rewitalizacja doliny rzeki Ciemięgi, w tym m.in.: - oczyszczenie dna rzeki i regulacja koryta rzeki, badanie jakości namułu i jego warstwy - ścieżki oraz kładki pieszo-rowerowe.	Gm. Jastków	Gm. Jastków, Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”
2.	Retencja	Zagospodarowanie obszaru Strugi Tomaszowickiej.	Gm. Jastków	Gm. Jastków
3.	Retencja	Budowa zbiornika rekreacyjno- retencyjnego w Jastkowie wraz z drogami dojazdowymi, infrastrukturą rekreacyjną i małą architekturą, infrastrukturą gastronomiczną.	Jastków, Panieńszczyzna	WFOŚiGW, RPO
4.	Retencja	Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi poprzez wdrożenie nowych technologii w ochronie wód dla jakości środowiska.	Cała gmina	WFOŚiGW w Lublinie, Urząd marszałkowski, powiat
GMINA MEŁGIEW				
1.	Retencja	Rewitalizacja doliny rzeki Stawek Stoki wraz przyległymi stawami / zalewami.	Mełgiew, Krępiec, Podzamcze	WFOŚiGW, Wody Polskie

GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Rewitalizacja dolin rzecznych w tym przywrócenie łąkom ich pierwotnego charakteru jako ważnego czynnika klimatotwórczego i krajobrazowego	Rewitalizacja dolin rzecznych rzek Bochotniczanki i Bystrej poprzez realizację: wycinki inwazyjnych drzew i krzewów, rekonstrukcja i zabezpieczenie ekosystemów rzecznych i łąkowych, zabezpieczenie rewitalizowanych dolin przed zanieczyszczeniami i degradacją, budowa infrastruktury (ciągi piesze, kładki, mostki, ścieżki dydaktyczne, miejsca wypoczynkowe i widokowe) budowa i wdrożenie systemu monitoringu wód i stanu środowiska, zakup sprzętu koniecznego do utrzymania osiągniętych efektów rewitalizacji.	Gmina Nałęczów – cały bieg rzeki Bochotniczanki (od źródła do ujścia) oraz bieg rzeki Bystrej w granicach Gminy Nałęczów (w odniesieniu do rzeki Bystrej niezbędna jest współpraca wszystkich gmin przez teren których przepływa)	Gminy: Nałęczów, Kazimierz Dolny, Wąwolnica. Uczelnie wyższe i instytucje pracujące w obszarze ochrony środowiska
2.	Budowa kanału kajakowego Nałęczów – Kazimierz Dolny	Budowa infrastruktury kanału spławnego w dolinie i w oparciu o wody rzeki Bystrej.	Dolina rzeki Bystrej poniżej ujścia rzeki Bochotniczanki	Gminy: Nałęczów, Wąwolnica, Kazimierz Dolny
3.	Zagospodarowanie wąwozów i głęboznic lessowych, zabezpieczenie ich przed dalszą erozją	Zabezpieczenie przed erozją i zagospodarowanie sieci wąwozów lessowych, w tym: gospodarka zielenią, oświetlenie z elementami iluminacji, podwieszane ścieżki, mostki, schody w tym schody do sanatorium Ciche. Wąwozy - wyeksponowanie wejść do wąwozu, altany, tablice opisowe, ławki, utwardzenie szlaku pieszego, bariery, poręcze itp.	ul. Głowackiego w Nałęczowie	Gmina Nałęczów, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, LOT Kraina Lessowych Wąwozów, LGD Zielony Pierścień, Województwo Lubelskie
4.	Zagospodarowanie wąwozów i głęboznic lessowych, zabezpieczenie ich przed dalszą erozją i degradacją	Zabezpieczenie przed erozją i degradacją środowiska sieci wąwozów lessowych tzw. „las zakładowy”. Gospodarka drzewostanem, zagospodarowanie terenu pod kątem udostępnienia turystycznego: oświetlenie z elementami iluminacji, ścieżki, mostki, schody terenowe, wyeksponowanie wejść do wąwozów, altany, tablice opisowe, ławki, zagospodarowanie i miejscowe utwardzenie szlaków pieszych, bariery, poręcze itp.	Tereny przyległe do ul. Harcerskiej w Nałęczowie	Gmina Nałęczów, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, LOT Kraina Lessowych Wąwozów, LGD Zielony Pierścień, Województwo Lubelskie

GMINA NIEMCE				
1.	Sprzęt	Zakup kajaków.	Jakubowice Konińskie Kolonia, Dys, Ciecierzyn, Łagiewniki, Baszki	-
2.	Mostki, trapy	Budowa infrastruktury.	Jakubowice Konińskie Kolonia, Dys, Ciecierzyn, Łagiewniki, Baszki	-
GMINA PIASKI				
1.	Retencja	Budowa zbiornika retencyjnego, zlokalizowanego na rzece Giełczew, stanowiącej lewy dopływ rzeki Wieprz o długości 45 km i powierzchni dorzecza 359 km ² . Projekt przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa poprzez eliminowanie zagrożeń powodziowych oraz będzie służyć zrównoważonemu rozwojowi funkcji ochronnych i gospodarczych całego OSI. Z uwagi na swoje położenie, będzie pełnił funkcje bezpośredniego zabezpieczenia przeciwpowodziowego dla najważniejszych szlaków komunikacyjnych województwa lubelskiego: S12 i S17 oraz dla portu lotniczego Lublin Airport. Materialnym efektem realizacji przedsięwzięcia priorytetowego będzie wybudowanie zbiornika wodnego Piaski w gminie Piaski, w dolinie rzeki Giełczew. Planowany zbiornik zostanie zaliczony do IV klasy ważności technicznej. Klasyfikacji tej dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 20 grudnia 1996 r. (Dz.U.Nr 21 poz.111). Przyjęto klasę budowli na podstawie parametrów podanych w tabeli nr 1 w/w Rozporządzenia. Z przyjętej klasy budowli wynika niezbędne minimalne wyniesienie korony	Piaski, Giełczew, Gardzienice Dругie	Zainteresowane gminy partnerskie LOF, Jednostki OSP, mieszkańcy gminy Piaski i gmin sąsiednich, przedsiębiorcy lokalni zainteresowani tworzeniem nowych miejsc pracy poza rolnictwem, społeczność lokalna, itd.

		<p>zapory o 0,7 m ponad normalny poziom piętrzenia oraz ponad maksymalny poziom w wyjątkowych warunkach eksploatacji o 0,3m. W koncepcji wstępnie założono poziom korony grobli czołowej o 1,00m wyższy od poziomu normalnego piętrzenia.</p> <p>Parametry techniczne projektowanego zbiornika Piaski będą następujące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Powierzchnia projektowanego zbiornika wodnego F= 98 ha, - Projektowana pojemność – ok. 4 900 000 m³, - Projektowana głębokość – ok. 5 m, - Rzędna maksymalnego piętrzenia wody wynosi 175,50 m n.p.m. - Pobór wody z rzeki Giełczew, - Odprowadzenie wody do rzeki Giełczew, - Rów dennej dla odwodnienia zbiornika wodnego przy spuszczeniu wody <p>Zbiornik retencyjny w gminie Piaski ma za zadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - magazynować, poprawiać czystość wody i poprawić stosunki wodne gminy, - ochronić przed szkodliwym oddziaływaniem wody, głównie przed powodzią, - ochronić przed skutkami braku wody w okresach suszy, - wykorzystać wodę dla potrzeb straży pożarnej i turystyki. <p>Projekt przyczyni się do rozwiązania poniższych problemów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie zagrożenia występowania deficytów wody, poprawa bezpieczeństwa 		
--	--	--	--	--

		<p>przeciwpowodziowego i efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego na terenie gminy Piaski.</p> <p>2. Wyżyna Lubelska ma rzadką sieć rzeczną w związku z czym rejony wokół Lublina, w tym Gmina Piaski są zagrożone deficytem wody.</p> <p>3. Obszar oddziaływania projektu stanowi również teren nasilonej urbanizacji poza obszarami miast.</p> <p>W skutek nasilonej działalności człowieka i wylesienia znacznych obszarów na rozpatrywanym terenie nastąpiło generalne obniżenie wód gruntowych.</p> <p>4. Występujące lokalnie gwałtowne opady są przyczyną zagrożeń powodziowych.</p> <p>5. Istnieje potrzeba ożywienia gospodarczego poza rolnictwem, z wykorzystaniem potencjału lokalnego.</p>		
GMINA SPICZYN				
1.	Retencja	Utworzenie progów wodnych na rzece Bystrzycy oraz budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną na terenach zalewowych zgodnie z zapisami MPZP.	Spiczyn, Zawiepryce	Gmina Lublin, Gmina Spiczyn, Wody Polskie
GMINA STRYŻEWICE				
1.	Kompleksowa rewitalizacja rzeki Bystrzycy na terenie Gminy Strzyżewice	Kompleksowa rewitalizacja rzeki Bystrzycy na terenie Gminy Strzyżewice.	Strzyżewice, Piotrowice, Osmolice Pierwsze (koło młyna), dolina przy rzece w Pszczelej Woli	Wszyscy partnerzy LOF

2.	Budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną w Strzyżewicach	W ramach inwestycji planowana jest budowa zbiornika retencyjno – rekreacyjnego o powierzchni ok. 20 ha.	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF, firmy, instytucje, partnerzy społeczni
GMINA WÓLKA				
1.	Mostki, trapy	Budowa dodatkowych przepraw przez rzeki Bystrzyca i Ciemięga.	Jakubowice Murowane, Długie, Turka, Pliszczyn, Sobianowice, Bystrzyca, Łuszczów Pierwszy, Łuszczów Drugi	Gmina Wólka, zarządcy wód

Obszar IV: EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA I OCHRONA POWIETRZA

Typy działań: • Instalacje OZE • Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła) • Modernizacja oświetlenia
• Budynki energooszczędne (ew. budynki pasywne) • Budowa instalacji energetycznych wykorzystujących bioodpady • Farmy fotowoltaiczne – energetyka rozproszona • Budowa magazynów energii • Nowe źródła energii

lp.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posiłkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	Instalacje OZE Budowa magazynów energii Nowe źródła energii	Energetyka rozproszona w ramach LOF w tym m.in.: - budowa instalacji OZE - budowa magazynów energii - budowa źródeł energii wraz z instalacjami.	obszar miasta Lublin	Uzgodnienia z PGE
2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, wymiana urządzeń np. wind)	1. Termomodernizacja a) budynki użyteczności publicznej w tym m.in. (przedszkola, szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, zespoły szkół, bursy szkolne oraz inne budynki użyteczności publicznej) – ok. 60 szt. b) budynki komunalne c) budynki indywidualne.	obszar miasta Lublin	-
3.	Modernizacja oświetlenia	1. Budowa/przebudowa oświetlenia jako oświetlenia energooszczędnego a) budowa oświetlenia przy istniejących nieoświetlonych ciągach komunikacyjnych – ok. 20 km b) modernizacja oświetlenia (wymiana opraw na energooszczędne w technologii LED) oraz wdrożenie inteligentnego systemu zarządzania oświetleniem miasta	obszar miasta Lublin	Uzgodnienia z PGE

		c) przebudowa oświetlenia w śródmieściu miasta czyli kompleksowa wymiana obecnego zdegradowanego oświetlenia (w tym m.in.: słupy, oprawy, linie kablowe, szafy sterujące) na nowe wzdłuż centralnych ulic miasta.		
4.	Budynki energooszczędne (ew. budynki pasywne)	1. Budowa budynków o podwyższonym standardzie energooszczędności/Budynki inteligentne w tym a) budynki użyteczności publicznej ok 30 szt. w tym m.in. - szkoły, - żłobki, - infrastruktura społeczna, - Lubelskie Centrum Edukacji Ekologicznej i Turystyki Przyrodniczej, b) modelowy, plusenergetyczny budynek wyposażony w instalacje OZE i opomiarowanie mediów, instalacje c) budynki indywidualne.	obszar miasta Lublin	-
5.	Budowa instalacji energetycznych wykorzystujących bioodpady	1. Rozwój biogospodarki i wykorzystanie biopaliw w tym m.in.: a) budowa lokalnych instalacji energetycznych wykorzystujących bioodpady b) wprowadzenie technologii o obiegu zamkniętym.	obszar miasta Lublin	Uzgodnienia z PGE
6.	Ochrona powietrza	Obecnie opracowywany jest Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu miasta Lublina, którego zatwierdzenie planowane jest na I kw. 2019 r. Przedmiotowy dokument wskaże kierunki działań, które Gmina Lublin powinna zrealizować w kolejnej perspektywie finansowej.	obszar miasta Lublin	-
7.	Ochrona powietrza - Infrastruktura zielona	1. Przywracanie funkcjonalności systemu przyrodniczego w tym m.in.: wykup gruntów. Systematyczne i sukcesywne przenoszenie	obszar miasta Lublin	-

		<p>mieszkańców z terenów wrażliwych na presję urbanistyczną a jednocześnie spełniających kluczowe znaczenie dla funkcji ekologicznych, klimatycznych, zdrowotnych oraz bezpieczeństwa.</p> <p>2. Budowa błękitno-zielonej infrastruktury, w tym ogrody deszczowe, zielone ściany, zielone dachy, zielone skwery.</p> <p>3. Budowa/przebudowa/rozbudowa parków miejskich.</p>		
GMINA GŁUSK				
1.	Instalacje OZE	Montaż instalacji solarnych, fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz innych instalacji OZE na prywatnych budynkach mieszkalnych z terenu Gminy Głusk.	Gm. Głusk	Gminy LOF
2.	Instalacje OZE	Wymiana źródeł ciepła w prywatnych budynkach mieszkalnych z terenu Gminy Głusk.	Gm. Głusk	Gminy LOF
3.	Modernizacja oświetlenia	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Głusk.	Gm. Głusk	Gminy LOF
4.	Budynki energooszczędne (ew. budynki pasywne)	Pasywne budynki użyteczności publicznej.	Mętów, Prawiedniki, Kazimierzówka, Głuszczyzna, Wilczopole	Gminy LOF
5.	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków indywidualnych i użyteczność publicznej na terenie Gm. Głusk.	Gm. Głusk	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA				
1.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Wymiana pieców węglowych na piece na biomase na terenie gminy Jabłonna.	teren całej Gminy	Gminy LOF

2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Zmiana systemu ogrzewania budynków użyteczności publicznej na niskoemisyjne.	teren całej Gminy	Gminy LOF
3.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Termomodernizacja budynków szkół.	Piotrków Pierwszy, Skrzynice Pierwsze, Tuszów	-
4.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Termomodernizacja remiz strażackich i świetlic wiejskich.	Tuszów, Skrzynice-Kolonia, Chmiel, Wierciszów	-
5.	Instalacje OZE	Montaż instalacji solarnych na budynkach prywatnych mieszkańców gminy Jabłonna.	teren całej gminy	-
6.	Instalacje OZE	Montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach prywatnych mieszkańców oraz budynkach użyteczności publicznej gminy Jabłonna.	teren całej gminy	-
7.	Modernizacja oświetlenia	Wymiana oświetlenia drogowego na energooszczędne przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich.	teren całej gminy	Powiat Lubelski, Województwo Lubelskie
GMINA JASTKÓW				
1.	Instalacje OZE	Montaż instalacji solarnych, fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz innych instalacji OZE na prywatnych budynkach mieszkalnych z terenu Gminy Jastków.	Gm. Jastków	Gminy LOF
2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Zmiana systemu ogrzewania budynków użyteczności publicznej oraz prywatnych na niskoemisyjne.	Gm. Jastków	Gminy LOF

GMINA KONOPNICA				
1.	Instalacje OZE	Montaż instalacji solarnych/fotowoltaicznych w budynkach prywatnych (ok. 1000 szt.).	teren gminy	Gminy LOF
2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Wymiana źródeł ciepła i termomodernizacja budynków prywatnych teren gminy oraz użyteczności publicznej.	Remiza OSP w Szerokim, budynki socjalne i komunalne w Radawcu Dużym i Uniszowicach, częściowo Szkoła Podstawowa w Konopnicy oraz budynek gimnazjum w Radawczyku Drugim, budynki prywatne na terenie Gminy Konopnica	Gminy LOF
3.	Modernizacja oświetlenia	Budowa oświetlenia energooszczędnego typu LED.	Motycz, Motycz Józefin, Uniszowice, Konopnica, Radawiec Duży, Radawiec Mały, Zemborzyce Dolne, Zemborzyce Wojciechowskie, Zemborzyce Podleśne, Radawczyk Drugi	Gminy LOF
GMINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Budowa instalacji wytwarzających energię u źródła (elektryczną, ciepłą)	Budowa instalacji w budynkach indywidualnych, przedsiębiorstwach i budynkach użyteczności publicznej.	Teren Gminy Miasto Lubartów	Mieszkańcy i przedsiębiorcy
2.	Termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej	Termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.	Teren Gminy Miasto Lubartów	Mieszkańcy
3.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	Modernizacja oświetlenia ulicznego.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-

GMINA LUBARTÓW				
1.	Instalacje OZE	Montaż instalacji solarnych, fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz innych instalacji OZE na prywatnych budynkach mieszkalnych z terenu Gminy Lubartów oraz na budynkach użyteczności publicznej.	Gmina Lubartów	osoby fizyczne, mieszkańcy gminy, Gmina Lubartów
2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej.	Gmina Lubartów	osoby fizyczne, mieszkańcy gminy, Gmina Lubartów
3.	Modernizacja oświetlenia	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Lubartów.	Gmina Lubartów	Gmina Lubartów
GMINA MEŁGIEW				
1.	Instalacje OZE	Montaż instalacji solarnych i fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych.	obszar całej Gminy	Powiat Świdnicki, RDOŚ, Gminy obszaru LOF
2.	Modernizacja oświetlenia	Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.	obszar całej Gminy	Powiat Świdnicki, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Gminy obszaru LOF
3.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.	obszar całej Gminy	Gminy LOF
4.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej i budynkach mieszkalnych.	obszar całej Gminy	Gminy LOF
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków połączona z wykonaniem instalacji fotowoltaicznych i solarnych. Wymiana źródeł ciepła do ogrzewania budynków.	Szkoła Podstawowa w Piotrowicach, Piotrowice 107.	Gmina Nałęczów, LOF- Lubelski Obszar Funkcjonalny, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska,

			<p>Szkoła Podstawowa w Nałęczowie ul. Spółdzielcza 17 (4 obiekty).</p> <p>Zespół Szkół w Nałęczowie ul. Prusa 11. (4 obiekty).</p> <p>Szkoła Podstawowa w Drzewcach, Kol. Drzewce 86a.</p> <p>Szkoła Podstawowa w Sadurkach, Sadurki 106.</p> <p>Internat w Nałęczowie ul. Spółdzielcza 17.</p> <p>Przedszkole w Nałęczowie, ul. Ewy Szelburg-Zarembiny 1.</p> <p>Instalacje fotowoltaiczne na obiektach Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Nałęczowie.</p> <p>Instalacje fotowoltaiczne na obiektach Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Nałęczowie.</p>	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Województwo Lubelskie, Powiat Puławski
2.	Czysta energia grzewcza	Rozbudowa sieci dostarczania gazu ziemnego, pompy ciepła, instalacje fotowoltaiczne i solarne w tym na obiektach obsługujących ruch turystyczny.	Obiekty będące własnością Gminy Nałęczów, obiekty prywatne na terenie gminy Nałęczów	Gmina Nałęczów, PGNiG, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie, LGD Zielony Pierścień
3.	Modernizacja oświetlenia	Wymiana przestarzałej infrastruktury oświetleniowej i źródeł światła na wysoko wydajne, energooszczędne oparte na najnowszej technologii świetlnej. Budowa nowych linii oświetleniowych wzdłuż dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz na terenach z nową zabudową mieszkaniową.	Gmina Nałęczów	Gmina Nałęczów, PGE, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie, Powiat Puławski

GMINA NIEDRZWICA DUŻA				
1.	Instalacje OZE na terenie LOF	Budowa instalacji solarnych i/lub fotowoltaicznych na terenie LOF.	-	Wszystkie gminy LOF
2.	Termomodernizacja wraz z wymianą źródeł ciepła na terenie obiektów użyteczności publicznej LOF (urzędy, szkoły, OPSy, instytucje kultury, itp.)	-	-	Wszystkie gminy LOF
3.	Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w Lubelskim Obszarze Funkcjonalnym	-	-	Wszystkie gminy LOF
4.	Farmy fotowoltaiczne na terenie LOF	-	-	Wszystkie gminy LOF
GMINA SPICZYN				
1.	Instalacje OZE	Montaż kolektorów słonecznych i paneli fotowoltaicznych oraz pomp ciepła dla mieszkańców Gminy Spiczyn. Wykonanie projektu oraz zakup wraz z montaż instalacji OZE.	Wszystkie miejscowości w Gminie Spiczyn	Partnerzy ZIT LOF
2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację lub wymianę źródła ciepła w budynkach mieszkalnych osób fizycznych na terenie Gminy Spiczyn (m.in. wymiana piecy w gospodarstwach domowych na kotły 5 generacji, termomodernizacja budynków mieszkalnych).	Wszystkie miejscowości w Gminie Spiczyn	Partnerzy ZIT LOF
3.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Termomodernizacja SPZOZ Kijany.	Kijany	Gmina Spiczyn, Kierownik SPZOZ
4.	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej: - budynków szkół, przedszkola,	Obszar Gminy	Gmina Spiczyn

	(termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	- GCK, - Gminnej Biblioteki Publicznej w Spiczynie, - remiz strażackich i świetlic wiejskich.		
5.	Nowe źródła energii	Projekt Partnerski dla wszystkich Gmin obszaru LOF w celu przeciwdziałania smogowi na terenie LOF poprzez budowę w Partnerstwie z Gminą Wólka i Gminą Lublin elektrowni wodnej na rzece Bystrzyca w Gminie Spiczyn. Działanie przyczyni się do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej na terenie Gmin Partnerskich oraz znacznie się przyczyni do niwelacji zanieczyszczeń powietrza.	Spiczyn	Gmina Lublin, Gmina Wólka, Gmina Spiczyn
6.	Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Spiczyn	Modernizacja oświetlenia przy drogach gminnych związanego z wymianą opraw sodowych/rtęciowych na ledowe.	Gmina Spiczyn	Gmina Spiczyn
7.	Budowa budynku energooszczędnego/pasywnego	Budowa budynku świetlicy wiejskiej o podwyższonym standardzie energooszczędności tzw. budynek pasywny w miejscowości Stoczek.	Stoczek	Gmina Spiczyn
GMINA STRYŻEWICE				
1.	Montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Strzyżewice	Montaż instalacji solarnych na prywatnych budynkach mieszkalnych z terenu Gminy Strzyżewice.	Gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
2.	Montaż instalacji fotowoltaicznych na terenie Gminy Strzyżewice	Montaż instalacji fotowoltaicznych na prywatnych budynkach mieszkalnych z terenu Gminy Strzyżewice.	Gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
3.	Termomodernizacja budynków remiz OSP i świetlic wiejskich na terenie Gminy Strzyżewice	Termomodernizacja budynków remiz OSP i świetlic wiejskich na terenie Gminy Strzyżewice.	Gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
4.	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Strzyżewice	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Strzyżewice.	Gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF

5.	Automatyzacja kotłowni gazowej z wymiana pieca w Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	Automatyzacja kotłowni gazowej z wymiana pieca w Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli.	PSP w Żabiej Woli	Wszyscy partnerzy LOF
GMINA MIEJSKA ŚWIDNIK				
1.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Wymiana pieców węglowych na piece ekologiczne /ekonomiczne (np. gazowe, elektryczne), termomodernizacja budynków Pomoc gminy w wymianie pieców poprzez zabezpieczenie środków w budżecie na dopłaty lub złożenie przez gminę zbiorczego wniosku o dofinansowanie w ramach programu centralnego / regionalnego.	Osiedla budownictwa jednorodzinne, rozproszone budownictwo jednorodzinne	osoby fizyczne, mieszkańcy gminy,
2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Podłączanie budynków w tym jednorodzinnych do miejskiej sieci ciepłowniczej - rozbudowa przesyłowej sieci ciepłej.	Osiedla budownictwa jednorodzinne	PEC sp. z o.o.
3.	Instalacje OZE	OZE – montaż instalacji solarnych do ogrzewania wody i produkcji prądu w budynkach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej. Pomoc gminy poprzez zabezpieczenie środków w budżecie na dopłaty lub złożenie przez gminę zbiorczego wniosku o dofinansowanie w ramach programu centralnego / regionalnego.	Osiedla budownictwa jednorodzinne, rozproszone budownictwo jednorodzinne, jednostki organizacyjne gminy	osoby fizyczne, mieszkańcy gminy, dyrekcja jednostek organizacyjnych
4.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.	Świdnik – budynki użyteczności publicznej	gmina Świdnik, zarządcy budynków

GMINA WÓLKA				
1.	Instalacje OZE	Budowa instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, instalacji geotermalnych, instalacji wykorzystujących energię wiatru.	Cała gmina	Gmina Wólka, społeczność lokalna
2.	Poprawa efektywności energetycznej (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła)	Termomodernizacja budynków na terenie gminy wraz z wymianą źródeł ciepła z wykorzystaniem OZE.	Cała gmina	Gmina Wólka, społeczność lokalna
3.	Modernizacja oświetlenia	Modernizacja oświetlenia drogowego na nowoczesne w technologii LED.	Cała gmina	Gmina Wólka, dystrybutorzy energii
4.	Budynki energooszczędne (ew. budynki pasywne)	Budowa centrum kultury na os. Borek w Turce w technologii pasywnej dla mieszkańców gminy.	Turka	Gmina Wólka, instytucje kultury, stowarzyszenia

Obszar V: TURYSTYKA

Typy działań: • Infrastruktura (parkingi, tereny zielone) • Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne • Szlaki/ścieżki rowerowe • Budowa spójnego systemu informacji turystycznej • Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska) • Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)

Ip.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posłkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	<p>Infrastruktura (parkingi, tereny zielone)</p> <p>Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne</p> <p>Szlaki/ścieżki rowerowe</p> <p>Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)</p> <p>Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)</p>	<p>1. Rewitalizacja doliny rzeki Bystrzycy, Czechówki, Czerniejówki w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ścieżki rowerowe, biegowe i piesze wraz z oświetleniem, monitoringiem i małą architekturą - kładki pieszo-rowerowe - przystanie kajakowe z zapleczem technicznym - plaże <p>2. Kompleksowe zagospodarowanie terenów zieleni w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Rewaloryzacja Parku Bronowickiego o pow. 2,55 ha, wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego pod numerem A/848, b) Budowa Parku Nadrzecznego o pow. 58,5 ha, c) Budowa Parku Rusałka, d) Budowa Parku na Błoniach o pow. 4,07 ha, e) Budowa błękitno-zielonej infrastruktury, w tym ogrody deszczowe, zielone ściany, zielone dachy, zielone skwery <p>Obecnie opracowywany jest Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu miasta Lublina, którego</p>	obszar miasta Lublin	-

		zatwierdzenie planowane jest na I kw. 2019 r. Przedmiotowy dokument wskaże kierunki działań z zakresu terenów zielonych, które Gmina Lublin powinna zrealizować w kolejnej perspektywie finansowej.		
2.	Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne Szlaki/ścieżki rowerowe	1. Utworzenie rowerowych ścieżek turystycznych na obszarze LOF – trasa Lublin-Kozłówka oraz trasa Lublin-Naęczów. Łączna dł. ścieżek ok. 60 km.	obszar miasta Lublin	Gmina Niemce Gmina Lubartów Gmina Konopnica Gmina Jastków Gmina Naęczów
3.	Szlaki/ścieżki rowerowe	Budowa szlaków/ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.	obszar miasta Lublin	-
4.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	1. Budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w tym m.in.: a) pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej, w tym jedno zadaszone – 3 szt. b) pełnowymiarowe hale sportowe w dzielnicach graniczących z Gminami LOF oraz przy szkołach, do których uczęszczają uczniowie z obszaru LOF (np. I LO) – 3 szt. c) tor łuczniczy otwarty – 1szt. d) przystań sportów wodnych z pełnym zapleczem i infrastrukturą – 1szt. e) kryte pływalnie – 2 szt. f) Park Rekreacji Rodzinnej – 1szt.	obszar miasta Lublin	-
5.	Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków), infrastruktura kultury	1. Budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury instytucji kultury w tym m.in. a) Centrum Sztuki Dziecka - obecnie Teatr Andersena, docelowo budynek przy ul. Kunickiego b) Centrum Sztuki Współczesnej – przebudowa budynku Galerii Labirynt przy ul. Popiełuszki	obszar miasta Lublin	-

		<p>c) Dom Słów – rozbudowa Domu Słów Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”</p> <p>d) budynek Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin”</p> <p>e) Dom dla NGO</p> <p>f) Dom Kultury – ok. 2 szt.</p> <p>2. Ochrona zabytków w tym m.in.</p> <p>a) Trybunał Koronny.</p>		
6.	<p>Infrastruktura</p> <p>Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne</p>	<p>1. Lubelskie Centrum Edukacji Ekologicznej i Turystyki Przyrodniczej.</p> <p>2. Utworzenie centrum nauki i eksperymentu dla LOF.</p>	obszar miasta Lublin	-
GMINA GŁUSK				
1.	Infrastruktura (parkingi, tereny zielone), szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne, szlaki/ścieżki rowerowe	Stworzenie miejsc turystyczno – rekreacyjnych w Gminie Głusk – zagospodarowanie doliny rz. Czerniejówki i Bystrzycy na cele turystyczne.	Prawiedniki, Nowiny, Głuszczyzna	Gminy LOF
2.	Infrastruktura (parkingi, tereny zielone), szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne, szlaki/ścieżki rowerowe	Poprawa dostępności miejsca pamięci w lesie Krępieckim, szlaku turystycznego partyzanckiego, szlaku rowerowego (żółtego) oraz oznakowanie pomników przyrody, zabytków - stworzenie mapy.	Gm. Głusk	Gminy LOF, przede wszystkim Gm. Mełgiew
3.	Dziedzictwo kulturowe	Rewitalizacja parku w Dominowie.	Dominów	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA				
1.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego przy Zespole Szkół w Jabłonninie.	Jabłonna Druga	-
2.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa boiska sportowego w Piotrkowie Pierwszym.	Piotrków Pierwszy	-
3.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Modernizacja boiska sportowego w miejscowości Jabłonna-Majątek.	Jabłonna-Majątek	-

4.	Szlaki/ścieżki rowerowe	Utworzenie szlaku rowerowego po terenie Gminy Jabłonna z miejscami przystankowymi oraz oznakowaniem.	teren całej gminy	Gmina Strzyżewice, Gmina Bychawa, Gmina Głusk, Gmina Krzczonów
5.	Infrastruktura (parkingi, tereny zielone)	Rewaloryzacja stawów gminnych, stworzenie miejsc rekreacyjnych wokół stawów gminnych w miejscowości Jabłonna-Majątek.	Jabłonna-Majątek	-
6.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa boisk sportowych przy szkołach (boiska wielofunkcyjne).	Skrzynice Pierwsze, Tuszów	-
7.	Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)	Modernizacja i rewitalizacja cmentarzy wojennych z czasów I wojny światowej.	Tuszów, Piotrków Pierwszy, Piotrków Drugi, Chmiel Drugi	-
8.	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej	Budowa systemu informacji turystyczne dla Gmin Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego.	teren całej gminy	Gminy LOF
9.	Tereny zielone	Zagospodarowanie terenów zielonych, nasadzenia wokół budynków należących do gminy.	teren gminy	Gminy LOF, WFOŚiGW
GINA JASTKÓW				
1.	Infrastruktura (parkingi, tereny zielone), szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne, szlaki/ścieżki rowerowe	Stworzenie miejsc turystyczno – rekreacyjnych w Gminie Jastków – zagospodarowanie doliny rz. Ciemięgi na cele turystyczne.	Gm. Jastków	Gminy LOF
2.	Infrastruktura (parkingi, tereny zielone), szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne,	Zagospodarowanie terenu zespołu pałacowo parkowego w Panieńszczyźnie poprzez realizację ścieżek ekologicznych, miejsc wypoczynku, małej architektury, amfiteatru.	Panieńszczyzna	Gminy LOF
3.	Budowa zbiornika rekreacyjno-retencyjnego	Budowa zbiornika rekreacyjno- retencyjnego w Jastkowie wraz z drogami dojazdowymi, infrastrukturą rekreacyjną i małą architekturą, infrastrukturą gastronomiczną.	Jastków, Panieńszczyzna	WFOŚiGW, RPO
4.	Infrastruktura – tereny zielone wokół zalewu	Wykorzystanie nowo wybudowanego zbiornika retencyjnego pełniącego również funkcje turystyczne do ożywienia gospodarczego.	Gm. Jastków	Teren LOF

5.	Szlaki/ścieżki rowerowe	Utworzenie rowerowych ścieżek turystycznych na obszarze LOF.	Gm. Jastków	Teren LOF
6.	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej uwzględniający walory turystyczne Partnerów ZIT LOF.	Gm. Jastków	Teren LOF
7.	Infrastruktura (parkingi, tereny zielone), szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne, szlaki/ścieżki rowerowe	Zagospodarowanie obszaru Strugi Tomaszowickiej dla potrzeb utworzenia miejsca wypoczynku, sportu i rekreacji.	Gm. Jastków	Gm. Jastków
8.	Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)	Modernizacja i rewitalizacja cmentarzy wojennych.	Gm. Jastków	Gm. Jastków
9.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa boisk sportowych w miejscowościach Moszenki, Tomaszowice, Snopków, Jastków, Dębówka.	Gm. Jastków	Gm. Jastków
GMINA KONOPNICA				
1.	Ścieżki /szlaki rowerowe	<ul style="list-style-type: none"> – Rozbudowa ścieżek rowerowych i budowa tras do jazdy konnej z infrastrukturą – Utrzymanie tras w odpowiednim stanie (koszenie traw, remont niektórych znaków oraz tablic informacyjnych). 	Teren gminy	Gminy LOF
2.	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej	Punkt informacji turystycznej przy dworcu przesiadkowym Motycz , obejmujący wspólną informacją turystyczna gminy LOF.	Kozubszczyzna	Gminy LOF
3.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa zbiornika wodnego na działce mienia wiejskiego.	Konopnica	Gmina Lublin
4.	Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)	<ul style="list-style-type: none"> – Prace budowlane i zagospodarowanie terenu dawnego grodziska w Motyczu wraz z dostępem pieszo jezdny – Prace związane z udostępnieniem dla zwiedzających ruin średniowiecznej dzwonnicy 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motycz 2. Konopnica 3. Radawiec Duży 4. teren Gminy Konopnica 	Gminy LOF, Wojewódzki Konserwator Zabytków

		<p>w Konopnicy, pozostałości po dawnym kościele (uzgodnienia, roboty budowlane)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Rewitalizacja terenów po dawnym dworze w Radawcu Dużym – Budowa ścieżek tematycznych z oznaczeniem miejsc zabytkowych. 		
GMINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Zagospodarowanie terenów zielonych na parki rekreacyjne i tematyczne, rozbudowa ścieżek rowerowych i edukacyjnych, rozbudowa systemu informacji turystycznej	Zagospodarowanie terenów zielonych na parki rekreacyjne i tematyczne, rozbudowa ścieżek rowerowych i edukacyjnych, rozbudowa systemu informacji turystycznej.	Teren Gminy Miasto Lubartów	Gminy LOF
2.	Dziedzictwo kulturowe	Budowa systemu dofinansowania przebudowy elewacji i dachów na obszarze strefy ochrony konserwatorskiej.	Teren Gminy Miasto Lubartów	Właściciele nieruchomości
3.	Budowa infrastruktury turystycznej	Budowa obiektów obsługi turystów oraz infrastruktury towarzyszącej.	Teren Gminy Miasto Lubartów i Gminy Lubartów	Przedsiębiorcy
GMINA LUBARTÓW				
1.	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej na terenie gminy we współpracy z gminami LOF.	Gmina Lubartów	Gminy LOF
2.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa nowych i modernizacja istniejących boisk na terenie Gminy Lubartów.	Gmina Lubartów	Gmina Lubartów
GMINA MEŁGIEW				
1.	Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)	Rewitalizacja Parku w Nowym Krępcu z zagospodarowaniem terenu na potrzeby rekreacyjne (park linowy).	Nowy Krępiec	Gminy LOF, Wojewódzki Konserwator Ochrony Zabytków
2.	Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)	Rewitalizacja parku i pałacu w Podzamczu, utworzenie infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (park miniatur) dostosowanie infrastruktury.	Podzamcze	Gminy LOF, Wojewódzki Konserwator Ochrony Zabytków

		budynku pałacu do świadczenia usług o charakterze turystyczno-rekreacyjnym.		
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Utworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej (współpraca z Miejskim Obszarem Funkcjonalnym Puławy)	Budowa lub dostosowanie obiektów (przestrzeni) na potrzeby sieciowej informacji turystycznej w miastach turystycznych. Wykonanie i instalacja zestawów makiet przedstawiających obiekty stanowiące atrakcje turystyczne Lubelszczyzny. Wyposażenie punktów informacji w urządzenia do prezentacji i nawigacji turystycznej. Opracowanie i wdrożenie.	Nałęczów, Lublin, Puławy, Kazimierz Dolny, Chełm, Biała Podlaska, Zamość, Biłgoraj, Lubartów i inne wytypowane do projektu	Gmina Nałęczów, LOF-Lubelski Obszar Funkcjonalny, Województwo Lubelskie, Miasto Puławy, MOF Puławy, Regionalna Organizacja Turystyczna, LOT Kraina Lessowych Wąwozów
2.	Rewitalizacja parku zdrojowego	Odnowa Zabytkowego Parku Zdrojowego i ul. Lipowej w Nałęczowie. Projekt obejmujący rekonstrukcję i częściową wymianę zieleni parkowej wraz z drzewostanem, utworzenie nowych przestrzeni wypoczynku i rekreacji, odbudowę zniszczonych obiektów architektury uzdrowskiej, rewitalizację rzeki i stawu, przebudowę istniejących i budowę nowych ciągów komunikacyjnych (spacerowych) wymianę tzw. małej architektury.	Park Zdrojowy w Nałęczowie- Nałęczów Centrum	Gmina Nałęczów, współpraca z Zakładem Lecznym Uzdrawisko Nałęczów
3.	Rewitalizacja alei lipowej	Wymiana nawierzchni chodników i zjazdów do posesji, wymiana nawierzchni drogi, rewitalizacja terenów zielonych i drzewostanu, mała architektura.	ul. Lipowa w Nałęczowie w ciągu drogi wojewódzkiej DW830	Województwo Lubelskie, Gmina Nałęczów
4.	Rewitalizacja ul. Armatnia Góra	Rekonstrukcja chodnika wzdłuż ulicy, rewitalizacja terenów zielonych wraz z drzewostanem, mała architektura.	ul. Armatnia Góra w Nałęczowie w ciągu drogi wojewódzkiej DW830	Województwo Lubelskie, Gmina Nałęczów

5.	Budowa lodowiska / zakup lodowiska rozkładanego	Budowa lodowiska lub zakup lodowiska do sezonowego montażu i demontażu w Nałęczowie.	Centrum Nałęczowa (lokalizacja: plac przy ul. Lipowej alternatywnie teren Parku Zdrojowego)	Gmina Nałęczów
6.	Organizacja przestrzeni do aktywnego wypoczynku	Budowa kortów tenisowych z zapleczem klubowym. Zagospodarowanie leśnej polany jako miejsca spotkań. Zagospodarowanie „lasu zakładowego” pod kątem rekreacji. Organizacja tras spacerowych i biegowych. Rozbudowa infrastruktury sportowo rekreacyjnej w gminie w tym przebudowa budynku klubu Cisy wraz z rozbudową o salę szkoleniową. Rozbudowa infrastruktury sportowej klubu w Drzewcach (widownia stadionowa, ławki dla zawodników rezerwowych itp.).	Nałęczów, Drzewce	Gmina Nałęczów, Partnerzy - Stowarzyszenia działające w obszarach prowadzonych prac.
7.	Dziedzictwo kulturowe	Rewitalizacja zabytkowego cmentarza w Nałęczowie. Odnowa zabytkowych nagrobków, budowa alejek, budowa oświetlenia.	Nałęczów, ul. Bochoznica	Gmina Nałęczów, Parafia w Nałęczowie
8.	Kultura	Modernizacja i rozbudowa budynku NOK oraz wyposażenie w tym m.in. budowa sceny zewnętrznej, zakup zadaszeń zewnętrznych z podłogami, zakup nagłośnienia, zakup sceny modułowej.	Nałęczów, ul. Lipowa 6	Gmina Nałęczów
9.	Kultura	Organizacja Muzeum Andriollego. Adaptacja budynku. Pozyskanie eksponatów. Wykonanie ekspozycji. Udostępnianie zbiorów.	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Muzeum Lubelskie, Liceum Plastyczne w Nałęczowie, Minister Kultury
10.	Kultura	Rozszerzenie działalności Muzeum Bolesława Prusa.	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Muzeum Lubelskie

11.	Kultura	Rozwinięcie działalności Muzeum Stefana Żeromskiego. Budowa nowego pawilonu wystawienniczego. Organizacja ekspozycji.	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Muzeum Lubelskie
12.	Utrzymanie czystości	Utrzymanie czystości na terenach miejskich. Utrzymanie i pielęgnacja zieleni miejskiej. Przywracanie Funkcji miasta ogrodu. Prowadzenie prac porządkowych. Rozwijanie funkcji oczyszczania miasta i pielęgnacji zieleni miejskiej. Zwiększenie efektywności zatrudnienia w obszarze zieleni miejskiej.	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Powiatowy Urząd Pracy w Puławach
13.	Utrzymanie czystości	Zakup sprzętu do utrzymania zieleni i infrastruktury miejskiej, w tym do zimowego utrzymania (ze szczególnym uwzględnieniem sprzętu do zimowego utrzymania chodników).	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
14.	Utrzymanie czystości	Projektowanie i wykonanie nasadzeń, zakup roślin w tym palm.	Nałęczów	Gmina Nałęczów,
15.	Utrzymanie terenów zielonych	Zakup sprzętu związanego z utrzymaniem zieleni miejskiej.	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska
NIEDRZWICA DUŻA				
1.	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej LOF	-	-	Wszystkie gminy LOF
2.	Wyznaczenie zintegrowanego systemu szlaków rowerowych wokół Lublina	-	-	Wszystkie gminy LOF
GINA NIEMCE				
1.	Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne	Oznakowanie szlaków i ścieżek edukacyjnych wraz z budową miejsc do odpoczynku.	Teren gminy	

2.	Szlaki/ścieżki rowerowe	Oznakowanie szlaków i ścieżki rowerowe wraz z budową miejsc do odpoczynku.	Teren gminy	
3.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa i modernizacja boisk.	Niemce, Pólko, Dys, Ciecierzyn, Nasutów, Stoczek, Krasienin Kolonia	
GMINA PIASKI				
1.	Infrastruktura – tereny zielone wokół zalewu	Wykorzystanie nowo wybudowanego zbiornika retencyjnego pełniącego na funkcje turystyczne-Zalew, zaś jego terenu na funkcje związane z żywieniem gospodarczym. Projekt wpłynie na ożywienie gospodarcze Piask, gmin sąsiednich, w tym Świdnika i Lublina poprzez wykorzystanie zbiornika retencyjnego na funkcje turystyczne-Zalew. Wokół zalewy planowane jest utworzenie miejsca z przeznaczeniem na prowadzenie małej działalności gospodarczej. Planuje się wykorzystanie potencjału małych sklepikarzy i tradycyjnych rzemieślników, których działalność obumiera z uwagi na konkurencyjne centra handlowe lub zmniejszenie ruchu w obrębie miast poprzez komunikację skierowaną na drogi ekspresowe.	Piaski, Giełczew, Gardzienice Drugie	Zainteresowane gminy partnerskie LOF, Jednostki OSP, mieszkańcy gminy Piaski i gmin sąsiednich, przedsiębiorcy lokalni zainteresowani tworzeniem nowych miejsc pracy poza rolnictwem, społeczność lokalna, itd.
2.	Dziedzictwo kulturowe	Budowa Centrum Wielokulturowości w Piaskach - Budowa Centrum Wielokulturowości jest ostatnim etapem kompleksowej inwestycji zagospodarowania terenu wokół ruin zboru kalwińskiego „Kościelec” w Piaskach. Budynek jest zaplanowany na działce nr 1264/8. Centrum wizualizacyjne ma się komponować z terenem. Dach obiektu będzie wykonany jako taras widokowy, a jednocześnie punkt widokowy na północną pierzeję zabudowy centrum Piask i okoliczne stawy hodowlane. Powierzchnia użytkowa budynku:	Piaski	Mieszkańcy gminy Piaski i gmin ościennych , w tym członkowskich LOF. Artyści i sportowcy lokalni i regionalni, wóldarze gmin, turyści, itd.

		1 115,05 m ² . Centrum Wielokulturowości ma spełniać funkcje kulturalno-turystyczno-sportowe. Znajdzie się w nim miejsc na organizację dużych wydarzeń, jak również prezentację osiągnięć młodych artystów/ sportowców z Gminy Piaski i zainteresowanych współpraca gmin partnerskich.		
3.	Dziedzictwo kulturowe	<p>Budowa biblioteki jako multimedialnego centrum wiedzy, kultury i informacji dla mieszkańców gminy Piaski. W ramach projektu zostaną wykonane następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa nowego obiektu w celu stworzenia nowoczesnej, funkcjonalnej i przyjaznej przestrzeni dostępnej dla mieszkańców gminy - zakup wyposażenia biblioteki (regały, stoliki, biurka, krzesła it.) - zakup i instalacja nowoczesnego sprzętu komputerowego - promocja inwestycji - biblioteka dostosowana do obsługi osób niepełnosprawnych - poszerzenie oferty edukacyjnej poprzez utworzenie: „Kąciku Malucha”, „Klubu 50+”, punktu „Rękodzieło to moje hobby” ramach których prowadzone będą systematyczne spotkania w bibliotece - poprawa funkcjonalności i jakość usług bibliotecznych - poszerzenie oferty kulturalno-edukacyjnej umożliwi zaktywizowanie różnych grup wiekowych społeczności lokalnej. 	Piaski	Biblioteka, MCK w Piaskach, zainteresowane środowiska, w tym NGO

GMINA SPICZYN				
1.	Szlaki/ścieżki rowerowe	Utworzenie szlaków/ ścieżek rowerowych, stworzenie mapy przejazdu, zagospodarowanie miejsc postojowy z małą architekturą (ławki, kosze na śmieci, stojaki na rowery).	Teren całej gminy	Partnerzy ZIT LOF
2.	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej uwzględniający walory turystyczne Partnerów ZIT LOF, z umieszczonymi mapami, informacjami z dokumentacji przyrodniczej „Zielony LOF”, wirtualnymi spacerami po np. zabytkach, szlakami turystycznymi, siecią ścieżek rowerowych, parkingi rowerowe, kalendarium imprez kulturalnych.	-	Partnerzy ZIT LOF
3.	Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)	Rewitalizacja obiektów na terenie zespołu pałacowo-parkowego m.in. Kaplicy, Lamusa, Stajni, zabezpieczenie istniejących ruin Pałacu oraz Oranżerii.	Zawieprzycze	Lubelska Organizacja Turystyczna, Lubelski Konserwator Zabytków
4.	Infrastruktura	Budowa przystani kajakowej wraz z całą infrastrukturą towarzyszącą oraz budowa zbiornika retencyjnego z funkcją rekreacyjną na terenach w dolinie rzek Bystrzycy i Wieprza.	Zawieprzycze, Spiczyn	Gmina Spiczyn
GMINA STRYŻEWICE				
1.	Stworzenie miejsca na pikniki rodzinne w Borkowiznie	Planowane jest utworzenie wraz z niezbędną infrastrukturą miejsca na organizowanie pikników rodzinnych w miejscowości Borkowizna.	Borkowizna, gmina Strzyżewice	-
2.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na terenie Gminy Strzyżewice	W ramach zadania planowane jest wykonanie zagospodarowania przestrzeni publicznych na terenie Gminy Strzyżewice poprzez wykonanie nasadzeń roślin, alejek – chodników, ogrodzenie terenu.	Gmina Strzyżewice	-

3.	Rewitalizacja parku w Piotrowicach	Planowane jest przeprowadzenie działań związanych z rewitalizacją zabytkowego parku w Piotrowicach.	Piotrowice, gmina Strzyżewice	-
4.	Rewitalizacja dawnego parku w Kolonii Kiełczewice Dolne	Planowane jest przeprowadzenie działań związanych z rewitalizacją dawnego parku w Kolonii Kiełczewice Dolne.	Kolonia Kiełczewice Dolne	-
GINA MIEJSKA ŚWIDNIK				
1.	Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne Dziedzictwo kulturowe	Rozwój infrastruktury turystycznej opartej na tradycjach lotniczych i motoryzacyjnych.	Lublin, Świdnik ...	Miasto Lublin, WSK PZL Świdnik S.A.
GINA WÓLKA				
1.	Szlaki turystyczne, ścieżki edukacyjne; Szlaki/ścieżki rowerowe	Budowa i przebudowa ścieżek edukacyjnych, sieci szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych wspólnie z gminami sąsiednimi.	Cała gmina	Gminy: Wólka, Świdnik, Mełgiew, Niemce, Spiczyn i Lublin
2.	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej	Budowa spójnego systemu informacji turystycznej na terenie gminy we współpracy z gminami LOF.	Cała gmina	Wszystkie gminy LOF
3.	Infrastruktura rekreacyjna (przystanki, boiska)	Budowa boisk przy szkołach i obiektach użyteczności publicznej.	Cała gmina	Gmina Wólka, Szkoły Podstawowe, stowarzyszenia

Obszar VI: INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

- Typy działań: • Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)
- Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna) • Infrastruktura współdziałania administracji (w tym cyfryzacja) • Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej
  - Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego • Infrastruktura przedszkolna i szkolna

lp.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posilnkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	Infrastruktura edukacyjna, rewalidacyjna, rehabilitacyjna dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie – przebudowa i rozbudowa budynków szkolnych i internatu przy ul. Wyścigowej 31, w celu ich adaptacji do potrzeb ww. ośrodka, którego wychowankami są dzieci i młodzież o różnym stopniu niepełnosprawności. Utworzenie ośrodka zapewni kompleksowe wsparcie edukacyjne, rewalidacyjne oraz rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży od chwili wykrycia niepełnosprawności do momentu uzyskania przez osobę niepełnosprawną niezależności umożliwiającej podjęcie aktywności zawodowej. W budynku SOSW będą działały specjalne: przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła branżowa I stopnia, technikum, liceum ogólnokształcące i szkoła policealna. Ośrodek prowadzić będzie zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dla niepełnosprawnych dzieci. Uczniowie spoza Lublina będą mieszkać w internacie Ośrodka.	obszar miasta Lublin	-

		Rozszerzona zostanie również funkcjonalność ośrodka o część rehabilitacyjną oraz kulturalno-opiekuńczą.		
2.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego/ Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	<p>1. Budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury usług społecznych (bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym) w tym m.in.:</p> <p>a) mieszkania chronione, m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tzw. rotacyjne – ok. 30 mieszkań - dla osób z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi – ok. 15 mieszkań - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – ok. 10 mieszkań - dla osób z zaburzeniami psychicznymi – ok. 10 mieszkań <p>b) mieszkania treningowe, m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla osób ze spektrum autyzmu – ok. 4 mieszkań - dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – ok. 4 mieszkań - dla osób z zaburzeniami psychicznymi – ok. 4 mieszkań <p>c) mieszkania wytchnieniowe dla rodziców lub opiekunów osób z niepełnosprawnością – ok. 4 miejsca</p> <p>d) dzienne i rodzinne domy pomocy dla osób starszych, m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dzielne Centrum dla Seniorów – ok. 20 osób - Dzienny Ośrodek wsparcia dla osób starszych z niepełnosprawnością fizyczną – ok. 15 osób 	obszar miasta Lublin	-

		<p>- rodzinne domy pomocy dla osób ze spektrum autyzmu – ok. 3 szt. każdy po 8 osób</p> <p>- rodzinne domy pomocy dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – ok. 2 szt. każdy po 8 osób</p> <p>- rodzinne domy pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – ok. 2 szt. każdy po 8 osób</p> <p>e) miejsca integracji środowisk lokalnych w postaci centrów aktywności lokalnych, świetlic sąsiedzkich czy filii lokalnych instytucji kultury, w tym m.in.</p> <p>- Centrum Aktywności Lokalnej, którego zadaniem byłoby organizowanie warsztatów dla mieszkańców miasta Lublin, pracowników instytucji, organizacji pozarządowych itp. wyposażających uczestników w wiedzę i umiejętności potrzebne do realizacji różnych inicjatyw sąsiedzkich i aktywizowania swojej społeczności m.in. poprzez prowadzenie diagnozy zasobów i potrzeb lokalnego środowiska, lokalną promocję, aktywizowanie i mobilizowanie ludzi do działania oraz budowanie sieci lokalnej współpracy, jak również prowadzenie Inkubatora Inicjatyw Lokalnych skierowanego do wszystkich osób zainteresowanych inicjatywami lokalnymi.</p> <p>- Punkt Profilaktyki Społecznej, stanowiący uzupełnienie oferty pomocowej na rzecz mieszkańców miasta Lublin, którego założeniem będzie poprawa dostępności do szerokiej jakości usług o charakterze społecznym. Celem funkcjonowania Punktu będzie udzielanie profesjonalnego wsparcia, gromadzenie aktualnych</p>		
--	--	--	--	--

		<p>informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb, instytucji i organizacji z terenu miasta, które powinny być włączone w systemową pomoc na rzecz rodziny (w tym rodziny w kryzysie, znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej), umożliwiając rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym. Pomoc interdyscyplinarna będzie obejmowała między innymi wsparcie w kwestiach prawnych, psychologa, pracownika socjalnego (w zależności od potrzeb).</p> <p>f) Domy Pomocy Społecznej, w tym m.in. - dla osób uzależnionych od alkoholu - dla osób przewlekle chorych psychicznie</p> <p>g) rodzinny dom dziecka będący formą rodzinnej pieczy zastępczej – pow. ok. 150 m²</p> <p>h) Lubelskie Centrum Seniora w tym m.in. elementy cyfrowej edukacji, jako placówka dziennego pobytu o pow. ok. 700 m²</p> <p>i) adaptacja istniejących pomieszczeń w SOSW nr 1 na potrzeby sali teatralno-widowiskowej wraz z zapleczem</p> <p>j) budowa nowej siedziby MOS wraz ze SP 56 S</p> <p>2. Przestrzenie publiczne lub półpubliczne np. podwórka, skwery</p>		
--	--	--	--	--

		<p>3. Likwidacja barier infrastrukturalnych w tym m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami - dostosowanie przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami - przebudowa/budowa chodników. 		
3.	<p>Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)</p>	<p>1. Lubelskie Centrum Edukacji Ekologicznej i Turystyki Przyrodniczej. Ośrodek planowany jest na terenie Lasu Dąbrowa pomiędzy ul. Osmolicką i wschodnim brzegiem Zalewu Zemborzyckiego. Działania edukacyjne realizowane przez LCEEiTP związane będą ze środowiskiem naturalnym oraz szeroko rozumianą edukacją przyrodniczą ze szczególnym ukierunkowaniem na zrównoważony rozwój na terenie Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Oferta będzie stanowić wsparcie i uzupełnienie edukacji nieformalnej odnoszącej się do różnych grup wiekowych i społecznych, opierać się będzie m.in. na współpracy z wyższymi uczelniami.</p> <p>2. Utworzenie centrum nauki i eksperymentu dla LOF</p> <p>3. Likwidacja barier infrastrukturalnych w tym m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami - dostosowanie przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami - przebudowa/budowa chodników 	obszar miasta Lublin	-

		4. Remont i wyposażenie placówek oświatowych pełniących funkcje edukacyjne i kulturalne.		
4.	Infrastruktura współdziałania administracji (w tym cyfryzacja) Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	1. Budowa Centrum Obsługi Mieszkańców bez barier językowych w tym m.in. obsługa imigrantów. 2. Cyfryzacja i automatyzacja. Aplikacje, programy ułatwiające codzienne życie osób wykluczonych społecznie – 1 szt. systemu.	obszar miasta Lublin	-
5.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna oraz obiekty świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3	1. Budowa/rozbudowa/przebudowa/wyposażenie obiektów na potrzeby świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 oraz obiektów infrastruktury przedszkolnej, w tym m.in.: - budowa nowego żłobka - ok. 2 szt. - przebudowa/rozbudowa istniejących budynków żłobków – ok. 7 szt. - budowa infrastruktury przedszkolnej – ok. 8 szt. - rozbudowa/przebudowa infrastruktury przedszkolnej – ok. 62 szt. - place zabaw przy żłobkach i przedszkolach z elementami nowoczesnych technologii 2. Budowa/rozbudowa/przebudowa/wyposażenie infrastruktury szkolnej w tym m.in. - obiekty edukacyjne/edukacyjno-opiekuńcze z funkcjami kultury (m.in. szkoły w dzielnicach na obrzeżach miasta, do których uczęszczają dzieci z terenów gmin sąsiednich) – ok. 6 szt. - doposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne oraz modernizacja/przebudowa ogólnokształcących i zawodowych pracowni szkolnych - wyposażenie Szkolnych Ośrodków Kariery w szkołach podstawowych	obszar miasta Lublin	-

		<ul style="list-style-type: none"> - bursy szkolne - place zabaw przy szkołach podstawowych z elementami nowoczesnych technologii - infrastruktura sportowa w tym m.in.: boiska wielofunkcyjne, bieżnie lekkoatletyczne, sale gimnastyczne, pływalnie - placu manewrowego do nauki jazdy w ZSS <p>3. Likwidacja barier infrastrukturalnych w tym m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami - dostosowanie przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami - przebudowa/budowa chodników <p>4. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w placówkach oświatowych (podłączenie kamer zewnętrznych szkół do systemu monitoringu miejskiego).</p>		
6.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	<p>1. Budowa/rozbudowa/przebudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej, w tym jedno zadaszone – 3 szt. b) pełnowymiarowe hale sportowe w dzielnicach graniczących z Gminami LOF oraz przy szkołach, do których uczęszczają uczniowie z obszaru LOF (np. I LO) – 3 szt. c) tor łuczniczy otwarty – 1szt. d) przystań sportów wodnych z pełnym zapleczem i infrastrukturą – 1szt. e) kryte pływalnie – 2 szt. f) Park Rekreacji Rodzinnej – 1szt. 	obszar miasta Lublin	-

		g) infrastruktura sportowo-rekreacyjna przy szkołach i przedszkolach h) siłownie plenerowe i place zabaw.		
GMINA GŁUSK				
1.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa domu kultury (sala widowiskowa, sala baletowo-taneczna, pracownie tematyczne takie jak plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo-fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaniem o wymiarach 10x10, która będzie służyła do obsługi zewnętrznych wydarzeń organizowanych na terenie gminy Głusk przez dom kultury, szkoły, stowarzyszenia.	Dominów	Gminy LOF
2.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Utworzenie domu całodobowej opieki nad seniorami.	Mętów lub Lublin	Gminy LOF
3.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Budowa przedszkola wraz ze żłobkiem w Mętowie oraz Wilczopolu Kol.	Mętów, Wilczopole Kol.	Gminy LOF
4.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Prawiednikach oraz przebudowa budynku Szkoły Podstawowej w Wilczopolu Kolonii. w tym nadbudowa łącznika.	Prawiedniki, Wilczopole Kol.	Gminy LOF
5.	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury szkolno – sportowej.	Mętów, Kalinówka, Prawiedniki, Wilczopole Kol.	Gminy LOF
6.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Modernizacja i rozbudowa placów zabaw i centrów rekreacji.	Gm. Głusk	Gminy LOF
7.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa świetlicy środowiskowej w Głuszczyźnie i Kazimierzówce.	Głuszczyzna, Kazimierzówka	Gminy LOF
8.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Budowa Zespołu Szkół w Dominowie.	Dominów	Gminy LOF

GMINA JABŁONNA				
1.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Modernizacja, przebudowa i dostosowanie do aktualnych potrzeb budynków szkół i przedszkoli.	Jabłonna Druga, Piotrków Pierwszy, Czerniejów, Tuszów, Skrzynice Pierwsze	-
2.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej i szkół do potrzeb żłobka/klubu dziecięcego.	Piotrków Pierwszy, Skrzynice Pierwsze	-
3	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)	Modernizacja budynku Centrum Kultury Gminy Jabłonna i dostosowanie go do potrzeb prowadzenia działalności kulturalno-edukacyjnej (w tym zakup wyposażenia).	Piotrków Drugi	-
4.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Zagospodarowanie terenów wokół remiza strażackich i świetlic wiejskich poprzez budowę placów zabaw, w tym placów zabaw sensorycznych, oraz siłowni zewnętrznych.	Chmiel Pierwszy, Skrzynice Drugie, Tuszów, Wierciszów, Czerniejów, Jabłonna-Majątek, Skrzynice-Kolonia	-
5	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Zagospodarowanie terenu wokół Centrum Kultury Gminy Jabłonna poprzez budowę placu zabaw i siłowni zewnętrznej.	Piotrków Drugi	-
6.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Budowa sali sportowej przy Szkole Podstawowej w Tuszowie.	Tuszów	-
7.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Budowa gminnego żłobka.	teren Gminy Jabłonna	-
8.	Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	Budowa domu dziennej opieki nad seniorami.	teren Gminy Jabłonna	-
9.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Budowa mobilnego miasteczka drogowego - powstanie akademii małego szofera w Gminie Jabłonna.	Jabłonna-Majątek	-
GMINA JASTKÓW				
1.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	1. Budowa/przebudowa infrastruktury usług społecznych:	Marysin, Miłocin, Panieńszczyzna, Jastków, Smugi	Gminy LOF

		<ul style="list-style-type: none"> - budowa Centrum aktywności mieszkańców(świetlica, biblioteka, dom kultury), - budowa świetlicy w Miłocinie <p>2. Zapewnienie miejsc opieki oraz aktywizacji społecznej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie Dziennego Klubu Seniora, - utworzenie miejsc pobytu dziennego dla osób z niepełnosprawnościami <p>3. Utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.</p>		
2.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	<p>1.Rozbudowa/ przebudowa/wyposażenie infrastruktury szkolnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa i wyposażenie Szkoły Podstawowej w Snopkowie, - przebudowa infrastruktury przedszkolnej. 	Snopków Tomaszowice, Ożarów, Jastków, Płouszowice	Gminy LOF
3.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	<p>Budowa/rozbudowa/modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa sali sportowej przy Szkole Podstawowej w Ożarowie, - budowa boisk sportowych wielofunkcyjnych przy Szkole Podstawowej w Tomaszowicach, Ożarowie i świetlicy w Marysinie - budowa placów zabaw i siłowni zewnętrznych, - modernizacja i rozbudowa placów zabaw. 	Ożarów Tomaszowice, Ożarów, Marysin Marysin, Jastków, Smugi, Panieńszczyzna, Tomaszowice Gmina Jastków	Gminy LOF

4.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa sali widowiskowej oraz biblioteki gminnej wraz z salą baletowo-taneczna, pracownią tematyczną: plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo-fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaniem o wymiarach 10x10, która będzie służyła do obsługi zewnętrznych wydarzeń organizowanych na terenie gminy Jastków przez dom kultury, szkoły, stowarzyszenia.	Panieńszczyzna	Gminy LOF
5.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa i rozbudowa placów zabaw i skate parków, torów rowerowych.	Gm. Jastków	Teren Gminy
GINA KONOPNICA				
1.	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)	Adaptacja budynku po b. szkole w Pawlinie na potrzeby Klubu Seniora, mieszkań komunalnych oraz kulturalnych.	Pawlin	Gminy LOF
2.	Infrastruktura współdziałania administracji (w tym cyfryzacja)	1. wymiana infrastruktury sprzętowej IT 2. ujednoczenie oprogramowania obsługi urzędów 3. monitoring wizyjny gmin	1. administracja gminy 2. administracja gminy 3. teren gminy	1.Gminy LOF 2. Gminy LOF 3. Gminy LOF
3.	Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	1. Przebudowa , budowa obiektów z częściowym przeznaczeniem na Kluby seniora z infrastruktura towarzyszącą 2. Działalność istniejących lub planowanych Klubów Seniora 3. Działalność ośrodka Dziennego Pobytu.	1.Sporniak, Szerokie, Zemborzyce Tereszyńskie, 2. Marynin 3. Marynin	Gminy LOF
4.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa świetlicy wiejskiej.	Zemborzyce Tereszyńskie	Gminy LOF, organizacje pozarządowe
5.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	1. Rozbudowa szkoły Podstawowej w Konopnicy- zwiększenie powierzchni , docieplenie budynku, budowa boiska wielofunkcyjnego 2. Rozbudowa szkoły Podstawowej w Radawcu Dużym – zwiększenie powierzchni, budowa boiska wielofunkcyjnego.	1.Konopnica 2.Radawiec Duży	Gminy LOF

GMINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Budowa infrastruktury sportowej	Budowa hali sportowej MOSIR, budowa sali gimnastycznej przy II Liceum Ogólnokształcącym, budowa boisk sportowych, infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
2.	Rozbudowa infrastruktury przedszkolnej	Budowa nowych lub przebudowa budynków na potrzeby przedszkola lub/i żłobka.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
3.	Budowa Domu Seniora	Budowa nowego lub adaptacja budynku na potrzeby Domu Seniora wraz z wyposażeniem.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
4.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Modernizacja/przebudowa/wyposażenie infrastruktury szkolnej i przedszkolnej oraz adaptacja pomieszczeń budynków dydaktycznych do współczesnych standardów.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
GMINA LUBARTÓW				
1.	Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	Dostosowanie istniejących obiektów publicznych (świetlic wiejskich) do pełnienia funkcji dziennych centrów aktywności dla seniorów.	Teren Gminy Lubartów	Gmina Lubartów
2.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Budowa budynku szkoły podstawowej w Lisowie, Podniesienie standardu budynków szkół na terenie Gminy Lubartów.	Lisów, Łucka, Annobór, Brzeziny, Nowodwór, Szczekarków, Wólka Rokicka, Skrobów,	Gmina Lubartów
3.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Modernizacja i rozbudowa placów zabaw i centrów rekreacji.	Teren Gminy Lubartów	Gmina Lubartów
GMINA MEŁGIEW				
1.	Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	Budowa / modernizacja domu seniora.	teren Gminy	Powiat Świdnicki, Gmina Świdnik
2.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa / modernizacja świetlic środowiskowych.	sołectwa na terenie Gminy	Powiat Świdnicki, Gmina Świdnik
3.	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności	Rozbudowa szkół na potrzeby utworzenia miejsc aktywności sportowej i kulturalnej dla dzieci i młodzieży.	Dominów, Krępiec, Jacków, Krzesimów	Gminy LOF, Powiat Świdnicki

	np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)			
4.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Budowa Centrum Rekreacyjno-Sportowego (siłownia, ścianka wspinaczkowa, etc.).	Mełgiew	Gminy LOF, Powiat Świdnicki
5.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Budowa hal sportowych.	Dominów, Krępiec, Jacków, Krzesimów	Gminy LOF, Powiat Świdnicki
6.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Budowa leśnego przedszkola.	teren Gminy	Gminy LOF
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Infrastruktura przedszkolna	Modernizacja budynku przedszkola w Nałęczowie i jego otoczenia oraz jego wyposażenia i adekwatne działania w oddziałach przedszkolnych funkcjonujących na terenie gminy.	Nałęczów, Piotrowice, Sadurki, Drzewce	Gmina Nałęczów, Przedszkole i szkoły prowadzące oddziały przedszkolne
2.	Infrastruktura edukacyjna	Wspomaganie działalności warsztatów terapii zajęciowej (doposażenie, adaptacja budynku, nowe formy aktywnej integracji itp.).	Nałęczów	Gmina Nałęczów, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Nałęczowie, PFRON, Województwo Lubelskie
3.	Infrastruktura edukacyjna	Podniesienie standardu budynków Szkół Podstawowych i ich otoczenia. Budowa placów zabaw, remonty boisk sportowych, wyposażenie w tzw. małą architekturę, budowa siłowni terenowych.	Nałęczów, Piotrowice, Kolonia Drzewce, Sadurki	Gmina Nałęczów, LOF – Lubelski Obszar Funkcjonalny
4.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa budynku UM wraz z klubem seniora i informacją turystyczną w centrum miasta. Wyposażenie budynku w meble i potrzebne urządzenia. Informatyzacja obiektu dla potrzeb Gminy Nałęczów.	Nałęczów, ul. Poniatowskiego	Gmina Nałęczów, LOF – Lubelski Obszar Funkcjonalny
5.	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych	Remont hali sportowej przy szkole podstawowej w Nałęczowie.	Nałęczów ul. Spółdzielcza 17	Gmina Nałęczów, Województwo Lubelskie

GMINA NIEDRZWICA DUŻA				
1.	E-gminy w LOF – część II	Budowa zintegrowanego systemu cyfrowych usług publicznych dla mieszkańców LOF.	-	Wszystkie gminy LOF
2.	Budowa lokalnych centrów aktywności sportowo-rekreacyjnych w oparciu o infrastrukturę szkolną	-	-	Wszystkie gminy LOF
3.	Budowa lub przebudowa obiektów publicznych do pełnienia funkcji dziennych centrów aktywności dla seniorów	-	-	Wszystkie gminy LOF
4.	Budowa nowych obiektów przedszkolnych	-	-	-
GMINA NIEMCE				
1.	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych	Rozbudowa placów zabaw.	Pólko, Dys, Niemce, Dziuchów, Majdan Krasieniński, Łagiewniki	-
GMINA PIASKI				
1.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Rozbudowa szkoły w Bystrzejowicach Drugich - Projekt ma celu rozbudowę szkoły o nowe skrzydła. Obecne warunki nie są adekwatne do potrzeb edukacyjnych oraz liczby uczniów.	Bystrzejowice Drugie	Centrum Usług Wspólnych/ szkoła
2.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Rozbudowa przedszkola z oddziałem żłobka w Piaskach.	Piaski	Centrum Usług Wspólnych/przedszkole/żłobek
3.	Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	Dom seniora w Gminie Piaski - Projekt miałby na celu utworzenie domu seniora z myślą o osobach po 60 roku życia. Poza działaniem inwestycyjnym, tj. budową/ adaptacją budynku, zaplanowane zostaną działania opiekuńczo-kulturalne.	Obszar Gminy Piaski	OPS, liderzy lokalni

GMINA SPICZYN				
1.	Infrastruktura prozdrowotna	Przebudowa boiska sportowego.	Jawidz	Gmina Spiczyn, Kluby sportowe
2.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Budowa przystani sportów wodnych z pełnym zapleczem i infrastrukturą.	Zawiepryce	Gmina Spiczyn, Powiat Łęczyński, Wody Polskie
3.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Utworzenie domu całodobowej opieki nad seniorami.	Ludwików	Gmina Spiczyn, „Zakład Lecznicy Ludwików” Jerzy Karski
4.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Likwidacja barier infrastrukturalnych w tym m.in. - dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, - dostosowanie przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, - przebudowa/budowa chodników.	Obszar Gminy	Gmina Spiczyn
5.	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)	- Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Jawidzu w celu rozwój infrastruktury sportowej na terenie Gminy oraz poprawę dostępności do aktywnego spędzania czasu i promocji polityki prozdrowotnej - Modernizacja/rozbudowa budynku Gminnego Centrum Kultury w Ziółkowie i dostosowanie go do potrzeb prowadzenia działalności kulturalno-edukacyjnej (w tym wykup gruntów, zakup wyposażenia oraz sceny mobilnej 10x12) - Zagospodarowanie terenu wokół budynku Gminnego Centrum Kultury w Ziółkowie poprzez budowę placu zabaw i siłowni zewnętrznej - Zagospodarowanie terenów wokół szkół, remiz strażackich i świetlic wiejskich poprzez budowę placów zabaw, w tym placów zabaw sensorycznych, oraz siłowni zewnętrznych, - Budowa oświetlenia boiska przy Szkole Podstawowej w Januszówce,	Obszar Gminy	Gmina Spiczyn, GCK w Ziółkowie, Stowarzyszenia OSP, Kluby sportowe

		<p>- Budowa boiska szkolnego wraz z infrastrukturą rekreacyjną w postaci placu zabaw oraz siłowni zewnętrznej na terenach przy Szkole Podstawowej w Zawieprzycach,</p> <p>- Modernizacja boiska przy Szkole Podstawowej w Charleżu w celu rozwoju infrastruktury sportowej na terenie Gminy oraz poprawę dostępności do aktywnego spędzania czasu i promocji polityki prozdrowotnej.</p>		
GMINA STRYŻEWICE				
1.	Utworzenie przedszkola w Kolonii Kiełczewice Dolne 1a	W ramach inwestycji planowana jest zmiana przeznaczenia wykorzystania budynku Ośrodka Zdrowia w Kolonii Kiełczewice Dolne 1a na potrzeby przedszkola. Przeprowadzony zostanie kompleksowy remont budynku wraz z jego przystosowaniem do funkcjonowania przedszkola.	Kolonia Kiełczewice Dolne 1a, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF, firmy, instytucje, partnerzy społeczni
2.	Budowa amfiteatru w Strzyżewicach	Zadanie będzie obejmować budowę amfiteatru w Strzyżewicach, gdzie organizowane będą imprezy lokalne oraz regionalne.	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
3.	Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Strzyżewicach – Rechcie	Planowana jest budowa ogólnodostępnego boiska sportowego, mającego na celu rozwój infrastruktury sportowej na terenie Gminy oraz poprawę dostępności do aktywnego spędzania czasu i zachęcenia do uprawiania sportu.	Strzyżewice – Rechta, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
4.	Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Kiełczewicach Górnych	Planowana jest budowa ogólnodostępnego boiska sportowego, mającego na celu rozwój infrastruktury sportowej na terenie Gminy oraz poprawę dostępności do aktywnego spędzania czasu i zachęcenia do uprawiania sportu.	Kiełczewice Górne, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF

5.	Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Żabiej Woli	Planowana jest budowa ogólnodostępnego boiska sportowego, mającego na celu rozwój infrastruktury sportowej na terenie Gminy oraz poprawę dostępności do aktywnego spędzania czasu i zachęcenia do uprawiania sportu.	Żabia Wola, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
6.	Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Osmolicach	Planowana jest budowa ogólnodostępnego boiska sportowego, mającego na celu rozwój infrastruktury sportowej na terenie Gminy oraz poprawę dostępności do aktywnego spędzania czasu i zachęcenia do uprawiania sportu.	Osmolice, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF
GINA MIEJSKA ŚWIDNIK				
1.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Budowa nowoczesnego centrum sportowo-rekreacyjnego stwarzającego możliwość aktywnego wypoczynku – wyposażonego w baseny i pływalnie, halę sportową, boiska wielofunkcyjne, korty tenisowe, siłownię zewnętrzną, małą architekturę rekreacyjną.	Teren dawnego ośrodka sportowo-rekreacyjnego AVIA przy ul. Fabrycznej	Organizacje sportowe
2.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Rewitalizacja obiektów sportowych (orliki, kompleksy sportowe, sportowe obiekty przyszkolne) zwiększenie możliwości spędzania czasu wolnego w sposób aktywny i zdrowy.	Obiekty sportowe powstałe głównie przy szkołach, które będą wymagały nakładów finansowych w związku z intensywną eksploatacją	Szkoły, organizacje sportowe, mieszkańcy
3.	Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna)	Rewitalizacja Parku Miejskiego – uporządkowanie terenu zielonego, wydzielenia miejsc do aktywności i rekreacji - muszli koncertowej, miejsca do spotkań tanecznych, ścieżki zdrowia, miejsc spotkań towarzyskich (szachy, warcaby...), podejmowania	Teren Parku Miejskiego przy ul. Fabrycznej, będący obecnie pod zarządem Regionalnego Parku Przemysłowego Sp. z o.o.	Regionalny Park Przemysłowy Sp. z o.o.

		działań z zakresu nowych form spędzania czasu wolnego.		
GMINA WÓLKA				
1.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Rozbudowa budynków szkół, budowa hal sportowych, budowa boisk wielofunkcyjnych, budowa siłowni napowietrznych.	Cała gmina	Gmina Wólka, instytucje kultury, stowarzyszenia
2.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna/ Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa i rozbudowa placów zabaw i skate parków.	Cała gmina	Gmina Wólka, instytucje kultury, stowarzyszenia
3.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych.	Cała gmina	Gmina Wólka, OPS, stowarzyszenia
4.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Wyposażenie szkół i przedszkoli w sprzęt informatyczny wraz z oprogramowaniem edukacyjnym.	Cała gmina	Gmina Wólka, Szkoły Podstawowe, stowarzyszenia
5.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Dostosowanie budynków szkolnych do organizacji zajęć pozalekcyjnych dla uczniów szkół.	Cała gmina	Gmina Wólka, Szkoły Podstawowe, stowarzyszenia
6.	Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	Dostosowanie budynków publicznych do organizacji czasu wolnego w celu zaktywizowania seniorów, np. uniwersytet trzeciego wieku.	Cała gmina	Gmina Wólka, OPS, Szkoły Podstawowe, stowarzyszenia
7.	Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa)	Dostosowanie budynków i terenów publicznych do organizacji działań kulturalnych na terenie LOF z wykorzystaniem świąt państwowych, w tym wydarzeń cyklicznych (dzień matki, dzień ojca, dzień babci, dzień dziadka, dzień kobiet itd.).	Cała gmina	Gmina Wólka, Szkoły Podstawowe, instytucje kultury, stowarzyszenia
8.	Infrastruktura przedszkolna i szkolna	Budowa żłobka na terenie gminy.	Cała gmina	Gmina Wólka, Szkoły Podstawowe, stowarzyszenia
9.	Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej	Budowa centrum kultury na os. Borek w Turce.	Turka	Gmina Wólka, instytucje kultury, stowarzyszenia

Obszar VII: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I TERENY INWESTYCYJNE

Typy działań: • Uzbrojenie terenów w infrastrukturę • Wykup gruntów • Szkolnictwo zawodowe

Ip.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posiłkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Przygotowanie nowych/istniejących terenów inwestycyjnych w tym m.in.: - tereny po FSC - tereny po Odlewni Lublin - tereny pomiędzy ul. Abramowicką i ul. Zemborzycką.	obszar miasta Lublin	-
2.	Wykup gruntów	Wykup gruntów pod przygotowanie terenów inwestycyjnych.	obszar miasta Lublin	-
3.	Tworzenie warunków do rozwijania mikro i małych przedsiębiorstw, aktywizacja absolwentów kształcenia zawodowego	1. Inkubator przedsiębiorczości młodych zawodowców przy LCKZiU, który będzie instytucją/miejscem działającym na wzór istniejących inkubatorów akademickich. Beneficjentami będą absolwenci szkół zawodowych oraz kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Do zadań Inkubatora należeć będzie m.in.: - opieka merytoryczna nad Beneficjentem w zakresie przygotowania koncepcji i prowadzenia przedsiębiorstwa,	obszar miasta Lublin	-

		<ul style="list-style-type: none"> - udostępnianie Beneficjentom infrastruktury i powierzchni biurowych, - opieka prawna i księgową, - udzielanie informacji i porad dot. rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej itp. <p>2. Budowa placu manewrowego do nauki jazdy w ZSS.</p> <p>3. Doposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne oraz modernizacja/przebudowa zawodowych pracowni szkolnych.</p>		
GMINA GŁUSK				
1.	Tereny inwestycyjne - wykup gruntów, uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Wyznaczenie terenów aktywności gospodarczej w Mętowie przy drodze powiatowej nr 2272L z przeznaczeniem pod usługi związane z zakładami, magazynami, bazami. Uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w odległości 150m (pow. ok. 43 ha) od drogi powiatowej w miejscowości Mętów.	Mętów	Gminy LOF
2.	Tereny inwestycyjne - wykup gruntów, uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Wyznaczenie terenów aktywności gospodarczej w Abramowicach Prywatnych z przeznaczeniem pod usługi, w tym m.in. związane z hotelarstwem, rekreacją. Uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w miejscowości Abramowice Prywatne (pow. ok. 36 ha).	Abramowice Prywatne	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Budowa sieci szerokopasmowej na terenie Gminy i doprowadzenie jej do odbiorców końcowych.	teren całej gminy	Gmina Głusk, Gmina Strzyżewice, Gmina Krzczonów, Gmina Bychawa, Gmina Piaski

2.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Poprawa dostępności obiektów usługowych Modernizacja budynku w m. Jabłonna-Majątek na cele działalności gospodarczej.	Jabłonna-Majątek	-
3.	Wykup gruntów	Gminny Inkubator Przedsiębiorczości Zakup działek pod inwestycję, budowa inkubatora przedsiębiorczości w m. Jabłonna-Majątek.	Jabłonna-Majątek	-
4.	Wykup gruntów Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Wyznaczenie terenów aktywności gospodarczej z przeznaczeniem pod usługi, produkcję, magazyny.	teren całej gminy	-
GMINA JASTKÓW				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę Wykup gruntów	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę przeznaczonych w MPZP na inwestycje/ działalność gospodarczą.	Gm. Jastków	Gminy Jastków
GMINA KONOPNICA				
1.	Wykup gruntów	1. Zakup gruntów pod przepompownie ścieków. 2. Zakup gruntów pod stacje uzdatniania wody.	1. Zemborzyce Podleśne; Szerokie 2. Motycz; Stasin; Zemborzyce	-
GMINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę Wykup gruntów	Tworzenie terenów pod inwestycje przemysłowe. Zakup gruntu, uzbrojenie terenu, budowa dróg dojazdowych.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
2.	Wykup gruntów Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Przeznaczenie terenów na budownictwo mieszkaniowe, budowa budynków mieszkalnych Rozwój budownictwa mieszkaniowego: budownictwo socjalne i komunalne.	Teren Gminy Miasto Lubartów	-
GMINA LUBARTÓW				
1.	Wykup gruntów	Wykup gruntów wyznaczonych w mpzp jako tereny inwestycyjne.	Nowodwór, Łucka, Skrobów-Kolonia, Chlewiska, Rokitno	Gmina Lubartów

2.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę.	Nowodwór, Łucka, Skrobów-Kolonia, Chlewiska, Rokitno	Gmina Lubartów
GMINA MEŁGIEW				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Wykup i uzbrojenie gruntów przeznaczonych na tereny inwestycyjne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.	obszar lotnisko	Gminy LOF, Powiat Świdnicki, Województwo Lubelskie
2.	Wykup gruntów	Wykup i uzbrojenie gruntów przeznaczonych na tereny inwestycyjne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.	obszar lotnisko	Gminy LOF, Powiat Świdnicki, Województwo Lubelskie
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Wykup gruntów	Wykup gruntów pod przygotowanie budowy obiektów turystycznych i organizację II Parku Zdrojowego w Nałęczowie.	Nałęczów, ul. Spółdzielcza	Gmina Nałęczów, Inwestorzy
2.	Wykup gruntów	Wykup gruntów pod budowę nowej nekropolii w Nałęczowie.	Nałęczów, Bochońca Kolonia	Gmina Nałęczów
3.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Doprowadzenie niezbędnych mediów do terenów inwestycyjnych.	Nałęczów, ul. Spółdzielcza	Gmina Nałęczów, Inwestorzy
GMINA NIEDRZWICA DUŻA				
1.	Tworzenie terenów inwestycyjnych (stref ekonomicznych) przy nowo wybudowanej drodze ekspresowej S-19	-	-	Gmina Konopnica, Gmina Jastków
2.	Utworzenie międzygminnej spółki komunalnej zajmującej się wykupem gruntów i tworzeniem stref inwestycyjnych LOF	-	-	Wszystkie gminy LOF

GMINA NIEMCE				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Uzbrojenie terenów inwestycyjny.	Niemce	-
GMINA SPICZYN				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę m.in. wodociąg, droga, kanalizacja terenów przy działce objętej rewitalizacją w celu stworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości na terenie Gminy Spiczyn.	Kijany, Stawek	Gmina Spiczyn, Kółko Rolnicze w Kijanach, Stowarzyszenie Pszczelarzy, Stowarzyszenie Chmielarzy z Gminy Spiczyn
2.	Wykup gruntów	Wykup gruntów przy Centrum Aktywizacji Społecznej w celu stworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości.	Kijany, Stawek	Gmina Spiczyn
GMINA STRYŻEWICE				
1.	Uzbrojenie i promocja terenów inwestycyjnych w Strzyżewicach - Rechcie oraz w Strzyżewicach	Planowane jest wykonanie układu drogowego wraz z sieciami uzbrojenia terenu w celu skomunikowania obszaru przeznaczonego na działalność inwestycyjną.	Strzyżewice – Rechta, Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Wszyscy partnerzy LOF, firmy, instytucje, partnerzy społeczni
GMINA MIEJSKA ŚWIDNIK				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę Wykup gruntów	Uzbrojenie terenów przeznaczonych dla inwestycji usługowo – produkcyjnych w Strefie Aktywności Gospodarczej (infrastruktura energetyczne, wodna, kanalizacyjna, drogowa) - wykup gruntów od właścicieli prywatnych w celu atrakcyjniejszej oferty inwestycyjnej Gminy Miejskiej Świdnik	Uzbrojenie strefy przeznaczonej w Planie zagospodarowania przestrzennego pod aktywność gospodarczą – w pobliżu granicy z Lublinem i Gminą Wólka w infrastrukturę techniczną	Gminy Lublin, Wólka, Przedsiębiorcy/inwestorzy indywidualni
2.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę Wykup gruntów	Rozwój budownictwa mieszkaniowego: budownictwo socjalne, mieszkanie plus	Tereny, które plan zagospodarowania	Instytucje rządowe oraz finansowe (BGK)

		Przeznaczenie terenów na budownictwo mieszkaniowe, budowa budynków mieszkalnych.	przestrzennego przewiduje pod budownictwo wielorodzinne	
GMINA WÓLKA				
1.	Uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Uzbrojenie terenów pod rozwój stref przedsiębiorczości.	Turka, Łuszczów Pierwszy, Łuszczów Drugi	Gmina Wólka, przedsiębiorcy prywatni, stowarzyszenia

Obszar VIII: GOSPODARKA ODPADAMI

Typy działań: • Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych • Sprzęt odbioru i selekcji odpadów • Likwidacja dzikich wysypisk

Ip.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posilkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN				
1.	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	1. Budowa sieci punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wraz z budową punktów ponownego użycia/wymiany/napraw. 2. Wykup gruntów.	obszar miasta Lublin	-
2.	Sprzęt odbioru i selekcji odpadów	1.Rekultywacja składowiska odpadów w Rokitnie, II niecka - Wykonanie technicznego zamknięcia i rekultywacji składowiska 2.Budowa III niecki składowiska odpadów komunalnych w m. Rokitno.	Rokitno, gm. Lubartów	-
GMINA GŁUSK				
1.	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Budowa PSZOK w Gminie Głusk.	Gm. Głusk	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA				
1.	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie byłego wysypiska śmieci.	Tuszów	-
GMINA JASTKÓW				
1.	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Budowa PSZOK w Gminie Jastków w m. Tomaszowice i Snopków dla mieszkańców gminy umożliwiając segregację odpadów;	Gm. Jastków	Gminy LOF

		zakup m.in. wagi i kontenerów oraz wyposażenia komputerowego umożliwiającego prowadzenie ewidencji odpadów; wykonanie ogrodzenia i drogi dojazdowej do PSZOKa w m. Tomaszowice.		
2.	Utrzymanie czystości	Utrzymanie czystości na terenach gminnych. Utrzymanie i pielęgnacja zieleni miejskiej. Prowadzenie prac porządkowych. Rozwijanie funkcji oczyszczania gminy i pielęgnacji zieleni. Zwiększenie efektywności zatrudnienia w obszarze zieleni gminnej.	Teren Gminy Jastków	Gmina Jastków, Powiatowy Urząd Pracy w Lublinie
3.	Likwidacja dzikich wysypisk	Usuwanie odpadów z terenów leśnych i poboczy dróg.	Teren gminy Jastków	Gmina Jastków, Województwo Lubelskie
GMINA KONOPNICA				
1.	Likwidacja dzikich wysypisk	Ograniczenie liczby dzikich wysypisk oraz likwidacja istniejących.	Teren gminy	Gminy LOF
GMINA MIASTO LUBARTÓW				
1.	Budowa elektrociepłowni miejskiej umożliwiającej spalanie RTF	Budowa elektrociepłowni miejskiej umożliwiającej spalanie RTF wraz z wpięciem do miejskiego systemu ciepłowniczego.	Teren Gminy Miasto Lubartów lub Gminy Lubartów	Gminy LOF
GMINA MEŁGIEW				
1.	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Utworzenie Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów dla mieszkańców gminy w celu zwiększenie możliwości odpowiedniej segregacji odpadów.	obszar całej gminy	Gminy LOF
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Likwidacja dzikich wysypisk	Usuwanie odpadów z terenów leśnych i poboczy dróg.	Teren gminy Nałęczów	Gmina Nałęczów, Województwo Lubelskie
GMINA NIEDRZWICA DUŻA				
1.	Budowa sieci Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych na terenie LOF	-	-	Wszystkie gminy LOF

2.	Program likwidacji dzikich wysypisk śmieci w LOF	-	-	Wszystkie gminy LOF
GINA NIEMCE				
1.	Likwidacja dzikich wysypisk	Rekultywacja terenów dzikich wysypisk.	Krasienin, Rudka Kozłowiecka, Stoczek	-
GINA PIASKI				
1.	Punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w gminie Piaski - Projekt ma celu przeniesienie obecnie zlokalizowanego PSZOK lub jego przeniesienie w inne miejsce na terenie gminy. Dotychczasowa lokalizacja kłoci się z utrzymaniem ładu przestrzennego i uniemożliwia rozbudowę osiedla.	Obszar gminy Piaski	Zakład Usług Komunalnych w Piaskach
GINA SPICZYN				
1.	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów dla mieszkańców gminy zwiększenie możliwości odpowiedniej segregacji odpadów, zakup sprzętu (kontenery) i wyposażenia PSZOK-u (waga atestowana, program do ewidencji odpadów), wykonanie ogrodzenia, drogi dojazdowej.	Spiczyn	Gmina Spiczyn
2.	Likwidacja dzikich wysypisk	Likwidacja dzikich wysypisk występujących na terenie gmin przez przedsiębiorców upoważnionych. Dodatkowo akcja informacyjna dotycząca powstawania odpadów, naświetlenie problemu dzikich wysypisk, konsekwencje tworzenia dzikich wysypisk.	Jawidz, Charleż, Zawieprzyce	Gmina Spiczyn, Gmina Lublin
GINA STRZYŻEWICE				
1.	Zakup samochodu do odbioru odpadów	Planowany jest zakup specjalistycznego samochodu do odbioru odpadów.	Gmina Strzyżewice	-

GMINA WÓLKA				
1.	Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Budowa 2 nowych PSZOK na terenie gminy.	Teren gminy	-
2.	Likwidacja dzikich wysypisk	Zakup sprzętu i wyposażenia niezbędnego do likwidacji dzikich wysypisk.	Cała gmina	Gmina Wólka, partnerzy społeczni

Obszar IX: DZIAŁANIA WYKRACZAJĄCE POZA OKREŚLONE DZIAŁANIA INWESTYCYJNE

Ip.	Działanie (Przy wskazaniu działania należy posilkować się wskazanymi typami działań dla poszczególnych obszarów)	Szczegółowy opis działania		
		Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA JASTKÓW				
1.	Realizacja krajowego programu usuwania azbestu	Wymiana pokryć dachowych azbestowych na budynkach mieszkalnych mieszkańców gm. Jastków. W ramach tego działania nastąpi demontaż, transport i utylizacja azbest oraz zakup nowego dachu.	Gm. Jastków	Gm. Jastków, WFOŚ, środki własne mieszkańców
GMINA NAŁĘCZÓW				
1.	Dziedzictwo kulturowe	Budowa nowej nekropolii w Nałęczowie. Budowa: ogrodzenia, wodociągu, alejek, oświetlenia, drogi dojazdowej, parkingu.	Nałęczów, Bochońnica Kolonia	Gmina Nałęczów, Parafia w Nałęczowie
2.	Budowa nowej siedziby zakładu gospodarki komunalnej	Budowa obiektu warsztatowo biurowego wraz z zapleczem garażowym i magazynami.	Nałęczów	Gmina Nałęczów
GMINA SPICZYN				
1.	Ratownictwo/Zarządzanie kryzysowe	Zakup wyposażenia ratowniczo-gaśniczego oraz zarządzania kryzysowego dla OSP z terenu Gminy Spiczyn.	Spiczyn, Jawidz, Charlęż, Zawieprzycze Kolonia, Januszówka, Ziółków	Gmina Spiczyn, Stowarzyszenia OSP
2.	Gospodarka komunalna	Zakup traktorka wraz z kosiarką wysięgnikową, pilarki na wysięgniku oraz pługu na potrzeby utrzymania porządku i czystości na terenie gminy Spiczyn.	Spiczyn	Gmina Spiczyn
GMINA WÓLKA				
1.	Ratownictwo	Zakup wyposażenia ratowniczo-gaśniczego dla OSP z terenu Gminy.	Świdnik Duży, Pliszczyn, Turka, Bystrzyca, Łuszczów Pierwszy	Gmina Wólka, OSP

NIEINWESTYCYJNE OBSZARY WSPÓŁPRACY LOF PO ROKU 2020

Spis treści

NIEINWESTYCYJNE OBSZARY WSPÓŁPRACY LOF PO ROKU 2020	1
Obszar I.: KULTURA	2
Obszar II.: OŚWIATA	31
Obszar III.: WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	61
Obszar IV.: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	86
Obszar V.: Propozycje innych obszarów	95

Obszar I.: KULTURA					
lp.	Działanie nieinwestycyjne	Powiązanie z ustalonym obszarem inwestycyjnym	Szczegółowy opis działania		
			Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN					
1.	Programy edukacyjno-kulturalne	Obszar V – Turystyka Obszar VI – Infrastruktura społeczna	<p>Stworzenie i realizacja programu edukacji kulturalnej i artystycznej.</p> <p>Rozwój oferty kulturalnej i dążenie do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców LOF w działaniach kulturalnych.</p> <p>Wspieranie inicjatyw odtwarzania tradycji kulturowych, gospodarczych i etnicznych regionu.</p> <p>Opracowanie kulturalnych i turystycznych materiałów promocyjnych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.</p> <p>Zwiększenie kompetencji kadry obsługującej turystów w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami.</p>	obszar miasta Lublin	-

			Podnoszenie kompetencji pracowników instytucji kultury.		
2.	Powołanie instytucji kultury zajmującej się zbieraniem i opracowywaniem danych z zakresu kultury	Obszar V – Turystyka	Utworzenie Obserwatorium Kultury, którego zadaniem będzie zbieranie i opracowywanie danych z zakresu kultury oraz prowadzenie badań z tego zakresu.	obszar miasta Lublin	-
3.	Wymiana doświadczeń – dobre praktyki	Obszar V – Turystyka	W tym m.in.: - warsztaty, spotkania.	obszar miasta Lublin	-
4.	Dokumenty strategiczne	Obszar V – Turystyka	Dokumenty strategiczne w tym m.in.: - Plan rozwoju infrastruktury rowerowej w LOF - Szlaki turystyczne (piesze i rowerowe) z uwzględnieniem najciekawszych i najcenniejszych miejsc przyrodniczych, utworzeniem ścieżek dydaktycznych dot. flory i fauny, z analizą widokową i możliwością utworzenia tarasów widokowych, miejsc biwakowych z dobrze zaaranżowaną zielenią.	obszar miasta Lublin	-
GMINA GŁUSK					
1.	Warsztaty tematyczne związane z dawnymi zawodami np. tkanie, garncarstwo, szycie, wikliniarstwo, wyszywanie, gotowanie	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA / Budowa domu kultury (sala widowiskowa, sala baletowo-taneczna, pracownie tematyczne takie jak plastyczna, muzyczna,	W ramach warsztatów uczestnicy, zwłaszcza dzieci i młodzież ale także dorośli będą mogli przenieść się do minionych epok wykonując tradycyjne ginące już zajęcia. Wystawa powstałych w wyniku działania prac. Niezbędne środki to zakup materiałów	Dominów	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		teatralna, filmowo-fotograficzna) Obszar V TURYSTYKA / Rewitalizacja parku w Dominowie	na warsztaty dla uczestników ora wynagrodzenie dla instruktora.		
2.	Przegląd lokalnych talentów	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA / Budowa domu kultury	Zorganizowanie spotkań tematycznych z utalentowanymi ludźmi kultury z tereny gminy : poeci, malarze oraz z pasjonatami np. podróżnicy itp.	Brama-Wieża w Dominowie Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, świetlice środowiskowe na terenie gminy	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF
3.	Cykl potańcówek tematycznych	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA / Budowa domu kultury (sala widowiskowa, sala baletowo-taneczna, pracownie tematyczne takie jak plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo- fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaniem o wymiarach 10x10	Plenerowe lub w pomieszczeniach spotkania przy muzyce : lata 20,30,40,50, 60, 70,80,90. Uczestnicy będą brali udział w animacjach, stylizacjach fryzur z danej epoki ora warsztatach nauki tańców charakterystycznych dla danego przedziału czasowego.	Miejsca plenerowe na terenie gminy, dom kultury	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF
4.	Klub małych odkrywców	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA / Budowa domu kultury (sala widowiskowa, sala baletowo-taneczna, pracownie tematyczne takie jak plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo- fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaniem o wymiarach 10x10	Cykl spotkań dla dzieci o tematyce międzynarodowej. W ramach spotkań dzieci spotkają się z przedstawicielami innych narodowości, dowiedzą się ciekawych informacji o innych kulturach, nauczą się podstawowych zwrotów w danym języku oraz odbędą warsztaty kulinarne kuchni np. japońskiej, chińskiej, włoskiej	Dom Kultury, Dominów	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

5.	Warsztaty malarskie dla dzieci	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA / Budowa domu kultury (sala widowiskowa, sala baletowo-taneczna, pracownie tematyczne takie jak plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo-fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaszeniem o wymiarach 10x10	Zorganizowanie cyklu spotkań nauki malarstwa: zajęcia teoretyczne oraz zajęcia praktyczne, częściowo w plenerze. Podsumowujący wernisażu malarski z udziałem wszystkich uczestników . Niezbędne środki to wynagrodzenie dla instruktora obejmujące zapewnienie wszystkich niezbędnych materiałów dla uczestników np. farby , pędzle, blejtramy, sztalugi itp.	Dom Kultury, Dominów	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF
6.	Warsztaty teatralne dla dzieci	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA / Budowa domu kultury (sala widowiskowa, sala baletowo-taneczna, pracownie tematyczne takie jak plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo-fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaszeniem o wymiarach 10x10, Budowa świetlicy środowiskowej w Głuszczyźnie i Kazimierzówce	Zorganizowanie cyklu warsztatów teatralnych dla dzieci z profesjonalnym instruktorem w świetlicach środowiskowych na terenie gminy. W ramach spotkań dzieci przygotowują różne sztuki teatralne do których wykonają rekwizyty, dekorację sceniczną, kostiumy. Przygotowane spektakle będą mogły zaprezentować mieszkańcom gminy ale także np. w szkołach, domach starców, domach dziecka. Niezbędne środki to wynagrodzenie dla instruktora, na zakup materiałów na wykonanie rekwizytów, dekoracji scenicznej, kostiumów itp. Zakup niezbędnego przenośnego sprzętu nagłaśniającego, oświetlenia przenośnego.	świetlica środowiskowa w Głuszczyźnie i Kazimierzówce, dom kultury	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF
7.	Tematyczne pikniki	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	Organizacja rodzinnych pikników na terenie gminy o różnych motywach przewodnich np. piknik historyczny, piknik gier, piknik strażacki, piknik ludowy. Podczas pikników	Gmina Głusk	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		Obszar IV - Ochrona powietrza i odnawialne źródła energii Obszar I – POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ	odbędą się animacje, występy zespołów wokalnych i tanecznych, różnego rodzaju atrakcje dla dzieci jak dmuchane miasteczko, zabawy i konkursy z nagrodami, pokazy. Na zakończenie zabawa taneczna z udziałem Dj lub zespołu muzycznego.		
8.	Warsztaty pisania ikon	Obszar VI – INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA / Budowa domu kultury (sala widowiskowa, sala baletowo-taneczna, pracownie tematyczne takie jak plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo-fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaszeniem o wymiarach 10x10, Budowa świetlicy środowiskowej w Głuszczyźnie i Kazimierzówce	Zorganizowanie cyklu spotkań nauki pisania ikon: zajęcia teoretyczne oraz zajęcia praktyczne. Podsumowujący wystawa prac. Niezbędne środki to wynagrodzenie dla instruktora obejmujące zapewnienie wszystkich niezbędnych materiałów dla uczestników.	świetlica środowiskowa w Głuszczyźnie i Kazimierzówce, dom kultury	Centrum Kultury i Promocji Gminy Głusk, Gminy LOF
GMINA JABŁONNA					
1.	Stworzenie spójnej oferty kulturalnej	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Przygotowanie oferty kulturalnej zgodnej z potrzebami mieszkańców poszczególnych wsi organizowane w Centrum kultury, remizach strażackich i świetlicach wiejskich.	teren Gminy	Gminy LOF, organizacje pozarządowe, instytucje kultury
2.	Rozwój społeczeństwa informacyjnego	-	Stworzenie nowoczesnego narzędzie informacji i komunikacji – interaktywna platforma informacyjna dotycząca szerokiego zakresu życia społecznego, kulturalnego, sportowego.	teren Gminy	Gminy LOF, organizacje pozarządowe, instytucje kultury

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

GMINA JASTKÓW

1.	<p>Rozwój kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego: - świadomość i ekspresja kulturalna. poprzez dostęp do określonych zasobów edukacyjnych kulturowych na wsi w zakresie podwyższania kwalifikacji i rozszerzania wiedzy np. muzycznej, kulturalnej</p>	<p>Obszar VI – Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego - budowa/przebudowa infrastruktury usług społecznych: budowa Centrum aktywności mieszkańców (świetlica, biblioteka, dom kultury)</p>	<p>Projekt to: stworzenie systemu z zakresu edukacji kulturowej, atrakcyjnej i przystępnej formy kultywowania lokalnej kultury i zwyczaju, pobudzenie środowisk lokalnych do zaangażowania na rzecz rozwoju kulturowego wsi.</p>	<p>Marysin, Miłocin, Smugi ...</p>	<p>Gminy LOF</p>
2.	<p>Rozwój kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego : - świadomość i ekspresja kulturalna, poprzez dostęp do określonych zasobów edukacyjnych kulturowych na wsi w zakresie podwyższania kwalifikacji i</p>	<p>Obszar VI – Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego - zapewnienie miejsc opieki oraz aktywizacji społecznej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami: - utworzenie Dziennego Klubu Seniora, - utworzenie miejsc pobytu dziennego dla osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>Projekt to dostosowanie oferty z zakresu edukacji kulturowej dla osób starszych celem kultywowania lokalnej kultury i zwyczajów.</p>	<p>Miłocin, Marysin, Smugi, Jastków, Tomaszowice, Dąbrowica, Panieńszczyzna</p>	<p>Gminy LOF</p>

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	rozszerzenia wiedzy np. muzycznej, kulturalnej				
3.	Rozwój kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego: - świadomość i ekspresja kulturalna poprzez dostęp do określonych zasobów edukacyjnych kulturowych na wsi w zakresie podwyższania kwalifikacji i rozszerzenia wiedzy np. muzycznej, kulturalnej	Obszar VI – Infrastruktura społeczna Utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Projekt to dostosowanie oferty z zakresu edukacji kulturowej dla dzieci i młodzieży celem kultywowania lokalnej kultury i zwyczajów.	Jastków, Smugi	Gminy LOF
4.	Rozwój kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego: - świadomość i ekspresja kulturalna poprzez dostęp do określonych zasobów edukacyjnych kulturowych na wsi w zakresie podwyższania kwalifikacji i	Obszar VI – Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego - budowa sali widowiskowej oraz biblioteki gminnej wraz z salą baletowo-taneczna, pracownią tematyczną: plastyczna, muzyczna, teatralna, filmowo-fotograficzna) oraz zakup mobilnej sceny z zadaniem o wymiarach 10x10, która będzie służyła do obsługi zewnętrznych	Projekt to dostosowanie oferty z zakresu edukacji kulturowej dla dzieci i młodzieży celem kultywowania lokalnej kultury i zwyczajów.	Panieńszczyzna	Gminy LOF

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	rozszerzenia wiedzy np. muzycznej, kulturalnej	wydarzeń organizowanych na terenie gminy Jastków przez dom kultury, szkoły, stowarzyszenia			
GMINA KONOPNICA					
1.	Wsparcie rozwoju kreatywności mieszkańców	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ adaptacja budynku po b. szkole w Pawlinie, przebudowa, budowa obiektów z częściowym przeznaczeniem na Kluby seniora/ oraz wsparcie istniejących już obiektów kultury	Rozwój kreatywności mieszkańców poprzez udział w amatorskiej grupie teatralnej – przygotowanie występów artystycznych (spektakli) przez mieszkańców i ich wystawienie przy okazji uroczystości gminnych np. Dnia Kobiet oraz Dnia Dziecka – doposażenie grupy teatralnej w kostiumy i profesjonalne nagłośnienie, organizacja przedstawień połączona z promocją kulinarnego dziedzictwa regionu.	Pawlin, Sporniak, Zemborzyce Tereszyńskie, Świetlice wiejskie w Motyczu, Konopnicy, Maryninie, Uniszowicach, Radawcu Dużym, Kozubszczyźnie, Radawczyku Drugim w miejsc. Szerokie	Stowarzyszenia, Gminy LOF
2.	Wsparcie rozwoju kreatywności mieszkańców	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ adaptacja budynku po b. szkole w Pawlinie, przebudowa, budowa obiektów z częściowym przeznaczeniem na Kluby seniora/ oraz wsparcie istniejących już obiektów kultury	Zorganizowanie w każdej świetlicy wiejskiej na terenie gminy zajęć z malarstwa dla chętnych mieszkańców – wynagrodzenie instruktora, zakup niezbędnych materiałów malarskich.	Pawlin, Sporniak, Zemborzyce Tereszyńskie, Świetlice wiejskie w Motyczu, Konopnicy, Maryninie, Uniszowicach, Radawcu Dużym, Kozubszczyźnie, Radawczyku Drugim w miejsc. Szerokie e	Stowarzyszenia
3.	Wsparcie rozwoju kreatywności mieszkańców	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Zorganizowanie w każdej świetlicy wiejskiej na terenie gminy zajęć rękodzieła i wytwórczych dla chętnych mieszkańców – wynagrodzenie instruktora, zakup niezbędnych materiałów.	Pawlin, Sporniak, Zemborzyce Tereszyńskie, Świetlice wiejskie w Motyczu, Konopnicy, Maryninie, Uniszowicach, Radawcu Dużym,	Stowarzyszenia

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

				Kozubszczyźnie, Radawczyku Drugim w miejsc. Szerokie	
4.	Rozwój i promocja produktów regionalnych (jak np. fajercaki	Obszar VI – Infrastruktura społeczna / adaptacja budynku po b. szkole w Pawlinie, przebudowa, budowa obiektów z częściowym przeznaczeniem na Kluby seniora/oraz wsparcie istniejących już obiektów kultury	Rozwój i promocja produktów regionalnych (jak np. fajercaki).	Pawlin, Sporniak, Zemborzyce Tereszyńskie, Świetlice wiejskie w Motyczu, Konopnicy , Maryninie, Uniszowicach , Radawcu Dużym, Kozubszczyźnie, Radawczyku Drugim w miejsc. Szerokie	Stowarzyszenia
GMINA LUBARTÓW					
1.	Dostosowanie oferty kulturalnej i bibliotecznej do potrzeb różnych grup wiekowych	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Doskonalenie zawodowe pracowników oraz podnoszenia kompetencji w zakresie prowadzonej działalności bibliotecznej i kulturalnej. Organizacja imprez promujących kulturę lokalną na terenie Gminy Lubartów i poza jej granicami, w tym: wystawy i wernisaże, spektakle teatralne, koncerty, jarmarki, kiermasze świąteczne, spotkania z lokalnymi twórcami i artystami itp.	Teren Gminy Lubartów	Gminna Biblioteka Publiczna, partnerzy społeczni
GMINA MIASTO LUBARTÓW					
1	Rozwój kultury i turystyki w oparciu o tożsamość lokalną oraz zasoby dziedzictwa kulturalnego. Opracowanie	Obszar V – Turystyka działanie: Kultura	- kreowanie i koordynacja działań wzmacniających tożsamość lokalną, pobudzających aktywność kulturalną i społeczną mieszkańców, - rozwój i promocja przedsięwzięć o znaczeniu turystycznym i kulturalnym.	LOF	LOK, Biblioteki, JST

	kulturalnych i turystycznych materiałów promocyjnych dla Gminy Miasto Lubartów		- ożywienie przestrzeni publicznych, zwiększenie zaangażowania mieszkańców i animacja kulturalna oraz podniesienie atrakcyjności i ruchu turystycznego, - realizacja wydarzeń kulturalnych i działań edukacyjno – kulturalnych.		
GMINA MEŁGIEW					
1.	Rozwój działalności Muzeum w Mełgwi	Obszar V – Turystyka działanie: Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków)	Doposażenie Muzeum w eksponaty i wyposażenie służące do prowadzenia warsztatów rękodzielniczych / tradycyjnych zawodów (m.in. zakup piec do wypiekania chleba). Organizacja warsztatów rękodzielniczych / tradycyjnych zawodów (w tym przeszkolenie osób do prowadzenia ww. warsztatów).	Mełgiew	Muzeum Mełgiew
2.	Organizacja cyklicznej imprezy pn. Noc Kupały	Obszar V – Turystyka działanie: Dziedzictwo kulturowe (ochrona zabytków): Rewitalizacja Parku w Nowym Krępcu / Rewitalizacja parku i pałacu w Podzamczu	Przeprowadzenie akcji informacyjno-promocyjnej wśród gmin LOF, realizacja działań z zakresu marketingu turystycznego, zakup mobilnego sprzętu i wyposażenia niezbędnego do realizacji cyklicznej imprezy, prowadzenie warsztatów tematycznych w ramach imprezy.	Podzamcze / Krępiec	Gminy LOF, organizacje pozarządowe
GMINA NAŁĘCZÓW					
3.	Utworzenie kącika gier i puzzli	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Zorganizowanie kącika gier m.in. planszowych, zręcznościowych, puzzli. Będzie to miejsce, w którym będzie można spędzić czas w sposób aktywny, ćwiczyć zręczność i spostrzegawczość. Kącik ten będzie miał na celu łączenie pokoleń, oraz ma być alternatywą dla spędzania wolnego czasu dla wszystkich grup wiekowych.	Utworzenie 3 Kącików gier, w bibliotece głównej, ul. Lipowa 6, 24-150 Nałęczów oraz w filiach bibliotecznych Piotrowice 107 i Sadurki 106.	Gmina Nałęczów. Szkoły i Przedszkola z Gminy Nałęczów, Emeryci, Klub Jesienni Entuzjaści, partnerzy społeczni

			Ponadto ma na celu zachęcenie szczególnie dzieci i młodzieży do zapoznania się z tradycyjnymi grami. Dopuszczenie klubu w gry, puzzle oraz meble: stoły, krzesła, pufy itp.		
4.	Utworzenie kącika malucha	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Utworzenie miejsca dedykowanego dla najmłodszych dzieci 1-5 letnich. Będą tu nie tylko książki dla maluchów ale też zabawki pluszowe i edukacyjne. Celem tego kącika będzie zachęcenie dzieci do odwiedzania biblioteki, kojarzenie go jako miejsca przyjaznego dziecku. Zakup „pluszaków”, zabawek edukacyjnych i książeczek dla maluchów.	Utworzenie 3 Kącików malucha, w bibliotece głównej, ul. Lipowa 6, 24-150 Nałęczów oraz w filiach bibliotecznych Piotrowice 107 i Sadurki 106.	Gmina Nałęczów. Przedszkola z Gminy Nałęczów, rodziny z dziećmi 1-5 lat, partnerzy społeczni
5.	Utworzenie czytelnicy e-booków	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Celem tego projektu jest zachęcenie starszych czytelników do korzystania z najnowszych osiągnięć techniki poprzez czytanie książek w formie e-booków. Taka forma pozwala na dostosowanie czcionki do potrzeb konkretnego czytelnika. Ponadto wprowadzenie e-booków zachęci młodych ludzi do korzystania z biblioteki, poprzez zakup książek, które są popularne wśród młodych ludzi. Zakup e-booków oraz czytników e-booków.	Utworzenie 3 czytelnicy e-booków, w bibliotece głównej, ul. Lipowa 6, 24-150 Nałęczów oraz w filiach bibliotecznych Piotrowice 107 i Sadurki 106.	Gmina Nałęczów. Szkoły, Związek Emerytów i rencistów, Klub jesienni Entuzjaści, partnerzy społeczni
6.	Digitalizacja Materiałów do historii Nałęczowa	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Biblioteka w depozycie posiada materiały, które wcześniej były w Muzeum Ruchu Spółdzielczego, miały one być załącznikiem przyszłego Muzeum Nałęczowskiego. Materiały te są skatalogowane – jednak by można z nich korzystać należałoby je	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Nałęczowie, ul. Lipowa 6, 24-150 Nałęczów	Gmina Nałęczów. Lokalni regionaliści, Towarzystwo Przyjaciół Nałęczowa, partnerzy społeczni

			zdigitalizować. Zakup profesjonalnego skanera, oprogramowania do opracowania skanów, komputera oraz dysków do przechowywania skanów oraz utworzenie strony z materiałami do Historii Nałęczowa.		
7.	Utworzenie czytelnicy z dużą czcionką	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Nasze społeczeństwo się starzeje. Jedną z gałęzi rozwoju Nałęczowa jest stworzenie dobrego miejsca do życia i wypoczynku dla osób starszych. Obecnie w Gminie Nałęczów powstaje kilka domów spokojnej starości. Ponadto osoby starsze nie zawsze chcą korzystać z czytników i są zwolennikami tradycyjnej książki, a z powodu słabnącego wzroku na pewnym etapie są wykluczone z czytania książek. Utworzenie działu książek ze specjalną dużą czcionką wydaje się być koniecznością. Książki takie są 2 razy droższe od zwykłych egzemplarzy. Zakup książek z dużą czcionką.	Utworzenie 3 działów książek z dużą czcionką, w bibliotece głównej, ul. Lipowa 6, 24-150 Nałęczów oraz w filiach bibliotecznych Piotrowice 107 i Sadurki 106	Gmina Nałęczów. Związek Emerytów i rencistów, Szkoły, partnerzy społeczni
8.	Nałęczowski Festiwal Tańca „EURO – DANCE”	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja festiwalu oraz warsztatów tańca współczesnego oraz nowoczesnego dla dzieci i młodzieży. Odbiorcami wydarzenia są dzieci oraz młodzież z terenu Polski.	Nałęczów	Fundacja Wygrane Marzenia
9.	Nałęczowska Noc Świętojańska	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja imprezy kulturalnej mającej na celu kultywowanie tradycji lokalnej nawiązującej charakterem do obrzędów związanych z nocą świętojańską. Odbiorcami są mieszkańcy, turyści oraz kuracjusze.	Nałęczów	Lokalna Grupa Działania „Zielony Pierścień”
10.	Festiwal Wokalny „Viva il Cantare”	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja Festiwalu oraz warsztatów muzyki operowej i operetkowej. Celem festiwalu i kursu jest: promowanie inicjatyw	Nałęczów	Europejska Fundacja Sztuki Wokalnej

			artystycznych ważnych dla rozwoju sztuki wokalne, działanie na rzecz realizacji wydarzeń artystycznych, rozwój i upowszechnianie europejskiej sztuki wokalne. Odbiorcami są mieszkańcy, turyści oraz kuracjusze.		
11.	Międzynarodowy Kurs Skrzypcowy im. Tadeusza Wrońskiego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Jest to kurs dla skrzypków w każdym wieku. Mogą w nim uczestniczyć zarówno uczniowie szkół podstawowych, jak i gimnazjaliści, licealiści, studenci oraz absolwenci uczelni muzycznych z Polski i z zagranicy. Pedagogami kursu są wybitni skrzypkowie z Polski, Japonii, Niemiec oraz Izraela. Głównym celem kursu jest doskonalenie umiejętności młodych adeptów w zakresie gry skrzypcowej. Odbiorcami są mieszkańcy, turyści oraz kuracjusze.	Nałęczów	Fundacja Agli Artisti
12.	Dożynki Gminne	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Dożynki, Święto Plonów – ludowe święto połączone z obrzędami dziękczynnymi za ukończenie żniw i prac polowych. Odbiorcami są mieszkańcy, turyści oraz kuracjusze.	Nałęczów	Urząd Miejski w Nałęczowie Parafia Nałęczowska Sołectwa Koła Gospodyń Wiejskich Stowarzyszenia
13.	Wakacje z Nałęczowskim Ośrodkiem Kultury	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć, warsztatów, wycieczek dla dzieci z terenu Miasta i Gminy Nałęczów	Nałęczów	-
14.	Ferie z Nałęczowskim Ośrodkiem Kultury	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć, warsztatów, wycieczek dla dzieci z terenu Miasta i Gminy Nałęczów	Nałęczów	-

15.	Międzynarodowy Konkurs na Rysunek im. Andriollego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W konkursie mogą wziąć udział artyści profesjonalni oraz studenci ostatniego roku wyższych uczelni artystycznych. <i>Konkurs ma na celu zaprezentowanie aktualnych osiągnięć w zakresie rysunku artystów z Polski i z zagranicy. Będzie pokazem nowych środków wyrazu oraz poszukiwań formalnych w obrębie sztuki rysunku.</i> Na konkurs można przysyłać prace dwuwymiarowe wykonane w dowolnej technice rysunkowej.	Nałęczów	-
16.	Aktywizacja Seniorów	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć dodatkowych i kursów dla osób 60+, doposażenie Sali Klubowej w tym. m.in. zakup wyposażenia tj. rzutnik, ekran, komputery.	Nałęczów	Klub Byłych Pracowników Oświaty i Przyjaciół Szkoły „Jesienni Entuzjaści” Klub Rękodzieła „Ziemianka”
17.	Utworzenie klubu fotografii dostosowanej dla osób niepełnosprawnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć warsztatów fotograficznych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i ruchowo. Doposażenie przystosowanie sali fotograficznej dla osób niepełnosprawnych w tym. m.in. zakup wyposażenia tj. aparatów fotograficznych, komputerów, wymiana istniejącej podłogi, zakup mebli.	Nałęczów	Nałęczowskie Stowarzyszenie Charytatywne
18.	Międzynarodowy Festiwal i Kurs Pianistyczny w Nałęczowie	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja międzynarodowego festiwalu oraz kursu pianistycznego dla dzieci i młodzieży . Międzynarodowy Letni Festiwal i Kurs Pianistyczny w Nałęczowie pełni rolę wiodącej i jedynej tego typu imprezy w regionie, przy czym jego wysoka ranga artystyczna sprawia, że należy do ważnych	Nałęczów	Nałęczowska Fundacja Muzyczna Yamaha Music Europe GmbH Sp.z o.o. Oddział w Polsce

			<p>wydarzeń kulturalnych w Polsce. Festiwal nastawiony jest na pomoc młodym muzykom, którzy pomimo licznych nagród i wyróżnień świadczących o ich potencjale artystycznym często mają problem z prezentacją swojej twórczości. Zadaniem festiwalu jest również promocja muzyki poważnej, która w czasach wszechobecnej kultury „popularnej” często jest deprecjonowana, co skutkuje jej niedosytem w repertuarze sal koncertowych. Atrakcyjna oprawa koncertów podczas Międzynarodowego Letniego Festiwalu i Kursu Pianistycznego skłania do udziału w bardziej wysublimowanych formach rozrywki, dając publiczności możliwość obcowania z muzyką w wykonaniu wybitnych indywidualności i artystycznych autorytetów. Adresatami zadania są mieszkańcy gminy Nałęczów, powiatu puławskiego, województwa lubelskiego. Odbiorcami są również kuracjusze oraz turyści przyjeżdżający na wypoczynek do Nałęczowa i sąsiednich miast.</p>		
19.	Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>W pierwszej połowie lat 80. z inicjatywy lubelskich zespołów folklorystycznych zorganizowano imprezę, której celem jest zaprezentowanie lubelskiej publiczności pieśni i tańców ludowych różnych krajów. Spotkania Folklorystyczne budzą ogromne zainteresowanie widzów i bardzo pozytywne opinie uczestniczących zespołów</p>	Nałęczów	Zespół Pieśni i Tańca "Lublin" im. Wandy Kaniorowej

			zachęty organizatorów do kontynuowania tego przedsięwzięcia.		
20.	Organizacja i realizacja wystaw w Galerii im. M.E. Andriollego w NOK	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja i realizacja wystaw uczniów Liceum Plastycznego, artystów z Polski, pracowników i uczniów Uniwersytetu im. M.C. Skłodowskiej w Lublina w Galerii im. M. E. Andriollego mieszczącej się w Nałęczowskim Ośrodku Kultury	Nałęczów	Liceum Plastyczne im. Józefa Chełmońskiego w Nałęczowie Muzeum Kinematografii w Łodzi, UMCS Wydział Artystyczny
GMINA NIEDRZWICA DUŻA					
1.	Włączanie do aktywności kulturalnej osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Zajęcia kulturalne i aktywizacyjne realizowane w środowiskach zagrożonych wykluczeniem. Zajęcia kulturalne (stałe, cykliczne i okazjonalne) na obszarach peryferyjnych gminy	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej, Główny Węzeł Komunikacyjny w Niedrzwicy Dużej	Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej
2.	Rozwój oferty kulturalnej i dążenie do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców LOF w działaniach kulturalnych, poprzez wspieranie inicjatyw odtwarzania tradycji kulturowych i etnicznych regionu	Obszar V – Turystyka, Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Realizacja wspólnych przedsięwzięć kulturalnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego. Pielęgnowanie tradycji i rekonstrukcja tożsamości kulturowej obszaru	Zrewitalizowany plac w centrum miejscowości Niedrzwica Duża, Główny Węzeł Komunikacyjny w Niedrzwicy Dużej	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej, instytucje kultury z terenu Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego
GMINA NIEMCE					
1.	Stworzenie świetlicy Środowiskowej	Obszar I – Poprawa dostępności komunikacyjnej	Festyny i rajdy rowerowe wytyczonymi ścieżkami rowerowymi	Dziuchów	Gmina Niemce

			Organizacja zajęć zielonej szkoły		
2.	Stworzenie świetlicy Środowiskowej i centrum Kultury	Obszar I – Poprawa dostępności komunikacyjnej	Organizacja zajęć prowadzonych metodą podwórkową, wyposażenie świetlicy w komputery oraz pomoce dydaktyczne i plastyczne niezbędne do prowadzenia warsztatów. Wspólna organizacja przez gminy tworzące LOF zajęć integracyjno-kulturowych.	Niemce, Dys	Gmina Niemce
3.	Stworzenie Klubu Seniora	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Budowa Centrum Aktywności Lokalnej	Wyposażenie w meble, pomoce plastyczne oraz komputery.	Krasienin	Gminy tworzące LOF, partnerzy społeczni
4.	Stworzenie Centrum Kultury	Obszar V – Turystyka/ Budowa i przebudowa ścieżek edukacyjnych, sieci szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych	Organizacja rajdów rowerowych oraz zajęć plastycznych w plenerze	Cała gmina	Gmina Niemce, instytucje kultury, stowarzyszenia
5.	Organizacja pikników rodzinnych	Obszar V – Turystyka/ Budowa spójnego systemu informacji turystycznej na terenie gminy we współpracy z gminami LOF	Promocja i zajęcia dydaktyczno-kulturowe organizowane na terenie Gminy przy współudziale innych gmin tworzących LOF	Cała gmina	Gmina Niemce wraz ze wszystkimi gminami LOF
6.	Organizacja zajęć kulturowo-sportowych	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Budowa boisk przy szkołach i placów zabaw, skate parków obiektach użyteczności publicznej	Organizacja zawodów sportowych gmin tworzących LOF Wyposażenie boisk w niezbędną infrastrukturę	Cała gmina	Gmina Niemce wraz ze wszystkimi gminami LOF, partnerzy społeczni

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

GMINA PIASKI					
1.	„Rękodzieło to moje hobby”	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Budowa Centrum Wielokulturowości	Organizacja cyklicznych spotkań w ramach, których następowałaby prezentacja rękodzieła powiązana z warsztatami	Piaski	Mieszkańcy gminy Piaski i gmin ościennych , w tym członkowskich LOF.
2.	Dzienny pobyt seniora	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Utworzenie Domu Seniora	Działania opiekuńczo-kulturalne dla osób 60+ w formie szkoleń, warsztatów i zajęć tematycznych	Obszar gminy Piaski	OPS, liderzy lokalni, Uniwersytet III Wieku
3.	Lato z MCK	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Budowa Centrum Wielokulturowości	Organizowanie zajęć rekreacyjno-kulturalnych podczas wakacji tj. warsztaty taneczne, plastyczne i muzyczne, seanse filmowe	Piaski	Biblioteka, MCK w Piaskach
4.	Zima z MCK	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Budowa multimedialnej biblioteki	Organizowanie zajęć rekreacyjno-kulturalnych podczas ferii tj. warsztaty fotograficzne, plenery plastyczne	Piaski	MCK w Piaskach, biblioteka
5.	Festiwal Flaków	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Budowa Centrum Wielokulturowości	Kultywowanie regionalnej potrawy i promowanie miejscowości poprzez szereg działań kulturalnych, konkursów kulinarnych i występów artystycznych amatorskich i profesjonalnych	Piaski	Mieszkańcy gminy Piaski i gmin ościennych , w tym członkowskich LOF, Biblioteka w Piaskach, MCK w Piaskach
6.	Dni Piaski	Obszar VI – Infrastruktura społeczna/ Budowa Centrum Wielokulturowości	Impreza o charakterze kulturalno-społecznym promująca miasto Piaski i okolice w ramach której będą organizowane rywalizacje sportowe, szereg prezentacji, warsztaty rękodzieła ludowego, występy artystyczne amatorskie i profesjonalne	Piaski	Mieszkańcy gminy Piaski i gmin ościennych , w tym członkowskich LOF, Biblioteka w Piaskach, MCK w Piaskach

GMINA SPICZYN					
1.	Stworzenie Lubelskiego Informatora Społecznego – Inkubator Kultury	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Utworzenie w ramach ZIT-u Inkubatora Kultury w mieście Lublin współpracującego z gminnymi domami kultury w celu utworzenia platformy wspólnych imprez kulturalnych.	Obszar ZIT LOF	Partnerzy ZIT LOF
2.	Kultura jako motor gospodarki	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Integracja społeczna, przeciwdziałanie przestępczości (pogadanki dot. bezpieczeństwa ruchu drogowego, szkodliwości narkotyków i innych używek), organizacja warsztatów dawnej tradycji ludowej związanych z kulturą, gospodarką i tradycją etniczną regionu).	Obszar gminy	Partnerzy ZIT LOF, Stowarzyszenia i indywidualni rzemieślnicy z regionu Lubelszczyzny
3.	„Historyczna Majówka w Zawieprzycach – Jarmark Sarmacki”	Obszar VI – Infrastruktura społeczna Obszar V – Turystyka	Spotkanie z historią – pokazy rycerskie, konkurs wiedzy historycznej o Gminie Spiczyn i królu Janie III Sobieskim dla dzieci i dorosłych połączony z grą terenową, rajdem rowerowym po miejscach historycznych na terenie gminy Spiczyn związanych z Janem III Sobieskim, zabawą międzypokoleniową.	Obszar gminy	Gmina Spiczyn, Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie, Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie, lokalne stowarzyszenia
4.	Tematyczne rajdy rowerowe oraz pikniki Gminnego Centrum Kultury w Ziółkowie i Gminnej Biblioteki Publicznej w Spiczynie	Obszar V – Turystyka Planowane działanie: Stworzenie miejsca na pikniki rodzinne w Zawieprzycach, Nowym Radzicu i Jawidzu	Organizacja rajdów rowerowych wraz z piknikami rodzinnymi dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Pikniki tematyczne, w tym m.in.: „Piknik z latawcami” – pokaz i puszczenie latawców przez amatorów i profesjonalistów, warsztaty tematyczne. „Piknik strażacki” z pokazem ratownictwa i ćwiczeń pierwszej pomocy. W ramach pikniku odbędzie się bieg na orientację w	Obszar gminy	Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie, Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice, lokalne stowarzyszenia

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			<p>formie gry terenowej, ognisko, pokaz sprzętu.</p> <p>„W starym kinie” – impreza plenerowa dla rodzin wraz z warsztatami grillowania. Wybór „Mistrza grilla”.</p> <p>„Piknik w stylu retro” – impreza plenerowa dla rodzin połączona z występem dzieci i młodzieży ze szkół prowadzonych przez Stowarzyszenie Oświatowe „CJZ”. Integracji społecznej towarzyszyć będą warsztaty tematyczne oraz występy zespołów wokalnych z terenu gminy, uzdolnionej młodzieży z GCK-u w Ziółkowie.</p> <p>„Kuligi” – organizacja rodzinnych przejażdżek saniami, konkurs na śniegowego bałwana, ognisko z pieczeniem kiełbasek.</p> <p>„Święto Chmielu Gminy Spiczyn” – warsztaty tradycyjnego warzenia piwa, wypieku chleba, warsztaty miodowe</p> <p>„Noc Kultury” Stworzenie „Galerii na świeżym Powietrzu”</p> <p>Biwak z noclegiem w namiotach, biesiadowanie przy ognisku, nocny spacer.</p>		
5.	Warsztaty teatralne dla dzieci i dorosłych	<p>Obszar VI - Infrastruktura społeczna</p> <p>Planowane działanie: Budowa amfiteatru w Zespole Pałacowo-Parkowym w Zawieprzycach</p>	Zorganizowanie przez GCK w Ziółkowie warsztatów teatralnych dla dzieci i dorosłych, które zakończą się organizacją przedstawienia.	GCK w Ziółkowie	Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie, Aktorzy Teatru im. H. Andersena w Lublinie, partnerzy społeczni

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			Środki niezbędne do realizacji zadania: zakup strojów, mikrofonów, wynagrodzenie dla instruktora zajęć.		
6.	Zajęcia artystyczne w bibliotece	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Integracja międzypokoleniowa, wymiana doświadczeń i promocja lokalnych talentów	Zorganizowanie zajęć plastycznych, rzemiosła i rękodzieła artystycznego zakończonego wystawą prac uczestników warsztatów.	Biblioteka w Spiczynie	Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie, GCK w Ziółkowie, Szkoły z terenu gminy
7.	Utworzenie Uniwersytetu III wieku	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Placówka dydaktyczna dla osób w wieku poprodukcyjnym. Celem działania jest poprawa jakości życia osób starszych.	Ziółków	Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie
8.	Wirtualny spacer – miejsca pamięci historycznej Gminy Spiczyn	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Utworzenie na terenie Gminy wirtualnej i w formie planszowej mapy ścieżek dydaktycznych z uwzględnieniem miejsc historycznych oraz istotnych z punktu dziedzictwa kulturowego Gminy, uwzględniających miejsca, zabytki oraz ważne pamiątki usytuowane na tym terenie.	Obszar gminy Spiczyn	Gmina Spiczyn, Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie, Lokalne Stowarzyszenia, Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie
GMINA STRZYŻEWICE					
1.	Tematyczne pikniki Gminnej Biblioteki Publicznej w Strzyżewicach	Obszar V – Turystyka Planowane działanie: Stworzenie miejsca na pikniki rodzinne w Borkowiźnie	Organizacja pikników rodzinnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Pikniki tematyczne, w tym m.in.: „Piknik z latawcami” – pokaz i puszczanie latawców przez amatorów i profesjonalistów, warsztaty tematyczne.	Borkowizna, gmina Strzyżewice	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach, Centrum Kultury i Promocji Gminy

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			<p>„Piknik strażacki” z pokazem ratownictwa i ćwiczeń pierwszej pomocy. W ramach pikniku odbędzie się bieg na orientację w formie gry terenowej, ognisko, pokaz sprzętu.</p> <p>„Majowe grillowanie” – impreza integracyjna dla społeczności lokalnej.</p> <p>Wybór „Mistrza grilla”. Warsztaty kulinarne, sadzenie rodzinnego drzewka</p> <p>Piknikom towarzyszyć będą warsztaty tematyczne, m.in.: modelowania balonów, wyrobu mydełek glicerynowych, wyrobu toreb ekologicznych, florystyczne.</p> <p>Spotkaniom tym towarzyszyć będą również występy zespołów wokalnych z terenu gminy, Gminnej Orkiestry Dętej. Zabawa taneczna z udziałem zaproszonego zespołu lub DJ.</p> <p>Atrakcje dla dzieci w postaci: ścianki wspinaczkowej, zabaw z gigantycznymi bańkami mydlanymi, pokaz iluzji, malowanie twarzy, zawody i konkurencje sportowe, „gigantyczne piłkarzyki”, dmuchane zamki.</p> <p>Pokaz i nauka tańca Zumby.</p> <p>„Kuligi” – rodzinne przejażdżki saniami, konkurs na śniegowego bałwana, ognisko z pieczeniem kiełbasek</p> <p>„Święto Pieczonego Ziemniaka” – konkurencje sportowe, ognisko</p>		Strzyżewice, lokalne stowarzyszenia
--	--	--	--	--	-------------------------------------

			Spotkania z historią – pokazy rycerskie, konkurs na przebranie, konkurs wiedzy historycznej o Gminie Strzyżewice dla dzieci i dorosłych połączony z grą terenową, zabawy międzypokoleniowe Dzień Sportu - rodzinny rajd rowerowy, rodzinne biegi przełajowe Stworzenie „Galerii na świeżym Powietrzu” Biwak z noclegiem w namiotach, biesiadowanie przy ognisku, nocny spacer.		
2.	Organizacja pikniku rodzinnego w Borkowiznie	Obszar V - Turystyka Planowane działanie: Stworzenie miejsca na pikniki rodzinne w Borkowiznie	Zorganizowanie przez PSP w Kiełczewicach Górnych ogniska z pieczeniem kiełbasek, śpiewy przy ognisku, zabawy dla dzieci prowadzone przez animatora; Środki niezbędne do realizacji zadania: zakup artykułów spożywczych, wynagrodzenie dla animatora.	Borkowizna	Klub Seniora z Kiełczewic Górnych, Klub Kobiet Aktywnych, partnerzy społeczni
3.	Zorganizowanie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i dorosłych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna; Planowane działanie: Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Kiełczewicach Górnych	Zorganizowanie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla dzieci i dorosłych. Środki niezbędne do realizacji zadania: zakup sprzętu sportowo – rekreacyjnego, wynagrodzenie dla trenera – osoby prowadzącej zajęcia sportowe.	PSP w Kiełczewicach Górnych	Kluby sportowe działające na terenie gmin: Strzyżewice, Bychawa, Niedrzwica Duża
4.	Warsztaty teatralne dla dzieci i dorosłych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Planowane działanie: Budowa amfiteatru w Strzyżewicach	Zorganizowanie przez PSP w Kiełczewicach Górnych warsztatów teatralnych dla dzieci i dorosłych, które zostaną zakończone spektaklem. Środki niezbędne do realizacji zadania: zakup strojów, mikrofonów, wynagrodzenie dla instruktora zajęć.	PSP w Kiełczewicach Górnych	Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice, partnerzy społeczni

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

5.	Przeгляд zespołów tańca ludowego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Planowane działanie: Budowa amfiteatru w Strzyżewicach	Cykliczne przeglądy szkolnych zespołów tańca ludowego w miesiącach wiosennych. Popularyzacja talentów wokalnych, choreograficznych, sztuki ludowej, kultywowanie dziedzictwa narodowego.	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Szkoły z terenu gminy Strzyżewice, szkoły zrzeszone w LOF, CKiP w Piotrowicach
6.	Plenery artystyczne	Obszar V: Turystyka Planowane działanie: Rewitalizacja parku w Piotrowicach	Zorganizowanie plenerów artystycznych w parku w Piotrowicach dla dzieci i młodzieży, zorganizowanie wystawy poplenerowej.	Park w Piotrowicach. Dworek w Piotrowicach	Szkoły z terenu gminy Strzyżewice, szkoły zrzeszone w LOF, CKiP w Piotrowicach
7.	Zajęcia artystyczne w bibliotece	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zorganizowanie zajęć plastycznych, rzemiosła i rękodzieła artystycznego, wystawy prac uczniów i osób starszych. Cel – uczenie się od siebie, integracja, promocja talentów, wymiana doświadczeń.	Dworek w Piotrowicach. Biblioteka w Strzyżewicach	Szkoły z terenu gminy Strzyżewice, Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach, Stowarzyszenie Rodzin Katolickich
8.	Utworzenie zespołu muzycznego z lokalnych muzyków	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zadanie uwzględnia stworzenie zespołu wokально-instrumentalnego uwzględniającego udział mieszkańców Gminy, stworzenie zaplecza do prób, oraz zakup niezbędnego sprzętu nagłośnieniowego oraz instrumentów.	Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach, lokalne stowarzyszenia
9.	Klub Aktywnej Młodzieży	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Utworzenie zajęć oraz przestrzeni do spędzania czasu wolnego dla młodzieży w wieku pozaszkolnym. Utworzenie miejsca zgodnego z ich potrzebami. Zakup niezbędnego wyposażenia oraz sprzętu na potrzeby świetlicy.	Gmina Strzyżewice	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach, lokalne stowarzyszenia, Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice

10.	Utworzenie chóru dla dorosłych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Powołanie na potrzeby reprezentacji Gminy Strzyżewice chóru składającego się z dorosłych członków Gminy Strzyżewice. Zapewnienie przestrzeni oraz osoby odpowiedzialnej za działania i promocję chóru.	Gmina Strzyżewice	Parafie Gminy Strzyżewice, lokalne stowarzyszenia
11.	Stworzenie ścieżek dziedzictwa kulturowego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Utworzenie na terenie Gminy ścieżek dydaktycznych z uwzględnieniem miejsc historycznych oraz istotnych z punktu dziedzictwa kulturalnego Gminy, uwzględniających miejsca, zabytki oraz ważne pamiątki.	Gmina Strzyżewice	Lokalne Stowarzyszenia, Gminna Biblioteka Publiczna
12.	Powołanie zespołu Izby Pamięci Gminy Strzyżewice	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Utworzenie grupy pasjonatów muzealno-kulturalnej uwzględniającej zbieranie pamiątek, fotografii oraz wszelkich materiałów związanych z Gminą Strzyżewice. Stworzenie przestrzeni z platformą multimedialną uwzględniającą diaporamy, medialaby, fotokasty oraz wszelkie możliwe współczesne formy cyfrowe.	Dworek w Piotrowicach, Dworek w Strzyżewicach	Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice, Gminna Biblioteka Publiczna
13.	Stworzenie Koła Plastycznego dla dorosłych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Powołanie grupy miłośników tworzenia prac plastycznych z uwzględnieniem walorów turystycznych Gminy Strzyżewice.	Strzyżewice, Gmina Strzyżewice	Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice, Gminna Biblioteka Publiczna
14.	Utworzenie Klubów Wsparcia i wymiany myśli	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Powołanie grupy składającej się z osób dorosłych. Zajęcia grupy będą opierać się na spotkaniach, panelach dyskusyjnych uwzględniających zainteresowania kulturą, działaniami społecznymi, wiarą.	Dworek w Piotrowicach, Dworek w Strzyżewicach	Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach, Gminna Biblioteka Publiczna

			Grupa będzie miała charakter poznawczy.		
15.	Utworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Powołanie grup seniorów wraz z konkretnymi działaniami oraz programem funkcjonowania UTW na terenie Gminy Strzyżewice. Zadanie będzie uwzględniać powołanie zajęć stworzonych dla seniorów zgodnych z ich potrzebami.	Gmina Strzyżewice	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach, lokalne stowarzyszenia, Centrum Kultury i Promocji Gminy
GMINA MIEJSKA ŚWIDNIK					
1.	II Świdnik Air Festiwal	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Świdnik Air Festiwal to impreza, która wpisuje się w lotnicze tradycje miasta z jednej strony, a z drugiej strony może stanowić jedno z najatrakcyjniejszych wydarzeń na Lubelszczyźnie. Świdnik Air Festival będzie miał formę pikniku lotniczego. Oprócz pokazów, które będą główną częścią wydarzenia, odbędą się również wystawy statyczne statków powietrznych, wystawy pojazdów historycznych, strefę zabaw dla dzieci i część gastronomiczną.	Świdnik	MKIDN, PWSZ w Chełmie, PZL Świdnik, Port Lotniczy Lublin
2.	Świdnik jazz festival	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Dotychczasowych siedemnaście edycji imprezy okazało się wielkim sukcesem artystycznym i organizacyjnym, o czym świadczy liczne grono stałych odbiorców, a przede wszystkim udział w festiwalu międzynarodowych gwiazd takich jak: <i>Elvin Jones, Tania Maria, Branford Marsalis</i> , chicagowski mistrz bluesa <i>Carlos Johnson</i> , <i>Universal Supercession</i> , <i>Peter Erskine</i> oraz czołówki polskiego jazzu w osobach <i>Jana</i>	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik, MOK

			<p><i>Ptaszyna Wróblewskiego, Zbigniewa Namysłowskiego, Tomasza Szukalskiego, Włodzimierza Nahornego, Urszuli Dudziak, Anny Marii Jopek, Leszka Możdżera, Wojtek Mazolewski Quintet, Włodek Pawlik Trio, Marcin Wasilewski Trio, Ewy Bem czy Hanny Banaszak. Nad całością imprezy objął swój osobisty patronat artystyczny legendarny perkusista Elvin Jones, co jest wydarzeniem bez precedensu w historii europejskiego jazzu. Podczas planowanej kolejnej edycji Świdnik Jazz Festival wystąpią największe sławy polskiej i światowej sceny jazzu, co znacznie uatrakcyjni ofertę kulturalną dla lokalnej społeczności.</i></p>		
3.	Festiwal Orkiestr Dętych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>Przeгляд najlepszych orkiestr dętych z Polski i Europy urozmaicony przemarszami głównymi ulicami miasta. Widzowie mogą zobaczyć barwne stroje, występy mażorettek oraz pokaz tamburmajora.</p>	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik, MOK
4.	Spotkania Teatrów Ulicznych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>Pokazy uliczne teatrów z całej Polski. Spotkaniom będą towarzyszyć otwarte warsztaty plenerowe, które pokażą pracę osób zaangażowanych w proces tworzenia widowiska teatralnego: reżysera, scenografa, aktora, scenarzysty, kompozytora muzyki, a także warsztaty taneczne, cyrkowe, pantomimiczne. Zorganizowane zostaną warsztaty teatralne, które będą miały na celu przygotowanie</p>	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik, MOK, zaproszeni goście

			uczestników do udziału w spektaklach ulicznych, prezentowanych podczas spotkań. Odbędą się również warsztaty i pokazy happeningowe, które będą miały na celu promocję wydarzenia.		
5.	Pracownia filmowa i fotograficzna	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Uczestnicy zajęć poznają elementy historii fotografii światowej i polskiej oraz tajniki fotografowania i filmowania – m.in. prawidłowej ekspozycji, kompozycji obrazu fotograficznego, pracy z kolorem i światłem, graficznej obróbki fotografii, budowy portfolio i przygotowywania wystaw fotograficznych oraz zasad publikacji zdjęć.	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik, MOK,
6.	Świdnicka Noc Kultury	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Świdnicka Noc Kultury to przedsięwzięcie polegające na organizacji wielu wydarzeń kulturalnych, w różnych miejscach Świdnika: od instytucji kultury, przez kawiarnie i puby, po galerie handlowe i sceny plenerowe. Wydarzenia dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Prezentacja dzieł różnych dziedzin twórczych. Występy teatrów impro, teatrów plenerowych m.in., ognia, wystawy, koncerty zespołów prezentujących różne gatunki muzyczne, performance, instalacje plastyczne, pokazy taneczne, pokazy UV. Program przygotowany wspólnie z radą programową wydarzenia.	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik, MOK,
7.	Kino Plenerowe	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja plenerowych, weekendowych pokazów filmowych w okresie wakacyjnym dla wszystkich grup w Świdniku na terenie	Świdnik	Gmina Miejska Świdnik, MOK,

			<p>trawiastym za kościołem pw. św. Kingi. Projekcje filmów będą miały charakter otwarty co wzmocni dostępność wydarzeń kulturalnych w mieście i przyczyni się do integracji Świdniczan. Podczas seansów wydzielone zostaną strefy dla motocyklistów, rowerzystów oraz minimum 200 miejsc siedzących, a także zapewnienie możliwości utworzenia strefy tzw. małej gastronomii.</p>		
--	--	--	---	--	--

Obszar II.: OŚWIATA					
lp.	Działanie nieinwestycyjne	Powiązanie z ustalonym obszarem inwestycyjnym	Szczegółowy opis działania		
			Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN					
1.	Doskonalenie nauczycieli w pożądanym kierunkach i specjalnościach	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W tym m.in.: - kursy, szkolenia, studia podyplomowe - organizowanie grup wymiany doświadczeń służących podniesieniu jakości kształcenia oraz rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych i postaw przygotowujących ich do sprawnego funkcjonowania na rynku pracy i w społeczeństwie.	obszar miasta Lublin	-
2.	Rozwijanie kompetencji kluczowych, zainteresowań, talentów, przedsiębiorczych postaw dzieci i młodzieży	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W tym m.in.: - organizacja zajęć dodatkowych oraz kółek zainteresowań rozwijających kompetencje kluczowe i postawy pożądane na rynku pracy oraz społeczne, a także rozwijających talenty i uzdolnienia, - wdrażanie innowacyjnych form i metod nauczania uwzględniających nowe technologie, doświadczenia i eksperymenty, - zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych,	obszar miasta Lublin	-

			- Organizacja oferty Centrum Nauki i Eksperymentu w przypadku zrealizowania inwestycji.		
3.	Stworzenie systemu wsparcia dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz dzieci z niepełnosprawnościami	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W tym m.in.: - organizacja oferty ośrodka zapewniającego kompleksowe wsparcie edukacyjne, rewalidacyjne oraz rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży od chwili wykrycia niepełnosprawności do momentu uzyskania przez osobę niepełnosprawną niezależności umożliwiającej podjęcie aktywności zawodowej w przypadku zrealizowania inwestycji, - organizacja zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży mającej problemy w nauce - organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkołach, - organizacja zajęć integracyjnych dla dzieci z niepełnosprawnościami przystosowujących do funkcjonowania w społeczeństwie, - wyposażenie szkół specjalnych oraz szkół z oddziałami integracyjnymi.	obszar miasta Lublin	-
4.	Stworzenie systemu doradztwa zawodowego w szkołach	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Utworzenie Szkolnych Ośrodków Kariery w pierwszej kolejności we wszystkich szkołach podstawowych, w tym m.in.: - organizacja grupowych i indywidualnych zajęć z doradztwa zawodowego,	obszar miasta Lublin	-

			<ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie i zakup pomocy dydaktycznych do prowadzenia doradztwa zawodowego, - opracowanie programów, scenariuszy zajęć oraz materiałów informacyjnych, w tym promujących kształcenie zawodowe, - organizacja wizyt w przedsiębiorstwach. 		
5.	Doskonalenie kompetencji kadry zarządzającej i administracyjnej w oświacie	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>W tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia, kursy, studia podyplomowe - grupy wymiany doświadczeń dla kadry zarządzającej i administracyjnej w placówkach i organie prowadzącym. 	obszar miasta Lublin	-
6.	Dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy	Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne (szkolnictwo zawodowe)	<p>W tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - doposażenie pracowni zawodowych w sprzęt i pomoce dydaktyczne - organizację specjalistycznych zajęć dla uczniów, w tym dających dodatkowe uprawnienia - staże i praktyki dla uczniów u pracodawców - współpracę szkół z uczelniami wyższymi - organizację zajęć rozwijających u uczniów kompetencje kluczowe i postawy przygotowujące ich do funkcjonowania na rynku pracy oraz prowadzenia działalności gospodarczej, - rozwijanie nowych form współpracy z pracodawcami, np. festiwal zawodów, - badanie tendencji rozwojowych rynku pracy w perspektywie długofalowej w celu 	obszar miasta Lublin	-

			<p>modyfikacji oferty kształcenia zawodowego adekwatnie do rozwoju gospodarczego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie kadry kształcenia zawodowego, - kampania społeczna promująca kształcenie zawodowe. 		
7.	Stworzenie modelu kształcenia ustawicznego elastycznie reagującego na potrzeby rynku pracy, w tym rozwój ofert kształcenia i bazy dydaktycznej	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>W tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja oferty Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych i Kursów Umiejętności Zawodowych adekwatnie do potrzeb rynku pracy. 	obszar miasta Lublin	-
8.	Wymiana doświadczeń – dobre praktyki	<p>Obszar VI - Infrastruktura społeczna</p> <p>Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne (szkolnictwo zawodowe)</p>	<p>W tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, spotkania. 	obszar miasta Lublin	-
9.	Badania, analizy, ekspertyzy, inwentaryzacja	<p>Obszar VI - Infrastruktura społeczna</p> <p>Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne</p>	<p>Badania, analizy, ekspertyzy, inwentaryzacja w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - badania kierunków rozwoju i potrzeb lokalnej gospodarki w latach 2020-2027 z uwzględnieniem wyzwań dla systemu edukacji. 		-

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

GMINA GŁUSK					
1.	Rozszerzenie oferty zajęć dodatkowych dla uczniów szkół podstawowych i przedszkoli	Obszar VI - Infrastruktura społeczna /Infrastruktura przedszkolna i szkolna	1. Dodatkowe zajęcia dla uczniów Szkół Podstawowych 2. Dodatkowe zajęcia dla dzieci uczęszczających do publicznych przedszkoli.	Kalinówka, Mętów, Wilczopole Kol., Prawiedniki	Gminy LOF
2.	Edukacja ekologiczna, kształtowanie nawyków proekologicznych	Obszar IV – Efektywność energetyczna i ochrona powietrza Montaż instalacji solarnych, fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz innych instalacji OZE na prywatnych budynkach mieszkalnych z terenu Gminy Głusk Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Wilczopole, Wilczopole Kolonia, Kalinówka, Kazimierzówka, Prawiedniki, Prawiedniki Kolonia, Nowiny	Zajęcia z zakresu edukacji ekologicznej.	Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Głusk	Gminy LOF

3.	Działania edukacyjne i szkoleniowe podnoszące bezpieczeństwo na drogach	Obszar I – Poprawa dostępności komunikacyjnej Działania 1-17	Działania edukacyjne podnoszące bezpieczeństwo na drogach: organizacja zajęć dla uczniów szkół z terenu Gminy Głusk, organizacja szkoleń dla ochotniczych straży pożarnych, w tym zakup fantomów i in. wyposażenia OSP niezbędnego do podnoszenia kwalifikacji.	Gminy Głusk	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA					
1.	Mobilne miasteczko ruchu drogowego	Obszar I - Poprawa dostępności komunikacyjnej	Stworzenie mobilnego miasteczka ruchu drogowego dla szkół, organizacja szkoleń i warsztatów dla dzieci i młodzieży z zakresu ruchu drogowego.	Jabłonna Druga, Piotrków Pierwszy, Czerniejów, Tuszów, Skrzynice Drugie	Policja, szkoły
2.	Wytyczenie i oznakowanie szlaków i ścieżek dydaktycznych	Obszar V - Turystyka	Wytyczenie i oznakowanie szlaków rowerowych, spacerowych, dydaktycznych, ornitologicznych.	teren gminy	Gminy LOF
3.	Doposażenie szkół	Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne, w tym wspomagające nauczanie w zakresie nowych technologii.	Jabłonna Druga, Piotrków Pierwszy, Czerniejów, Tuszów, Skrzynice Drugie	Gminy LOF
4.	Wsparcie edukacyjne szkół	-	Zwiększenie ilości zajęć prowadzonych poza terenem szkoły np. prowadzenie prac naukowo-badawczych, współpraca z uczelniami, co prowadzić ma do zwiększenia uczestnictwa uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych.	teren gminy	Gminy LOF
GMINA JASTKÓW					
1.	Kształcenie ogólne	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, tzw. <i>transversal skills</i> , tj. zajęć w zakresie	Szkoły Podstawowe na terenie gminy	gminy LOF

		Infrastruktura przedszkolna i szkolna - rozbudowa i wyposażenie	umiejętności matematyczno - przyrodniczych, umiejętności posługiwania się językami obcymi. Organizowania i udzielania doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno– pedagogicznej. Tworzenie warunków uczenia się, adekwatnych do potrzeb rynku pracy i zmian zachodzących w gospodarce: wyposażenie pracowni dla przedmiotów matematyczno – przyrodniczych.		
GMINA KONOPNICA					
1.	Wsparcie rozwoju edukacji - nauka języków obcych min hiszpańskiego, niemieckiego, angielskiego, ukraińskiego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Infrastruktura szkolna/ wsparcie istniejących już obiektów kultury	Kursy językowe dla dzieci i dorosłych.	Szkoły, świetlice wiejskie na terenie gminy Konopnica	
GMINA LUBARTÓW					
1.	Podnoszenie kompetencji kadry pedagogicznej	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Kursy i szkolenia doskonalące, studia podyplomowe.	Teren Gminy Lubartów	Samorządowy Zespół Administracyjny Szkół
2.	Zapewnienie wysokiego standardu kształcenia przedszkolnego i podstawowego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Budowa budynku szkoły podstawowej w Lisowie	Rozszerzenie oferty edukacyjnej o zajęcia dodatkowe.	Teren Gminy Lubartów	Samorządowy Zespół Administracyjny Szkół

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

GMINA MIASTO LUBARTÓW					
1.	Rozwijanie oferty edukacyjnej w ramach LOF	Obszar VI – Infrastruktura społeczna Oświata	- wdrażanie programów kształtowania postaw kreatywnych, przedsiębiorczych wśród uczniów, - dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy, - podnoszenie kwalifikacji kadr związanych z oświatą, - dodatkowe zajęcia dla uczniów Szkół Podstawowych - podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz umiejętności niezbędnych na rynku pracy, a także rozwój indywidualnego podejścia do ucznia - wprowadzenie w szkołach średnich doradztwa zawodowego dla uczniów.	LOF	JST, Placówki edukacyjne
GMINA MEŁGIEW					
1.	Utworzenie leśnego przedszkola	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Infrastruktura przedszkolna i szkolna: Budowa leśnego przedszkola	Zakup doposażenia, prowadzenia szkoleń specjalistycznych dla kadry pedagogicznej, prowadzenie zajęć dla przedszkolaków, prowadzenie akcji informacyjnej.	teren Gminy	Gminy LOF
2.	Zajęcia z zakresu robotyki	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zakup sprzętu i wyposażenia dla szkół/świetlic, prowadzenia szkoleń specjalistycznych dla kadry pedagogicznej, prowadzenie zajęć z zakresu robotyki, prowadzenie akcji informacyjnej.	teren Gminy	Gminy LOF

		<p>Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego: Budowa / modernizacja świetlic środowiskowych</p> <p>i/lub</p> <p>Infrastruktura społeczna / Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych (budowa, rozbudowa): Rozbudowa szkół na potrzeby utworzenia miejsc aktywności</p>			
GMINA NAŁĘCZÓW					
1.	Szkolenia dla nauczycieli z zakresu nauki kodowania	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Szkolenie będzie dotyczyło podniesienia kwalifikacji nauczycieli w obszarze nauki kodowania poprzez naukę kodowania wybranych języków oraz kodowania z wykorzystaniem klocków itp.	Szkoła Podstawowa w Drzewcach	Gmina Nałęczów
2.	Wyznaczenie ścieżek dydaktycznych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Wyznaczenie ścieżek dydaktycznych związanych z miejscami pamięci historycznej oraz cennymi miejscami przyrodniczymi znajdującymi się w miejscowości Drzewce Kolonia.	Drzewce Kolonia	Gmina Nałęczów

3.	„Dbam o zdrowie” - promocja zdrowego stylu życia wśród uczniów i pracowników szkoły	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Przeprowadzenie badań pod kątem otyłości, edukacja prozdrowotna prowadzona przez specjalistów, zajęcia rekreacyjno-sportowe dla uczniów i pracowników szkoły, warsztaty z dietetykiem, prowadzenie pomocy psychologicznej, wyjazdy na basen i lodowisko.	Szkoła Podstawowa w Nałęczowie ul. Spółdzielcza 17	Gmina Nałęczów. Instytucje, fundacje i stowarzyszenia wspomagające leczenie i profilaktykę prozdrowotną
4.	„Sztuka z górnej półki” - projekt przeznaczony dla uczniów klas VI-VIII	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja 3 wyjazdów (na przedstawienie baletowe, operowe i koncert) w celu przybliżenia uczniom sztuki przez duże S.	Warszawa	Gmina Nałęczów
5.	„Ucz się z głową” - projekt przeznaczony dla nauczycieli i uczniów klas IV-V promujący różne techniki uczenia się	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Szkolenie dla nauczycieli w zakresie stylów i technik uczenia się. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla uczniów umożliwiających poznanie i stosowanie różnych technik uczenia się.	Szkoła Podstawowa w Nałęczowie ul. Spółdzielcza 17	Gmina Nałęczów, Organizatorzy szkolenia
6.	„Z kulturą za pan brat” - edukacja kulturalna dla uczniów klas I-III	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizowanie 3 wyjazdów (do kina, teatru, muzeum) dla każdej klasy w połączeniu z edukacją medialną.	Warszawa	Gmina Nałęczów. Instytucje kultury z terenu gminy i zewnętrzne
7.	„Jestem online i trendy” - szkolenie dla nauczycieli	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Cykl szkoleń dla nauczycieli w zakresie stosowania nowoczesnych technologii komunikacyjno-informatycznych służących podnoszeniu jakości procesu dydaktycznego w szkole.	Szkoła Podstawowa w Nałęczowie ul. Spółdzielcza 17	Gmina Nałęczów, Organizatorzy szkolenia.
8.	„Bliżej ucznia” - szkolenie dla nauczycieli	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Cykl szkoleń dla nauczycieli w zakresie podnoszenia kompetencji wychowawczych.	Szkoła Podstawowa w Nałęczowie ul. Spółdzielcza 17	Gmina Nałęczów, Organizatorzy szkolenia.
9.	Rozwijanie kompetencji artystycznych i sportowych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Projekt skierowany do wszystkich uczniów szkoły oraz niektórych nauczycieli. Dla uczniów przewiduje się organizację zajęć:	Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Piotrowicach	Szkoły z terenu gminy NOK

			<p>tanecznych, muzycznych (grupa wokalna i instrumentalna), plastycznych, teatralnych</p> <p>Zajęcia będą odbywały się w grupach w wymiarze 2 g/tydz. W okresie od października do maja włącznie.</p> <p>Dzieci będą uczestniczyły również w wyjazdach: do teatrów, filharmonii, na wystawy.</p> <p>Nauczyciele prowadzący zajęcia muzyczne i teatralne będą uczestniczyli w warsztatach teatralnych oraz kursach z emisji głosu.</p> <p>Dla pełnej realizacji projektu i uzyskania zakładanych efektów zakupione zostanie: nagłośnienie (kolumny, mikser, mikrofony, instrumentarium (instrumenty perkusyjne, flażolety, dzwonki chromatyczne) oraz składana scena wewnętrzna.</p> <p>Zorganizowane zostaną konkursy i przeglądy.</p>		Stowarzyszenie „Piotrowice RAZEM”, Sołectwo Piotrowice
10.	<p>Program skierowany do społeczności lokalnej mający na celu podnoszenie świadomości ekologicznej.</p>	<p>Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny,</p> <p>Obszar III - Ochrona wód/Gospodarka wodno – ściekowa,</p> <p>Obszar III - Ochrona wód/Ochrona dolin rzecznych,</p> <p>Obszar IV – Efektywność</p>	<p>1. „Przyroda to drogocenny skarb”- projekt ekologiczny, którego celem jest edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży oraz mieszkańców poprzez zainteresowanie środowiskiem przyrodniczym, zmianami korzystnymi i niekorzystnymi wprowadzonymi przez działalność człowieka, świadomość potrzeby ochrony środowiska, szacunek dla piękna i wartości tkwiących w otaczającej rzeczywistości przyrodniczej, rozwijanie potrzeby upiększania własnego otoczenia, planowanie i prowadzenie obserwacji przyrodniczych, zwiększenie wiedzy na</p>	Piotrowice	<p>WFOŚiGW w Lublinie, nadleśnictwo Puławy, szkoły z tereny Gminy Nałęczów, Stowarzyszenie „Piotrowice RAZEM”, Sołectwo Piotrowice</p>

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		energetyczna i ochrona powietrza	<p>temat ekologii. Program ma na celu przeprowadzenie ekologicznego przeglądu swojej miejscowości poprzez bezpośrednią analizę stanu otaczającego nas środowiska, uaktywnienie zachowań, które sprzyjają utrzymaniu naturalnego środowiska w czystości. Treści zawarte w programie pozwolą uczniom na podjęcie działań w celu kształtowania właściwej postawy wobec przyrody, która dzięki temu, że nie została dotychczas zniszczona chemią i przemysłem, jest bogata a przez to bardzo atrakcyjna.</p> <p>Planowane działania to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Festyn/ impreza ekologiczna „Nie trujcie” dla społeczności lokalnej- konkurs plastyczny dla dzieci ze szkół przedszkoli z terenu Gminy Nałęczów, wystawa pokonkursowa, łańcuszek czystego powietrza (sms lub e-mail do znajomych informujący o problemie spalania śmieci), listy do rodziców, zawody sportowe 2. Poznanie roślinności lasów grądowych- wycieczki i zajęcia terenowe dla uczniów, wykonanie zielników, albumów, konkursy 3. Sadzenie drzewek, krzewów wokół szkoły, zbiórka makulatury, zakrętek, puszek aluminiowych 		
--	--	----------------------------------	---	--	--

			<p>4. Turnieje wiedzy ekologicznej</p> <p>5. Konkursy literackie, plastyczne, gazetki, wystawy , inscenizacje</p> <p>5. Wycieczka do Parku Narodowego</p> <p>Realizacja programu - rok szkolny.</p>		
11.	Festyn Rodzinny	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>Festyn ma na celu integrację społeczności lokalnej oraz podkreślenie roli rodziny.</p> <p>Termin maj/ czerwiec</p> <p>Planowane działania to: konkurs plastyczny dla szkół i przedszkoli z terenu Gminy Nałęczów, konkurs muzyczny „Gwiazdy to MY”, zabawy dla dzieci na dmuchanych zabawkach, gry i zabawy dla całych rodzin, rozgrywki sportowe.</p>	Szkoła Podstawowa im. A. Mickiewicza w Piotrowicach	Szkoły z terenu gminy, NOK, Stowarzyszenie „Piotrowice RAZEM”, Sołectwo Piotrowice
12.	Rozwijanie kompetencji artystycznych	VI - Infrastruktura społeczna	<p>Projekt skierowany do wszystkich uczniów szkoły oraz niektórych nauczycieli. Dla uczniów przewiduje się organizację zajęć: tanecznych, muzycznych (grupa wokalna i instrumentalna), plastycznych, teatralnych</p> <p>Zajęcia będą odbywały się w grupach w wymiarze 2 g/tydz. W okresie od października do maja włącznie.</p> <p>Dzieci będą uczestniczyły również w wyjazdach: do teatrów, filharmonii, na wystawy.</p> <p>Nauczyciele prowadzący zajęcia muzyczne i teatralne będą uczestniczyli w warsztatach teatralnych oraz kursach z emisji głosu.</p> <p>Dla pełnej realizacji projektu i uzyskania zakładanych efektów zakupione zostanie: nagłośnienie (kolumny, mikser, mikrofony, instrumentarium (instrumenty perkusyjne,</p>	Szkoła Podstawowa w Sadurkach	Gmina Nałęczów. Sołectwo Sadurki.

			flażolety, dzwonki chromatyczne) oraz składana scena wewnętrzna. Zorganizowane zostaną konkursy i przeglądy.		
13.	Program skierowany do społeczności lokalnej mający na celu podnoszenie świadomości ekologicznej	Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny, Obszar III - Ochrona wód/Gospodarka wodno – ściekowa, Obszar III - Ochrona wód/Ochrona dolin rzecznych, Obszar IV – Efektywność energetyczna i ochrona powietrza	1. „Przyroda to drogocenny skarb”- projekt ekologiczny, którego celem jest edukacja ekologiczna dzieci, młodzieży oraz mieszkańców poprzez zainteresowanie środowiskiem przyrodniczym, zmianami korzystnymi i niekorzystnymi wprowadzonymi przez działalność człowieka, świadomość potrzeby ochrony środowiska, szacunek dla piękna i wartości tkwiących w otaczającej rzeczywistości przyrodniczej, rozwijanie potrzeby upiększania własnego otoczenia, planowanie i prowadzenie obserwacji przyrodniczych, zwiększenie wiedzy na temat ekologii. Program ma na celu przeprowadzenie ekologicznego przeglądu swojej miejscowości poprzez bezpośrednią analizę stanu otaczającego nas środowiska, uaktywnienie zachowań, które sprzyjają utrzymaniu naturalnego środowiska w czystości. Treści zawarte w programie pozwolą uczniom na podjęcie działań w celu kształtowania właściwej postawy wobec przyrody, która dzięki temu, że nie została dotychczas zniszczona chemią i przemysłem, jest bogata a przez to bardzo atrakcyjna.	Gmina Nałęczów	WFOŚiGW w Lublinie, nadleśnictwo Puławy, szkoły z tereny Gminy Nałęczów, Sołectwo Sadurki

			<p>Planowane działania to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Festyn/ impreza ekologiczna „Nie trujcie” dla społeczności lokalnej- konkurs plastyczny dla dzieci ze szkół przedszkoli z terenu Gminy Nałęczów, wystawa pokonkursowa, łańcuszek czystego powietrza (sms lub e-mail do znajomych informujący o problemie spalania śmieci), listy do rodziców, zawody sportowe 2. Poznanie roślinności lasów grądowych- wycieczki i zajęcia terenowe dla uczniów, wykonanie zielników, albumów, konkursy 3. Sadzenie drzewek, krzewów wokół szkoły, zbiórka makulatury, zakrętek, puszek aluminiowych 4. Turnieje wiedzy ekologicznej 5. Konkursy literackie, plastyczne, gazetki, wystawy , inscenizacje 5. Wycieczka do Parku Narodowego <p>Realizacja programu - rok szkolny.</p>		
14.	Festyn Rodzinny	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>Festyn ma na celu integrację społeczności lokalnej oraz podkreślenie roli rodziny. Termin maj/ czerwiec</p> <p>Planowane działania to: konkurs plastyczny dla szkół i przedszkoli z terenu Gminy Nałęczów, konkurs muzyczny „Gwiazdy to MY”, zabawy dla dzieci na dmuchanych zabawkach, gry i zabawy dla całych rodzin, rozgrywki sportowe.</p>	Sadurki	Gmina Nałęczów, Sołectwo Sadurki Stowarzyszenie integrujące mieszkańców
GMINA NIEDRZWICA DUŻA					
1.	Wsparcie działalności i rozszerzenie oferty placówek oświatowych	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Realizacja edukacji pozalekcyjnej (zajęcia dodatkowe) dla uczniów szkół podstawowych z terenu gminy. Zajęcia dodatkowe dla przedszkolaków (zajęcia	Szkoły i przedszkola na terenie gminy Niedrzwica Duża	Szkoły i przedszkola na terenie gminy Niedrzwica Duża

	(szkoły podstawowe i przedszkola) - doposażenie szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych (baza dydaktyczna)		muzyczne, zajęcia taneczne, zajęcia teatralne, zajęcia gimnastyczne) w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych na terenie gminy. Doposażenie szkół i przedszkoli w nowoczesny sprzęt dydaktyczny.		
GINA NIEMCE					
1.	Stworzenie warunków do realizacji zajęć dydaktyczno-wyrównawczych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Modernizacja budynków szkół, boisk i siłowni napowietrznych	Organizacja dodatkowych zajęć wyrównawczych mających na celu promowanie zajęć wychowania fizycznego uczniów pochodzących z obszarów wiejskich. Zakup pomocy dydaktycznych oraz wyposażenia min. Sprzętu wyposażenia sal gimnastycznych i siłowni napowietrznych.	Gmina Niemce	Gmina Niemce
2.	Stworzenie warunków do realizacji zajęć dydaktyczno-wyrównawczych od najmłodszych lat	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Wyposażenie szkół i przedszkoli w sprzęt informatyczny wraz z oprogramowaniem edukacyjnym	Organizacja zajęć z programowania, robotyki itp. Doposażenie szkół i przedszkoli w sprzęt komputerowy, specjalistyczne klocki itp.	Szkoły i przedszkola z terenu Gminy Niemce	Szkoły i przedszkola z terenu Gminy Niemce
GINA PIASKI					
1.	Stworzenie Klubu Malucha	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zajęcia przygotowujące dzieci do rozpoczęcia nauki w przedszkolu.	Piaski	Biblioteka, MCK w Piaskach, zainteresowane środowiska, NGO

		Budowa multimedialnej biblioteki			
2.	Cyfrowa Akademia Dziecięca	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Budowa multimedialnej biblioteki	Poszerzenie oferty edukacyjnej poprzez utworzenie zajęć z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych dla dzieci, w tym zakup i instalacja nowoczesnego sprzętu komputerowego i oprogramowania.	Piaski	Biblioteka, MCK w Piaskach, zainteresowane środowiska, NGO
GMINA SPICZYN					
1.	Rozwój sportu masowego wśród dzieci i młodzieży	Obszar VI - Infrastruktura społeczna (Utworzenie wielofunkcyjnego boiska lekkoatletycznego, budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Zawieprzycach, budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Jawidzu)	Popularyzacja sportów olimpijskich wśród młodzieży szkolnej, spotkania z olimpijczykami, wsparcie dla młodzieży uzdolnionej sportowo, stypendia sportowe.	Zawiepryce, Jawidz, Rokitno	Gmina Spiczyn, Gmina Lubartów
2.	Wsparcie edukacyjne dla dzieci i młodzieży z obszaru ZIT	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Kształcenie kompetencji kluczowych oraz umiejętności uniwersalnych w tym:	Obszar całej gminy	Partnerzy ZIT LOF

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		Oświata	<ul style="list-style-type: none"> – realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego; – realizację różnych form rozwijających uzdolnienia; – wdrożenie nowych form i programów nauczania; – tworzenie i realizacja zajęć w klasach o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych; – organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów; – nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty (w tym m. in.: przedsiębiorcami, zrzeszeniami przedsiębiorców) w celu realizacji programów edukacyjnych; – wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; 		
--	--	---------	---	--	--

			<p>– realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą.</p> <p>Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych lub matematyki; – wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych lub matematyki. <p>Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń; – wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej; – programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów poprzez naukę programowania, obejmujące realizację nauki programowania wśród uczniów m. in. poprzez realizację dodatkowych zajęć na 		
--	--	--	--	--	--

			podstawie opracowanych scenariuszy; działalność szkolnych kółek programistycznych.		
3.	Wsparcie szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz uczniów uczestniczących w kształceniu podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w ramach Strategii ZIT	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Oświata	<p>Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy głównie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu realizacji programów edukacyjnych, - pomoc stypendialną dla uczniów lub słuchaczy szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, matematyki lub przedsiębiorczości, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym, - doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów lub słuchaczy, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. <p>Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności poprzez:</p>	Obszar całej gminy	Partnerzy ZIT LOF

			<ul style="list-style-type: none"> - kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe, - wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli, - realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania, - staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty, - współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi; <p>Indywidualizacja pracy z uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego oraz ucznia zdolnego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania 		
--	--	--	--	--	--

			<p>potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomaganie rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania,</p> <p>- przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy,</p> <p>- wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, w tym:</p> <p>a) zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, w tym: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych,</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,</p> <p>b) zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego,</p> <p>c) warsztatów,</p> <p>d) porad i konsultacji.</p> <p>Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w szczególności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej, - podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty, w tym włączania narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego, - kształtowanie i rozwijanie podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów lub 		
--	--	--	--	--	--

			słuchaczy, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń, - programy rozwijania kompetencji cyfrowych uczniów lub słuchaczy przez naukę programowania.		
4.	Sekcja kajakowa	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zakup sprzętu niezbędnego do spływów kajakowych, zatrudnienie profesjonalnej kadry instruktorskiej.	Obszar całej gminy	Szkoły Podstawowe z terenu gminy Spiczyn
5.	Edukacja ogólna	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Oświata	Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności (kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości oraz pracy zespołowej), tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych.	Szkoły z terenu gminy Spiczyn	Gmina Spiczyn
6.	Doradztwo edukacyjno-zawodowe w ramach ZIT	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Oświata	Uzyskiwanie/podnoszenie kwalifikacji doradców zawodowych przez nauczycieli z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, tworzenie Szkolnych Punktów Informacji i Kariery (SPInKa) umożliwiających realizację doradztwa edukacyjno-zawodowego, zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno – zawodowego, działania na rzecz intensyfikacji współpracy rynku pracy ze szkołami w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego, w tym rozpoznania potrzeb	Obszar ZIT LOF	Partnerzy ZIT LOF

			rynku pracy i promowania kształcenia zawodowego.		
GMINA STRYZEWICE					
1.	Prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży z PSP w Strzyżewicach - Rechcie	<p>Obszar VI - Infrastruktura społeczna</p> <p>Planowane działanie: Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Strzyżewicach – Rechcie</p>	<p>Organizacja zajęć sportowych z wyodrębnieniem sekcji sportowych (typu piłka nożna, piłka ręczna, piłka siatkowa, piłka koszykowa); zatrudnienie trenera; utworzenie plenerowej siłowni zewnętrznej, w tym zakup odpowiedniego sprzętu.</p> <p>Organizacja zajęć akrobatycznych i tanecznych.</p>	Publiczna Szkoła Podstawowa w Strzyżewicach Rechcie, Strzyżewice 13, 23 – 107 Strzyżewice	Gmina; dzieci i młodzież szkolna; partnerzy społeczni
2.	Aerobik dla każdego	<p>Obszar VI - Infrastruktura społeczna</p> <p>Planowane działanie: Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Strzyżewicach – Rechcie</p>	Organizacja zajęć fitnessu dla dzieci i młodzieży; zatrudnienie trenera.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Strzyżewicach Rechcie,	Gmina; dzieci i młodzież szkolna; partnerzy społeczni
3.	Zajęcia Rekreacyjno – sportowe dla dzieci i młodzieży z PSP w Osmolicach Pierwszych	<p>Obszar VI - Infrastruktura Społeczna</p> <p>Planowane działanie: Budowa ogólnodostępnego</p>	<p>Organizacja zajęć rekreacyjno – sportowych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Zakup sprzętu rekreacyjno – sportowego.</p> <p>Zatrudnienie trenera.</p>	Publiczna Szkoła Podstawowa w Osmolice Pierwsze	Kluby sportowe i szkoły z terenu gminy Strzyżewice, partnerzy społeczni.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		boiska sportowego przy PSP w Osmolicach			
4.	Taniec nowoczesny – kurs nauki	Obszar VI - Infrastruktura Społeczna	Przeprowadzenie kursu nauki tańca nowoczesnego dla dzieci i młodzieży. Zorganizowanie występu tanecznego dla lokalnej społeczności. Zatrudnienie instruktora do nauki tańca nowoczesnego. Zakup strojów, nagłośnienia. Wyposażenie sali do nauki tańca w lustra.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Osmolice Pierwsze	Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice, partnerzy społeczni
5.	Kurs „Czyste ogrzewanie”	Obszar IV – Efektywność energetyczna i ochrona powietrza Planowane działanie: Automatyzacja kotłowni gazowej z wymiana pieca w Publicznej Szkole Podstawowej w Żabiej Woli	Szkolenie dla dzieci i młodzieży oraz pozostałych mieszkańców Gminy Strzyżewice z zakresu ekologicznego spalania węgla i drewna. Zatrudnienie osoby prowadzącej szkolenie. Zakup laptopa, projektora i materiałów papierniczych. Catering dla uczestników szkolenia.	Publiczne Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Strzyżewice.	Firma zewnętrzna, partnerzy społeczni, instytucje pracujące na rzecz ochrony środowiska.
6.	Realizacja projektu kształtującego nawyki proekologiczne dla uczniów PSP w Osmolicach Pierwszych	Obszar III - Ochrona Wód Podobszar: Ochrona Dolin Rzecznych	Cykl zajęć dydaktycznych dla uczniów z pierwszego i drugiego etapu edukacji mających na celu rozwijanie świadomości z zakresu ochrony rzeki Bystrzycy. Zatrudnienie nauczyciela. Zakup pomocy dydaktycznych. Wycieczka szlakiem miejsc, po których przepływa Bystrzyca.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Osmolice Pierwsze	Partnerzy społeczni

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			Spływ kajakowy. Wydanie albumu.		
7.	Utworzenie Uczniowskiego Klubu Sportowego przy PSP w Żabiej Woli	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Planowane działanie: Budowa ogólnodostępnego boiska sportowego przy PSP w Żabiej Woli	Utworzenie 3 grup sportowych: 1) klas I-III, 2) klasy IV-VI, 3) klasy VII-VIII. Prowadzenie zajęć sportowych w każdej grupie wiekowej 2 razy w tygodniu po 60 minut, zakup sprzętu do prowadzenia zajęć, zakup strojów sportowych, przygotowanie materiałów promocyjnych, nagranie filmu reklamowego, organizacja co roku imprezy sportowej podsumowującej przeprowadzone działania.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Żabiej Woli	Partnerzy społeczni
8.	Dodatkowe zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizowanie w przedszkolu zajęć rozwijających uzdolnienia dzieci, np.: zajęcia taneczne, muzyczne, plastyczne, sportowe, zajęcia dodatkowe z języka angielskiego	Przedszkole Piotrowice	Centrum Rozwoju Dziecka w Lublinie
9.	Warsztaty i wycieczki dla dzieci uczęszczających do przedszkola i ich rodziców	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizowanie warsztatów <u>edukacyjnych</u> (Doboszówka- ścieżki edukacyjne np. „Od ziarenka do bochenka”), <u>kulinarnych</u> (Lublin, restauracja „Portofino”- warsztaty kulinarne dla dzieci), <u>pro-zdrowotnych</u> (warsztaty z dietetykiem dla dzieci i ich rodziców), <u>plastycznych, teatralnych</u> na terenie przedszkola oraz podczas wyjazdów do firm organizujących takie warsztaty.	Samorządowe Publiczne Przedszkole w Piotrowicach	Nadleśnictwo Świdnik, Doboszówka – Gospodarstwo agroturystyczne, Manufaktura słodyczy „Cukier, Lukier” w Lublinie, Teatr muzyczny w Lublinie, Inne firmy organizujące spotkania i warsztaty dla dzieci.

GMINA MIEJSKA ŚWIDNIK

1.	Zwiększenie udziału dzieci w wieku przedszkolnym w edukacji przedszkolnej	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>- Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 – 6 lat</p> <p>- Rozszerzenie oferty o zajęcia realizowane w celu wyrównania stwierdzonych deficytów oraz dodatkowych zajęć, które pozwolą na zwiększenie kompetencji społecznych.</p> <p>- Dostosowanie lub adaptacja pomieszczeń.</p> <p>- Zakup i montaż wyposażenia, w tym mebli, wyposażenia wypoczynkowego, sprzętu TIK itd.</p> <p>- Zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi dostosowanych do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i czynników środowiskowych wpływających na ich funkcjonowanie w OWP,</p> <p>- Zapewnienie działalności bieżącej nowo utworzonego miejsca wychowania przedszkolnego.</p> <p>Celem działania jest wzrost poziomu upowszechniania usług w zakresie edukacji przedszkolnej oraz podniesienie jej jakości. W ramach Działania zakłada się zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-6 lat, tj. dla dzieci które zostaną objęte prawem do korzystania z wychowania przedszkolnego w przedszkolu, zwiększenie oferty o zajęcia realizowane w</p>	Gmina Miejska Świdnik	Dzieci, rodzice, zatrudnieni nauczyciele, przedszkola
----	---	--------------------------------------	---	-----------------------	---

			celu wyrównania stwierdzonych deficytów oraz zakup niezbędnych pomocy dydaktycznych.		
2.	Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>-organizacja zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języki obce), z uwzględnieniem rozwoju właściwych postaw (kreatywność, innowacyjność oraz praca zespołowa)</p> <p>- podnoszenie kompetencji bądź kwalifikacji nauczycieli wszystkich przedmiotów w zakresie korzystania z nowoczesnych metod, technologii i sprzętu,</p> <p>-organizowanie i udzielanie doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno– pedagogicznej,</p> <p>- wyposażenie pracowni w szkołach.</p> <p>- wskazanie niezbędnych zakupów związanych</p> <p>Celem działania jest zwiększenie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, w szczególności poprzez organizację zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych na rynku pracy, jak również tworzenie w szkołach warunków do indywidualizacji pracy z uczniem. Podniesienie jakości usług edukacyjnych związane jest z zapewnieniem dzieciom i młodzieży, warunków kształcenia odpowiednio do rozpoznanych indywidualnych potrzeb rozwojowych i</p>	Gmina Miejska Świdnik	Szkoły, uczniowie, nauczyciele

			edukacyjnych oraz ich możliwości psychofizycznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.		
--	--	--	---	--	--

Obszar III.: WŁĄCZENIE SPOŁECZNE					
lp.	Działanie nieinwestycyjne	Powiązanie z ustalonym obszarem inwestycyjnym	Szczegółowy opis działania		
			Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN					
1.	Programy adresowane do grup o specyficznych potrzebach	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<p>Tworzenie i realizacja zintegrowanych interdyscyplinarnych programów adresowanych do grup o specyficznych potrzebach w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cyfrowy Senior - Aktywny Senior - Mieszkać Lepiej - Lubelski Inkubator Ekonomii Społecznej - Punkt Profilaktyki Społecznej obejmujący działania na rzecz rodzin wymagających wsparcia w tym m.in. wsparcie w kwestiach prawnych, pomoc psychologa, pracownika socjalnego (w zależności od potrzeb) - usługi asystenckie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - treningi samodzielności w życiu codziennym osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności - włączenia osób ze środowisk defaworyzowanych z obszaru rewitalizacji - wyposażenie 	obszar miasta Lublin	-

			<p>Likwidacja barier społecznych w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dotyczących różnych rodzajów niepełnosprawności, wieku, płci - językowych <p>Włączanie do aktywności kulturalnej osób i środowisk zagrożonych wykluczeniem w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy na rzecz uczestnictwa w kulturze osób zagrożonych wykluczeniem wraz z realizacją kampanii promocyjno-informacyjnej - wyposażenie <p>Turniej Gmin LOF – organizacja cyklicznych turniejów sportowo-rekreacyjnych dla LOF</p> <p>Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego poprzez m.in.: współpracę z policją, strażą miejską</p> <p>Opracowanie i wdrożenie jednolitych procedur bezpieczeństwa w placówkach oświatowych</p> <p>Wdrażanie programów kształtowania postaw kreatywnych, przedsiębiorczych, rozwijanie kompetencji kluczowych</p>		
--	--	--	--	--	--

			Zwiększenie kompetencji kadry obsługującej turystów w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami.		
2.	Rozwijanie zainteresowań, predyspozycji i zdolności dzieci i młodzieży o specyficznych potrzebach oraz kadry, administracji	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W tym m.in.: - programy wspierania rozwoju dzieci i młodzieży mającej trudności w nauce oraz z niepełnosprawnościami - doskonalenie kompetencji kadry pedagogicznej, opiekuńczej, administracyjnej i zarządzającej.	obszar miasta Lublin	-
3.	Stworzenie systemu wsparcia dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz dzieci z niepełnosprawnościami	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W tym m.in.: - organizacja oferty ośrodka zapewniającego kompleksowe wsparcie edukacyjne, rewalidacyjne oraz rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży od chwili wykrycia niepełnosprawności do momentu uzyskania przez osobę niepełnosprawną niezależności umożliwiającej podjęcie aktywności zawodowej w przypadku zrealizowania inwestycji, - organizacja zajęć integracyjnych dla dzieci z niepełnosprawnościami przystosowujących do funkcjonowania w społeczeństwie, - wyposażenie szkół specjalnych oraz szkół z oddziałami integracyjnymi.	obszar miasta Lublin	-
4.	Wymiana doświadczeń – dobre praktyki	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W tym m.in.: warsztaty, spotkania.	obszar miasta Lublin	-
GMINA GŁUSK					

1	Działania przeznaczone dla osób starszych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Utworzenie domu całodobowej opieki nad seniorami	Działania przeznaczone dla osób starszych.	Mętów lub Lublin	Gminy LOF
2.	Rozwój placówek wsparcia dziennego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Budowa świetlicy środowiskowej w Głuszczyźnie i Kazimierzówce	Działania wspierające rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.	Gmina Głusk	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA					
1.	Stworzenie Klubu Seniora	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć dodatkowych dla osób 60+, doposażenie sal warsztatowych i pracowni komputerowych.	Jabłonna-Majątek, Piotrków Drugi, Czerniejów	GOPS Jabłonna, organizacje pozarządowe, Centrum Kultury Gminy Jabłonna
2.	Zatrudnienie subsydiowane	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja możliwości zatrudnienia subsydiowanego w Urzędzie Gminy, jednostkach organizacyjnych oraz w lokalnych przedsiębiorstwach.	teren gminy	gminy LOF, Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, GOPS
3.	Wsparcie osób bezrobotnych i aktywizacja zawodowa	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja szkoleń zawodowych, organizacja staży dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy w celu ich aktywizacji i powrotu na rynek pracy.	teren gminy	gminy LOF, Powiatowy Urząd Pracy, lokalni przedsiębiorcy, GOPS
4.	Wsparcie osób z niepełnosprawnościami	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym	teren gminy	gminy LOF, Powiatowy Urząd Pracy, GOPS, organizacje pozarządowe

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			i kulturalnym gminy, warsztaty i szkolenia dla osób z niepełnosprawnościami.		
GMINA JASTKÓW					
1.	Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego - zapewnienie miejsc opieki oraz aktywizacji społecznej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami: - utworzenie Dziennego Klubu Seniora, - utworzenie miejsc pobytu dziennego dla osób z niepełnosprawnościami	Realizacja zintegrowanych usług o charakterze opiekuńczymi zdrowotnym, adresowanych w szczególności do osób starszych, osób niepełnosprawnych.	Miłocin, Marysin, Smugi, Jastków, Tomaszowice, Dąbrowica, Panieńszczyzna	gminy LOF
2.	Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Realizacja zintegrowanych usług społecznych (socjalnych) o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i interwencyjnym. Rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy, w tym rozwój i	Smugi, Jastków	gminy LOF

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			upowszechnienie form wsparcia środowiskowego w miejscu zamieszkania Wsparcie dla tworzenia funkcjonowania placówek świadczących usługi społeczne w społeczności lokalnej: a) środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełno- sprawne, dziennych i rodzinnych domów pomocy dla osób starszych.		
3.	Godzenie życia zawodowego i prywatnego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Budowa Centrum Rozwoju Rodziny czyli przedsięwzięcia zwiększającego dostęp do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie: a) żłobka b) przedszkola	Tworzenie nowych miejsc wychowania żłobkowego, przedszkolnego. Rozszerzenie oferty o zajęcia realizowane w celu wyrównania stwierdzonych deficytów oraz dodatkowe zajęcia, które pozwolą na zwiększenie kompetencji społecznych.	Panieńszczyzna	gminy LOF
GMINA KONOPNICA					
1.	Wsparcie działalności Klubów seniora	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Adaptacja budynku po b. szkole w Pawlinie, przebudowa, budowa obiektów z częściowym przeznaczeniem na Kluby seniora/oraz wsparcie	Warsztaty: rękodzieło , malarstwo; rehabilitacja; działania integracyjne; działania informacyjne dotyczące zagrożeń, przemocy; spotkania z lokalnymi liderami, przedstawicielami jst; ratownictwo medyczne – szkolenia; spotkania z ciekawymi ludźmi ; porady z zakresu zdrowego stylu życia; kurs tańca	Pawlin, Sporniak, Zemborzyce Tereszyńskie, Świetlice wiejskie w Motyczu, Konopnicy, Maryninie, Uniszowicach, Radawcu Dużym, Kozubszczyźnie, Radawczyku Drugim w miejsc. Szerokie	Gminy LOF, Policja, służba zdrowia, Sąd, Kurator, organizacje pozarządowe, OPS

		istniejących już obiektów służących seniorom	towarzyskiego; wsparcie prawne, socjalne, psychologiczne.		
2.	Wsparcie działalności Ośrodka dziennego pobytu osób starszych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Działalność ośrodka dziennego pobytu	Warsztaty: rękodzieło , malarstwo; rehabilitacja; wyposażenie obiektu; wsparcie prawne, socjalne, psychologiczne.	Marynin	Gminy LOF, OPS, organizacje pozarządowe
3.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży, rodzin podczas których będą promowane tzw. właściwe style życia, właściwe wzorce zachowań, pożądane wzorce etyczne, promujące wartości patriotyczne	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Adaptacja budynku po b. szkole w Pawlinie/ przebudowa, budowa obiektów	Organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży , rodzin podczas których będą promowane tzw. właściwe style życia, właściwe wzorce zachowań, pożądane wzorce etyczne, promujące wartości patriotyczne.	Pawlin, Sporniak, Zemborzyce Tereszyńskie, Świetlice wiejskie w Motyczu, Konopnicy, Maryninie, Uniszowicach, Radawcu Dużym, Kozubszczyźnie, Radawczyku Drugim w miejsc. Szerokie	Gminy LOF, Policja, służba zdrowia, Sąd, Kurator, organizacje pozarządowe, OPS
4.	Zajęcia korekcyjne dla rodzin dysfunkcyjnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Adaptacja budynku po b. szkole w Pawlinie/ przebudowa, budowa obiektów	Zajęcia korekcyjne dla rodzin dysfunkcyjnych.	Pawlin, Motycz, Sporniak, Szerokie, Zemborzyce Tereszyńskie, Marynin, Radawiec Duży, Radawczyk Drugi, Motycz Leśny	-
GMINA LUBARTÓW					
1.	Wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Remont, adaptacja i wyposażenie infrastruktury mieszkalnictwa socjalnego.	Teren Gminy Lubartów	GOPS

	społecznym, aktywizacja zawodowa				
2.	Przeciwdziałanie dezaktywacji zawodowej Realizacja programów zdrowotnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Realizacja programów zdrowotnych.	Teren Gminy Lubartów	GOPS
3.	Działania na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej oraz integracji społecznej osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Kompleksowe działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów ośrodków pomocy społecznej.	Teren Gminy Lubartów	GOPS
4.	Wsparcie działań aktywizujących osoby starsze	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Wspieranie działalności klubów seniora.	Teren Gminy Lubartów	GOPS, GBP
5.	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Utworzenie świetlic działających na terenie gminy, w tym świetlic opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	Teren Gminy Lubartów	GOPS, GBP
GMINA MIASTO LUBARTÓW					
1.	Dzienny Dom Seniora	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć edukacyjnych, kulturalno-oświatowych, sportowo – rekreacyjnych, aktywizujących społecznie osoby po 60 roku życia.	LOF	Organizacje pozarządowe, LOK
2.	Aktywizacja i integracja długotrwale bezrobotnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Realizacja kompleksowych usług aktywnej integracji o charakterze społecznym i zawodowym.	LOF	MOPS/GOPS, Organizacje pozarządowe

GMINA MEŁGIEW					
1.	Organizacja nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego (prawne, finansowe, rodzinne)	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego	Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej, wsparcie w formie indywidualnej i grupowej, prowadzenie szkoleń specjalistycznych dla osób mogących prowadzić poradnictwo).	teren całej gminy	Gminy LOF, Powiat Świdnicki, organizacje pozarządowe z terenu gminy, szkoły, ośrodki pomocy społecznej
2.	Organizacja zajęć hobbystycznych dla osób 50plus	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Infrastruktura rozwoju polityki senioralnej / Budowa / modernizacja domu seniora	Organizacja zajęć tanecznych, artystycznych (rękodzielnictwo), sportowych dla osób 50plus i seniorów, przygotowanie (przeszkolenie) kadry do prowadzenia zajęć, zakup sprzętu i wyposażenia.	teren Gminy	Gminy LOF, Powiat Świdnicki, organizacje pozarządowe z terenu gminy,
3.	Organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Infrastruktura rozwoju polityki włączenia społecznego / Budowa / modernizacja świetlic środowiskowych i Infrastruktura prozdrowotna (sportowo-rekreacyjna) / Budowa Centrum Rekreacyjno-Sportowego i	Organizacja zajęć hobbystycznych, edukacyjnych, sportowych, socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży w ramach świetlic środowiskowych i centrum rekreacyjno-sportowego, przygotowanie (przeszkolenie) kadry do prowadzenia zajęć, zakup sprzętu i wyposażenia.	teren Gminy	Gminy LOF, Powiat Świdnicki, organizacje pozarządowe z terenu gminy, szkoły, ośrodki pomocy społecznej

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		Wykorzystanie infrastruktury edukacyjnej do innych aktywności np. sportowych, kulturalnych / Rozbudowa szkół na potrzeby utworzenia miejsc aktywności sportowej i kulturalnej			
GMINA NAŁĘCZÓW					
1.	Działania na rzecz osób starszych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Działania edukacyjne, aktywizacyjne, relaksacyjne, sportowe, organizacja czasu wolnego – utworzenie i prowadzenie klubu seniora.	gmina Nałęczów	Powiat Puławski, Gmina Nałęczów, Gmina Wojciechów, Gmina Wąwolnica, Nałęczowski Ośrodek Kultury, Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Nałęczowie
2.	Poradnictwo specjalistyczne	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Bezpłatne poradnictwo różnych specjalistów m.in. prawnik, psycholog, psychiatra, mediator, asystent rodziny, funkcjonowanie i prowadzenie grup wsparcia. Poradnictwo skierowane będzie do rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, z problemem przemocy, uzależnień.	Nałęczów	Instytucje prowadzące poradnictwo
3.	Szkolenia kadry pomocy społecznej	-	Szkolenia, kursy, wizyty studyjne dla pracowników MOPS w Nałęczowie	Miejsce placówki szkoleniowej	Instytucje prowadzące szkolenia i działalność edukacyjną

4.	Prowadzenie świetlicy środowiskowej	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Działania edukacyjne, sportowe, plastyczne, muzyczne, organizacja czasu wolnego – prowadzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży.	Nałęczów	Gmina Nałęczów
5.	Aktywizacja osób bezrobotnych	Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Działania aktywizacyjne skierowane do bezrobotnych mieszkańców gminy Nałęczów tj. szkolenia, staże, praca socjalna, poradnictwo zawodowe.	W zależności od miejsca udzielania wsparcia	Powiat Puławski
6.	Praktyki i staże zawodowe dla osób z niepełnosprawnością na realnych stanowiskach w zakładzie pracy	Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Istnieje konieczność przysposabiania osób niepełnosprawnych na konkretnych stanowiskach pracy np. - nauka obsługi klienta - nauka pracy na kuchni - nauka czynności porządkowych i in. Nauka odbywałaby się pod indywidualną opieką specjalnie przygotowanego opiekuna. W przypadku oddalonych zakładów pracy od miejsca zamieszkania pojawiłaby się konieczność dowozu osób z niepełnosprawnością na miejsce odbywania stażu (kierowca, auto).	Gmina Nałęczów i Gminy sąsiadujące	Zakłady pracy które wyrażą chęć organizacji staży i praktyk
7.	Uruchomienie kawiarenki (baru) obsługiwanego przez osoby z niepełnosprawnością	Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Otworzenie i prowadzenie Punktu z drobnymi posiłkami dla uczniów i nauczycieli z pobliskiej szkoły. Zatrudnienie koordynatora z uprawnieniami Profesjonalne dostosowanie i rozbudowa zaplecza kuchennego.	Nałęczów	Szkoła Podstawowa w Nałęczowie
8.	Szkolenie osób z niepełnosprawnością na profesjonalnym sprzęcie używanym w gastronomii	Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Doposażenie pomieszczenia w profesjonalny sprzęt gospodarstwa domowego. Zatrudnienie osoby szkolącej.	Nałęczów	Placówki gastronomiczne z gminy Nałęczów i okolicznych gmin

9.	Utworzenie grupy teatralnej z udziałem osób z niepełnosprawnością i młodzieży ze szkół średnich	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Stworzenie teatru osób niepełnosprawnych i pełnosprawnej młodzieży szkolnej kierowanego przez profesjonalnych aktorów. Zatrudnienie koordynatora (aktor). Zorganizowanie pracowni teatralnej. Środki na scenografię. Zorganizowanie pracowni krawieckiej (szycie stroi teatralnych).	Nałęczów	Młodzież szkolna z Gminy Nałęczów
10.	Cykl zajęć fotograficznych dla osób z niepełnosprawnością w połączeniu z poznaniem regionu w którym mieszkamy i jego historii	Obszar V – Turystyka	Zatrudnienie instruktora fotografii, Wyposażenie pracowni, Wyjazdy plenerowe, Poznanie historii regionu, Poznanie dawnych technik fotograficznych, Wydanie biuletynu ze zdjęciami i ciekawostkami historycznymi naszego regionu.	Gmina Nałęczów i gminy sąsiadujące	Towarzystwa historyczne, informacje turystyczne
11.	Interwencyjna opieka nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi w domu potrzebującego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Przeszkolenie osób do opieki nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi, często niesprawnymi fizycznie i intelektualnie, z demencją, leżącymi. Praca polegałaby na opiece w/w osobami w przypadku choroby opiekuna, wyjazdu, pobytu w szpitalu itp.	Nałęczów	Mops, placówki opiekuńcze
12.	Świetlica dla osób starszych lub niepełnosprawnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Stworzenie bazy osób dyspozycyjnych które z różnych przyczyn (np. wiek) nie mogą uczęszczać do placówek (np. wtz) i mieszkają z rodziną, która jest zawodowo aktywna i potrzebuje opieki kilkugodzinnej.	Nałęczów	Mops, placówki opiekuńcze
13.	Baza – trenerów umiejętności społecznych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Baza osób pomagających osobom niepełnosprawnym, starszym lub nieporadnym życiowo sytuacjach życia	Nałęczów	Mops

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			codziennego, załatwianie spraw w bankach, urzędach, sklepach itp		
14.	Szkolenie dla rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych z zakresu żywienia i dietytyki osób z niepełnosprawnością, seksualności, postępowania w sytuacjach trudnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Cykl spotkań ze specjalistami tj. oilgofrenopedagog, psycholog, diabetolog, rehabilitant ruchowy	Nałęczów	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Starszych w Opolu Lubelskim
15.	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu dla osób pracujących i opiekujących się osobami z niepełnosprawnością	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Cykl szkoleń i zajęć mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	Nałęczów	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Starszych w Opolu Lubelskim, Mops, Gmina Nałęczów
16.	Utworzenie przedsiębiorstwa społecznego o profilu krawieckim zatrudniającego osoby z niepełnosprawnością	Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Organizacja pracowni krawieckiej Zatrudnienie Instruktora (mistrza) Przeszkolenie i zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.	Nałęczów	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Starszych w Opolu Lubelskim, Mops, Gmina Nałęczów, Gmina Wojciechów, Gmina Wąwolnica, Powiat Puławski
GMINA NIEDRZWICA DUŻA					
1.	Reaktywizacja społeczna, edukacyjna i kulturalna seniorów	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	Organizacja zajęć aktywizacyjnych, rehabilitacyjnych, ruchowych (tanecznych i gimnastycznych) oraz edukacyjnych dla seniorów	Centrum Aktywności Ruchowej w Krężnicy Jarej, Gminy Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej	Gminy Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej, Szkoła Podstawowa w Krężnicy

					Jarej, Stowarzyszenia seniorów z terenu gminy
2.	Uruchomienie punktów dziennej, aktywności seniorów	Obszar VI – Infrastruktura społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia kulturalne, w tym mogą to być zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, biblioteczne, - zajęcia edukacyjne, między innymi: warsztaty komputerowe, kursy językowe, edukacja prozdrowotna, kursy florystyczne, kurs ogrodniczy, - zajęcia sportowo- rekreacyjne - na przykład zajęcia ruchowe ogólnorozwojowe, gimnastyka, - zajęcia zdrowotne, w tym terapia ruchowa, geronto-kinezyterapia, rehabilitacja. 	Punkty Diennej Aktywności dla Seniorów w miejscowościach na terenie gminy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Niedrzwicy Dużej, Stowarzyszenia seniorów z terenu gminy
GMINA NIEMCE					
1.	Stworzenie Klubu Seniora	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Modernizacja budynków publicznych do organizacji czasu wolnego w celu zaktywizowania seniorów	Organizacja miejsca spotkań osób po 60 roku życia. Dopuszanie obiektu w niezbędne meble, sprzęt komputerowy Realizacja warsztatów.	Cała Gmina	Gmina Niemce, OPS, partnerzy społeczni
2.	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Niemce	Obszar I - Poprawa dostępności komunikacyjnej Budowa i przebudowa chodników, ciągów pieszo-rowerowych	Organizacja zajęć bezpiecznego poruszania się po drodze przez pieszych i rowerzystów skierowane zarówno do uczniów szkół podstawowych jak również osób dorosłych. Organizacja kampanii promocyjno-informacyjnej. Zakup odblasków.	Cała gmina	Gmina Niemce, partnerzy społeczni, OPS, OSP i Komisariat Policji

GMINA PIASKI					
1.	Klub Integracji Społecznej	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Centrum Aktywności Lokalnej	Wspieranie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez prowadzenie procesów reintegracji społecznej i zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej	Bystrzejowice Drugie	OPS, NGO
GMINA SPICZYN					
1.	Utworzenie Punktów Diennej Aktywności Seniora na terenie gminy Spiczyn	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Realizacja warsztatów terapeutycznych z zakresu zajęć kulturalnych m.in. - zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne, biblioteczne, - zajęcia edukacyjne, między innymi: warsztaty komputerowe, kursy językowe, edukacja prozdrowotna, kursy florystyczne, kurs ogrodniczy, - zajęcia sportowo- rekreacyjne - na przykład zajęcia ruchowe ogólnorozwojowe, gimnastyka korekcyjna - zajęcia zdrowotne, w tym terapia ruchowa, geronto-kinezyterapia, rehabilitacja.	Obszar całej Gminy	Gmina Spiczyn, GOPS, NGO, Instytucje Kultury z terenu Gminy Spiczyn
2.	Wsparcie prawne i psychologiczne osób wykluczonych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Poradnictwo świadczone przez GOPS osobom i rodzinom, które potrzebują wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizowane poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne realizowane poprzez	Obszar całej Gminy	Gmina Spiczyn, GOPS, NGO

			procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.		
3.	Rozwój placówek pobytu dziennego	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zwiększenia dostępności i jakości oferty pomocy dla osób starszych poprzez rozwój działań w zakresie dziennego pobytu w ramach rehabilitacji i usprawniania seniorów oraz adaptację i dostosowanie infrastruktury w Zakładzie Leczniczym w Ludwikowie.	Obszar całej Gminy	Gmina Spiczyn, GOPS, NGO
4.	Integracja i aktywizacja seniorów	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Tworzenie warunków dla integracji i aktywizacji wewnątrz i międzypokoleniowej osób starszych przez wykorzystaniu istniejącej infrastruktury społecznej.	Obszar całej Gminy	Gmina Spiczyn, GOPS, NGO, Instytucje Kultury z terenu Gminy Spiczyn
5.	Działania przeznaczone dla osób starszych w wieku 60+ poprzez korzystanie z usług Dziennego Domu „Senior+”	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Utworzenie domu całodobowej opieki nad seniorami	Osoby starsze korzystające z Dziennego Domu „Senior+”, będą miały dostęp do takich usług jak: usługi socjalne, w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, sportowo – rekreacyjne, aktywizujące społecznie, w tym wolontariat międzypokoleniowy oraz terapie zajęciowe. Placówka również będzie współpracować z innymi organizacjami, co pozwoli na rozszerzenie oferty na usługi świadczone poza placówką.	Stawek, Ludwików	Spiczyn

6.	Realizacja projektu przeznaczonego dla dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Budowa Centrum Aktywizacji Społecznej w Kijanach	Projekt przeznaczony będzie dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Spiczyn. Zorganizowane zostaną warsztaty umiejętności społecznych, warsztaty zarządzania czasem oraz warsztaty fotografii. Podsumowaniem działań będzie zorganizowanie rajdu rowerowego i ogniska.	Obszar całej gminy	Stowarzyszenia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie, Partnerzy ZIT LOF
7.	Stworzenie sekcji rowerowej przy Gminnym Centrum Kultury w Ziółkowie	Obszar I - Poprawa dostępności komunikacyjnej/ Obszar V - Turystyka	Integracja społeczeństwa w różnym wieku, organizacja wycieczek rowerowych, rajdów (zakup rowerów, kasków, kamizelek odblaskowych).	Ziółków	Gmina Spiczyn/ Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie
8.	Projekt mający na celu aktywizację zawodową bezrobotnych, zmniejszenie alkoholizmu i działań niezgodnych z prawem	Obszar VI - Infrastruktura społeczna Budowa Centrum Aktywizacji Społecznej w Kijanach	Zadanie przeznaczone będzie dla osób bezrobotnych w wieku 30+. Uczestnicy zostaną objęci zróżnicowanym wsparciem w oparciu o zastosowanie instrumentów aktywnej integracji, wynikających z przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjałów uczestników. Instrumenty aktywnej integracji: - kurs zawodowy wg określonych potrzeb, - aktywizacja zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, społeczna, - przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie i podwyższenie kwalifikacji zawodowych.	Obszar całej gminy	Stowarzyszenia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna w Spiczynie, Partnerzy ZIT LOF
9.	Gminne Centrum Kultury miejscem rozwijania zainteresowań oraz spotkań i wspólnych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Projekt skierowany będzie do osób starszych i dzieci. Jego celem jest integracja międzypokoleniowa, rozwijanie zainteresowań artystycznych oraz	Obszar całej gminy	Gminne Centrum Kultury w Ziółkowie, Stowarzyszenia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	działań dzieci i osób starszych na rzecz środowiska	Modernizacja/rozbudowa budynku Gminnego Centrum Kultury w Ziółkowie i dostosowanie go do potrzeb prowadzenia działalności kulturalno-edukacyjnej	utrzymanie zdolności manualnych u osób starszych i rozwijanie ich u dzieci. Prowadzone będą warsztaty plastyczne i rękodzielnicze oraz organizowane wystawy prac.		Biblioteka Publiczna w Spiczynie, Partnerzy ZIT LOF
10.	Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej w ramach ZIT	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków i klubów dziecięcych; tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki nad dzieckiem do lat 3 w podmiotach już istniejących; tworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki (sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego).	Obszar ZIT LOF	Partnerzy ZIT LOF
11.	E -usługi Lubelskie w ramach ZIT	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<i>Wirtualny Lubelski Zintegrowany Obszar Funkcjonalny</i> to podniesienie dostępności, poziomu wykorzystywania i jakości usług publicznych związanych z dostępem do informacji i infrastruktury publicznej na terenie LOF poprzez stworzenie portfela bezpłatnych rozwiązań mobilnych.	Obszar ZIT LOF	Partnerzy ZIT LOF
GMINA STRYŻEWICE					
1.	Bliżej Natury	Obszar III – Ochrona wód, Podobszar: Ochrona Dolin Rzecznych Planowane działanie: Kompleksowa	Warsztaty fotograficzne połączone ze spływem kajakowym dla 15 dzieci z rodzin zagrożonych patologią w ramach profilaktyki i promowania zdrowego stylu życia. Planowany spływ kajakowy odbędzie	Warsztaty będą przeprowadzone w miejscowości Strzyżewice na placu obok Gminnej Biblioteki Publicznej. Spływ kajakowy odbędzie się rzeką	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach, Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		rewitalizacja rzeki Bystrzycy na terenie Gminy Strzyżewice	się rzeką Bystrzycą od Kiełczewic do Strzyżewic.	Bystrzycą od Kiełczewic do Strzyżewic.	
2.	Łączymy pokolenia	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	W ramach projektu będzie działał Punkt Konsultacyjny dla seniorów jako poradnictwo. Odbędą się prelekcje specjalistów: kardiologa, neurologa, geriatry. Wszystko to będzie miało na celu zatarcie stereotypów, nawiązywanie trwałych kontaktów i relacji interpersonalnych. Raz w miesiącu również spotkania z pracownikami socjalnymi, którzy też będą udzielać fachowego wsparcia. Na zakończenie odbędzie się wyjazd do teatru muzycznego w Lublinie.	Punkt Konsultacyjny będzie w 2 miejscach na terenie gminy tj. w Gminnej Bibliotece Publicznej w Strzyżewicach oraz w CKiP w Piotrowicach na przemienne aby wszyscy zainteresowani mogli skorzystać.	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach, Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzyżewicach
3.	Jesteśmy tacy Sami	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Warsztaty dogoterapii i hipoterapii dla 30 osób, w tym 15 uczestników z niepełnosprawnością intelektualną. Po zakończeniu warsztatów impreza integracyjna: wyjazd bryczkami konnymi lub sanna (jeśli zima), przejazd z pochodniami, palenie ogniska, pieczenie kiełbasek, wspólne śpiewanie. Przez cały czas bezpośrednie obcowanie ze zwierzętami i naturą, śpiewanie.	Gospodarstwo agroturystyczne u Gieni w Kiełczewicach Dolnych oraz Stajnia Sagan w Kiełczewicach Maryjskich	Gospodarstwo agroturystyczne u Gieni w Kiełczewicach Dolnych oraz Stajnia Sagan w Kiełczewicach Maryjskich
4.	Warsztaty pn. „Spływ kajakowy po rzece Bystrzycy”	Obszar III – Ochrona wód Podobszar: Ochrona dolin rzecznych Planowane działanie: Kompleksowa	Zorganizowanie warsztatów dla chętnych osób chcących nauczyć się pływać kajakiem. Warsztaty zakończone zostaną spływem kajakowym po rzece Bystrzycy od Osmolic Pierwszych do Prawiednik.	Warsztaty prowadzone będą nad rzeką Bystrzycą w Osmolicach Pierwszych	Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach, Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach, lokalne stowarzyszenia

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		rewitalizacja rzeki Bystrzyca na terenie Gminy Strzyżewice			
5.	Szkolenia dla seniorów z zakresu nauki obsługi komputera	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zorganizowanie przez PSP w Kiełczewicach Górnych kursu komputerowego dla seniorów z zakresu wykorzystywania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Środki niezbędne do realizacji zadania; Zakup komputerów, wynagrodzenie dla prowadzącego kurs.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Kiełczewicach Górnych	Partnerzy społeczni
6.	Organizacja warsztatów fotograficznych i rękodzielniczych dla uczniów z PSP w Żabiej Woli	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Wykonanie albumu zdjęć miejsc i ludzi ze środowiska żabiowskiego, wydanie monografii szkoły w Żabiej Woli, wydanie kart tematycznych z pamiątkami z Izby Regionalnej, zorganizowanie wystawy, zakup materiałów do prowadzenia warsztatów, zakup antyram pokazowych.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Żabiej Woli	Centrum Kultury i Promocji Gminy Strzyżewice w Piotrowicach, Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach.
7.	Realizacja projektu przeznaczonego dla młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych – „Moja przyszłość w moich rękach”	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Projekt przeznaczony będzie dla młodzieży z terenu Gminy Strzyżewice. Zorganizowane zostaną warsztaty umiejętności społecznych, warsztaty zarządzania czasem oraz warsztaty fotografii. Podsumowaniem działań będzie zorganizowanie spływu kajakowego i ogniska.	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Stowarzyszenia, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach
8.	Projekt mający na celu aktywizację zawodową bezrobotnych, zmniejszenie alkoholizmu i działań	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Zadanie przeznaczone będzie dla osób bezrobotnych w wieku 40+. Uczestnicy zostaną objęci zróżnicowanym wsparciem w oparciu o zastosowanie instrumentów aktywnej integracji, wynikających z	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Stowarzyszenia, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

	niezgodnych z prawem – „Od bierności do aktywności”		przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjałów uczestników. Instrumenty aktywnej integracji: - kurs zawodowy wg określonych potrzeb, - aktywizacja zawodowa, edukacyjna, zdrowotna, społeczna, - przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie i podwyższenie kwalifikacji zawodowych.		
9.	Działania przeznaczone dla osób starszych w wieku 60+ poprzez korzystanie z usług Dziennego Domu „Senior+”	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Osoby starsze korzystające z Dziennego Domu „Senior+”, będą miały dostęp do takich usług jak: usługi socjalne, w tym posiłek, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, aktywności ruchowej, sportowo – rekreacyjne, aktywizujące społecznie, w tym wolontariat międzypokoleniowy oraz terapie zajęciowe. Placówka również będzie współpracować z innymi organizacjami, co pozwoli na rozszerzenie oferty na usługi świadczone poza placówką.	Piotrowice, gmina Strzyżewice	Stowarzyszenia, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Biblioteka Publiczna w Strzyżewicach
10.	Biblioteka miejscem rozwijania zainteresowań oraz spotkań i wspólnych działań dzieci i osób starszych na rzecz środowiska	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Projekt skierowany będzie do osób starszych i dzieci. Jego celem jest integracja międzypokoleniowa, rozwijanie zainteresowań artystycznych oraz utrzymanie zdolności manualnych u osób starszych i rozwijanie ich u dzieci. Prowadzone będą warsztaty plastyczne i rękodzielnicze oraz organizowane wystawy prac.	Strzyżewice, gmina Strzyżewice	Stowarzyszenia, Ośrodek Pomocy Społecznej

GMINA MIEJSKA ŚWIDNIK

1.	Narastające i niezaspokojone potrzeby społeczne i zdrowotne wśród osób starszych	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja zintegrowanych usług o charakterze opiekuńczym i zdrowotnym - Utworzenie miejsc, w których seniorzy mogą się spotykać i realizować swoje pasje - Zwiększenie liczby miejsc opieki dziennej dla osób starszych - Utworzenie wypożyczalni sprzętu pomocniczego i rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych i chorych w ramach spółdzielni socjalnej. - Stworzenie miejsc aktywności fizycznej dla seniorów - Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych świadczonych w domu - Dostosowanie lub adaptacja pomieszczeń - Zakup i montaż wyposażenia - Zakup specjalistycznego sprzętu - Bieżące utrzymanie placówek. <p>Celem działania jest rozwój i zwiększenie dostępu do kompleksowej opieki dla osób starszych, w szczególności poprzez zintegrowanie opieki medycznej i społecznej. Poszerzenie usług w zakresie pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, rozwijaniu kontaktów ze środowiskiem i rodziną. Rozwój usług opiekuńczych poprzez zwiększenie miejsc dla seniorów oraz szkolenie i rozwój opiekunów.</p>	Gmina Miejska Świdnik	Gmina, Jednostki pomocy społecznej, osoby starsze, organizacje pozarządowe
----	--	--------------------------------------	---	-----------------------	--

			Dostosowanie do indywidualnych potrzeb usług opiekuńczych oraz wypożyczanie specjalistycznego sprzętu medycznego niezbędnego do sprawowania opieki osób starszych realizowanej w warunkach domowych.		
2.	Niewystarczająca infrastruktura i poziom usług dla osób starzejących się i generowana tym bezradność, wyłączenie społeczne, niepełnosprawność.	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	- Realizacja zintegrowanych usług społecznych (socjalnych) o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i interwencyjnym Wykorzystanie potencjału różnych podmiotów, działających w zakresie szeroko rozumianej działalności medycznej, rehabilitacyjnej, opiekuńczej, wspierającej i aktywizującej i zintegrowanie świadczenie usług ukierunkowanych na potrzeby osób starszych.	Gmina Miejska Świdnik	Gmina, Jednostki pomocy społecznej, osoby starsze, organizacje pozarządowe
3.	Profilaktyka zdrowia	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	Realizacja programów zdrowotnych: m.in. programy rehabilitacyjne, szczepienia przeciwko grypie; - zwiększenie dostępności do usług rehabilitacyjno-usprawniających Celem działania jest zwiększenie komfortu życia seniorów poprzez włączenie ich do programu rehabilitacji i zachęcenie do zwiększenia aktywności fizycznej. Podjęcie działań w zakresie opieki geriatrycznej i długoterminowej, działań przeciwdziałających zachorowaniom m.in.	Gmina Miejska Świdnik	Osoby w wieku aktywności zawodowej, Seniorzy, podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą

			<p>na choroby układu krążenia, nowotwory, cukrzycę, wady wzroku itd. Zwiększenie liczby realizowanych programów zdrowotnych w zakresie chorób negatywnie wpływających na rynek pracy.</p> <p>Działania skoncentrowane na przeciwdziałaniu bierności zawodowej spowodowanej stanem zdrowia poprzez profilaktykę, diagnostykę i rehabilitację. Wzmocnienie działań profilaktycznych pozwalających na wykrycie chorób we wczesnym ich stadium i na rozpoczęcie leczenia.</p>		
4.	<p>Rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży/ Rozwój placówek wsparcia dziennego</p>	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - Dostosowanie lub adaptacja pomieszczeń - Zakup i montaż wyposażenia, - Zapewnienie działalności bieżącej nowo utworzonej placówki <p>Tworzenie i rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym np. świetlic środowiskowych, ognisk wychowawczych oferujących zajęcia/programy socjoterapeutyczne.</p>	Gmina Miejska Świdnik	<p>Dzieci i młodzież, szkoły, instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe</p>
5.	<p>Realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu</p>	Obszar VI - Infrastruktura społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie badań wśród dzieci, - realizacja zajęć sportowych m.in. gimnastyka, zajęcia na basenie, - działania profilaktyczne m.in. spotkania z dietetykiem. 	Gmina Miejska Świdnik	<p>Podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą, Organizacje pozarządowe. Dzieci, młodzież</p>

			Realizacja działań profilaktycznych, badań, spotkania z dietetykiem itp., prowadzenie zajęć: gimnastyki, zajęcia na basenie itd.		
--	--	--	--	--	--

Obszar IV.: PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Ip.	Działanie nieinwestycyjne	Powiązanie z ustalonym obszarem inwestycyjnym	Szczegółowy opis działania		
			Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN					
1.	Przedsiębiorczość	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	<p>Kampanie informacyjno-promocyjne skierowane do przedsiębiorców.</p> <p>Działania o charakterze sieciującym, warsztaty w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przemysł kreatywny - Lubelscy Kupcy <p>Wspieranie inicjatyw lokalnych.</p>	obszar miasta Lublin	-
2.	Wymiana doświadczeń – dobre praktyki	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	<p>W tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, spotkania. 	obszar miasta Lublin	-
3.	Utworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości Młodych Zawodowców	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne (szkolnictwo zawodowe)	<p>Utworzenie oferty Inkubatora Przedsiębiorczości Młodych Zawodowców świadczącego wsparcie dla absolwentów szkół zawodowych i KKZ i KUZ (jeśli zostanie zrealizowana inwestycja) obejmującego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pomoc przy uruchomieniu i prowadzeniu własnej firmy - Wsparcie w reklamie i promocji 	obszar miasta Lublin	-

			<ul style="list-style-type: none"> - Dostęp do pomieszczeń z pełnym wyposażeniem biurowym (w tym: ksero, faksu, drukarki) - Dostęp do wspólnych pomieszczeń sanitarnych i socjalnych - Dostęp do linii telefonicznej - Dostęp do Sali konferencyjnej (dla 12 osób) wyposażonej w zestaw konferencyjny (projektor, ekran, tablica, flipchart) - Opiekę prawną – konsultacje i porady prawnika - Doradztwo księgowe z zakresu prowadzenia działalności - Pomoc w uzyskaniu środków na prowadzenie firmy - Obsługę księgową i administracyjną - Możliwość udziału w projektach współfinansowanych ze środków z Unii Europejskiej, Ministerstwa Gospodarki i innych - Możliwość udziału w szkoleniach tematycznych i komputerowych - Dostęp do sprzętu komputerowego ze specjalistycznym oprogramowaniem. 		
4.	Uwalnianie danych miejskich	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Stworzenie i wprowadzenie miejskiej polityki Open Data w celu uwalniania danych miejskich w oparciu o rozbudowywaną infrastrukturę IT	obszar miasta Lublin	-

5.	Innowacje w usługach, produktach, procesach i partnerstwie	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Stworzenie Miejskiego Laboratorium Innowacji pełniącego rolę testującego akceleratora innowacyjnych rozwiązań aplikowalnych w mieście.	obszar miasta Lublin	-
GMINA GŁUSK					
1.	Marketing gospodarczy	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne Tereny inwestycyjne - wykup gruntów, uzbrojenie terenów w infrastrukturę	Działania promujące gminę i przedsiębiorców.	Gmina Głusk	Gminy LOF
GMINA JABŁONNA					
1.	Szkolenia dla rolników	Obszar IV – Efektywność energetyczna i ochrona powietrza; Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Organizacja działań informacyjnych oraz warsztatów dla rolników zachęcające do uprawy rolnictwa ekologicznego i roślin energetycznych.	teren gminy	Gminy LOF, WFOŚiGW, ARiMR
2.	Szkolenia dla rolników	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Organizacja szkoleń i warsztatów dla rolników zachęcających do modernizacji gospodarstw w kierunku wielofunkcyjnym (np. agroturystyka).	teren gminy	Gminy LOF, WFOŚiGW, ARiMR
3.	Szkolenia dla przedsiębiorców	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Szkolenia i warsztaty dla przedsiębiorców z zakresu dostępnych środków na zadania proekologiczne.	teren gminy	Gminy LOF, WFOŚiGW, ARiMR

GMINA JASTKÓW					
1.	Rozwój przedsiębiorczości w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne Uzbrojenie terenów w infrastrukturę przeznaczonych w MPZP na inwestycje/ działalność gospodarczą	Bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące: a) szkolenia oraz doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, b) przyznanie środków finansowych w postaci dotacji bezzwrotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, c) wsparcie pomostowe (niefinansowe oraz finansowe).	Teren Gminy	Gminy LOF
GMINA KONOPNICA					
1.	Spotkania edukacyjne dotyczące tematyki związanej z działalnością gospodarczą	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Poprawa poziomu wiedzy przedsiębiorców między innymi z zakresu ubezpieczeń społecznych, prawa skarbowego, zasad zatrudnienia pracowników, możliwości otrzymania dotacji ze środków pomocowych z funduszy europejskich.	Teren gminy	ZUS, KRUS, Urząd Pracy, Urząd Marszałkowski, Urząd Skarbowy, Gminy LOF
2.	W ramach porozumień zawartych z zagranicznymi samorządami stworzenie warunków podmiotom gospodarczym z gminy Konopnica do międzynarodowych kontaktów biznesowych	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Pomoc w nawiązaniu kontaktów przez firmy lokalne z podmiotami zagranicznymi, ułatwienie zatrudnienia pracowników.	Teren gminy	Ukraina

GMINA LUBARTÓW					
1.	Podnoszenie poziomu aktywności zawodowej mieszkańców, promowanie przedsiębiorczości	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Szkolenia oraz doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, przyznawanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	Teren Gminy Lubartów	-
GMINA MIAST LUBARTÓW					
1.	Wsparcie przedsiębiorczości	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie istniejących firm poprzez usługi doradcze i ofertę szkoleń dla pracowników - szkolenia i doradztwo dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, - wsparcie finansowe na rozpoczęcie lub rozwój działalności gospodarczej - organizacja kursów i szkoleń dla bezrobotnych, tak aby jak najwięcej osób posiadało kwalifikacje zgodne z zapotrzebowaniem przedsiębiorców funkcjonujących w mieście/strefie ekonomicznej. 	LOF	JST/Organizacje pozarządowe
GMINA MEŁGIEW					
1.	Marketing gospodarczy	<p>Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne</p> <p>Uzbrojenie terenów w infrastrukturę / Wykup gruntów</p>	Promocja terenów inwestycyjnych, pozyskiwanie inwestorów.	obszar lotnisko	Gminy LOF, Województwo Lubelskie

GMINA NIEDRZWICA DUŻA					
1.	Działania związane z rozwojem przedsiębiorczości i tworzeniem nowych miejsc pracy	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Programy grantowe dla przedsiębiorców, wpieranie rozwoju istniejących zakładów produkcyjnych, usługowych, handlowych związane z tworzeniem nowych miejsc pracy, rozwojem innowacji produktowych, usługowych i marketingowych.	Tereny inwestycyjne Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	Przedsiębiorcy, Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, Lubelski Park Naukowo-Technologiczny, Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC – podstrefa Lublin, Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów UM Lublin
2.	Promocja i marketing gospodarczy Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego	VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Programy grantowe i kampanie informacyjne oraz lobbing skierowany do przedsiębiorców z regionu, a także z terenu kraju i zza granicy, mające na celu przyciągnięcie inwestorów do funkcjonowania.	Cały Lubelski Obszar Funkcjonalny, Kraj i zagranica	Przedsiębiorcy, Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, Lubelski Park Naukowo-Technologiczny, Specjalna Strefa Ekonomiczna EURO-PARK MIELEC – podstrefa Lublin, Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów UM Lublin
GMINA NIEMCE					
1.	Kampania promocyjno-informacyjna Gminy Niemce	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne Uzbrojenie terenów pod rozwój stref przedsiębiorczości	Organizacja kampanii promocyjnej Spotkania z potencjalnymi inwestorami.	Gmina Niemce	Gmina Niemce, Przedsiębiorcy

2.	Kampania promocyjno-informacyjna mająca na celu rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Niemce	Obszar III - Ochrona wód Podobszar: Ochrona dolin rzecznych	Spotkania z potencjalnymi inwestorami oraz mieszkańcami.	Gmina Niemce	Gmina Niemce
3.	Kampania promocyjno-informacyjna mająca na celu rozwój społeczno-gospodarczy	Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny Stworzenie linii transportu podmiejskiego obejmującego cały teren Gminy Niemce	Spotkania z potencjalnymi przewoźnikami oraz mieszkańcami.	Gmina Niemce	Gmina Niemce, mieszkańcy, podmioty społeczne proekologiczne
GMINA PIASKI					
1.	Inkubator Przedsiębiorczości	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne Centrum Aktywności Lokalnej	Wspieranie przedsiębiorczości początkujących przedsiębiorców z <u>sektora małych i średnich przedsiębiorstw</u> , rozpoczynających lub dopiero zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą.	Bystrzejowice Drugie	NGO,
GMINA SPICZYN					
1.	Rozwój przedsiębiorczości w zakresie obsługi ruchu turystycznego	Obszar V – Turystyka Rozbudowa infrastruktury turystycznej w dolinie Ciemięgi i Bystrzycy	Doradztwo zawodowe i szkolenia warsztatowe z zakresu obsługi ruchu turystycznego i wymagań standardowych.	Bystrzyca, Charleż, Zawieprzycze, Rokitno	Miasto Lublin, gm. Wólka, Spiczyn, Lubartów

2.	Wsparcie przedsiębiorczości na rzecz rozwoju gospodarczego ZIT LOF	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne Budowa Centrum Aktywizacji Społecznej w Kijanach	Wsparcie Inkubacji MŚP ze środowiskiem akademickim dotyczące IT, finansów i ekonomii, ochrony środowiska, itp.	Cały obszar gminy	Partnerzy ZIT LOF, Uniwersytety/ Uczelnie Wyższe
GINA MIEJSKA ŚWIDNIK					
1.	Włączanie społeczne/ rynek pracy Kompleksowe wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, w szczególności przedsiębiorstw społecznych - wzrost zatrudnialności w sektorze ekonomii społecznej.	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	- bezzwrotne wsparcie finansowe na tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej w tym podmiotów prowadzących działalność w sferze pożytku publicznego; - subsydiowane zatrudnienie, - refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Realizacja działania na rzecz budowania systemu wsparcia podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwoju partnerstw i współpracy w celu upowszechniania i rozwoju przedsiębiorczości społecznej, w tym powstawania przedsiębiorstw społecznych oraz tworzenia nowych miejsc pracy w tym sektorze, zwłaszcza w przedsiębiorstwach społecznych.	Gmina Miejska Świdnik	Jednostki organizacyjne Gminy, instytucje rynku pracy
2.	Szkolnictwo zawodowe	Obszar VII – Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne	Świdnicki Inkubator Przedsiębiorczości - jako wsparcie aktywizacji zawodowej młodych przedsiębiorców Beneficjentami będą absolwenci szkół zawodowych oraz kwalifikacyjnych kursów	Gmina Miejska Świdnik	gmina Świdnik, powiat świdnicki, urząd pracy, młodzi przedsiębiorcy

			<p>zawodowych oraz studenci z pomysłem na własny biznes.</p> <p>Do zadań Inkubatora należeć będzie m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opieka merytoryczna nad Beneficjentem w zakresie przygotowania koncepcji i prowadzenia przedsiębiorstwa, - udostępnianie Beneficjentom infrastruktury i powierzchni biurowych bezpłatnie w etapie początkowym, na warunkach preferencyjnych po etapie początkowym - bezpłatna opieka prawna i księgową, - udzielanie informacji i porad dot. rozpoczynania i prowadzenia działalności gospodarczej - wsparcie merytoryczne podczas realizacji projektu młodego przedsiębiorstwa. 		
--	--	--	--	--	--

Obszar V.: Propozycje innych obszarów					
Ip.	Działanie nieinwestycyjne	Powiązanie z ustalonym obszarem inwestycyjnym	Szczegółowy opis działania		
			Zakres rzeczowy (Należy wskazać możliwie szczegółowy opis na czym będzie polegało działanie, należy w czytelny sposób określić również rodzaj planowanego działania)	Lokalizacja (W przypadku trudności przy wskazaniu dokładnej lokalizacji należy wskazać miejscowość)	Potencjalni partnerzy (Należy wskazać potencjalne Gminy, instytucje, partnerzy społeczni itd. którzy mogą być zaangażowani w realizację działania lub ich stanowisko jest kluczowe dla możliwości realizacji zadania)
GMINA LUBLIN - TRANSPORT + DROGI					
1.	Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników	Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny	W tym m.in.: - szkolenia pracowników obsługi klienta (sprzedawców, kontrolerów, kierowców) z zakresu transportu.	obszar miasta Lublin	-
2.	Wymiana doświadczeń – dobre praktyki	Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny	W tym m.in.: - warsztaty, spotkania.	obszar miasta Lublin	-
3.	Działania edukacyjne/ marketingowe	Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny	Działania skierowane do użytkowników komunikacji zbiorowej.	obszar miasta Lublin	-
4.	Badania, analizy, ekspertyzy, inwentaryzacja	Obszar I - Poprawa dostępności komunikacyjnej Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny	Badania/ analizy/ ekspertyzy/inwentaryzacja dot. m.in.: - cykliczne badania popytu/marketingowe rynku komunikacji zbiorowej - stanu dróg planowanych do przebudowy/rozbudowy - natężenie ruchu w celu określenia zakresu budowy/przebudowy/rozbudowy drogi	obszar miasta Lublin	-

		Obszar V - Turystyka	- stanu zieleni przydrożnej z opracowaniem programu renowacji, rozbudowy, wzbogacenia - oddziaływania hałasu drogowego na środowisko.		
5.	Dokumenty strategiczne	Obszar I - Poprawa dostępności komunikacyjnej Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny Obszar V - Turystyka	Dokumenty strategiczne w tym m.in.: - Plan Mobilności na kolejną perspektywę programowania funduszy unijnych - Plan rozwoju infrastruktury rowerowej w LOF - Księga Standardów Systemu Informacji Miejskiej dla Lublina i LOF w zakresie odbiorcy pieszego, rowerowego i zmotoryzowanego.	obszar miasta Lublin	-
GMINA LUBLIN - OCHRONA ŚRODOWISKA					
1.	Wymiana doświadczeń – dobre praktyki	Obszar III - Ochrona wód Obszar IV - Efektywność energetyczna i ochrona powietrza Obszar VII – Gospodarka odpadami Obszar V - Turystyka	W tym m.in.: - warsztaty, spotkania.	obszar miasta Lublin	-
2.	Kampanie edukacyjno-informacyjne	Obszar III - Ochrona wód	W tym dot. m.in.: - niskiej emisji.	obszar miasta Lublin	-

		<p>Obszar IV - Efektywność energetyczna i ochrona powietrza</p> <p>Obszar VII – Gospodarka odpadami</p> <p>Obszar V - Turystyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - edukacji ekologicznej - wspólnego systemu segregacji odpadów i gospodarki o obiegu zamkniętym - zrównoważonego rozwoju przestrzeni miejskiej. 		
3.	Badania, analizy ekspertyzy, inwentaryzacja	<p>Obszar III - Ochrona wód</p> <p>Obszar IV - Efektywność energetyczna i ochrona powietrza</p> <p>Obszar VII – Gospodarka odpadami</p> <p>Obszar V - Turystyka</p>	<p>Badania/ analizy/ ekspertyzy/ inwentaryzacja dot. m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanu zieleni przydrożnej z opracowaniem programu renowacji, rozbudowy, wzbogacenia - sieci kanalizacji deszczowej pod kątem m.in. jej stanu technicznego, przepustowości oraz wyposażenia w urządzenia do oczyszczania i retencjonowania wód opadowych - wąwozów i suchych dolin - przyroda ożywiona i nieożywiona - przyrody obszaru LOF m.in. rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i dokonanie waloryzacji przestrzeni przyrodniczej - ekofizjografii podstawowej obszaru LOF w celu spójnej ochrony obszarów cennych przyrodniczo i rozpoznania predyspozycji terenu do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej 	-	-

			<ul style="list-style-type: none"> - oddziaływania hałasu drogowego na środowisko - instalacji OZE na obszarze LOF - potencjału odnawialnych źródeł energii w LOF - potencjału podnoszenia efektywności energetycznej budynków. 		
4.	Dokumenty strategiczne	<p>Obszar III - Ochrona wód</p> <p>Obszar IV - Efektywność energetyczna i ochrona powietrza</p> <p>Obszar VII – Gospodarka odpadami</p> <p>Obszar V - Turystyka</p>	<p>Dokumenty strategiczne w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej - Międzygminny Program Ograniczania Niskiej Emisji. 	-	-
GMINA LUBLIN – DOKUMENTACJA					
1.	Badania, analizy ekspertyzy, inwentaryzacja	<p>Obszar I - Poprawa dostępności komunikacyjnej</p> <p>Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny</p>	<p>Badania/ analizy/ ekspertyzy/ inwentaryzacja dot. m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanu dróg planowanych do przebudowy/rozbudowy - natężenie ruchu w celu określenia zakresu budowy/przebudowy/rozbudowy drogi - popytu/marketingowe rynku komunikacji zbiorowej - ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu 	obszar miasta Lublin	-

	<p>Obszar III - Ochrona wód</p> <p>Obszar IV - Efektywność energetyczna i ochrona powietrza</p> <p>Obszar V - Turystyka</p> <p>Obszar VI - Infrastruktura społeczna</p> <p>Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne</p> <p>Obszar VII – Gospodarka odpadami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ekofizjografii podstawowej obszaru LOF w celu spójnej ochrony obszarów cennych przyrodniczo i rozpoznania predyspozycji terenu do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej - prognozowanych zmian demograficznych w oparciu o dane statystyczne dla Lublina i terenów ościennych, zweryfikowanie ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i stopnia ich realizacji - stanu zieleni przydrożnej z opracowaniem programu renowacji, rozbudowy, wzbogacenia - sieci kanalizacji deszczowej pod kątem m.in. jej stanu technicznego, przepustowości oraz wyposażenia w urządzenia do oczyszczania i retencjonowania wód opadowych - wąwozów i suchych dolin - przyroda ożywiona i nieożywiona - przyrody obszaru LOF m.in. rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i dokonanie waloryzacji przestrzeni przyrodniczej - oddziaływania hałasu drogowego na środowisko - instalacji OZE na obszarze LOF - badania kierunków rozwoju i potrzeb lokalnej gospodarki w latach 2020-2027 z 		
--	---	--	--	--

			uwzględnieniem wyzwań dla systemu edukacji - potencjału odnawialnych źródeł energii w LOF - potencjału podnoszenia efektywności energetycznej budynków - kompleksowej identyfikacji potrzeb mieszkańców – wskazanie nowych i ocena wdrażanych rozwiązań w mieście.		
2.	Dokumenty strategiczne	<p>Obszar I - Poprawa dostępności komunikacyjnej</p> <p>Obszar II - Zrównoważony transport niskoemisyjny</p> <p>Obszar III - Ochrona wód</p> <p>Obszar IV - Efektywność energetyczna i ochrona powietrza</p> <p>Obszar V - Turystyka</p>	<p>Dokumenty strategiczne w tym m.in.:</p> <p>a) z zakresu transportu w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan Mobilności na kolejną perspektywę programowania funduszy unijnych - Plan rozwoju infrastruktury rowerowej w LOF - Księga Standardów Systemu Informacji Miejskiej dla Lublina i LOF w zakresie odbiorcy pieszego, rowerowego i zmotoryzowanego <p>b) z zakresu ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan Gospodarki Niskoemisyjnej - Międzygminny Program Ograniczania Niskiej Emisji <p>c) z zakresu planowania przestrzennego w tym m.in.:</p>	obszar miasta Lublin	-

		<p>Obszar VI - Infrastruktura społeczna</p> <p>Obszar VII - Przedsiębiorczość i tereny inwestycyjne</p> <p>Obszar VII – Gospodarka odpadami</p>	<p>- Studium polityki przestrzennej obszaru LOF w celu spójności działań</p> <p>- wytyczne dot. racjonalnego projektowania przestrzeni obszarów LOF</p> <p>d) z zakresu turystyki w tym m.in.:</p> <p>- Szlaki turystyczne (piesze i rowerowe) z uwzględnieniem najciekawszych i najcenniejszych miejsc przyrodniczych, utworzeniem ścieżek dydaktycznych dot. flory i fauny, z analizą widokową i możliwością utworzenia tarasów widokowych, miejsc biwakowych z dobrze zaaranżowaną zielenią</p> <p>- zagospodarowanie dolin rzecznych z uwzględnieniem szczególnych wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz ich ochrona</p> <p>e) Strategia Rozwoju Gmin LOF.</p>		
GMINA JASTKÓW - USŁUGI SPOŁECZNE I ZDROWOTNE					
1.	Realizacja programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami	Tworzenie Placówek świadczących usługi z zakresu wczesnej interwencji w formie wyjazdowej i stacjonarnej	Tworzenie Zespołu Wielospecjalistycznej Wczesnej Interwencji prowadzącego działania w formie wyjazdowej (w miejscu zamieszkania dzieci i ich rodzin), którego zadaniem jest zapewnienie w systemowy i zintegrowany sposób prowadzenia działań diagnostycznych, rehabilitacyjnych i terapeutycznych dla dzieci w wieku od 0 do	gmina Jastków	gminy LOF

			3 lat oraz w formie wyjazdowo-stacjonarnej dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat.		
2.	Realizacja zintegrowanych usług opiekuńczym i zdrowotnym, w szczególności do osób starszych niepełnosprawnych, osób niesamodzielnych	Utworzenie Dziennego Klubu Seniora, - utworzenie miejsc pobytu dziennego dla osób z niepełnosprawnościami	Wsparcie dla tworzenia/funkcjonowania m.in. środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełnosprawne, dziennych i rodzinnych domów pomocy dla osób starszych. Zakłada się również realizację zintegrowanych usług o charakterze opiekuńczym i zdrowotnym, w tym m.in. z zakresu rehabilitacji leczniczej, świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej adresowanych w szczególności do osób starszych, osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych, w zakresie wykraczającym poza świadczenia z tzw. koszyka świadczeń gwarantowanych.	Miłocin, Marysin, Smugi, Jastków, Tomaszowice, Dąbrowica, Panieńszczyzna	gminy LOF
3.	Realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu	Utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	Program profilaktyki na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu wśród uczniów w wieku 10-14 lat z terenu województwa lubelskiego na lata 2018-2020 obejmuje swym zakresem tylko i wyłącznie działania profilaktyczne. Żaden z jego etapów tj. działania edukacyjne, działania diagnostyczne oraz działania praktyczne nie wchodzi w kompetencje NFZ.	Jastków, Smugi	gminy LOF
4.	Działanie przeznaczone dla mieszkańców w ramach	-	Zakup czip-ów dla psów , których właściciele są zameldowani w gm. Jastków -w Ustawie	Gm. Jastków	Gm. Jastków

	realizacji programu opieki i zapobiegania bezdomności zwierząt		o ochronie zwierząt widnieje zapis, według którego zabrania się puszczania psów bez oznakowania jednoznacznie pozwalającego określić ich właściciela. Umożliwi to lepszą identyfikację zgubionych psów, które trafią do schroniska. Ponadto tak oznakowane zwierzęta będą wpisane do bazy danych.		
5.	Segregacja odpadów	-	Kampania informacyjno-edukacyjna i zakup dla mieszkańców gminy pojemników na selektywną zbiórkę odpadów komunalnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.	Gm. Jastków	Gm. Jastków
6.	Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji	-	Zakup kompostowników oraz akcja informacyjno-edukacyjna dotycząca zagospodarowanie tych odpadów	Gm. Jastków	Gm. Jastków
GMINA MIASTO LUBARTÓW - PROMOCJA MIASTA					
1.	Promowanie lokalnej działalności twórczej w tym w dziedzinie muzyki i sztuk plastycznych.	Obszar V - Turystyka	Działanie polegało będzie na zaplanowaniu i realizacji wydarzeń związanych ze sztuką oraz jej lokalnymi przedstawicielami.	Lubartów	Instytucje oświaty i kultury, organizacje pozarządowe
2.	Promocja lubartowskich organizacji pozarządowych (spotkania, integracja z mieszkańcami)	Obszar V - Turystyka	Na zasadzie spotkań z mieszkańcami i dialogu społecznego budowany będzie obszar działań związanych z promocją miasta.	Lubartów	Instytucje oświaty i kultury, organizacje pozarządowe
3.	Promocja turystyki	Obszar V - Turystyka	Na zasadzie opracowania działań promocyjnych, w tym publikacji, eventów	Lubartów	Instytucje oświaty i kultury, organizacje pozarządowe

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

			oraz innych zadań w zakresie promocji miasta, organizacja imprez rekreacyjno-turystycznych promujących region.		
4.	Promocja gospodarcza Lubartowa	Obszar VII – Przedsiębiorczość i treny inwestycyjne	Organizacja wydarzeń, eventów, udział w targach, promocja przedsiębiorców i produktów wytwarzanych przez lokalne firmy, promocja oferty gospodarczej miasta, misje gospodarcze.	LOF	JST, przedsiębiorcy
GMINA NIEDRZWICA DUŻA					
1.	Działania edukacyjne i informacyjne z zakresu walki z zanieczyszczeniem wód i powietrza (edukacja ekologiczna)	Obszar III – Ochrona wód/Gospodarka wodno - ściekowa	Realizacja kampanii informacyjnych dla osób dorosłych oraz działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, związanych z używaniem pieców węglowych, paleniem odpadami, prawidłowej utylizacji ścieków. Korzystaniem z Odnawialnych Źródeł Energii.	Szkoły na terenie gminy Niedrzwica Duża, działania informacyjne na terenie gminy.	Szkoły na terenie gminy Niedrzwica Duża, Wojewódzki Fundusz, Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedrzwicy Dużej
GMINA NIEMCE - OCHRONA ŚRODOWISKA					
1.	Kampania promocyjno-informacyjna	Gospodarka odpadami/ Budowa PSZOK na terenie gminy	Organizacja spotkań i zajęć proekologicznych.	Gmina Niemce	Mieszkańcy Gminy Niemce, Przedsiębiorcy, partnerzy społeczni
2.	Kampania promocyjno-informacyjna	Gospodarka odpadami/ Zakup sprzętu i wyposażenia niezbędnego do likwidacji dzikich wysypisk	Organizacja spotkań i zajęć proekologicznych.	Gmina Niemce	Mieszkańcy Gminy Niemce, Przedsiębiorcy, partnerzy społeczni

3.	Kampania promocyjno-informacyjna	Ochrona powietrza i odnawialnych źródeł energii/ Budowa instalacji fotowoltaicznych	Organizacja spotkań i zajęć proekologicznych w tym min. zajęć informujących o bezpośrednich korzyściach jakie wynikają z montażu instalacji fotowoltaicznych.	Gmina Niemce	Mieszkańcy Gminy Niemce, Przedsiębiorcy, partnerzy społeczni
4.	Kampania promocyjno-informacyjna	Ochrona powietrza i odnawialnych źródeł energii/ Zakup wyposażenia ratowniczo-gaśniczego dla OSP z terenu gminy	Propagowanie korzyści oraz zalet służby w Ochotniczej Straży Pożarnej Zakup/druk pomocy dydaktyczno-informacyjnych.	Gmina Niemce	Gmina Niemce, OSP
5.	Kampania promocyjno-informacyjna	Ochrona wód/ Gospodarka wodno-ściekowa Budowa gminnej oczyszczalni ścieków i budowa przylegającej do nich kanalizacji, budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	Organizacja spotkań i zajęć proekologicznych w tym min. zajęć informujących o bezpośrednich korzyściach jakie wynikają z podłączenia się mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej lub budowy przydomowej oczyszczalni ścieków. Wizyty studyjne na terenie oczyszczalni ścieków. Kampania skierowana będzie do osób w różnych grupach wiekowych. Organizowane będą zebrania z mieszkańcami gminy.	Gmina Niemce	Gmina Niemce, partnerzy, mieszkańcy
6.	Kampania promocyjno-informacyjna	Ochrona wód/ Gospodarka wodno-ściekowa: Budowa nowych i modernizacja istniejących ujęć wody wraz ze stacjami uzdatniania	Organizacja spotkań i zajęć proekologicznych skierowanych do osób w różnych grupach wiekowych. Organizowane będą zebrania z mieszkańcami gminy.	Gmina Niemce	Gmina Niemce, mieszkańcy

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

7.	Kampania promocyjno-informacyjna	Zrównoważony transport niskoemisyjny/ Stworzenie systemu stacji ładowania pojazdów elektrycznych	Organizacja spotkań i zajęć proekologicznych w tym min. zajęć informujących o bezpośrednich korzyściach jakie wynikają z wymiany samochodów na elektryczne, zajęcia z obsługi stacji oraz pozyskiwania środków na zakup elektrycznych pojazdów. Przygotowanie i dystrybucja materiałów promocyjno-informacyjnych. Kampania skierowana będzie do osób w różnych grupach wiekowych. Organizowane będą zebrania z mieszkańcami gminy.	Gmina Niemce	Gmina Niemce, partnerzy, mieszkańcy
GMINA PASKI					
1.	Eko-segregacja	Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych	Edukacja dzieci z gminy Piask w zakresie segregacji oraz upowszechnienia świadomości powtórnego wykorzystania odpadów ulegających biodegradacji, wycieczka po obiektach związanych z gospodarką odpadami.	Obszar gminy Piaski	Zakład Usług Komunalnych w Piaskach, Centrum Usług Wspólnych